

Møteinnkalling

Stavanger bispedømmeråd 2024 - 2027

Møtedato: 07.05.2024 kl. 09:30

Møtested:

Arkivsak: 23/03887

Mulige forfall meldes snarest til , .

, 30.04.2024

Helene Breivik Hellerdal
Leder

Sekretær

Saksliste

Godkjenning av innkalling og saksliste

18/24 Saksliste Stavanger bispedømmeråd 2024 - 2027 07.05.2024	3
--	---

Saker til behandling

19/24 Storbyutfordringer	4
20/24 Organisasjonsutvikling i Stavanger bispedømme	36
21/24 Plan for reduksjon av årsverk i prostiene og på bispedømmekontoret	41

Orienteringssaker

22/24 Årsfortelling 2023 Stavanger bispedømme	46
23/24 Årsplan 2024	98
24/24 Vennskapsavtaler for Stavanger bispedømme	126
25/24 Orientering om arbeidet med jubileet Stavanger 2025	133
26/24 Resultatrapport medarbeiderundersøkelsen 2023 - alle ansatte i fellesråd og bispedømmeråd	139
27/24 Resultatrapport medarbeiderundersøkelsen 2023 - prester og administrasjon	168
28/24 Stiftsdirektørens rapport mai 2024	196

DEN NORSKE KIRKE

Stavanger bispedømmeråd 2024 - 2027

Møteinnkalling Stavanger bispedømmeråd 2024 - 2027

Møtedato: 07.05.2024 kl. 09:30

Møtested:

Arkivsak: 23/03887

Eventuelt forfall må meldes snarest.

SAKSLISTE

Godkjenning av innkalling og saksliste

Godkjenning av innkalling og saksliste

18/24 24/00358-4 *Forslag til vedtak:
Innkalling og saksliste godkjennes.*

Saker til behandling

19/24 20/00789-4 Storbyutfordringer
20/24 23/04032-2 Organisasjonsutvikling i Stavanger bispedømme
21/24 24/01133-9 Plan for reduksjon av årsverk i prostiene og på bispedømmekontoret

Orienteringssaker

22/24 24/00358-6 Årsfortelling 2023 Stavanger bispedømme
23/24 24/00358-9 Årsplan 2024
24/24 24/01347-1 Vennskapsavtaler for Stavanger bispedømme
25/24 24/01336-1 Orientering om arbeidet med jubileet Stavanger 2025
26/24 24/00358-8 Resultatrapport medarbeiderundersøkelsen 2023 - alle ansatte i fellesråd og bispedømmeråd
27/24 24/00358-7 Resultatrapport medarbeiderundersøkelsen 2023 - prester og administrasjon
28/24 24/00358-10 Stiftsdirektørens rapport mai 2024

Helene Breivik Hellerdal
Leder

DEN NORSKE KIRKE

Stavanger bispedømmeråd 2024 - 2027

Saksbehandler	Arkivkode	Arkivsak	Ugradert
Eva Marie Aanderaa Vassbø	702	20/00789-4	

Saksnummer	Råd/utvalg	Møtedato
19/24	Stavanger bispedømmeråd 2024 - 2027	07.05.2024

Storbyutfordringer

Stavanger er Norges fjerde største bykommune. Utfordringene og mulighetene som ses i større byer over hele landet preger også Stavanger by, og i noen tilfeller hele Nord-Jæren og Haugesund også. I det videre arbeidet med hvordan være kirke i storbyen er det flere spørsmål bispedømmerådet kan drøfte.

Vedlegg:

km 19.3-24 utredning - kirkens muligheter og utfordringer

Saksorientering

Bakgrunn

Her følger en kort oppsummering av utredningen til Kirkemøtet Kirkens muligheter og utfordringer i møte med økt mobilitet, marginalisering, sekularisering og religiøst og livssynsmessig mangfold, spesielt i storbyområder:

Mobilitet

SSBs tall om befolknings sammensetning i Norge viser urbanisering over tid, men mobiliteten er stor også innad i storbyer. Trolig flytter mennesker i storbyområder oftere enn mennesker i rurale strøk. Mobilitet kan føre til:

1. Sosial avstand: Livsstil og væremåte kan også bli forandret. De som flytter fra en kultur til en annen kan oppleve sosial avstand og ensomhet.
2. Fraflytting og urbanisering: Sosial mobilitet fører ofte til flytting mot mer sentrale strøk av landet. Dette skaper pressområder, med blant annet økte boligpriser, press på skole, helsevesen og transport. I utkantstrøkene kan det bli vanskeligere å opprettholde et godt servicetilbud til innbyggerne.
3. Konkurransen: vinnere og tapere: Sosial mobilitet virker motiverende, men skaper også tapere.
4. Motsetninger skapes og tilsløres: De som ikke klarer seg i konkurransen i samfunnet vil kunne føle bitterhet mot samfunnet, og kanskje søke samhold med likesinnede subkulturer.

Økt mobilitet gir noen utfordringer for kirken:

1. Dersom urbaniseringen fortsetter, er det sannsynlig med en forsterket offentlig samtale om vedlikehold av kirkebygg. Den norske kirke kan måtte forholde seg til problemstillingen med nedlegging av kirker, slik man har sett iblant annet Sverige og England.

2. Det tar tid både for kirkelig ansatte og for befolkningen i området å knytte relasjoner. Relasjoner har ofte betydning for i hvilken grad mennesker i soknet finner veien til kirkens aktiviteter, og i neste omgang kanskje involveres i frivillig arbeid eller blir valgt inn i menighetsrådet.

Økt mobilitet gir også noen muligheter for kirken:

1. I møte med økt fysisk mobilitet representerer kirkebyggene et fast punkt.
2. Mange tilbud i byen er kostbare. For mennesker med svak økonomi kan lokale tilbud bli viktigere. Kirken kan spille en rolle her
3. Studentarbeid gir muligheter for Den norske kirke til å utvikle tilbud for en gruppe som i mindre grad opplever vanlige aktiviteter i lokalkirken som relevante for seg.

Sekularisering

En del tall peker på at sekulariseringen har kommet lenger i storbyene. Det dreier seg ikke bare om at kirke og kristen tro er mindre selvfølkelig. Synkende oppslutning kan også forstås som uttrykk for at folk ikke forholder seg til kristendom og kirke, og at de aktivt ikke ønsker det som kirken tilbyr. Kanskje må kirken velge nye teologiske modeller og logikker som ikke utgir seg for å gi entydige og endelige tolkninger av liv og virkelighet. Det er en fare for at kirken ikke tar dette tilstrekkelig på alvor, fordi de av kirkens medlemmer som opplever at kirkens budskap mister mening i mindre grad er representert blant kirkens ansatte, folkevalgte og frivillige. Samtidig ligger det i sekulariseringen også muligheter for kirken, i form av teologisk nyskaping, troverdig dybde og vektlegging av relasjoner

Religiøst og livssynsmessig mangfold

De store trendene er at religiøst og livssynsmessig mangfold i større grad finnes i byer enn i spredtbygde strøk. I motsetning til på student- og dialogfeltet, har ikke Den norske kirke nasjonalt gjort spesifikke tiltak for å avsette stillingsressurser til arbeid med kristne migranter. I lys av den store økningen i innvandrere de siste 20 årene, er det et spørsmål om Den norske kirke burde gjort en slik prioritering. Samtidig kan det argumenteres for at det største behovet for å jobbe med hvordan Den norske kirke tar imot kristne migranter er på små steder. I storbyer velger mange migranter å etablere egne menigheter.

Hvordan ser dette ut i Stavanger bispedømme?

“Kirken i Stavanger mot 2020”

Prosjektet “Kirken i Stavanger mot 2020” startet i 2017, i regi av Stavanger kirkelige fellesråd. Statistikk og spørreundersøkelser pekte på at stadig færre opplever kirken som en relevant institusjon i sine liv, at kirken ikke er rustet til å være tydelig nok til stede i et samfunn preget av store endringer, og at kirken bør forberede seg på mer usikre økonomiske tider. Underveis og i etterkant av prosjektet er det særlig to områder som har utmerket seg:

Det diakonale arbeidet

1. Prosjektet viste at kirken bør være oppmerksom på områdesatsningene, der statlige midler tildeles, f.eks. «Storhaugløftet». Kirken har mye diakonalt arbeid som passer inn i områdesatsningene.
2. Stavanger kirkelige fellesråd har i etterkant av prosjektet ansatt en prostidiakon, som i hovedsak jobber som flyktningekoordinator i kirken, og en erfaringskonsulent som særlig jobber knyttet til Ukrainske flyktninger

3. Gjennom «Ventil» tilbys samtale tjenester i Stavanger uavhengig av hvor du bor
4. Sorggruppearbeidet er felles på tvers av menigheter og prosti
5. I diskusjon om nye stillinger ses det ikke bare på behovet i en enkelt menighet, men på ressursfordelingen i bydelen

Et stort sentrum

1. Funn fra prosjektet kan tyde på at beboere i bykjernen forholder seg til et stort sentrum, de er mindre opptatt av sin lokale menighet
2. Et resultat av prosjektet ble oppstart av Ukirke i Stavanger sentrum, et tilbud for studenter og unge voksne
3. Domkirken og St.Petri menigheter ble i etterkant av prosjektet slått sammen. Det gjorde at de kunne tenke større om seg selv, være et kirketilbud i sentrum, og løfte fram kulturarbeidet
4. Gjennom prosjektet har det vært samtaler om hvordan de korte avstandene i sentrum kan utnyttes bedre på tvers av menighetsgrenser og prostigrenser

G4-samarbeidet

Kirkevergeledergruppene fra de fire største byene (Oslo, Bergen, Trondheim og Stavanger) møtes til felles møter, gjerne 5-6 personer fra hvert fellesråd. Storbyutfordringer har blitt mye drøftet der, men bispedømmerådslinjen ved prostene har ikke vært representert før nylig. En nøkkel for å jobbe videre med denne tematikken kan være å jobbe sammen med G4-lederne.

Stavanger kirkelige dialogsenter

Stavanger kirkelige dialogsenter ble etablert i 2012 og arbeider for å fremme dialog, toleranse og respekt. Lars Slettebø er daglig leder, Silje Trym Mathiassen er ansatt som dialogprest og Sophia Moruwat er ansatt som ungdomscoordinatorer i 30 % stilling.

Dialogsenteret samarbeider med Samarbeidsrådet for Tros- og livssynssamfunn (STL Stavanger) og Sølvberget Bibliotek og Kulturhus om Åpne Dialogkvelder hver måned.

Det er bygget opp et samarbeid med Muslimsk Fellesråd i Rogaland (MFR) og et samarbeid med menigheter og kommuner for å styrke mangfoldsamfunnet.

Kulturarbeid

Kirkene i Stavanger har en egen felles side på skjerikirken.no, kalt Kulturkirken Stavanger. Her samles ulike kulturarrangement i Stavanger kirkelige fellesråd.

Kulturutvalget i Stavanger kirkelige fellesråd forvalter en tilskuddsordning til åpne kulturarrangement i kirkene kalt Kirkekulturell myldring. Kulturutvalget ønsker blant annet å stimulere til å øke samarbeid mellom menighetene i Stavanger, gjerne ved fellestilltak, oppføring flere steder, utveksling av ressurser og lignende. Kirkens feiring av 900-årsjubileet skjer i nært samarbeid med Stavanger kommune.

Statistikk

Medlemmer: Stavanger bispedømme hadde 63,8 prosent av befolkningen som medlemmer i 2023. Tallet for Stavanger kirkelige fellesråd var 57,3. Det var tre menigheter som hadde under 50 prosent medlemmer: St. Johannes, Lura og Dom/Petri.

Dåp: I Stavanger bispedømme ble 59,9 prosent av fødte i 2023 døpt. Tallet for Stavanger kirkelige fellesråd er 46,9. Fire menigheter hadde en dåpsprosent under 30: Varden, Hillevåg, Sunde og Bryne.

Konfirmasjon: I Stavanger bispedømme ble 53,8 prosent av 15-åringene konfirmert i kirken, 81,8 prosent av 15-årige medlemmer. I Stavanger kirkelige fellesråd ble 46,9 prosent av 15-åringene konfirmert i kirken, 78,1 prosent av 15-årige medlemmer. Menighetene som har under 30 prosent oppslutning ligger alle i Stavanger: Kampen, St. Johannes, Bekkefare, Hillevåg. (NB: Vær oppmerksom på at soknegrenser og skolegrenser ikke samsvarer, Tjensvoll har færre konfirmanter og Madlamark har flere fordi konfirmantene følger med klassekamerater på tvers av soknegrenser)

Gravferd: I Stavanger bispedømme var det i 2023 81,7 prosent av de døde som hadde kirkelig begravelse. For Stavanger kirkelige fellesråd er tallet 67,7 prosent.

Vi kan se av tallene at Stavanger kirkelige fellesråd ligger et stykke under gjennomsnittet i bispedømmet på alle områder. Særlig er forskjellen på dåp og gravferd stor.

Spørsmål til samtale og videre arbeid med årsplanen for 2025

1. Hvilke diakonale utfordringer og muligheter er det særlig grunn til å være oppmerksom på i sentrumsnære menigheter?
2. Hvordan skal kirken tenke om prioritering av kulturarbeid i sentrumsnære menigheter?
3. Hvilke muligheter for nyskaping og behov for satsninger kan finnes i nå-situasjonen med synkende oppslutning i storbyene?

Forslag til vedtak

Saken er drøftet, og innspill tas med til arbeidet med årsplanen for 2025.

Kirkens muligheter og utfordringer i møte med økt mobilitet, marginalisering, sekularisering og religiøst og livssynsmessig mangfold, spesielt i storbyområder

Utredning for Kirkemøtet 2024

DEN NORSKE KIRKE
Kirkerådet

Innledning

Kirkemøtet vedtok i 2019: «Kirkemøtet ber Kirkerådet utrede kirkens muligheter og utfordringer i møte med økt mobilitet, marginalisering, sekularisering og religiøst og livssynsmessig mangfold, spesielt i storbyområder» (KM 09/19, punkt 6). Dette punktet var en del av Kirkemøtets vedtak om nye fordelingsnøkler mellom bispedømmerådene for tilskudd til prestatetjeneste og blir besvart i denne utredningen.

Institutt for kirke-, religions- og livssynsforskning (KIFO) har bistått Kirkerådet i utredningen i form av et åtte siders notat med relevant statistikk utarbeidet av Tore Witsø Rafoss, overlevert til Kirkerådet 3. november 2023. Den videre utredningen er gjort ved avdeling for kirkefag og økumenikk i Kirkerådet.

Definisjon av «storbyområder»

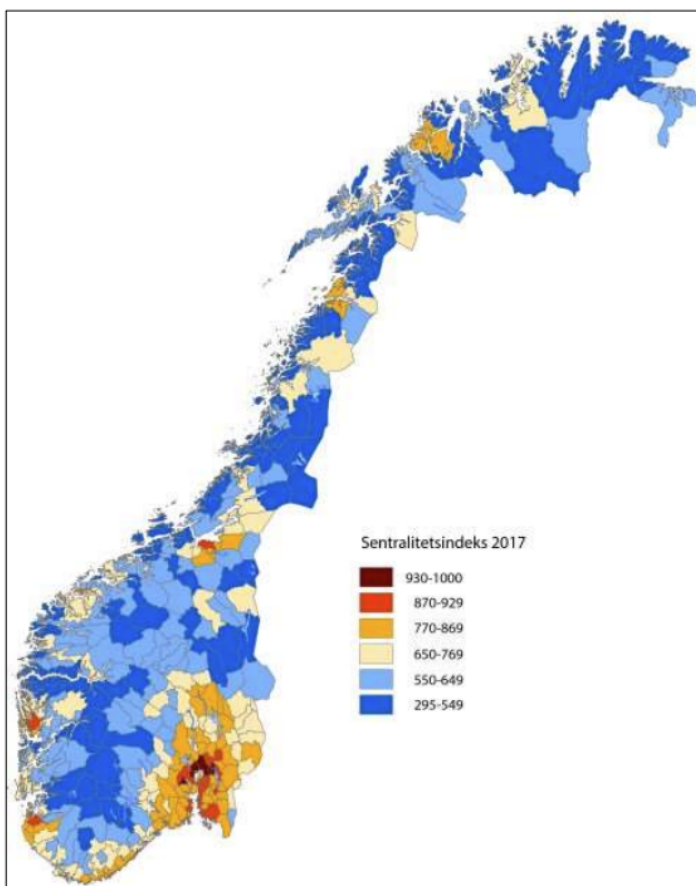
Kirkemøtet ber i sitt vedtak om at det sees særlig på kirkens muligheter og utfordringer i storbyområder. Dette gjør det nødvendig å definere begrepet «storbyområder». Det finnes ingen entydig definisjon av dette begrepet. Stortingsmeldingen om storbyområder fra 2003 omtalte Oslo, Bergen, Trondheim, Kristiansand, Stavanger og Tromsø som storbyer, men denne meldingen er nå over 20 år gammel.¹ Statistisk sentralbyrå har siden 2017 brukt en indeks for sentralitet. I indeksen har alle kommuner i Norge en score basert på hvor mange arbeidsplasser, varer og tjenester innbyggerne har tilgang til innenfor en rimelig avstand. KIFO velger i sitt notat å omtale kommuner i de to høyeste kategoriene som «urbane», de to midterste som «medium» og de to nederste som «rural».²

KIFO skriver videre om kategorien «urban»: «I 2020 tilhørte 25 kommuner disse kategoriene: Oslo, Bergen, Stavanger, Trondheim og 21 kommuner på Østlandet. På tross av relativ liten geografisk størrelse, bodde 45 prosent av befolkningen i disse områdene i 2023».³ Videre i denne utredningen vil det KIFO omtaler som «urbane» områder også omtales som storbyområder.

¹ [St.meld. nr. 31 \(2002–2003\) \(regjeringen.no\)](#), s. 8.

² Witsø Rafoss, T. 2023, KIFO-notat om urbanitet, s. 2.

³ Witsø Rafoss, 2023, s. 2.

Bildet hentet fra Høydahl 2017, s. 2

Mobilitet

Kirkemøtet har bedt Kirkerådet “utrede kirkens muligheter og utfordringer i møte med økt mobilitet [...], spesielt i storbyområder”. Ifølge Store norske leksikon er mobilitet «... *det samme som bevegelighet. Det som er mobilt er lett å flytte.*⁴ Begrepet mobilitet kan deles i fysisk mobilitet og sosial mobilitet. Fysisk mobilitet kan handle om flyttemønstre. Når mennesker flytter fra bygd til byer og tettsteder, omtales det gjerne som urbanisering. Sosial mobilitet er “... *personer eller grupperes mulighet til å bevege seg mellom ulike sosiale posisjoner innenfor et samfunn. Denne bevegelsen er ofte påvirket av faktorer som utdanning, økonomisk og sosial status eller forandringer i sosial kapital.*⁵ I denne utredningen er hovedfokus fysisk mobilitet.

Fysisk mobilitet og urbanisering

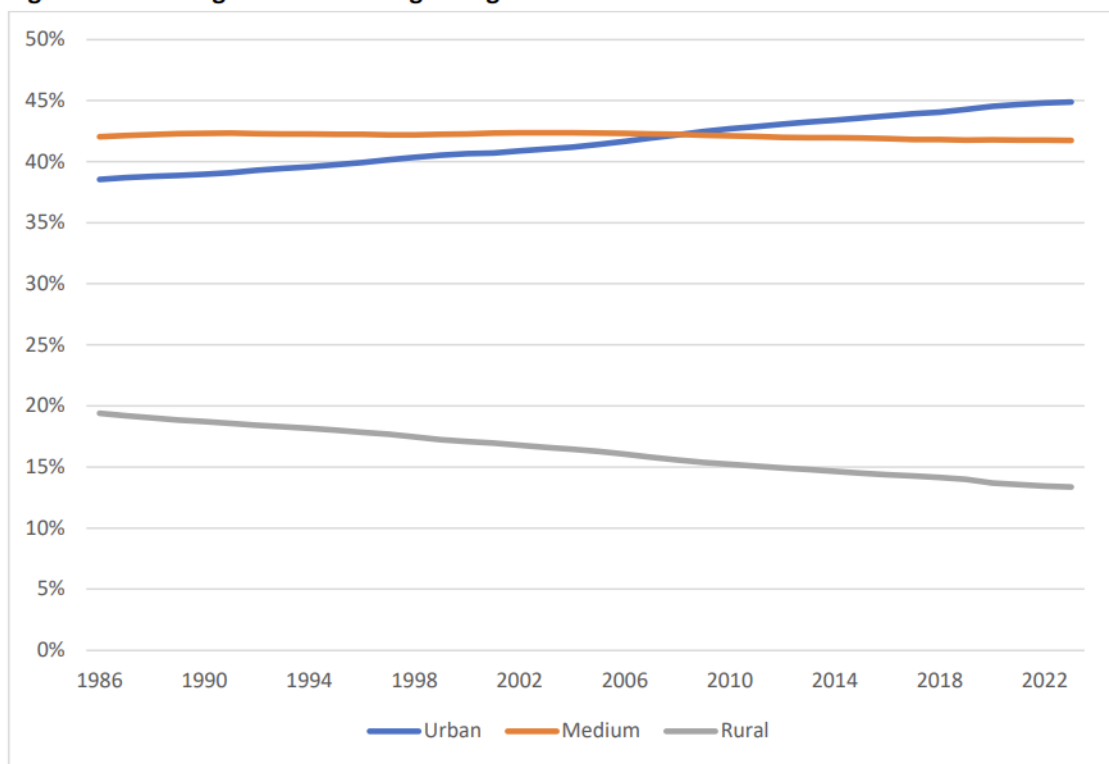
KIFO skriver om fysisk mobilitet: «I 1987 bodde 39 prosent av befolkningen i urbane strøk, mens 45 prosent gjorde det samme i 2023. På grunn av befolkningsvekst, så har det også vært en kraftig økning i antallet mennesker som bor i disse områdene. I 1987 bodde det 1,6 millioner mennesker i de mest urbane strøkene i Norge, mens i

⁴ [mobilitet – Store norske leksikon \(snl.no\)](https://snl.no/mobilitet)

⁵ [sosial mobilitet – Store norske leksikon \(snl.no\)](https://snl.no/sosial-mobilitet)

2023 var det samme tallet 2,5 millioner».⁶ Dette vises i følgende tabell, hvor den nevnte fordelingen mellom “rural”, “medium” og “urban” er brukt:

Figur 2. Befolningssammensetning i Norge

Datagrunnlag: SSB Tabell 07459 Alders- og kjønnsfordeling

Store norske leksikon beskriver noen av de samme tendensene ved å vise til befolkningsutviklingen etter år 2000: «I perioden 2000–2023 hadde Østlandet 59 prosent av landets samlede befolkningsvekst; den store andelen skyldes i adskillig grad utviklingen i Osloområdet. I samme periode hadde Vestlandet 25 prosent av befolkningsveksten, hvorav 12 prosent i Rogaland fylke og 10 prosent i tidligere Hordaland fylke. Samlet sett hadde de tre øvrige landsdelene (Sørlandet, Trøndelag og Nord-Norge) 16 prosent av landets befolkningsvekst mellom 2000 og 2023.»⁷

KIFO skriver videre at SSBs befolkningsframskrivninger indikerer at stadig flere vil bo i storbyområder. SSB antyder at 2,8 millioner mennesker vil bo i storbystrøk i Norge i 2050.⁸

Mobilitet har en rekke konsekvenser for samspillet mellom mennesker. Her gis det ikke en uttømmende beskrivelse av dette, men listen nedenfor løfter fram noen aktuelle konsekvenser.⁹ Mobilitet kan føre til:

1. Sosial avstand: Livsstil og væremåte kan også bli forandret. De som flytter fra en kultur til en annen kan oppleve sosial avstand og ensomhet.

⁶ Witsø Rafoss, 2023, s. 2.

⁷ [Norge – bosettingsmønster – Store norske leksikon \(snl.no\)](https://snl.no/Norge-bosettingsmønster)

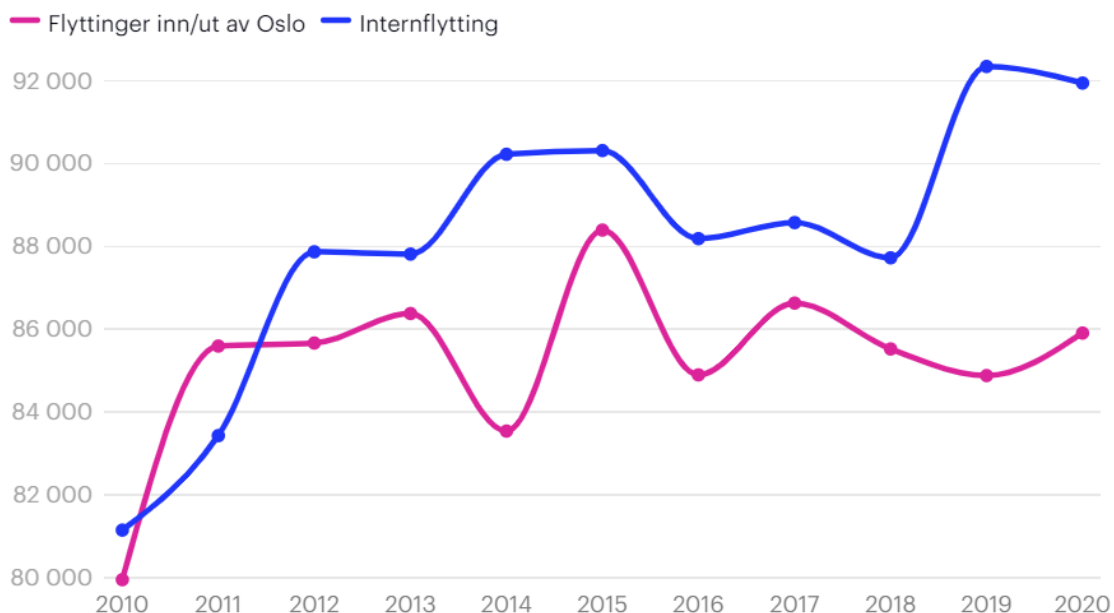
⁸ Statistisk sentralbyrå (SSB), i Witsø Rafoss, 2023, s. 2.

⁹ Listen bygger på begrepsbanken i [Mangfold: \(cappelendamm.no\)](https://cappelendamm.no) (Nedlastet 08.02.2024)

2. Fraflytting og urbanisering: Sosial mobilitet fører ofte til flytting mot mer sentrale strøk av landet. Dette skaper pressområder, med blant annet økte boligpriser, press på skole, helsevesen og transport. I utkantstrøkene kan det bli vanskeligere å opprettholde et godt servicetilbud til innbyggerne.
3. Konkurransen: vinnere og tapere: Sosial mobilitet virker motiverende, men skaper også tapere.
4. Motsetninger skapes og tilsløres: De som ikke klarer seg i konkurransen i samfunnet vil kunne føle bitterhet mot samfunnet, og kanskje søke samhold med likesinnede subkulturer.

Særskilt i storbyområder

SSBs tall om befolkningssammensetning i Norge viser urbanisering over tid, men mobiliteten er stor også innad i storbyer. Trolig flytter mennesker i storbyområder oftere enn mennesker i rurale strøk. Aftenposten skrev i 2022 at: «Siden 2010 har så mange som 969.562 Oslo-boere funnet ny bolig i Oslo – en eller flere ganger.»¹⁰ Avisen presenterte følgende tabell:

Y-aksen er kuttet, og starter ikke på null.

Kilde: Oslo kommune

Det er grunn til å tro at det er høy mobilitet også i andre storbyområder. Dette kan blant annet ha sammenheng med at storbyområder inneholder leiligheter av ulike størrelser som gjør det nødvendig å flytte når familier blir større eller mindre, og at en del studenter og andre unge voksne lettere endrer bosted enn andre aldersgrupper. Dette har konsekvenser for Den norske kirkes arbeid i storbyområdene.

¹⁰ [Hvor flytter Oslo-folk? Kortere enn du kanskje tror. \(aftenposten.no\) \(Nedlastet 08.02.2024\)](https://aftenposten.no)

Kirkens utfordringer

Kirkens utfordringer som følge av økt mobilitet er komplekse og omfattende. I det følgende pekes det på utfordringer knyttet til kirkebygg og utfordringer med mindre sosial integrasjon.

Kirkebygg

Den norske kirke har i overkant av 1600 kirkebygg. Rundt 1400 av disse er fra før 1940 og mange av dem er tilpasset andre bosetningsmønstre enn i dag. Kirkebygg er viktige for lokal identitet. På steder hvor andre fellesarenaer som skole, postkontor og butikk forsvinner, kan kirkebygget stå igjen som det eneste samlingsstedet. Den nevnte nedgangen i befolkning i rurale områder i Norge innebærer naturlig nok at færre bruker kirkene i disse områdene. Mindre befolkning i den enkelte kommune har konsekvenser for kommunens økonomi og svekker i neste omgang evnen til å vedlikeholde kirkebyggene. Dermed kan også viljen til å bruke ressurser på kirkebyggene utfordres. Samtidig etableres det nå et ambisiøst bevaringsprogram for kirkebygg. I det store hele vil dette styrke vedlikeholdet av kirkebygg knyttet til Den norske kirke.

Dersom urbaniseringen fortsetter, er det sannsynlig med en forsterket offentlig samtale om vedlikehold av kirkebygg. Den norske kirke kan måtte forholde seg til problemstillingen med nedlegging av kirker, slik man har sett iblant annet Sverige og England.

Mindre sosial integrasjon

Urbanisering endrer menneskers forhold til lokalsamfunn og sted. Rurale områder er ofte preget av at «alle kjenner alle».¹¹ Dette er annerledes i mange storbyområder. For mennesker som kommer til storbyen kan oppbrudd fra historie og tilhørighet gi nye muligheter. Det er en viktig ressurs i storbyen å ikke *måtte* høre til. Tilknytning til lokalsamfunnet varierer like fullt i ulike livsfaser; barn og deres familie har som regel en større lokal tilknytning i forbindelse med barnehage, skole og lokale fritidstilbud. I det store og hele er imidlertid mange storbyområder preget av mindre sosial integrasjon i et lokalsamfunn. Mennesker i storbyen orienterer seg ikke bare i tilbud i soknet, men over hele byen. Der mennesker i rurale lokalsamfunn omgås på mange sosiale arenaer med ulike roller og relasjoner, har mennesker i storbyen ofte mer av livet sitt utenfor lokalsamfunnet. For mennesker som er vant til å orientere seg i storbyen når det gjelder jobb, kulturtilbud, fritidsaktiviteter og andre sosiale arenaer, er det ikke åpenbart at det kirkelige tilbudet i soknet oppleves relevant. Kirkelig arbeid i storbyene har allerede en bevissthet om dette, blant var det omfattende tematiser i Oslo bispedømmes «Gud i storby»-prosjekt. Gud i storby-prosjektet anså «spesialisert bruk av kirker som en naturlig konsekvens av stor mobilitet i befolkningen og tendensen om mer spesifikke tilbud i befolkningen generelt».¹² I rapport fra arbeidet fortelles det imidlertid: «De store ambisjonene var avhengig av en radikal endring av sokne- og prostistrukturen og forslag ble skrinlagt som følge av manglende entusiasme i lokalmenighetene.»¹³

¹¹ [Alle kjenner alle – en forbannelse eller velsignelse for bygda? - Ruralis](#)

¹² [Fleksibel og spesialisert bruk av kirker | Gud i storby \(wordpress.com\)](#)

¹³ [Fleksibel og spesialisert bruk av kirker | Gud i storby \(wordpress.com\)](#)

I teorien kan et spesialisert kirkelig tilbud mange steder framstå som det åpenbare valget i storbyene. I praksis har man erfart at terskelen er høyere for å oppsøke spesialiserte kirkelige tilbud. Få spesialiserte arrangementer i storbyene har evnet å samle bredden av folkekirken. Det kan synes som at det at soknemenigheten er en del av lokalsamfunnet, senker terskelen for deltakelse på en måte som spesialiserte tilbud andre steder i en storby aldri kan oppnå. Å oppsøke en julekonsert i kirken med lokale aktører, en julemesse eller et breddetiltak i trosopplæringen, tolkes som del av det å tilhøre et lokalsamfunn. Å oppsøke et spesialisert tilbud oppleves som et aktivt valg som i større grad må begrunnes.

Den økte mobiliteten gjør alt i alt at Den norske kirke må jobbe annerledes i storbyene. Det tar tid både for kirkelig ansatte og for befolkningen i området å knytte relasjoner. Relasjoner har ofte betydning for i hvilken grad mennesker i soknet finner veien til kirkens aktiviteter, og i neste omgang kanskje involveres i frivillig arbeid eller blir valgt inn i menighetsrådet. Kirkelige handlinger gir en anledning til å bli kjent, og andre møtepunkter i lokalsamfunnet gir mulighet til å utvikle relasjoner videre. Hyppigere flyttinger svekker muligheten for denne relasjonsbyggingen. Dette stiller høyere krav til menigheter i storbyene for å klare å være et synlig og relevant tilbud til mennesker i soknet.

Kirkens muligheter

Storbyene med mange menigheter og kirkelige ansatte gir også en rekke muligheter. Her pekes det på kirkebyggene, kirkelige fellesskap og arbeid for studenter.

Kirkebyggene

I møte med økt fysisk mobilitet representerer kirkebyggene et fast punkt. De fleste kirkebygg gjenkjennes som kirker av befolkningen. Bygget representerer lange linjer og historie, og det uttrykker et nærvær av tro på stedet. Med Ukrainakrigen og økning i flyktninger med kristen tro, ble det synlig hvilken ressurs kirkebyggene er for tilflyttere. Kirkene har vært avgjørende for flyktninger som er kommet til Norge. Flyktninger har søkt til kirkerom for å be, for å finne trygghet og noe som ligner noe de kjenner, i et land og en kultur som er helt forskjellig. Flere steder i Norge har lokalkirken lagt til rette med oversatte ressurser som bønner, liturgier og lignende. Kirkerom har vært tilgjengelige til bruk og har også noen steder blitt lånt ut til ortodokse gudstjenester. På samme måte kan kirkebygget være et tilknytningspunkt for andre tilflyttere.

I forskningsrapporten “I min fars hus er det mange rom”,¹⁴ som VID gjorde på oppdrag for Den norske kirke, beskrives det hvordan byggene er avgjørende for samarbeid med migrantmenigheter i Norge. Det er stadig flere migrantmenigheter i landet, de fleste i byene. Disse menighetene har til felles at de trenger et sted å være for å feire gudstjeneste og å bygge fellesskap og menighet. Da ligger det godt til rette for samarbeid med Den norske kirke gjennom leie eller lån av kirkebygg. Dette vil ofte være første steg i relasjonsbygging som vil kunne legge til rette for mer samarbeid ettersom relasjoner og vennskap utvikles.

¹⁴ [Forskningsrapport om Den norske kirke i møte med kristne migranter - Ressursbanken, Den norske kirke \(kirken.no\)](#)

Kirkelige fellesskap

Aktivitetene i kirkene gir kontaktflater og muligheter for å bli en del av det lokale kirkelige fellesskapet. Kirkelige fellesskap kan være steder å søke til når man flytter til et nytt sted, både for å være med og for å engasjere seg som frivillig. Slik kan nettverk bygges og ensomhet forebygges. Lavterskeltilbud kan forebygge at mennesker som taper i konkurransen om utdanningsplasser eller på arbeidsmarkedet isoleres. Tvert imot kan de få høre til, oppleve at de er viktige bidragsyttere og også tilegne seg praksiserfaring som kan være relevant i videre jobb- eller utdanningssammenheng. I dette er det også en økonomisk dimensjon som kommer særlig fram i en tid med prisvekst: Mange tilbud i byen er kostbare. Som nevnt tidligere skaper mobilitet vinnere og tapere, i dette tilfellet mellom de som har økonomi til å bruke hele byens tilbud og de som ikke har dette. For mennesker med svak økonomi kan lokale tilbud bli viktigere. Dette utfordrer samtidig menighetene. Hvordan tas mennesker imot når de kommer til kirken de første gangene?

Studenter

Mange unge mennesker flytter til storbyområder for å studere. Dette gir særskilte muligheter for Den norske kirke til å utvikle tilbud for en gruppe som i mindre grad opplever vanlige aktiviteter i lokalkirken som relevante for seg.

For å møte studenters behov, er det avgjørende at kirken kjenner til disse behovene. Folkehelseinstituttet gjennomfører årlig Studentenes Helse- og Trivselsundersøkelse (SHoT).¹⁵ Undersøkelsen kartlegger studentenes helse og trivsel, med hovedvekt på psykososiale forhold. Resultatene fra 2022 viser en kraftig økning blant studenter som rapporterer om dårlig eller svært dårlig livskvalitet. Det har vært en økning i psykiske plager fra 2010 frem til 2022 og 42 % av respondentene rapporterer nå om dette. Blant psykiske lidelser forekommer angst og depresjon oftest. 1 av 5 studenter svarer at de har søkt hjelp for psykiske plager det siste året. 4 % sier at de har oppsøkt, men ikke fått hjelp. 1 av 3 oppgir at de har få venner, 29 % savner ofte noen å være sammen med, og 20 % føler seg ofte utenfor eller isolert.

Studentkonsentrasjonen i storbyer gjør det enklere for kirken å etablere tilbud særskilt mot denne gruppen. Slik kan kirken bidra til å minske ensomhet og øke livskvaliteten blant studenter. Studentprestetjenesten i Den norske kirke omfatter 21 stillinger fordelt på 19 årsverk. Tjenesten kan sees også på som en del av en kirkelig satsing i møte med økt mobilitet. Studenter som siden flytter tilbake til området der de vokste opp, kan gjennom studentprestetjenesten ha fått oppleve at kirken er relevant og at de fortsatt ønsker en tilknytning til den. Dette har også en strategisk side. Så lenge Den norske kirke i all hovedsak rekrutterer medlemmer gjennom barnedåp, er det de nybakte foreldre som avgjør folkekirkens fremtid. Ønsker Den norske kirke å gjøre målrettede tiltak for å opprettholde antall medlemmer, er det derfor sentralt å gripe muligheten til å ha et godt studentarbeid i storbyene.

Oppsummering

Alt i alt gir økt mobilisering Den norske kirke tydelige utfordringer, i form av at kirkens bygg er tilpasset andre bostedsmønstre, og at storbyer innebærer mindre sosial integrasjon enn i et lokalsamfunn. Samtidig finnes det også åpenbare

¹⁵ [SHoT 2022 \(studenthelse.no\)](https://www.shot.no/)

muligheter for kirken knyttet til økt mobilisering, ved bruk av kirkebygg og invitasjon til fellesskap. Studentene er en særskilt gruppe som Den norske kirke på grunn av studiesteder i storbyområder har mulighet for å treffe på en annen måte enn om de hadde bodd over hele landet.

Marginalisering

Kirkemøtet har bedt Kirkerådet “utrede kirkens muligheter og utfordringer i møte med økt [...] marginalisering [...], spesielt i storbyområder”. *Marginalisering* kan defineres som det å gjøre eller bli marginal, altså mindre viktig.¹⁶ Personer som er marginaliserte står verken på innsiden eller utsiden av samfunnet, men er i en gråsoner med færre muligheter til å delta i samfunnet enn andre. I nyere sosiologisk forskning skiller man mellom sosial marginalisering, kulturell marginalisering, arbeidsmarginalisering og politisk marginalisering.¹⁷ Marginalisering på ett område kan føre til marginalisering på flere områder, noe som er kjent som «kumulativ marginalisering».¹⁸ Marginalisering kan i neste omgang føre til utenforskap. Utenforskap handler om å stå utenfor viktige arenaer som skole, jobb eller andre sosiale arenaer.¹⁹ Veien fra marginalisering til utenforskap kan være ulik for ulike personer.

Marginalisering og utenforskap har store konsekvenser, både for den enkelte og for samfunnet. For den enkelte kan det svekke opplevelsen av verdighet og personlig kontroll, og det kan ha konsekvenser for mulighetene for selvrealisering²⁰. Marginalisering gir også økt risiko for selvmord, hjemløshet, skolefravall og arbeidsledighet.

På samfunnsnivå har marginalisering store konsekvenser. Følgende tabell fra Oslo Economics viser én side av disse konsekvensene, i form av samfunnsøkonomiske kostnader.²¹

¹⁶ [marginalisering – Store norske leksikon \(snl.no\)](#)

¹⁷ [Hva er marginalisering? - Sosiologi og sosialantropologi - NDLA](#)

¹⁸ [Hva er marginalisering? - Sosiologi og sosialantropologi - NDLA](#)

¹⁹ [utenforskap – Store norske leksikon \(snl.no\)](#)

²⁰ [Notat-marginalisering.pdf \(regjeringen.no\)](#)

²¹ [samfunnsøkonomisk-vurdering-av-marginalisering-og-utenforskap-oslo-economics.pdf \(regjeringen.no\)](#), s. 5.

Tabell 2: Totale beregnede samfunnsøkonomiske kostnader som følge av marginalisering og utenforskap

Prissatte kostnader	Kostnad per år
Totale beregnede prissatte kostnader per år, herunder	73 mrd. kr
Produksjonstap som følge av tapte arbeidsinntekter	58 mrd. kr
Skattefinansieringskostnader ved stønader og overføringer	5 mrd. kr
Velferdstap som følge av tapte leveår	10 mrd. kr
Ikke-prissatte kostnader	Vurdert konsekvens
Velferdstap som følge av dårligere helse og livskvalitet	Svært stor negativ konsekvens
Kriminalitetskostnader	Svært stor negativ konsekvens
Redusert demokratisk og sosial deltakelse	Middels stor negativ konsekvens

Kilde: Oslo Economics

Særskilte forhold knyttet til storbyer:

Et spørsmål som jevnlig drøftes i norsk offentlighet, er i hvilken grad marginalisering og utenforskap har sammenheng med urbanisering. Er det flere marginaliserte i storbyområder enn i rurale områder? KIFO drøfter dette i sitt notat og skriver:

Det kan være lett å tenke at storbyområdene har mer utenforskap og sosial og økonomisk marginalisering enn resten av landet. I storbyer kan fattigdom og økonomiske ulikheter være godt synlige. I urbane strøk er det dyrere å eie og leie bolig, noe som kan bidra til økonomisk utenforskap. SSBs Levekårsundersøkelse kan belyse om økonomisk marginalisering er mer vanlig i urbane strøk. Tabell 1 er organisert slik at de forholdene hvor urbane strøk skiller seg mest fra gjennomsnittet, er plassert øverst i tabellen. De øverste radene i tabellen viser derfor at folk i urbane strøk i mye større grad oppgir at de har høy boutgiftbelastning og ikke har råd til bil. Dette må ses i sammenheng med at bolig og utgifter i forbindelse med bil (parkeringer, bompenger osv.) er spesielt høye i tettbygde og urbane strøk. Men utenom disse forholdene så viser Tabell 1 at det faktisk er liten forskjell på urbane strøk og resten av landet når det gjelder økonomisk marginalisering. På tross av høye boutgifter, så viser tabellen at folk i urbane strøk ikke oppgir i større grad enn resten av landet, at de har problemer med å betjene boliglån og boutgifter. Vi skal likevel være forsiktige med å konkludere at urbane strøk ikke har problemer med marginalisering som skiller seg fra resten av landet. I storbystrøk bor det både mange med høy inntekt og utdanning og mange marginaliserte grupper. Gjennomsnittsverdier, slik som i Tabell 1, kan derfor maskere polariserte forhold.²²

KIFO viser videre til følgende tabell, som fordeler ulike forhold knyttet til økonomi på de nevnte kategoriene urban, medium og rural:

²² Witsø Rafoss, 2023, s. 3.

Tabell 1. Marginalisering, prosent

	Urban	Medium	Rural	Total
Har høy boutgiftsbelastning	29,2	17,5	11,1	21,8
Ikke råd til bil	8,8	3,9	3,0	6,0
Mangler minst ett materielt gode	20,3	16,6	14,5	18,0
Kredittkortgjeld eller forbrukslån er tyngende	16,2	14,8	15,5	15,4
Mangler minst ett sosialt gode	11,8	11,0	10,1	11,2
Ikke råd til en ukes ferie årlig	7,9	7,0	6,1	7,3
Ikke råd til å holde boligen passe varm	2,6	1,9	0,6	2,0
Ikke råd til å erstatte utslitte klær	5,7	5,4	4,0	5,2
Ikke mulighet til å klare en uforutsett utgift	20,9	20,8	17,0	20,4
Vanskelig eller svært vanskelig å få endene til å møtes	7,1	6,4	5,8	6,6
Ikke råd til å spise kjøtt og fisk annenhver dag	2,8	2,3	0,9	2,3
Forventer at husholdningens inntekt vil synke neste 12 måneder	4,9	6,1	5,1	5,3
Utgifter til medisinsk behandling er tyngende	12,8	12,4	9,9	12,3
Ikke råd til å bytte ut utslitte møbler	10,7	10,3	8,5	10,3
Ikke råd til å bruke litt penger på seg selv ukentlig	2,8	3,5	2,5	3,1
Husholdningens inntekt har sunket siste 12 måneder	9,6	9,1	9,4	9,3
Problemer med å betjene boliglån	0,7	1,0	1,6	0,9
Problemer med å betale boutgifter	4,0	4,6	3,9	4,2
Utgifter til tannlege er tyngende	15,1	16,1	12,8	15,3
Problemer med å betjene andre lån	1,8	1,6	1,0	1,6
Problemer med å betjene kredittkortgjeld eller avbetalingslån	2,8	2,5	2,1	2,6
Har minst ett betalingsproblem	5,9	6,2	4,9	5,9
Ikke råd til å spise og drikke ute månedlig	3,7	4,1	2,4	3,7
Utgifter til medisiner er tyngende	10,6	10,8	9,9	10,6
Ikke råd til å gå til tannlege	5,3	5,8	3,9	5,3
Ikke råd til å ha internett	0,1	0,2	0,0	0,1
Ikke råd til å delta i regelmessige fritidsaktiviteter	4,6	4,9	3,8	4,6

Datagrunnlag: SSB Tabell 13635 Materielle goder, Tabell 13639 Sosiale goder, Tabell 13643 Økonomisk romslighet og betalingsvansker, 2022

NOU 2020:16 «Levekår i byer. Gode lokalsamfunn for alle» drøfter også sammenheng mellom storbyer og marginalisering.²³ I kapittel 3.3.1 Omfang og opphopning av levekårsutfordringer i norske byer, finner utredningen noe av det samme som KIFO:

Kartleggingen i den første fasen av analysen viser at det varierer stort i hvilken grad norske byer har områder med opphopning av levekårsutfordringer, og de ulike indikatorene viser også noe ulike mønstre. Oslo skiller seg ut, blant annet med mange områder der det er høye andeler barn i lavinntektsfamilier. Det er likevel en rekke andre byer som også har områder med opphopning av

²³ [NOU 2020: 16 \(regjeringen.no\)](https://www.regjeringen.no)

levetårutfordringer, og mange byer har områder med høye andeler barn i lavinntektsfamilier. Det er videre relativt høye andeler unge utenfor arbeid og utdanning i en rekke byer, og dette er ikke et særskilt storbyfenomen. I løpet av den siste tiårsperioden har det vært en utvikling mot at flere av områdene med aller høyest andel unge utenfor arbeid og utdanning befinner seg i mellomstore byer på Østlandet. Det er et tydelig skille mellom byer i øst (øst/sørøst) og vest/nord. Flere av byene langs kysten på Øst- og Sørlandet har til dels store levetårutfordringer. De mellomstore byene langs kysten på Øst- og Sørlandet har hatt høye andeler levetårutfordringer over lengre tid, noe som blant annet kom fram gjennom SSBs levetårindekser i perioden 1995–2008. Omfanget og graden av levetårutfordringer er mindre i de undersøkte byområdene på Vestlandet og i Midt- og Nord-Norge.

I 17 av de områdene utvalget har sett på bor mer enn 40 prosent av barna i lavinntektsfamilier. I 67 områder bor mer enn 25 prosent av barna i lavinntektsfamilier. Områdene med høye andeler lavinntektsfamilier kan deles inn i to grupper: områder som i tillegg skårer lavt på de fire andre levetårindikatorerne, og områder som ellers skårer godt på flere levetårindikatorer. Både i Oslo og andre byer med mange barn i lavinntektsfamilier er denne fordelingen tydelig. I Oslo har de ytre drabantbyene jevnt over levetårutfordringer målt etter alle de fem valgte indikatorerne. De indre bydelene har først og fremst svært høye andeler barn i lavinntektsfamilier og til en viss grad høye andeler voksne utenfor arbeid og utdanning eller med lav eller ingen utdanning. Flere indre bydeler preges av at det er store økonomiske forskjeller mellom familiene som bor der, eller av at boligområdene består av både lavinntektsfamilier og beboere uten barn med god økonomi. Figur 3.1 viser i hvilken grad områder med 40 prosent eller flere barn i lavinntektsfamilier overlapper med høye andeler av de fire andre levetårindikatorerne. Om lag halvparten av områdene med over 40 prosent barn i lavinntektsfamilier har også særskilt høye andeler på alle de fire andre levetårindikatorerne. Graden av overlapp mellom levetårutfordringer er betydelig lavere når andelen barn i lavinntektsfamilier er lavere [...].²⁴

²⁴ [NOU 2020: 16 \(regjeringen.no\)](#), kapittel 3.3.1, s. 48.

Kommune	30–59 år Utenfor arbeid og utdanning	20–29 år Utenfor arbeid og utdanning	21–29 år Ikke fullført vgo	30–59 år Lav utdanning	Barn i lavinntekt
Oslo, område 1	0,24	0,14	0,21	0,22	0,60
Oslo, område 2	0,38	0,24	0,47	0,49	0,53
Oslo, område 3	0,27	0,13	0,25	0,26	0,52
Oslo, område 4	0,30	0,21	0,38	0,44	0,47
Larvik, område 1			0,42	0,33	0,46
Fredrikstad, område 1	0,31	0,20	0,41	0,29	0,46
Haugesund, område 1	0,26	0,15	0,40	0,29	0,45
Skien, område 1	0,29	0,26	0,47	0,34	0,44
Ålesund, område 1	0,25	0,13	0,32	0,30	0,44
Kristiansand, område 1	0,29	0,13	0,23	0,25	0,44
Arendal, område 1	0,29	0,30	0,47	0,30	0,43
Bergen, område 1	0,28	0,13	0,21	0,24	0,43
Oslo, område 5	0,22	0,12	0,25	0,21	0,43
Bergen, område 2	0,22	0,10	0,17	0,18	0,42
Sandefjord, område 1	0,30	0,21	0,45	0,34	0,42
Oslo, område 6	0,29	0,19	0,38	0,37	0,40
Sarpsborg, område 1	0,31	0,21	0,45	0,34	0,40

Figur 3.1 Sammenfall mellom levekårsutfordringer i områder med 40 prosent eller flere lavinntektsfamilier

Forklaring til fargekodene: Hver levekårsindikator er oppdelt etter prosentintervall. Intervallene er satt slik at de fordeler delområdene over flere intervaller, tilpasset prosentfordelingen etter hver enkelt indikator. Det betyr at fargekodene angir ulike prosentintervaller for hver indikator, men for alle indikatorene angir blå det øverste prosentintervallet, deretter oransje, gul og grønn.

Område i kolonne 1 er analyseområdene, nummerert etter antall analyseområder i hver by.

Kilde: Aarland 2020.

Lesehjelp: 0,2 i denne tabellen tilsvarer en andel på 20 %. I hver kolonne er de høyeste tallene merket med blått, deretter oransje, gul og grønn.

Samlet sett viser dette at det ikke er en entydig sammenheng mellom storbyområder og marginalisering. Marginalisering er også et fenomen i rurale områder og i middels store kommuner i Norge. Dersom Den norske kirke i større grad skal styre sine ressurser utfra hvor det er flere marginaliserte, vil det altså ikke handle om å øke ressursene til kirkens arbeid i storbyene. Samtidig er det på noen delområder en høyere grad av marginalisering i storbyområder enn i rurale strøk.

Kirkens utfordringer

For en diakonal kirke av og med mennesker er all marginalisering og utenforskap en utfordring. Her vil særlig utfordringene med mangfoldige fellesskap og kompleksitet utdypes.

Mangfoldige fellesskap

Mangfoldige fellesskap med rom for alle er hardt arbeid. På en rekke andre samfunnsarenaer møtes mennesker med like interesser og lik sosiokulturell bakgrunn. Bosetningsmønstre i storbyene preges også av dette. Sosiologiske faktorer virker på denne måten til dels imot det kirken forkynner og etterstreber i sin praksis: at alle mennesker av ulik bakgrunn samles likeverdige om ord og sakrament. Når ulike mennesker samles i en menighet, har de ulike preferanser som i varierende grad kan henge sammen med faktorer som utdanning og kulturell bakgrunn. De har ulike forutsetninger for deltakelse utfra faktorer som alder og funksjonsvariasjon. De

har ulik grad av kjennskap til og eierskap til kirkelige praksiser. Det ligger i kirkens kall å etterstrebe et fellesskap som kan romme alle. Dette er derfor en naturlig ambisjon for en menighet. I praksis vil det alltid være sosiale og kulturelle motkrefter som gjør det utfordrende å etablere fellesskap med rom for mangfold generelt og marginaliserte spesielt. Mennesker som er marginalisert i et lokalsamfunn, kan også oppleve å være marginalisert i nattverdskøen eller under kirkekaffen.

Kompleksitet

Marginalisering har ofte ingen enkel løsning. Risikofaktorene i modellen overfor viser dette tydelig. Veien fra marginalisering til utenforskap har sjelden én enkeltårsak, og da heller ikke én løsning. I det offentlige legges det stor vekt på arbeid i tverrfaglige team for å kunne bistå mennesker som opplever marginalisering og utenforskap. Rus, psykiatri, bostedsutfordringer og utfordringer i relasjoner kan henge sammen. På noen arenaer er kirken koblet på disse tverrfaglige teamene og kan både hente og bidra med kompetanse. I et samfunn med religiøst mangfold er det imidlertid mer vanlig at kirken ikke er koblet på slike team. Kirkelig ansatte og frivillige har ikke alltid høy nok kompetanse til å gå inn og løse disse komplekse utfordringene. For å bistå marginaliserte er det derfor viktig å kjenne til det offentlige hjelpeapparatet og for å kunne hjelpe mennesker videre i dette.

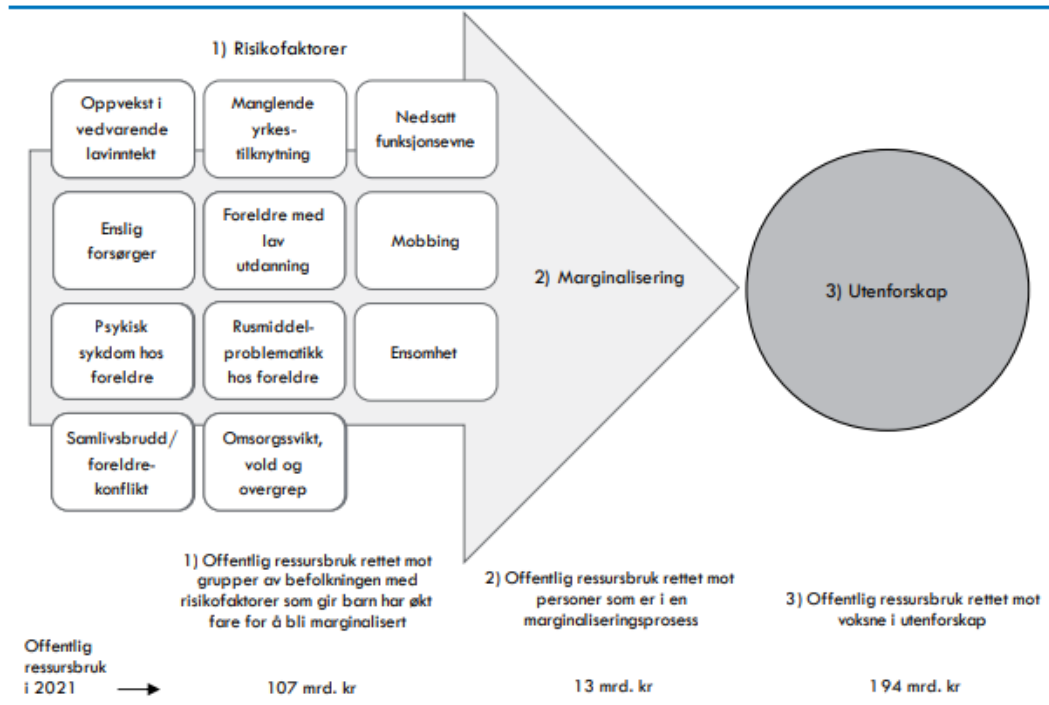
Kompleksitet begrenser også hva kirken kan gjøre alene. Økt marginalisering er et samfunnsproblem som må løses politisk. Økt tilskudd til Den norske kirke kan være et politisk virkemiddel for å redusere marginalisering. Kirken må imidlertid også finne sin rolle i å utfordre politiske myndigheter.

Kirkens muligheter

Marginalisering er i seg selv et negativt fenomen. Å snakke om kirkens muligheter i møte med økt marginalisering innebærer en fare for instrumentalisering av marginaliserte for å legitimere kirkens relevans. I møte med økt marginalisering kan kirken like fullt gjøre en forskjell. Gjennom 2000 år og i en rekke ulike kontekster har kirken bidratt til å mobilisere mennesker for forandring og til å motvirke marginalisering. For å gjøre dette, må kirken forstå hva som bidrar til marginalisering. Modellen nedenfor er én framstilling av dette og viser hva som gir økt risiko for marginalisering og utenforskap.²⁵ Slik tydeliggjør modellen hvilke risikofaktorer kirken kan være med på å dempe.

²⁵ [samfunnsøkonomisk-vurdering-av-marginalisering-og-utenforskap-oslo-economics.pdf \(regjeringen.no\)](#), s. 6.

Figur 1: Kjennetegn som gir økt risiko for marginalisering og utenforskap blant barn og unge, sammen med kartlagt offentlig ressursbruk i 2021

Den norske kirke har noen særskilte styrker og muligheter i arbeidet for å motvirke marginalisering. Her vil det pekes på mangfoldige fellesskap, kompetanse, evangeliet og medarbeiderskap:

Mangfoldige fellesskap

Den norske kirke har som nevnt i sin grunntenkning at den skal være kirke for alle, med bred kontaktflate. Mange ansatte, folkevalgte og frivillige i Den norske kirke har en høy bevissthet om dette. På sitt beste er menigheter i Den norske kirke preget av et mangfold når det gjelder alder, utdanning, sosial bakgrunn, kjønn, legning, funksjonsevne, kulturell bakgrunn og annet. Dette kan gjøre at det er enklere å komme til Den norske kirkes fellesskap enn andre mer uniforme fellesskap. Videre er kirkelige tilbud som regel gratis eller har lav kostnad. Der mange andre sosiale arenaer krever medlemskap, abonnement eller annen betaling, er gudstjenester og kirkekaffe, formiddagstreffe eller familiemiddag gratis eller svært rimelig. Mange menigheter kommuniserer at betaling er frivillig. Dette bidrar til en senket terskel.

Ungdomsarbeid og arbeid etter konfirmasjonstiden kan være gode steder for de som strever med integrasjon i sosiale fellesskap. Det å se og anerkjenne disse ungdommene og gi dem en tilhørighet i et fellesskap er derfor av stor verdi for den enkelte ungdom og for samfunnet. Her kan kirken spille en viktig rolle.

Kompetanse

Mange steder går kirkens ansatte, med sin kompetanse innen pedagogikk og helse- og sosialfag, inn i kvalifisert samarbeid med bydel og kommune. Dette er avgjørende for å kunne svare på både kortsiktig behov for akutt nødhjelp og mer langsiktige behov som fellesskap og arbeidstrening. På sitt beste opparbeider kirkelige

arbeidsfellesskap sammen høy kompetanse på å møte mennesker i sårbare livssituasjoner.

Evangeliet

Den norske kirke vil forkynne evangeliet for mennesker gjennom hele livet. En stor del av de kristne fortellingene handler om måten Jesus Kristus møter mennesker i samfunnets randsoner. Bibelens fortellinger kan på denne måten oppleves å tale direkte inn i en opplevelse av å stå utenfor fellesskap i dag. Den kirkelige kulturarven inneholder i forlengelse av disse tekstene og motiver som taler direkte inn i ulike livssituasjoner, inkludert erfaringer av sårbarhet, marginalisering og utenforskap. Tekster og motiver må igjen og igjen fortolkes for å kunne gi mening for mennesker i dag, og det er også fallgruver knyttet til fortolkningen. Kirkens budskap kan aldri reduseres til å bli et verktøy i møte med marginalisering, og marginaliserte må ikke reduseres til objekter for kirken. Like fullt kan mennesker som i dag erfarer å være marginalisert oppleve å finne gjenkjenning, trøst og mot i Bibelens fortellinger og i andre motiver fra kirkens tradisjoner. Det kan, for å bruke liturgiens ord, gi «mot til å leve og mot til å tro». Rekkevidden av denne gjenkjenningen er utenfor hva kirken kan kontrollere eller hva som kan beregnes økonomisk.

Medarbeiderskap

Kirken er en stor frivillighetsarena. I kirkens frivillighetsstrategi fra 2021 var det formulert på følgende måte: «Vi som sammen bærer kirkens oppdrag, er lemmer på det samme legemet og grener på det samme treet. I fellesskapet vil vi at alle skal ha mulighet til å delta og bidra. Frivillighet gir mulighet til å gjøre godt og til å gi uttrykk for engasjement. Å være frivillig kan gi tilhørighet, mening, erfaring, mestring og fellesskap. Frivilligheten kan ha stor verdi både for enkeltmennesket, kirken og samfunnet. Vår kirkes kultur, ledelse, kommunikasjon og organisering skal derfor gi frivillighet gode kår.»²⁶ Mange bibelske tekster gjør et poeng ut av at Gud kan utruste hvem som helst til tjeneste. Dette preger også kirken, og mange medarbeidere er gode til å se etter og anerkjenne den enkeltes talenter. Mennesker som opplever at de i andre sammenhenger er utenfor, kan få meningsfulle oppgaver som frivillige i kirkelig sammenheng, knyttet til gudstjenester, diakonalt arbeid, barn, og ungdomsarbeid.

Oppsummering

Alt i alt er marginalisering og utenforskap negative fenomener som utfordrer kirken like mye som det utfordrer samfunnet, og fenomenene er ikke bare knyttet til storbyer. Det kan være krevende å skape mangfoldige fellesskap med rom for alle. Ansatte er ofte presset på tid, og marginalisering har komplekse årsaker som gjør at kirken sjelden sitter med løsningene alene. Samtidig har Den norske kirke som folkekirke spesielle muligheter for å motvirke marginalisering med utgangspunkt i nettopp mangfoldige fellesskap, i et relevant evangelium, i ansattes kompetanse og i kirkens tenkning og praksis knyttet til medarbeiderskap.

Sekularisering – og utvikling mot post-sekularitet

Kirkemøtet har bedt Kirkerådet utrede “kirkens muligheter og utfordringer i møte med økt [...] sekularisering [...] spesielt i storbyområder”. Dette gjør det nødvendig å

²⁶ [kr 18 0 21 frivillighet i den norske kirke.pdf \(kirken.no\)](#)

se på fenomenet sekularisering. Dette fenomenet er mye diskutert de siste tiårene. En av de som har betydd mye for forståelsen av sekularisering og hvilke konsekvenser den kan ha, er den kanadiske filosofen Charles Taylor. I "A Secular Age"²⁷ beskriver Taylor hvordan sekulariseringen gjelder både samfunn, kultur og enkeltmennesket: Når religion i store deler av Europa og Nord-Amerika skilles fra staten, endrer samfunnsstrukturene seg. Når religion ikke lenger er en selvfølgelig premissleverandør i det offentlige rom, endrer kulturen seg. Selve måten mennesker oppfatter og erfarer ting på i det praktiske liv er sekularisert.²⁸ Religion og tro blir dermed kun én blant flere mulige måter å forholde seg til virkeligheten på, og religiøse overbevisninger trenger en annen selvbevissthet enn før moderne tid. Johannessen (2017) finner at «på et overordnet plan viser Taylor hvordan sekulariseringen innebærer at det transcendent har gått fra å være en erfaringsnær størrelse i den vestlige kultur, noe man relaterte seg til som samfunn, til å bli en erfaringsfjern størrelse som i økende grad er frikoblet fra allmennkulturelle forestillinger og kollektive praksiser».²⁹ I Den norske kirke erfares dette lokalt, regionalt og nasjonalt. Det er rimelig å tolke Kirkemøtet 2019 dithen at det er en slik forståelse av sekularisering som ligger til grunn for vedtaket.

De senere årene har det imidlertid vært omfattende debatt knyttet til hva sekularisering innebærer og hvordan den utvikler seg. Flere har pekt på at religion ikke har hatt den forventede tilbakegangen i offentligheten i Europa og Nord-Amerika. Filosofen Jürgen Habermas har vist til at religiøse aktører og argumenter har fått større plass i offentligheten og at det er en stryke for den offentlige diskursen. Han finner at så lenge politiske beslutninger begrunnes i et språk som er like tilgjengelig for alle borgere, vil religiøse aktører og religiøs argumentasjon kunne berike den offentlige samtalen.³⁰ En slik utvikling peker i retning av et post-sekulært og livssynsåpent samfunn der religion og religiøse perspektiv inngår som del av et deliberativt og deltakende demokrati.³¹ Den norske sosiologen Inger Furseth snakker om «religiøs kompleksitet»: at religion samtidig kan svekkes blant enkeltmennesker og bli mer synlig i offentligheten. Religionssosiologene Linda Woodhead og Paul Heelas skjelner mellom fire former for sekulariseringsteorier: at religion sakte forsvinner; at religion både svekkes og endres; at religion markedstilpasses og blir et produkt som dreier seg om åndelige opplevelser; og at religionens tilbakegang på enkelte områder skjer samtidig med vekst på andre områder.³²

²⁷ Taylor, C. 2007, *A Secular Age*. Harvard University Press.

²⁸ Jf. Johannessen, H. 2017. *Sekulariseringens spiritualitet: en interdisiplinær lesning av betenkningen Kirken i møte med den åndelige lengsel i vår tid*. Doktorgradsavhandling. Det teologiske fakultet, Universitetet i Oslo.

²⁹ Johannessen, 2017, s. 287.

³⁰ Habermas, J. 2006, Religion in the public sphere. *European Journal of Philosophy*, 14(1), 1-25. <https://doi.org/10.1111/j.1468-0378.2006.00241.x>, s. 10, 12.

³¹ Habermas 2006, Religion in the public sphere. *European Journal of Philosophy*, 14(1), 1-25. <https://doi.org/10.1111/j.1468-0378.2006.00241.x>; 2008 Notes on post-secular society. *New Perspectives Quarterly*, 24(4), 17-29. <https://doi.org/10.1111/j.1540-5842.2008.01017.x>; Shaw, J. 2018, Introducing post-secular social work: Towards a post-liberal ethics of care. *British Journal of Social Work*, 48(2), 412-429.

<https://doi.org/10.1093/bjsw/bcx036>; Stålsett, S. 2021, Det livssynsåpne samfunn. Cappelen Damm akademisk.

³² Woodhead, L. & Heelas, P. 2000. *Religion in Modern Times. An Interpretive Anthology*. Oxford: Blackwell Publishers. I Johannessen, 2017, s. 183.

Også i norsk sammenheng er det gjort viktig arbeid knyttet til sekularisering. Johannessen (2017) analyserer betenkningen til Kirkemøtet 1999, «Kirken i møte med den åndelige lengsel i vår tid», og mener denne både responderer på og speiler sekulariseringen. Johannessen viser at sekulariseringens spiritualitet «[...] fokuserer på kroppslige øvelser som gir åndelige erfaring her og nå, ikke praksiser som borger for transcendent gode som et liv etter døden eller frelse fra fortapelse».³³ Han peker på at betenkningen ikke knytter seg til kirkens gudstjenesteliv, men i stedet fokuserer på den individuelle kroppen.³⁴ Johannessen mener at denne vridningen av åndelig praksis gir mening utfra samtidsreligion og sekulariseringsteori og konkluderer blant annet med at «den sekulære kulturens immanente tolkningsramme [fordrer] at det transcendent forankres i det immanente, i verden slik den i dag framstår, i allmenmenneskelige erfaringer og i menneskers behov».³⁵ Slik viser Johannessen at sekularisering preger også kirkens egne praksiser.

Slik gir både teologiske og sosiologiske analyser viktige perspektiv på et grunnleggende vilkår for hvordan kirken bør forholde seg til sekularisering og post-sekularitet: kirken og kristen tro befinner seg ikke på utsiden av prosesser, praksiser og tenkning som driver sekularisering og postsekularisering. Kirken er selv del av utviklingen, den skaper praksiser og forstår samtiden og egne utfordringer og muligheter i sekulære og post-sekulære perspektiv. En større bevissthet og tydeligere språk i kirken om egen situerthet i det sekulære og post-sekulære, vil kunne gjøre det lettere å bidra i offentligheten med å synliggjøre felles verdier på tvers av religiøse og sekulære virkelighetsforståelser. Det vil kunne gi større legitimitet til kirkens (og andre religioners og livssyns) samfunnsrolle som preget av etiske tradisjoner og verdibaserte praksiser, og dermed også legitimitet til kritiske og konstruktive innspill kirken gir - om sosial rettferd, menneskeverd, marginalisering, kollektivt ansvar og respekt for mangfold - som mer radikale enn hva samfunnsdiskurs, lovverk og offentlige tjenester ellers bidrar med.³⁶

Et mangfoldig, livssynsåpent samfunn

Dette livssynsåpne mangfoldet i et sekulært samfunn beskrives i Stålsett-utvalgets utredning fra 2013 «Det livssynsåpne samfunn. En helhetlig tros- og livssynspolitik» (NOU 2013:1). Både samfunn, kultur og enkeltmennesker forholder seg ulikt til religion, kirke og tro i et sekulært samfunn. Fordi andre ting enn

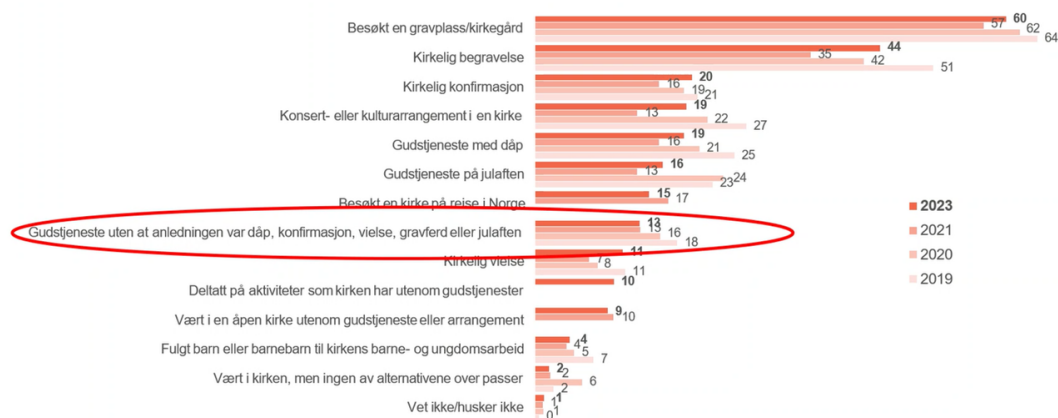
³³ Johannessen, 2017, s. 322.

³⁴ «Det første funnet i avhandlingen var at betenkningen, til tross for sitt fokus på åndelige praksiser, unnlater å drøfte kirkens gudstjenesteliv (s. 59-61). De sakramentale praksiser som er konstituerende for kirken som Kristi kropp, blir ikke viet oppmerksomhet. Det er isteden den individuelle kroppen som står i fokus for betenkningens åndelige øvelser. I teologisk og kirkelig perspektiv er dette påfallende, men i lys av samtidsreligion og sekulariseringsteori gir betenkningens vridning av åndelig praksis mening. Sagt med Tillichs begreper, er betenkningens spiritualitet tilpasset en kultur orientert om den immanente eros, men som savner kollektive troverdighetsstrukturer for evangeliets agape.» (Johannessen, 2017, s. 317).

³⁵ Johannessen, 2007, s. 339.

³⁶ Jf. Hallstein Holte, B. & Tjærnes, R. 2023, Postsekulære tilnærminger. Nye muligheter for sosialt arbeid i Norge. *Tidsskrift for praktisk teologi*, 40(2), 55-70. <https://doi.org/10.48626/tpt.v40i2.5545>, s. 67; Fagermoen, T. 2023, Diaconia beyond borders: Welfare state, church, and migrants with limited welfare rights. *Tidsskrift for praktisk teologi*, 40(1), 4-49. <https://doi.org/10.48626/tpt.v40i1.5523>.

tradisjonelle autoriteter og tidligere generasjoners valg avgjør valg av tros- og livssynstilhørighet i dette samfunnet, utfordres kirken til å møte andre typer spørsmål og utfordringer enn tidligere. Enkeltmenneskets forutsetninger for å tro har med andre ord endret seg, og trosuttrykk har en mindre selvfølkelig plass i samfunns-kulturen. Dette får igjen konsekvenser for enkeltmenneskers forhold til Den norske kirke og kirkens praksiser. Mange makrotall kan tolkes i lys av dette. Den norske kirkes medlemsundersøkelse for 2023 har flere relevante funn. Andelen av kirkens medlemmer som sier at de tror, er stabil. Oppslutning om gudstjeneste har likevel drastisk nedgang fra 2019. Der 18 % av respondentene i 2019 i løpet av det siste året hadde vært på «gudstjeneste uten at anledningen var dåp, konfirmasjon, vielse, gravferd eller julaften», hadde 13 % av respondentene dette i 2023. Samme tendens bekrefter i Den norske kirkes årsrapport: I 19 var det 5 249 069 gudstjenestedeltakelser i Den norske kirke. 4 176 570 deltakelser i 2022 innebærer en nedgang på 20 %. Pandemien 2020-2022 hadde innvirkninger på menneskers forhold til kirken, og kan ha ført til varige endringer.

Særskilte forhold knyttet til storbyer

I lys av debatten omkring sekularisering som fenomen, er det komplisert å svare på Kirkemøtets bestilling om å utrede “kirkens muligheter og utfordringer i møte med økt [...] sekularisering [...] spesielt i storbyområder”. Statistikk kan ikke beskrive dette uttømmende, og samtidig peker en del tall på at sekulariseringen har kommet lenger i storbyene. KIFO finner i sin egen undersøkelse fra 2019 en tendens til at oppslutningen om Den norske kirke er størst i mindre urbane strøk. Dette er synlig i følgende tabell:

Tabell 3. Religiøse kjennetegn og holdninger, prosent

	Urban	Medium	Rural	Total
Tilhørighet til Den norske kirke	53	63	66	58
Har døpte barn	75	83	85	80
Viktig med kirkelig markering av en fødsel	27	32	33	30
Viktig med kirkelig markering av et giftermål	35	39	43	38
Viktig med kirkelig markering av et dødsfall	49	55	64	53
Beskriver seg selv som kristen	32	36	36	34
Mener Den norske kirke bør fortsatt ha en særstilling i Grunnloven	36	42	47	39
Mener staten bør legge vekt på å behandle alle tros- og livssynssamfunn mest mulig likt	53	49	46	51
Mener det offentlige bør slutte å gi pengestøtte til Den norske kirke	29	24	24	27

Datagrunnlag: KIFO-undersøkelsen Religion 2019, N = 4024

KIFO finner videre at det er en «klar sammenheng mellom bosted og hvor stor andel som er medlemmer, døpte, konfirmert og gravlagt i regi av Den norske kirke»: ³⁷

Tabell 4. Nøkkeltall for Den norske kirke

Sentralitet	Urban	Medium	Rural
Medlem og tilhørige i Den norske kirke i prosent av antall innbyggere	54	70	77
Døpte i prosent av antall fødte	42	64	78
Konfirmerte i prosent av 15-åringer	38	54	72
Kirkelige gravferder i prosent av antall døde	74	85	96

Datagrunnlag: SSB Tabell 12025 Utvalgte nøkkeltall kirke og Tabell 12207 Sysselsatte i Den norske kirke, 2022

Kommunenes tilskudd til Den norske kirke kan også sees som et uttrykk for en mer sekulær sammenheng i storbyene. Følgende oversikt viser at det er store forskjeller i tildelingen til Den norske kirke mellom urbane, medium og rurale kommuner. Rurale områder mottar også et klart høyere tilskudd per innbygger fra det statlige tilskuddet til Den norske kirke.

³⁷ Witsø Rafoss, 2023, s. 5.

Tabell 4. Nøkkeltall for Den norske kirke

Sentralitet	Urban	Medium	Rural
Brutto driftsutgifter til funksjon 390, 393 per innbygger i kroner ¹	579	679	1064
Lønnsutgifter til funksjon 390, 393 per innbygger i kroner	65	20	20
Sysselsatte i årsverk lønnet av bispedømme per 1000 innbygger	0,2	0,3	0,4
Sysselsatte i årsverk lønnet av kirkelige fellesråd per 1000 innbygger	0,6	0,8	1,3
Sysselsatte i kirken i årsverk per 1000 innbygger	0,8	1,1	1,7
Sysselsatte i årsverk lønnet av sokn, kirkelige fellesråd og bispedømmer (antall)	2009	2589	1238
Sysselsatte i årsverk lønnet av bispedømmene (presteskap) (antall)	550	644	302
Antall sysselsatte i bispedømmer (presteskap) (antall)	640	741	354
Sysselsatte i årsverk lønnet av kirkelige fellesråd (antall)	1412	1943	936
Antall sysselsatte i kirkelige fellesråd (antall)	2201	2921	1747
Prosent av befolkningen	44,9	41,7	13,4

Datagrunnlag: SSB Tabell 12025 Utvalgte nøkkeltall kirke og Tabell 12207 Sysselsatte i Den norske kirke, 2022

Samlet sett er det altså en del statistikk som tyder på at Den norske kirke i storbyområder er del av en mer tydelig sekulær sammenheng enn kirken i rurale områder. Samtidig skal det presiseres, som utredningen kommer inn på senere, at det er høyere oppslutning om andre trossamfunn i storbyområder enn i andre deler av landet. Andelen av befolkningen i storbyene som har et forhold til tro og religion er altså større enn andelen medlemmer i Den norske kirke. Statistikken om oppslutning om Den norske kirke gir altså et begrenset bilde av den generelle oppslutningen om tro og livssyn.

Kirkens utfordringer

Sekulariseringen gir Den norske kirke en rekke utfordringer. Her vil særlig det mindre selvfølgelige, større konkurranse, utfordret nærvær på felles arenaer og krav til mening og meningsskaping utdypes.

Mindre selvfølgelig

Kirkens utfordringer knyttet til sekularisering er betydelig berørt i Den norske kirkes årsrapporter. Det er rimelig å tolke synkende oppslutning om Den norske kirkes gudstjenester og kirkelige handlinger som uttrykk for at kirke og kristen tro er en mindre selvfølgelig del av befolkningens liv enn før. Undersøkelser knyttet til dåpspraksiser viser at også i familier som har tilknytning til kirken reelt vurderer om de skal døpe barna sine eller ikke. Noen av dem velger å døpe, mens andre velger å ikke døpe. Forskning på gravferd finner at de tradisjonelle liturgiske elementene i

handlingen er mindre viktige for de pårørende enn musikkvalg og at gravferden får et personlig preg.

Etter skillet mellom kirke og stat og ikrafttredelsen av Trossamfunnsloven, møter kirken stadig «en forventning om at Den norske kirke fortsatt på en spesiell måte skal, til en viss grad «representativt», ivareta tradisjoner og fellesanliggender i det norske samfunnet på det religiøse området».³⁸ Det er når kirken ivaretar slike fellesanliggender at flesteparten av dens medlemmer oppgir at kirken har en samfunnsnyttig funksjon.³⁹ Denne situasjonen utfordrer kirken til gjennomtenkning av rolle, legitimitet og meningsskaping.

Krav til mening og ny meningsskaping

Når kristen tro er mindre selvfølgelig og for mange er ukjent, stiller det høyere krav til meningsskaping i alt kirken gjør: prekener og andakter, liturgier, valg av salmer, og sjelesorg. Samtidig som kirken skal fungere representativt for befolkningen, kan den ikke lenger ta for gitt at dens budskap og forkynnelse er kjent og gir mening.

I et samfunn preget av større mangfold når det gjelder tro og livssyn, er dette en naturlig og forventet utvikling. Imidlertid har enkelte analyser og tiltak vært basert på et implisitt premiss om at hvis folk bare forstår hva kirken har å by på, så vil de delta; at befolkningen egentlig ønsker å tolke livene sine gjennom kirkens ritualer, og at ritualene egentlig gir mening, men at folk ikke vet det selv. Faren ved en slik tenkning er at grunnleggende utviklingstendenser i samfunnet og befolkningen reduseres til en ren kommunikasjonsutfordring for kirken. Man går da glipp av muligheten til en refleksjon om hvorvidt selve innholdet i det kirken tror og praktiserer gir mening i menneskers liv. En analyse av utviklingstrekkene må ha som utgangspunkt at folk tar myndige valg. Det dreier seg ikke bare om at kirke og kristen tro er mindre selvfølgelig. Synkende oppslutning kan også forstås som uttrykk for at folk ikke forholder seg til kristendom og kirke, og at de aktivt ikke ønsker det som kirken tilbyr.

Tradisjonelt har gudstjenester og kirkelige handlinger bygget på teologiske forklaringsmodeller der et årsaksforløp spennes fra skapelse, via syndefall, Jesu fødsel, død og oppstandelse, til menneskenes oppstandelse. Logikken i dette årsaksforløpet har i kirke og samfunn vært sett på som selvforklarende og nødvendig: Jesus måtte fødes og dø for at menneskene skulle gjenoppstå. Selv om kirkens teologier rommer andre måter å utfolde Guds nærvær i verden, har denne antatt selvforklarende forsoningsnødvendigheten skapt en selvfølgelig mening i gudstjenester og kirkelige handlinger. Den har tjent som overgripende fortolkningsramme for liv og virkelighet. Så lenge gudstjenestene og handlingene fortsatt henter sin legitimitet fra denne ene måten å forstå og praktisere kristendom på, er det en risiko for at de blir meningsløse for mange mennesker. Dette gjelder også troende mennesker som er en del av kirken, men som ikke forholder seg til denne ene logikken lenger, eller som aktivt tar avstand fra den. Hvis kirken skal møte menneskers virkelighet i dag, og tale sant om menneskers liv, utfordres den til å utforske hvordan meningsskapingen i gudstjenester og kirkelige handlinger kan skje. Kanskje må kirken velge nye teologiske modeller og logikker som ikke utgir seg for å

³⁸ Stålsett, S. 2023, Er Den norske kirke offentlig? *Luthersk Kirketidene* 158(7), 221-225, s. 224.

³⁹ [den norske kirke medlemsundersøkelse 2023 - hovedrapport - opinion.pdf \(kirken.no\)](#), s. 36.

gi entydige og endelige tolkninger av liv og virkelighet. Det er en fare for at kirken ikke tar dette tilstrekkelig på alvor, fordi de av kirkens medlemmer som opplever at kirkens budskap mister mening i mindre grad er representert blant kirkens ansatte, folkevalgte og frivillige.

Utfordret nærvær på fellesarenaer

Kirkerådet skrev i årsrapport for 2022: «Tallene på skolegudstjenester er nesten tilbake til årene før pandemien, med 2587 i 2022 mot 2829 i 2019. Unntaket er noen steder i Oslo der man går bort fra skolegudstjenester og heller lager samlinger i kirken, som håpsvandring istedenfor julegudstjeneste. I Hamar bispedømme rapporteres det om at skolegudstjenester har økt, og at disse gudstjenestene oppleves mer åpne enn tidligere.»⁴⁰ Dette viser at det fortsatt er store muligheter for samarbeid mellom Den norske kirke og skolen, som er en av samfunnets viktigste fellesarenaer.

Samtidig utfordres kirkens nærvær jevnlig. Den årlige debatten knyttet til skolegudstjenester i adventstiden er ett eksempel på dette. Flytting av søndagsgudstjeneste og morgenandakt fra NRK P1 til nisjekanalene NRK P1+ er et annet eksempel. I etterkant av den NRK-sendte gudstjenesten i Oslo domkirke 24. Juli har det vært debatt om Den norske kirkes rolle knyttet til nasjonal sorg.⁴¹ I tillegg til disse eksemplene på nasjonalt nivå, erfarer mange lokalkirkelig ansatte hvordan nærvær på fellesarenaer utfordres. Med en forventet nedgang i andelen av den norske befolkningen som er medlem av Den norske kirke, er det grunn til å tro at Den norske kirkens nærvær på fellesarenaer vil bli ytterligere utfordret og den generelle kjennskap til kristendommens budskap, fortellinger og ritualer kan svekkes.

Større konkurranse

De nevnte utviklingstrekkene kombineres med en samtid som har mindre tålmodighet i møte med meningsskapende innhold. Kultur- og underholdningstilbudet er enormt når man inkluderer det digitale. Endringene har vært store de siste 20 årene, og i dag er tv-tilbud, podcaster, musikk, lydbøker og alt annet tilgjengelig på en mobiltelefon som de fleste har med seg overalt. Større tilbud gir høyere krav til kvalitet, og mindre tålmodighet med innhold som ikke holder høy nok kvalitet.

Kirken har en kulturarv som jevnt over er vanskeligere tilgjengelig enn mye annet innhold i populærkulturen. Den kristne kulturarven har også et potensielt anstøt sammenlignet med det som oppfattes som "livssynsnøytralt" innhold. I tillegg har kirken begrensede ressurser til å utvikle digitalt innhold. Samlet innebærer dette en fare for at Den norske kirke taper i konkurransen om å tilby meningsskapende innhold.

⁴⁰ [årsrapport den norske kirke 2022.pdf \(kirken.no\)](#), s. 39.

⁴¹ [22. juli-gudstjeneste tråkket på min redelighet – Vårt Land \(vl.no\)](#)

Kirkens muligheter

Samtidig som sekulariseringen innebærer store utfordringer for Den norske kirke, gir den også muligheter. Her utdypes særlig mulighetene for relasjoner, teologisk nyskaping og troverdig dybde.

Teologisk nyskaping

Sekularisering gir kirken muligheter til å formulere sin teologi på nytt og til å stadig tenke igjennom hvordan denne teologien kan gi mening i menneskers liv. Gjennom 2000 år har kirken vært til stede på ulike måter i ulike kontekster og arbeidet med å reformulere troens innhold har pågått hele tiden. I sin arv har kirken derfor tilgang på en stor mengde ressurser for livstolkning i nye situasjoner. Kirken har derfor gode forutsetninger for å arbeide teologisk med å ta menneskers erfaringer og eksistensielle livsspørsmål i dag på alvor, og sette ord på disse i en post-sekulær offentlig diskurs.

Troverdig dybde

Kirken har kompetanse, erfaringer og språk for hele livet. Mange innholdsprodusenter kan være underholdende, men i møte med fødsel, død, samliv og andre livsfaser tilbyr kirken mer enn underholdning. Kirken har stor kompetanse på å møte livets alvor. Dette viser undersøkelser at medlemmene i Den norske kirke vet. For eksempel sier 4 av 5 i Den norske kirkes medlemsundersøkelse fra 2023 at kirken er samfunnsnyttig når den støtter mennesker som er i sorg. Videre sier 66 % at kirken er samfunnsnyttig når den tilbyr fellesskap i nasjonale eller lokale kriser.⁴² Dette viser at kirken er kjent som en troverdig og viktig aktør i møte med livets alvor. Med økt sekularisering kan det være viktig for kirken å opprettholde denne rollen.

Relasjoner

Kirken er et sted for relasjoner. Kirken kan fastholde relasjon som vesentlig i alt dens arbeid. Et godt eksempel for dette var den rollen Trefoldighetskirken i Oslo fikk under Fosen-aksjonen februar og mars 2023. Unge aktivister fra samiske miljøer og naturvernorganisasjoner demonstrerte flere dager foran ulike departementer. Trefoldighetskirken tilbød dem et sted å komme til, få noe mat, hvile, samtale og bli lyttet til. Mange av deltakerne har i etterkant gitt uttrykk for at dette ga dem en opplevelse av kirken som et godt og relevant sted. Når kirken engasjerer seg og viser solidaritet, kan det oppstå nye relasjoner og ny mulighet til å finne og skape mening.

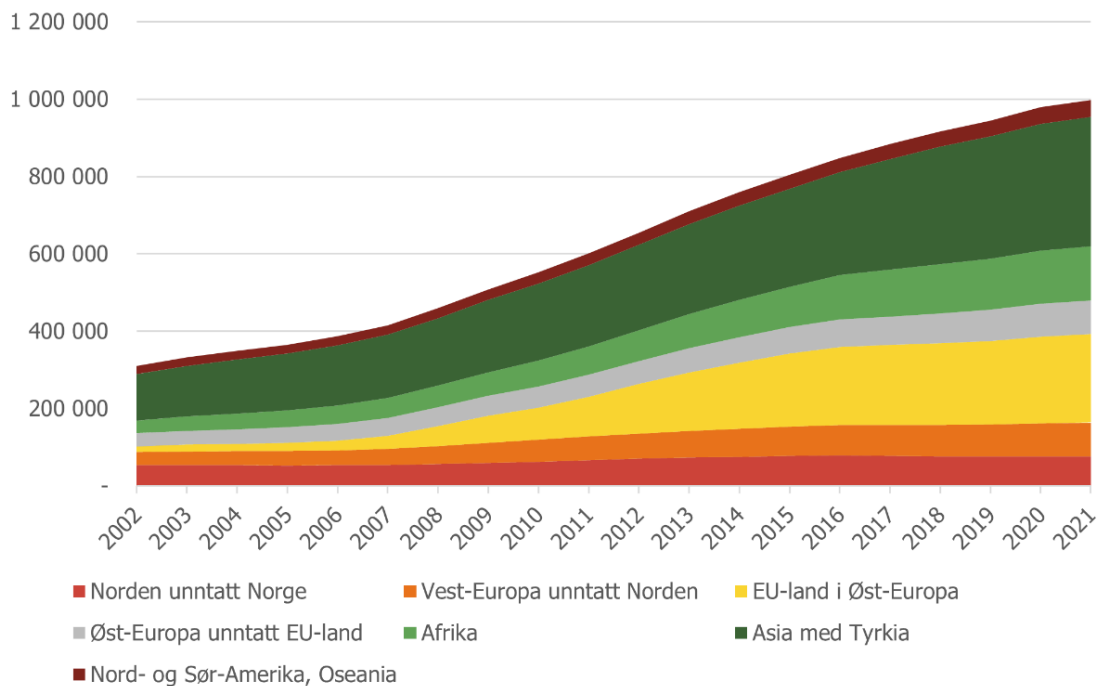
Oppsummering

Sekularisering er som nevnt et komplekst fenomen. Flere makrotall peker samtidig tydelig på nedgang i religiøs tilknytning generelt. Videre tyder en del statistikk på at Den norske kirke i storbyområder er del av en mer tydelig sekulær sammenheng enn kirken i rurale områder. Sekulariseringen gir kirken helt særskilte utfordringer. Dens nærvær på fellesarenaer blir utfordret, det oppstår nye krav til mening og ny meningsskaping, og kirken blir på en rekke områder mindre selvfølkelig. Samtidig ligger det i sekulariseringen også muligheter for kirken, i form av teologisk nyskaping, troverdig dypde og vektlegging av relasjoner.

⁴² [den norske kirke medlemsundersøkelse 2023 - hovedrapport - opinion.pdf \(kirken.no\)](#), s. 36.

Religiøst og livssynsmessig mangfold

Kirkemøtet har bedt Kirkerådet utrede “kirkens muligheter og utfordringer i møte med økt [...] religiøst og livssynsmessig mangfold, spesielt i storbyområder”. Det norske samfunnet er preget av økt religiøst og livssynsmessig mangfold enn for noen tiår tilbake. Omtrent 20 % av den norske befolkningen i 2022 er innvandrere eller barn av innvandrere. Mye tyder på at flertallet som kommer til Norge har en tro. Utviklingen de siste 20 årene vises i følgende graf fra Inkluderings- og mangfoldsdirektoratet (IMDi):⁴³

Det er lett å tolke grafen dithen at det vil være en fortsatt økning av innvandrere. De siste årene har det imidlertid også vært en annen trend med mindre innvandring fra Øst-Europa⁴⁴. Svekkelsen av den norske kronen i 2023 har også gjort det mindre attraktivt for arbeidere fra EU-land i Øst-Europa å jobbe i Norge. Det er altså ikke åpenbart at økningen som har vært de siste 20 årene vil fortsette.

Særskilte forhold knyttet til storbyer

De store trendene er at religiøst og livssynsmessig mangfold i større grad finnes i byer enn i spredtbygde strøk. KIFO viser til følgende tabell, som beskriver forskjellene mellom medlemskap i tros- og livssynssamfunn mellom urban, medium og rurale områder:

⁴³ [Innvandring og demografi | IMDi](#)

⁴⁴ Se for eksempel: [Færre polakker til Norge – vil tilby nordsjøturnus til østeuropeere i byggebransjen – NRK Troms og Finnmark](#)

Tabell 5. Tros- og livssynssamfunn utenom Den norske kirke

	Urban	Medium	Rural	Total	Medlemmer
Sikhisme	90 %	10 %	0 %	100 %	4 025
Jødedom	89 %	10 %	2 %	100 %	785
Hinduisme	87 %	12 %	2 %	100 %	12 059
Islam	74 %	22 %	4 %	100 %	178 945
Bahai	69 %	27 %	4 %	100 %	1 085
Buddhisme	59 %	35 %	6 %	100 %	21 343
Livssyn	58 %	35 %	8 %	100 %	98 919
Andre tros- og livssynssamfunn	54 %	37 %	10 %	100 %	2 601
Kristendom	49 %	42 %	9 %	100 %	370 069
Total	58 %	35 %	7 %	100 %	689 831

Datagrunnlag: SSB Tabell 06326: Medlemmer i tros- og livssynssamfunn som søker om offentlig stønad og er utanfor Den norske kyrkja, 2020 (77 426 medlemmer i 410 samfunn er ikke inkludert i datasettet, da de ikke har region knyttet til seg)

Kirken kan hjelpe kommunene til å se at tro og livssyn er en ressurs og at alle kommunens innbyggere forholder seg til sin tro og ikke-tro. Kirken må bidra til å gjøre det trygt for det offentlige å forholde seg til denne siden av mangfoldet i sine prioriteringer og politikktutvikling.

Den norske kirke har de siste årene etablert 5 dialogsentre. I dag er det dialogsentre i Oslo, Stavanger, Bergen, Trondheim og Drammen. Sentrene har tilknytning til eget bispedømme og til Stiftelsen Areopagos og driver konkret arbeid for menigheter og lokalsamfunn for å gjøre tros- og livssynsdialog og dialogisk praksis til en integrert del av arbeidet. De kirkelige dialogsentrene utgjør et nasjonalt nettverk, og Dialogforum Østfold deltar også i dette nettverket. Dialogsentrene er en strategisk prioritering og mottar faste tilskudd fra Kirkerådet.

Kirkens utfordringer

Religiøs og livssynsmessig mangfold gir kirken noen tydelige utfordringer. Her vil det særlig pekes på kirkens posisjon i et livssynsåpent samfunn, og kirkens utfordring med synliggjøring.

Posisjon i et livssynsåpent samfunn

Religiøs og livssynsmessig mangfold utfordrer Den norske kirke som aktør i et livssynsåpent samfunn. Konteksten er betydelig endret på noen tiår, og Den norske kirke har gått fra å være statskirke med godt over 80 % medlemsandel til å være grunnlovsfestet folkekirke med under 65 % medlemsandel. Dette utfordrer Den norske kirke til å reflektere rundt hva kirken vil. Hva betyr misjon i dag, og i hvilken grad og på hvilken måte skal kirken misjonere? I hvilken grad og på hvilken måte skal kirken legge til rette for andre tros- og livssynssamfunn? Hvordan prioriterer Den norske kirke sine ressurser inn mot det samfunnsbyggende oppdraget, og hvordan prioriterer den ressurser til kirkelig kjernevirksomhet som samfunnet anser som mindre nyttig? Det er nedsatt et eget utvalg som arbeider med Den norske kirke i det livssynsåpne samfunnet og hvilken posisjon kirken skal ta.

Synliggjøring

Uavhengig av posisjonen kirken tar, gjør et større mangfold og en mindre bevissthet blant myndigheter og samfunnsaktører at kirken må være tydeligere på sitt samfunnsbidrag. Den norske kirke kan ikke lenger ta for gitt at dens samfunnsbidrag er kjent og anerkjent. Ett eksempel på dette er når kun 51 % av respondentene i Den norske kirkes medlemsundersøkelse er enig i at «Den norske kirke bidrar positivt inn i det norske samfunnet». Forestillingen om at det skjer lite i kirkene utenom gudstjenester, er fortsatt utbredt. Med mindre kunnskap om kirken og den kristne kulturarven, er det større behov for å jobbe aktivt med synliggjøring.

Kirkens muligheter

Samtidig som økt religiøs og livssynsmessig mangfold gir nye utfordringer for kirken, gir det også muligheter. Her vil det særlig pekes på kirkens muligheter for å motvirke polarisering og styrke arbeidet for kristne migranter.

Motvirke polarisering

Et økt religiøs og livssynsmessig mangfold gir Den norske kirke muligheter til å bidra som samfunnsbyggende aktør og som ressurs for dialog og samarbeid. Kirken spiller en avgjørende rolle i å bygge relasjoner mellom ulike tros- og livssynssamfunn. Dette er et arbeid som motvirker polarisering og som i en større sammenheng bidrar til å skape fred. Et større mangfold i byene gir større potensial og ansvar for å bidra inn i dette arbeidet.

Kristne migranter

Over hele landet har Den norske kirke store muligheter til å ønske kristne innvandrere velkommen. Fordi Den norske kirke er landsdekkende, kan kirken på en enestående måte tilby tilhørighet og felleskap til mennesker over hele landet som ingen andre kirkesamfunn har.

Innvandrere og barn av innvandrere er underrepresentert i Den norske kirke. Mange finner sin plass i andre kirkesamfunn, eller etablerer egne migrantmenigheter. Det henger ofte sammen med at flertallet ikke er lutheranere, eller at de ikke føler seg hjemme i de kulturelle uttrykkene de møter i Den norske kirke. Den norske kirke kan og bør likevel ha en bevisst satsing på å være en relevant kirke for innvandrere. Slik kan kirken oppleve nye medlemmer som beriker kirken.

I motsetning til på student- og dialogfeltet, har ikke Den norske kirke nasjonalt gjort spesifikke tiltak for å avsette stillingsressurser til arbeid med kristne migranter. I lys av den store økningen i innvandrere de siste 20 årene, er det et spørsmål om Den norske kirke burde gjort en slik prioritering. Samtidig kan det argumenteres for at det største behovet for å jobbe med hvordan Den norske kirke tar imot kristne migranter er på små steder. I storbyer velger mange migranter å etablere egne menigheter.

Oppsummering

De siste 20 årene har det vært en stor økning i religiøs og livssynsmessig mangfold i Norge. Utviklingen gjør seg særlig gjeldende i byene. Dette gir kirkelig arbeid i storbyene noen særskilte utfordringer og muligheter som er tydeligere enn i resten av landet. Utfordringene handler blant annet om å finne sin posisjon i et livssynsåpent samfunn, og å synliggjøre kirken som relevant aktør. Mulighetene knytter seg blant

annet til å være en aktør som motvirker polarisering, og å samarbeide med og invitere inn kristne migranter i Den norske kirkes fellesskap.

Konklusjon

Kirkemøtet ba i 2019 Kirkerådet utrede «kirkens muligheter og utfordringer i møte med økt mobilitet, marginalisering, sekularisering og religiøst og livssynsmessig mangfold, spesielt i storbyområder». Utredningen har vist at flere av de nevnte forholdene er særskilte for storbyene.

Marginalisering ser i mindre grad ut til å være et storbyfenomen enn det man gjerne forestiller seg. Den norske kirke har etter Kirkemøtets vedtak i 2019 fått flere diakonstillinger. Dette er et viktig tiltak i møte med marginalisering, og utredningen bekrefter at det ikke hadde vært rett å knytte dette arbeidet ensidig til storbyer.

Det har vært en økning i religiøst og livssynsmessig mangfold i Norge, og utredningen har vist at dette er et forhold knyttet særlig til storbyene. Dette gir særskilte utfordringer for det kirkelige arbeidet i storbyene. De kirkelige dialogsentrene svarer på et behov for økt kirkelig arbeid knyttet til dette mangfoldet. Den norske kirke har også gjort et viktig arbeid med dette i form av vedtak av åtte kjennetegn knyttet til kirkens møte med kristne migranter, og Kirkerådet har gjort en rekke tiltak i en treårig handlingsplan knyttet til feltet. Imidlertid er det ikke gjort en samlet nasjonal ressursprioritering for å styrke Den norske kirkes arbeid med kristne migranter i storbyene. I forlengelse av utredningen kan dette vurderes.

Det norske samfunnet har blitt mer sekularisert. Det er flere holdepunkter for å si at storbyer i Norge er mer sekularisert enn rurale områder. Dette gir særskilte utfordringer for det kirkelige arbeidet i storbyene. Sekularisering og kirkens forhold til denne er et tema på mange nivåer i Den norske kirke, men det er ikke foreløpig gjort en samlet nasjonal ressursprioritering som kan plasseres under overskriften å styrke kirkens arbeid i møte med sekulariseringen. I forlengelse av utredningen kan dette vurderes, og det ville være naturlig å knytte et slikt arbeid særlig til storbyområder.

Det er økt mobilitet i Norge, både i betydning urbanisering og i betydningen hyppigere flytting i storbyområder. Dette gir særskilte utfordringer for det kirkelige arbeidet i storbyene. Studentprestetjenesten møter denne samfunnsendringen og er derfor viktig strategisk for Den norske kirke. Det kan også vurderes å gjøre andre tiltak i Den norske kirke i møte med økt mobilitet.

DEN NORSKE KIRKE

Stavanger bispedømmeråd 2024 - 2027

Saksbehandler	Arkivkode	Arkivsak	Ugradert
Gunnar Rønnestad	200	23/04032-2	

Saksnummer	Råd/utvalg	Møtedato
21/24	Stavanger bispedømmeråd 2024 - 2027	07.05.2024

Organisasjonsutvikling i Stavanger bispedømme

Saksorientering

Kirkemøtet 2024 behandlet to saker om organisasjonsutvikling i 2024. Det ene saken omhandlet fellesløsninger, og den andre saken omhandlet bispedømmerådets rolle og funksjon. Begge sakene handlet om hvordan Den norske kirke som organisasjon kan utvikles i tiden som kommer.

I sak KM 10/24 «Organisasjonsutvikling – strategi for fellesløsninger i Den norske kirke» gjorde Kirkemøtet vedtak om bl.a. følgende:

Kirkemøtet vil at det legges til rette for økt bruk av fellesløsninger for alle medarbeidere i kirken:

- a) Flere fellesløsninger for alle medarbeidere tas i bruk for å bidra til god bruk av ressurser og en enklere arbeidshverdag, særlig innenfor digitalisering og HR.*
- c) Flere fellesløsninger utvikles og implementeres på HR-feltet for å sikre en best mulig personalforvaltning, med mål om likebehandling av alle ansatte, som fremmer rekruttering og styrker kirkens omdømme.*
- d) Fagforeningene må sikres medvirkning i utvikling av disse fellesløsningene.*
- e) Alle enheter bidrar til økt bruk av fellesløsninger: Tillitsvalgte, vernetjeneste, arbeidsgivere og arbeidsgiverorganisasjon oppfordres til å bidra aktivt i dette arbeidet for å sikre best mulig samarbeid og utnyttelse av ressurser i hele kirken.*

I sak KM 7/24 «Organisasjonsutvikling – folkevalde, soknerådet og bispedømmerådet» gjorde Kirkemøtet vedtak om bl.a. følgende:

Bispedømmerådet har si merksemd på alt som kan gjerast for å vekke og nære det kristelege livet i kyrkjelydane. Kyrkjemøtet vil styrke bispedømmerådet som strategisk organ og ressursorgan for soknet. Difor må rolla som eit strategisk mellom- og bindeledd mellom Kyrkjemøtet og lokalkyrkja utviklast. Samråd og andre møtepunkt med organa til soknet bør bli ein sentral del av arbeidsforma. Kyrkjemøtet ber om ei sak om oppgåveportefølja til bispedømmerådet. Mandat og oppgaver for bispedømmerådet må også bli definert med omsyn til biskopens tilsynsoppgåver.

Den norske kirke som organisasjon utvikles også i bispedømmene, både innenfor rådsstrukturen og mellom arbeidsgiverne (fellesråd og bispedømmeråd/biskop). I denne saken vil det først bli orientert om det pågående HR-samarbeidet i Stavanger bispedømme. Deretter vil det bli drøftet hvordan Stavanger bispedømmeråd kan være et strategisk organ og ressursorgan for soknet. I denne omgang vil saken først og fremst omhandle møtepunkter mellom bispedømmerådet og soknets organer.

HR-samarbeid som organisasjonsutvikling i Stavanger bispedømme

I møte 14. 12.2023 gjorde Stavanger bispedømmeråd følgende vedtak:

Stavanger bispedømmeråd ønsker å initiere et HR-samarbeid mellom bispedømmerådet og de kirkelige fellesråd i bispedømmet. Stiftsdirektøren bes om å legge til rette for et slikt samarbeid i tråd med saksutredningen

Etter at kirkemøtet i 2023 gjorde endret fokus fra kirkelig organisering (med siktemål om en arbeidsgiverlinje), til organisasjonsutvikling med to arbeidsgiverlinjer, har samarbeidsklimaet blitt vesentlig forbedret. Felles løsninger og samledelse blir nå sett på som en mulighet innen organisasjonsutviklingen.

HR fremstår som et tydelig og hensiktsmessig område for utvikling av fellesløsninger og samledelse mellom bispedømmeråd og fellesråd (i praksis proster og kirkeverger). Arbeidsgiverne i bispedømmet vil kunne dra veksler på et mest mulig felles og likt HR-arbeid. I Stavanger bispedømme har ca 120 arbeidstakere bispedømmerådet som arbeidsgiver og ca 580 de kirkelige fellesrådene som arbeidsgiver (tallene er hentet fra medarbeiderundersøkelsen 2023). Det er 23 kirkelige fellesråd og 9 prostier i Stavanger bispedømme

HR er en forkortelse for engelsk Human Resources, 'menneskelige ressurser'. Dette omfatter det de ansatte i en virksomhet utgjør av ressurser i form av arbeidskraft, kompetanse og innsats. HR-oppgaver vil også dreie seg om mer langsiktig planlegging og utvikling (gjørne omtalt som strategiske oppgaver). HR-ledelse handler om å få de riktige medarbeiderne inn i virksomheten og legge til rette for at deres evner, egenskaper og ferdigheter kommer til best mulig anvendelse for virksomheten fra start til slutt i arbeidsforholdet. I dette ligger også å få menneskene i organisasjonen til å fungere godt sammen med hverandre og i virksomheten som helhet. Et godt og profesjonelt HR-arbeid kirke vil bidra til å utvikle, rekruttere og beholde kompetente medarbeidere. Et godt HR-samarbeid kan bl.a. forene ressurser, styrke kompetanse på HR-faglige spørsmål, gi en est mulig lik praksis mellom arbeidsgiverne i bispedømmet og styrke rekrutteringen til kirkelige stillinger.

Større grad av samhandling mellom arbeidsgiverne vil forene ressurser, slik at frigitte ressurser kan flyttes fra administrative oppgaver til kirkens kjerneoppgaver. Fellesløsninger vi kunne bidra til mer samhandling, samstyring og samledelse på tvers av ulike enheter i kirken. Den norske kirke har to arbeidsgivere med ansatte som skal lede og jobbe sammen i menighetene. Bispedømmerådsansatte og fellesrådsansatte arbeider i menighetene, og bidrar til å oppnå menighetens og Den norske kirkes strategiske målsettinger. HR-arbeidet gjelder både for prester og fellesrådsansatte, som alle har sin arbeidsplass i soknet og i menighetene. Et godt HR-arbeid vil styrke soknet og fremme menighetsarbeidet. En overordnet målsetting er at det i menighetene skal være mest mulig kompetente medarbeidere til å iverksette og gjennomføre menighetsrådenes overordnede planer og strategier.

HR-arbeidet bidrar til at det rekrutteres medarbeidere til stillinger i menighetene, at medarbeiderne opplever et godt arbeidsmiljø og at de har kompetanse til å gjennomføre arbeidet sitt. Kompetente og motiverte medarbeidere vil bidra til at menighetsrådenes planer og strategier blir iverksatt og gjennomført på en god måte. Et godt HR-arbeid vil også styrke HMS-arbeidet, og vil kunne forhindre konflikter i menighetene.

HR-samarbeidet er igangsatt etter enighet i møtet mellom Stavanger bispedømmeråd/biskop og Stavanger kirkevergelags styre. Det er etablert en styringsgruppe for HR-samarbeid i Stavanger bispedømme bestående av:

- Tre fra kirkelige fellesråd
 - Tor Helge Køhn, kirkeverge i Gjesdal
 - Tom Landås, HR-leder Haugesund kirkelige fellesråd
 - Katrine Pedersen, HR-leder Stavanger kirkelige fellesråd
- En prost
 - Ingun Stokstad Barane, prost i Dalane
- En fra bispedømmekontoret
 - Gunnar Rønnestad, HR-leder Stavanger bispedømmeråd

Kirkeverger og proster møtes fem ganger i året til lederforumet «Sammen om å lede». I dette forumet forankres og implementeres de ledelsesmessige sidene ved HR-samarbeidet.

Styringsgruppa har identifisert følgende aktuelle temaer/samarbeidsområder for HR-samarbeidet:

- Oppfølging av medarbeiderundersøkelsen 2023
- HR-faglig kompetansebygging
- Tariffrelaterte stoff
- Arbeidsplanlegging
- Tilsettingsprosesser og profesjonalitet
- Introduksjonsprogram for nyansatte medarbeidere i bispedømmet
- Årlig nyansattdag for alle medarbeidere i bispedømmet
- Rutiner for mottak og oppstart nye medarbeidere
- Innføringsdag for nytilsatte:
 - Proster
 - Kirkeverger
- Mulighet for tilknytning til bedriftshelsetjeneste for fellesrådene
- Arbeidsveiledning (ABV)
- Videreutvikle samordningsmøtene for HMS-arbeidet i prostiene
- Samordnet lederstøtte innen HR til proster og kirkeverger
- Felles HMS-dag for arbeidsgivere, tillitsvalgte og verneombud
- Felles årssamtale /utviklingssamtale for prostiet
- Vurdere muligheten for samordning av tilsettingsprosedyrer, samt bruk av Ref App
- Kompetansebygging for daglige ledere, i samledelse med sokneprester.
- Felles AKAN arbeid og kontaktperson.
- Etske retningslinjer

Styringsgruppa prioriterer hvilke tiltak som iverksettes, og rekkefølgen på tiltakene. Mandatet vil bli videreutviklet og presisert i møtene mellom Stavanger kirkevergelags styre og Stavanger bispedømmeråd/biskop.

I perioden 01.04.2024-31.12.2024 inngår HR-samarbeidet i Stavanger bispedømme i et prosjekt med samme navn. Prosjektperioden kan bli forlenget. Kirkerådet har tildelt prosjektmidler som blir benyttet til en 30% stilling som prosjektleder. Prost Tomas Mjelde Røsbak er i gang som prosjektleder fra 1. april. Prosjektleder har som oppgave å initiere og planlegge samarbeidstiltak innenfor styringsgruppa sitt mandat. Samarbeidstiltak og utvikling forankres i styringsgruppa. Styringsgruppa tildeler arbeidsoppgaver til prosjektleder. Prosjektleder rapporterer til styringsgruppa.

Følgende fellestiltak er innført:

1. Felles oppfølgingsopplegg og samordning av Medarbeiderundersøkelsen 2023.
2. Mulighet for fellesrådene til å bruke bispedømmerådets bedriftshelsetjeneste ved behov.
3. Introduksjonsprogram for nyansatte. Rettssubjektets introduksjonsprogram for prester og administrativt tilsatte er tilpasset og gjort tilgjengelig for fellesrådene.

Følgende fellestiltak kommer før sommeren:

1. Kompetansekartlegging for å kunne identifisere og aktivere relevant kompetanse inn i fellesløsninger i samarbeidet. Kompetansekartleggingen gjennomføres på organisasjonsnivå, dvs. for det enkelte fellesråd og bispedømmerådet.
2. Koordinere utviklingssamtaler for prostiene. Dette skal være en årlig samtale om utvikling i prostiene med følgende deltakere:
 - Kirkevergene i prostiet
 - Prost
 - Stiftsdirektør
 - Biskop

Utviklingssamtalen kan blant annet ha følgende innhold:

- Hva kan vi arbeide sammen om? Identifisere samarbeidsområder.
 - Fagutvikling og kompetansebygging i prostiet
 - Samledelse i prostiet
3. Utforske mulighetene for felles lederstøtte for proster og kirkeverger innen HR.
 4. Det er planlagt en HMS-dag 13. november 2024. Denne blir felles for HR-ledere, verneombud og tillitsvalgte. Til denne dagen inviteres kirkeverger, proster og andre med personalansvar, samt alle verneombud og tillitsvalgte for fellesrådsområdene og bispedømmet. Formålet med denne dagen er å styrke samarbeid og kompetanse innen HMS-arbeidet på tvers av arbeidsgivere og arbeidsgiverlinjer. Denne dagen blir viktig for å fremme og forankre HR-samarbeidet i organisasjonen.

Organisasjonsutvikling gjennom møtepunkter mellom bispedømmerådet og soknets organer

Stavanger bispedømmeråd inviterte menighetsrådsledere og fellesrådsledere til rådsledersamling i mars 2024. I rådsledersamlingen ble det også gjennomført et samråd om aktuelle saker før Kirkemøtet 2024. Erfaringene fra rådsledersamlingen er gode, og det anses hensiktsmessig å gjennomføre rådsledersamling med samråd hvert år før Kirkemøtet. Dette vil gi rådene mulighet til å gi innspill og synspunkter til bispedømmerådet om saker på kommende kirkemøter. Kirkerådet vil utarbeide opplegg for gjennomføring av samråd før hvert kirkemøte.

Som strategisk organ er det nødvendig med god kontakt mellom bispedømmerådene og soknets organer. En slik kontakt kan sikres ved at bispedømmerådet jevnlig møter rådsorganene. Det vil også være viktig for bispedømmerådets medlemmer å bli kjent med den kirkelige virksomheten i prostiene.

For å ivareta kontakten med menighetsrådene, er det mulig å se for seg at bispedømmerådet gjennomfører sine møter i prostiene etter en rotasjonsplan. Rådsorganene kan i disse møtene inviteres til dialog og samhandling, samt at rådene informerer bispedømmerådet om arbeidet i menighetene. Et overordnet perspektiv på møtene i prostiene bør være: Hvordan kan bispedømmerådet bidra til å vekke og nære det kristelige livet i menighetene.

En mulig rotasjonsplan kan være:

Prostiene sør i fylket:

Dalane, Jæren og Sandnes

Prostiene midt i fylket

Domprostiet, Ytre Stavanger prosti, Tungenes og deler av Ryfylke

Prostiene nord i fylket

Karmøy, Haugaland og deler av Ryfylke

Bispedømmerådet bør årlig ha fire møter, i tillegg til møtet med samråd.

Bispedømmerådsmøtene kan legges til ettermiddags- og kveldstid slik at rådet først kan behandle sine saker, og deretter møte rådsorganene.

Prostene har en strategisk rolle i prostiene. Det kan være hensiktsmessig at prostene inviteres til møtene i prostiene, og at de gis en koordinerende rolle for møtene, samt at de deltar i gjennomføring og planlegging.

Forslag til vedtak

Stavanger bispedømmeråd vil legge til rette for organisasjonsutvikling i Stavanger bispedømme i tråd med planer og føringer som gis av Kirkemøtet.

Stavanger bispedømmeråd takker Kirkerådet for tildelte prosjektmidler til HR-samarbeid i Stavanger bispedømme. HR-samarbeidet er et viktig bidrag til organisasjonsutviklingen i bispedømmet.

Bispedømmerådet ønsker å legge sine møter til prostiene slik at det kan legges til rett for dialog mellom soknets organer og bispedømmerådet. I tillegg gjennomføres rådsledersamling og samråd før hvert kirkemøte.

DEN NORSKE KIRKE

Stavanger bispedømmeråd 2024 - 2027

Saksbehandler	Arkivkode	Arkivsak	Ugradert
Gunnar Rønnestad	110	24/01133-9	

Saksnummer	Råd/utvalg	Møtedato
21/24	Stavanger bispedømmeråd 2024 - 2027	07.05.2024

Plan for reduksjon av årsverk i prostiene og på bispedømmekontoret

Saksorientering

1. Generelt om bispedømmerådets økonomi og budsjett

Bispedømmerådet har ansvar for bispedømmerådets budsjett.

Inntektene i budsjettet kommer i all hovedsak fra statlige overføringer via statsbudsjettet. Stortinget tildeler midler til Kirkerådet, og Kirkerådet fordeler midler videre til bispedømmerådene. Bispedømmerådets utgifter er knyttet til lønn og drift av biskopens og bispedømmerådets virksomhet generelt, gjennom økonomi til ulike prosjekter og oppgaver, inkludert bispedømmeadministrasjonen.

En forholdsvis stor del av budsjettet går til lønn ettersom hoveddelen av den kirkelige virksomheten skjer gjennom det de ansatte i prestatjenesten og bispedømmeadministrasjonen gjør. Alle stillinger genererer også et visst behov for driftsmidler til stillingene. Noen av driftsmidlene, f.eks. reiseutgifter, er nærmest for faste kostnader å regne. Noen utgifter er mer fleksible, f.eks. omfanget av kurs, velferdsordninger og møtekostnader. Lønnsutgiftene utgjør hoveddelen i bispedømmets utgifter, omtrent 90 % av det som blir tildelt i budsjettgruppe 1.

2. Bispedømmerådet budsjett for 2024

Tildelingen for året 2024 til Stavanger bispedømme var lavere enn forventet lønns- og prisindeks, kombinert med høyere kostnader knyttet til ny avtale om beredskap. Det var derfor behov for å redusere kostnader knyttet til drift. Stavanger bispedømmeråd vedtok i møte 14. september 2023 et budsjett for 2024 med et beregnet innsparingskrav på kr. 5 488 000. Denne innsparingen er høyere enn vi vanligvis vil klare med vanlig drift.

Totalbudsjettet på budsjettgruppe 1 drift er kr 117 376 000,- (lønn og driftsutgifter).

Vanligvis klarer vi å ha en innsparing på 2-3 millioner kroner avhengig av bruk av vikarer og refusjon ved sykefravær. Bispedømmerådet bad administrasjonen om å arbeide aktivt med kostnadskutt på 3 millioner kroner for å klare innsparingskravet for 2024.

Administrasjonen har lagt en plan for å gjennomføre innsparingskravet for 2024. Planen inneholder følgende aktuelle måter å redusere kostnader på:

- Ledige stillinger vurderes satt vakant for en periode.
- Vakansestyling ved stillingsskifter ved at det skal være minst 1 måned mellom siste dag for lønnsutbetaling for avtroppende arbeidstaker og første dag med lønnsutbetaling for påtroppende arbeidstaker.
- Redusert vikarbruk:
 - Hvis mulig, bruke øvrig presteressurs i prostiet før det engasjeres vikar, innenfor normalarbeidstiden for den enkelte prest.
 - Sette inn vikar for gudstjenester og kirkelige handlinger, og ikke vikar i full stilling, ved sykmeldinger og permisjoner.
- Midlertidig reduksjon i gudstjenesteforordning, blant annet ved bruk av fellesgudstjenester.

Alle kostnadskuttene skjer i dialog og samarbeid med prostene og avdelingslederne ved bispedømmekontoret.

3. Behov for permanente innsparinger

I Kirkemøtesak 5/24 står det bl.a. at:

På denne bakgrunn er det laget en oppdatert langtidsprognose for perioden 2025-2028. Prognosen har valgt å legge til grunn en negativ situasjon med realnedgang. Det vil si at den statlige støtten utvikler seg svakere enn kirkens kostnader, her primært definert som lønnsveksten.

Prognosen tilsier at i årene som kommer vil ikke lønnsveksten bli kompensert gjennom økte bevilgninger fra staten. Dessuten har Den norske kirkes pensjonskostnader økt betydelig år for år. Det er grunn til å tro at tildelingene til bispedømmerådene ikke vil gi grunnlag for å opprettholde virksomheten på dagens nivå.

Derfor vil trolig budsjettreduksjonen for år 2024 måtte gjøres permanent, og det må lages en plan for ytterligere reduksjon.

Det arbeides med et kostnadskutt for år 2024 på kr. 3.000.000,- . Det høyst usikkert hvor mye budsjettene for år 2025 og 2026 trenger å reduseres i tillegg. Men det anses som hensiktsmessig at det i et treårsperspektiv arbeides for et permanent nedtak av årsverk i prestatjenesten tilsvarende totalt kr. 8.000.000,-, og at det i tillegg gjøres en forholdsmessig tilsvarende reduksjon i bispedømmerådets administrasjon.

4. Områder for reduksjon

Behovet for budsjettreduksjon vil føre til endringer i virksomheten. Disse endringene må skje innen visse rammer. Det er ikke ønskelig å skjære ned ved å gå til oppsigelser. Alle ansatte kan derfor være trygge på at de vil beholde jobben.

Ettersom den største delen av budsjettet går til lønn, vil det være nødvendig å vurdere mulighetene for å redusere antall årsverk i prestatjenesten og på bispedømmekontoret. Prosessen med nedtak av antall årsverk vil kreve noe tid. Dersom vi kutter i årsverk, må det også kuttes i arbeidsoppgaver.

I forrige nedskjæringsprosess i 2014 la bispedømmerådet seg på en linje der antall stillinger i bispedømmerådets administrasjon skulle reduseres proporsjonalt med stillingsreduksjonen i prestatjenesten. Behovet for stillingsressurs i administrasjonen er ikke en direkte funksjon av

antall prestestillinger, men følger også av bispedømmerådets virksomhetsoppgaver og biskopens funksjoner. En del av utgiftene her nærmer seg derfor også faste kostnader og handler om tilbud til menighetene som oppgavefordelingen og organiseringen av kirken forutsetter. Det kan imidlertid legges til grunn at en reduksjon i antall årsverk inntil et nivå med reduksjonen i prestatjenesten vil være hensiktsmessig og gjennomførbart.

Bispedømmerådet har de siste ti årene fordelt prestestillinger ut fra en fordelingsnøkkel som likner den nasjonale fordelingsnøgkelen vedtatt av Kirkemøtet i KM-sak 09/19 og fulgt opp i KM-sak 28/21.

5. Ressursmodellen som verktøy og metode for reduksjon av årsverk i prestatjenesten i prostiene

Bispedømmerådet har tidligere fordelt prestestillinger ut fra en ressursmodell som likner den nasjonale fordelingsnøgkelen som er vedtatt i Kirkemøtet. Denne ressursmodellen kan også anvendes når det skal reduseres i antall presteårsverk.

Ressursmodellen var utgangspunktet for ny fordeling av prestatjeneste i 2021. Modellen er godt kjent blant de tilsatte i bispedømmet og det har vært tilslutning til modellen fra arbeidstakerorganisasjonene.

Kort oppsummert betyr ressursmodellen at ressurser fordeles gjennom å se på pålagte oppgaver i prestatjenesten, reisetid, antall menigheter og demografiske data, som medlemstall, befolkning og levekår. Alt dette finnes det tilgjengelig statistikk for. Dette gjør det mulig å sammenlikne ressursituasjonen i soknene. Like forhold i ulike sokn behandles likt, i tråd med hvordan prestatjenesten er tenkt og faktisk ser ut.

Måten de ulike oppgavene vektet på er forankret i Kirkemøtets vedtak. Konkret fordeles presteressurser nasjonalt på denne måten:

2/3 av ressursene tildeles til de faste oppgavene i prestatjenesten, som i stor grad er sammenliknbare fra sted til sted:

- Gudstjenester (30 %)
- Kirkelige handlinger (dåp, konfirmasjon, vigsel og gravferd, 30 %)
- Reisetid (7 %).

1/3 av ressursene tildeles på basis av:

- Medlemstall (15 %)
- Ikke-medlemmer (5 %)
- Antall kirker (8 %)
- Lavekårsindeks for området (5 %).

Det vil være hensiktsmessig med stor grad av samsvar mellom nasjonale og regionale prinsipper for ressursfordeling. Administrasjonen har derfor basert seg på den nasjonale fordelingsnøgkelen i kartleggingen av ressursituasjonen i prostiene.

Noe av fordelingsnøgkelen kan slå annerledes ut på bispedømmenivå enn den gjør nasjonalt. I Stavanger bispedømme har vi økt presisjonsnivået på to områder.

Antall kirker hver prest betjener er et uttrykk for hvor mange lokalmenigheter og lokalsamfunn hver prest forholder seg til og hvor mange steder det skal drives menighetsarbeid. Det er ikke et én til én samsvar mellom soknstrukturen og hva som i realiteten er et eget menighetsfellesskap. Derfor er det mer presist å ta utgangspunkt i antall kirker enn antall sokn.

Administrasjonen foreslår derfor å erstatte «antall kirker» som variabel med «antall menighetsfellesskap / gudstjenestefellesskap». Dette er det enkelt å gjøre ved å se på

gudstjenesteforordningen i bispedømmet og ta med de gudstjenestestedene som er knyttet til et eget lokalsamfunn, avgrenset fra andre kirker i soknet, med forordnede gudstjenester minst en gang i måneden.

For det andre tar den nasjonale fordelingsnøkkelen ikke hensyn til om presten har konfirmantansvar alene, eller deler dette med kateket eller menighetspedagog finansiert av bispedømmerådet eller kirkelig fellesråd. Dette har stor innvirkning på ressursituasjonen i prestetjenesten og både stillinger finansiert av bispedømmerådet og av fellesrådet er stabile og gir menigheten ressurser som har sitt opphav i offentlige bevilgninger.

I Stavanger bispedømme har vi justert antall konfirmanter hver prest har ansvar for ut fra en gjennomsnittsberegning av hvor mange konfirmanter en kateket gjennomsnittlig tar hovedansvar for (cirka 80). Det legges inn et uttrykk for at prestetjenesten skal være til stede i konfirmantundervisningen i alle sokn, men man unngår at det tildeles like mye ressurser til konfirmantundervisning der det er flere som deler på oppgavene som der presten i utgangspunktet er alene. Ressurser menigheter samler inn via givertjeneste eller andre egne midler fører ikke til reduksjon i tildelingen fra bispedømmerådet.

I ressursmodellen for Stavanger bispedømme vektet områdene som nevnt ovenfor på følgende prosentvise måte:

	Prosent
Gudstenester	30 %
Søndagar og helgedagar	
Andre gudstenester	
Kyrkjelege handlingar og konfirmasjonsundervisning	30 %
Konfirmantar	
Dåp	
Vigsel	
Gravferd	
Demografi	
Medlemstal	15 %
Ikkje-medlemmar	5 %
Levekår	5 %
Tenestereiser	7 %
Gudstenestestader	8 %
SUM	100 %

6. Ressursmodellens fordeling av et nedtak av presteårsverk for det enkelte prosti

I tabellene nedenfor viser ressursmodellen hvordan årsverk til prestestillinger skal fordeles mellom prostiene dersom kostnaden skal reduseres med kr. 8.000.000,-. I kolonnen «differanse» vises hvor stor del av en stilling som det bør reduseres med i det enkelte prosti:

Prosti	Ressurs i dag	Ressurs etter endring	Differanse
Haugaland prosti	12,30	10,87	-1,43
Karmøy prosti	8,20	7,38	-0,82
Ryfylke prosti	7,10	6,19	-0,91
Tungenes prosti	10,10	9,62	-0,48
Ytre Stavanger prosti	9,50	9,14	-0,36
Stavanger domprosti	11,35	10,57	-0,78
Sandnes prosti	13,70	13,01	-0,69
Jæren prosti	13,50	12,06	-1,44
Dalane prosti	5,70	5,37	-0,33
SUM	91,45	84,22	-7,23

7. Strukturelle endringer som kan redusere ressursbehovet

Ressursbehovet har nær sammenheng med soknestrukturen. Det vil også være nødvendig å se på om det kan gjøres noe med sokne- og prostigrensene for å kunne redusere behovet for årsverk. Dette er selvstendige prosesser som krever bestemte prosedyrer, med stor grad av involvering fra de berørte.

8. Samarbeid mellom prost og kirkeverge

Prost og kirkeverge har sammen blitt spurt om hvordan det eventuelt kan kuttes i forordning av gudstjenester og i årsverk dersom noe av nedtaket må skje i deres prosti.

De ble bedt om en plan for hvordan det i prostiet kan reduseres med henholdsvis 5 prosent og 10 prosent av det totale antallet årsverk. De ble også bedt om å komme med innspill på strukturelle endringer som anses hensiktsmessige i prostiet.

9. Videre prosess

Reduksjonen av antall presteårsverk i prostiene vil ta tid. Det er normalt mulig å redusere stillingsressursene ved stillingsskifter og naturlig avgang fra stillinger. Det er også mulig å se for seg at arbeidstakere frivillig kan endre tjenestested fra et prosti til et annet slik at resursfordelingen mellom prostier endres.

Det kan være hensiktsmessig at bispedømmerrådet ber administrasjonen om å arbeide for at stillingsreduksjonene som fremgår av ressursmodellen gjennomføres når det oppstår muligheter for å justere stillingsstrukturen i det enkelte prosti.

Arbeidstakerorganisasjonenes rett til medbestemmelse skal ivaretas.

Det kan være hensiktsmessig at prostipreststillinger reduseres fremfor sokneprest- og kapellanstillinger. Dersom det må reduseres i sokneprest- og kapellanstillinger, skal menighetsrådet på tjenestestedet gis anledning til å uttale seg i saken. Det aktuelle fellelsråd skal også høres.

Det foreligger forslag fra proster og kirkeverger om hvordan en eventuell reduksjon i antall årsverk skal gjennomføres i det enkelte prosti. Disse forslagene skal tas med i administrasjonens videre arbeid med nedtakene.

Forslag til vedtak

Bispedømmerrådet ber administrasjonen gjennomføre et nedtak av antall presteårsverk i prostiene tilsvarende kr. 8.000.000,-, samt et forholdsmessig nedtak av antall årsverk i bispedømmerrådets administrasjon.

Reduksjonen gjennomføres i det enkelte prosti i samsvar med fordelingen av årsverk i prostiene som ressursmodellen viser etter at tilgjengelig økonomisk ressurs er redusert med kr. 8.000.000,-.

Reduksjon i årsverk reduseres over tid tilsvarende det som det er behov for ut fra de tildelte budsjettmidler.

Inntil den permanente stillingsreduksjonen er gjennomført, settes det inn tiltak for å kunne vedta et årsbudsjett i balanse.

Soknets organer og arbeidstakerorganisasjonene involveres prosessen.

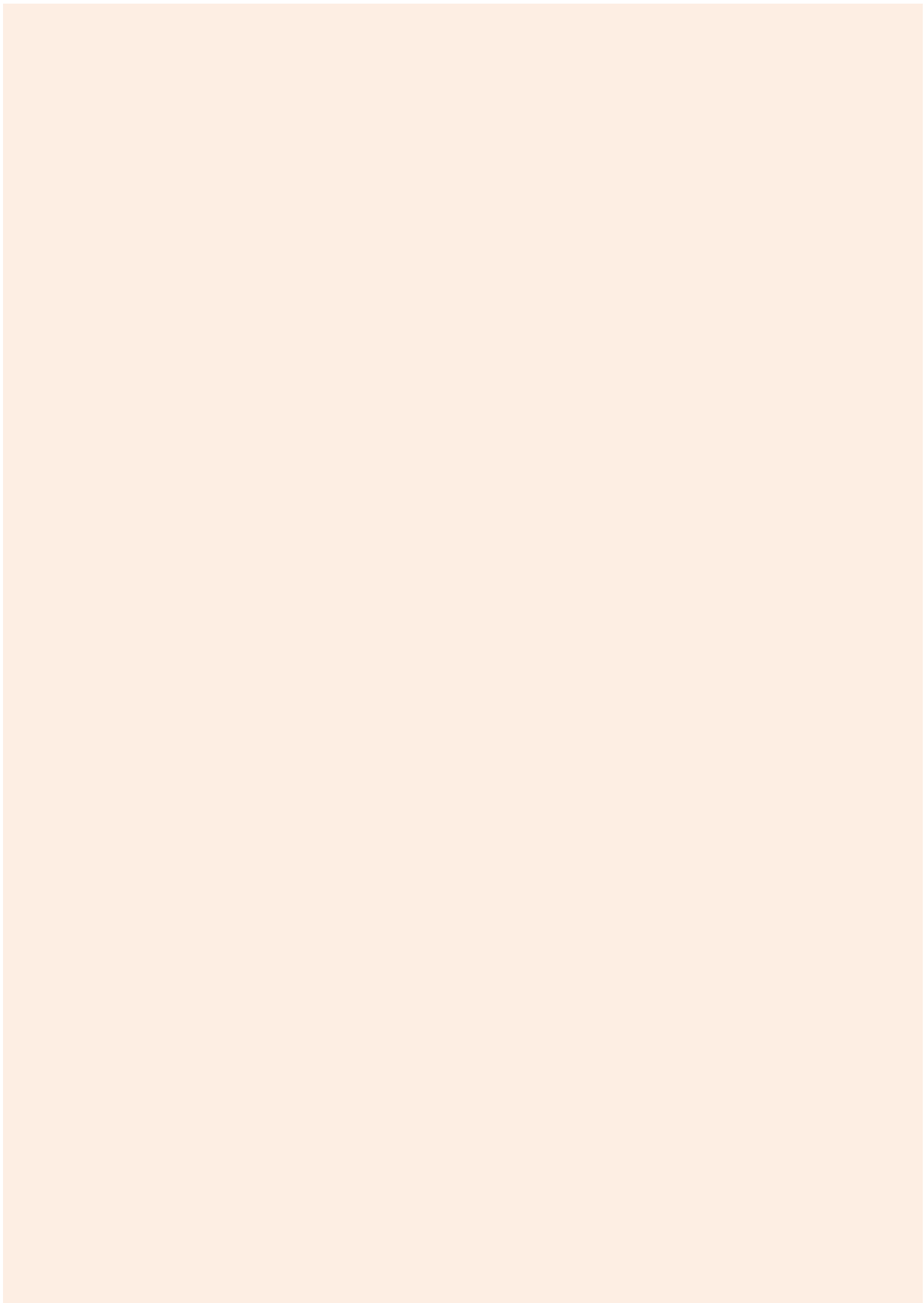
Årsfortelling

Stavanger bispedømme

2023

DEN NORSKE KIRKE
Stavanger bispedømme

Innhold

- Lederne har ordet
- Strategien lever i prostiene
- Bispedømmet i tall
- Om bispedømmet
- Kirken åpner rom for tro
- Kirken er der livet leves
- Kirken er mer for flere
- Visitaser
- Styring og kontroll
- Viktige prosesser

Lederne har ordet

Stavanger bispedømmes 90 menigheter har i 2023 realisert kirkens strategi ved å være livskraftige, himmelvendte og utadvendte, og ha tilbud og møteplasser som treffer medlemmene og lokalsamfunn godt.

2023 har vært et år der det endelig har vært **normal drift** på mange områder i kirken. Menighetene melder om en **gledelig utvikling** i oppmøte på gudstjenester og aktiviteter, og antallet frivillige er forsiktig stigende. Tallene for dåp og trosopplæring er stabile, og fremdeles ønsker flere enn de som er medlemmer i kirken kirkelig gravferd.

I en urolig tid der verdens nød og kriger har kommet tett på, har kirken for mange vært et sted for håp, lys og mening. Menigheter har tatt imot flyktninger med åpne armer, og vist at kirkens **diakonale** ryggmargsrefleks virker.

Det er mye å være takknemlig for når vi ser tilbake på kirkens virksomhet i 2023. Samtidig er det grunn til å ta på alvor **de lange linjene med synkende tall**. Oppslutningen om dåp og gudstjeneste har riktignok tatt seg noe opp etter pandemien, men lite er tilbake på samme nivå som for fem år siden.

Hvordan vi sammen kan jobbe for å være en relevant og tydelig kirke for medlemmene, vil fortsatt være en hovedutfordring i årene som kommer.

Pandemien har også fått konsekvenser for mer enn folks oppslutning om kirke- og organisasjonsliv. Mange unge sliter med utfordringer knyttet til ensomhet og psykisk helse. Konfirmantåret med mange oppmøtesamlinger og gjerne også en overnattingstur, kan bli en for stor terskel å komme over for mange.

Konfirmanter er med å avgjøre kirkas framtid. Forskning viser at allerede i konfirmantalden gjør man seg opp en mening om å døpe egne barn. Hvordan kan kirken gi konfirmanter rom for tro, håp, undring og livsmestring, slik at de også etter konfirmanttiden vil ha kirken som en del av livet?

Etter noen uvanlige år, merkes det nå en økt interesse blant folk for fysiske **møteplasser** i lokalmiljøet. Her er mange av menighetene på banen, og tilbyr samlingssteder for eldre, voksne, barnefamilier og ungdommer.

Ungdomsklubbene, blant annet i Haugaland prosti, har fått et oppsving. I Tysværvåg samles mellom 60-80 ungdommer på soknehuset lørdagskvelder. «*Med ein god gjeng vaksne og foreldre, vert det gode kveldar der venskap kan byggjast i eit alkoholfritt miljø. Programmet er enkelt, men ungdomane vil helst berre vere i lag*», forteller soknepresten.

Menighetene jobber godt med å ta vare på og rekruttere nye **frivillige medarbeidere**. Dette har vært utfordrende etter pandemien, og det er fint å se at tallene nå går litt opp.

«**Hverdagskirken**» har blitt et innarbeidet begrep, og illustrerer hvordan folk i stadig større grad samles i kirken utenom helligidagene. For første gang er tilbud om middager tatt med i årsstatistikken, og 42 av 90 menigheter i bispedømmet serverer jevnlig et middagsmåltid – ofte til familier i sammenheng med andre møtepunkt, som trosopplæring, kor eller speider. Hellige møtepunkt og hverdagslig gudstjenesteliv skjer gjennom hele uka.

Søndagsgudstjenesten er kirkens hjerteslag – den gir puls og kraft til menighetslivet, og binder oss sammen med den verdensvide kirke og årtusener med tilbedende fellesskap.

I Stavanger bispedømme produseres det et stort antall gudstjenester med et bredt mangfold i uttrykk og deltakere. De fleste gudstjenester har

blitt bedre besøkt i 2023 enn året før – det er gledelig!

Likevel er **gudstjenestetallene** over tid merkbart nedadgående. Selv om flere menigheter opplever fornyelse i både innhold og deltakere, melder mange prester at den trofaste kjernen av gudstjenestegjengere stadig eldes og minsker.

Samtidig er store **ressurser** bundet opp til soknenes hjerteslag søndager klokken elleve. Kan det være at idealet om breddegudstjenesten som menighetens hovedsamling er så langt fra virkeligheten at det bør tas rev i kirkeskipseilene og vurdere ny kurs for ressursbruken?

Å åpne **rom for tro** i hverdagskirken kan for eksempel være å senke terskelen for hva man kaller en gudstjeneste, og alminneliggjøre deltakelse i liturgi og gudstjenestelige ledd.

Vurderinger av ressursbruk kan også sette lys på behovet for å satse enda mer på noen gudstjenester. Kvalitet og ressurser henger sammen. Samtidig kan det kanskje holdes færre gudstjenester der kirkene ligger tett og folk har god tilgang til gudstjenester i nærheten av der de bor.

Bispedømmerådet vil lytte til menighetene og deres behov, og finne løsninger sammen for en kirke som både møter dagens utfordringer og er rustet for fremtiden.

I 2023 har det vært holdt **samrådsmøter** mellom menighetsråd, fellesråd og bispedømmeråd. Dette har vært gode møter som vi ønsker å utvikle videre. Også tradisjonen med rådsledersamlinger er viktig å ta vare på som møtepunkt og fellesskap for de folkevalgte som utgjør kirkens **styringstjeneste**.

Bispedømmerådet vedtok i 2023 tre **fokusområder** for de neste årene: unge, diakoni og rekruttering til kirkelige stillinger. Disse er svar på utfordringsbildet Kirkemøtet tegnet i fjor,

og på sentrale tema menighetene melder at de jobber med. Målet er å styrke disse områdene ytterligere i nært samarbeid med menighetene, som selv har den beste kompetansen på seg og sine nærmiljø.

Det nye strategiverktøyet **«Kirka vår»** er en viktig nøkkel i utviklingsarbeidet for menighetene. Håpet er at hver enkelt sokn kan finne verktøyet tjenlig til akkurat deres behov og ressurser. Med god bruk kan Kirka vår skape større oversikt og sammenheng i menighetsarbeidet, og også bedre kommunikasjonen mellom stab og råd.

I 2023 endret prosessen med kirkelig organisering seg til å handle om **organisasjonsutvikling**, noe som har ført til et nytt og konstruktivt felles fokus. Arbeidsgiverlinjene fortsetter å være slik de har vært. Det spiller godt sammen med arbeidet som har vært lagt ned i forumet «Sammen om å lede». Der bidrar proster og kirkeverger til et godt samarbeidsklima for å finne ut hvordan vi best mulig bruker ressursene for å være lokalkirke.

Medlemsundersøkelsen fra 2023 viser at folk flest tror! Nær 60 prosent av medlemmene i Stavanger bispedømme over 15 år oppgir at de tror på Gud i en eller annen grad. Det bør gi oss fornyet frimodighet til å snakke høyt og åpent om **kirkens kjerneoppdrag** – som alle våre strategier, verktøy og prosesser skal støtte:

Å peke på Gud vår skaper, Kristus vår frelser og Ånden som gir liv og kjærlighet til både medlemmer og menigheter.

Takk for godt og signa arbeid i 2023!

Helene Breivik Hellerdal
Bispedømmerådsleder

Anne Lise Ådnøy
Biskop

*Me treng fellesskap og me treng stader me kan
få bruke evna Gud har gjeve oss.*

*Eg trur det viktigaste me gjer er å lytte oss inn
både til dei menneska me møter og til Vår Herre.*

*Det krev at me ofte like gjerne skal stanse litt
opp, enn å haste til for raske avgjerder om kva
som må gjerst.*

Prosten i Ryfylke

Detalj fra altertavla i Tau kirke, av Per Odd Aarrestad.

Mer himmel på jord

Den norske kirke er en bekjennende, åpen, tjenende og misjonerende folkekirke, som vitner i ord og gjerning om frelse, frihet og håp i Jesus Kristus.

Kirken åpner rom for tro:

Forkynner evangeliet til mennesker gjennom hele livet

SULDAL: Felles internasjonal gudstjeneste i Sand kyrkje, med bønn og sang på alle språk, og tekstlesing på arameisk. Mat fra alle verdenshjørner på kirkekaffen. Full kirke og åpent fellesskap!

Fremmer verdier som utfordrer og som bygger et godt samfunn for alle

BRYNE: Sokneprest Stein Ødegård skrev en kronikk i lokalavisen om samarbeidet mellom lokalsamfunn og kirke om et stort, samlende julearrangement for ukrainske flyktninger.

Styrker gjennom sin organisering en levende og nærværende folkekirke

HAUGESUND: Prosjektet «Ung stab» er videreført, og unge er rekruttert som kirketjenere. Å være på utdanningsmessen var positivt og har gitt godt omdømme.

Kirken er der livet leves:

Styrker kirken som kulturarena og forvalter av kulturarv for alle generasjoner

EGERSUND: 400-årsjubileet til Egersund kirke bød på svært godt besøkte foredrag og samtaler, konserter, dukketeater, forestillinger, utstilling og julespill.

Bidrar til å virkeliggjøre bærekraftsmålene – lokalt, nasjonalt og globalt

KARMØY: Kommunen inviterte til idédugnad om bærekraftsmålene, og et av kirkas svar var «Kavholm kaffebar» i Veavågen kirke, en åpen møteplass med stor pågang fra lokalsamfunnet.

Samhandler med organisasjonslivet, andre tros- og kirkesamfunn, offentlige, private og ideelle aktører

SOLA: «Kirkens ungdomskontakt» er en nyopprettet stilling som kom etter ekstra bevilgning fra Sola kommune. Et synlig og oppsøkende samtaletilbud for alle mellom 13-18 år.

Kirken er mer for flere:

Gir tilhørighet og skaper gode møteplasser og fellesskap fysisk og digitalt

HINNA: menighet startet tweensklubb for 5.-7. klassinger. Ansatte og ungdomsledere sørger for mat, lek og trosopplæring. En god illustrasjon på hvordan 2023 har vært et år med alminnelig drift.

Motvirker utenforskap og utforsker nye måter å være kirke på

TJENSVOLL: Menigheten startet «Pop-up-kafé» i ledige lokaler ved matbutikken i desember. Det ble et viktig samlingspunkt og møtested for nabolaget, som fortsetter ut 2024.

Skaper en mangfoldig, rekrutterende og inkluderende arbeidsplass og frivillighetsarena

SANDNES: Har hatt en økning av frivillige, gudstjenestedeltakere og døpte i 2023. Medarbeidere og frivillige utgjør en viktig forskjell for barn og voksne, unge og gamle, forteller prostsen.

Stavanger bispedømme i tall

Merk: Tall for 2022 er foreløpige

Antall medlemmer

317 915

63,7% av innbyggerne

1061 færre enn i 2022

Steinkorset på Kvitsøy.

Døpte **3057**

59,8% av fødte. 0,1%

Konfirmerte **3673**

57% av alle 15-åringer, 80% av 15-årige medlemmer.
 0,8%.

Gravferder **2799**

81,3% av alle gravferder. 6,3%.

Vielser **643**

 13%.

Gudstjenester **5077**

 1,2%.

Gudstjenestedeltakere **544 426**

 6,4%

Frivillige **10 888**

 5,6%

Om bispedømmet

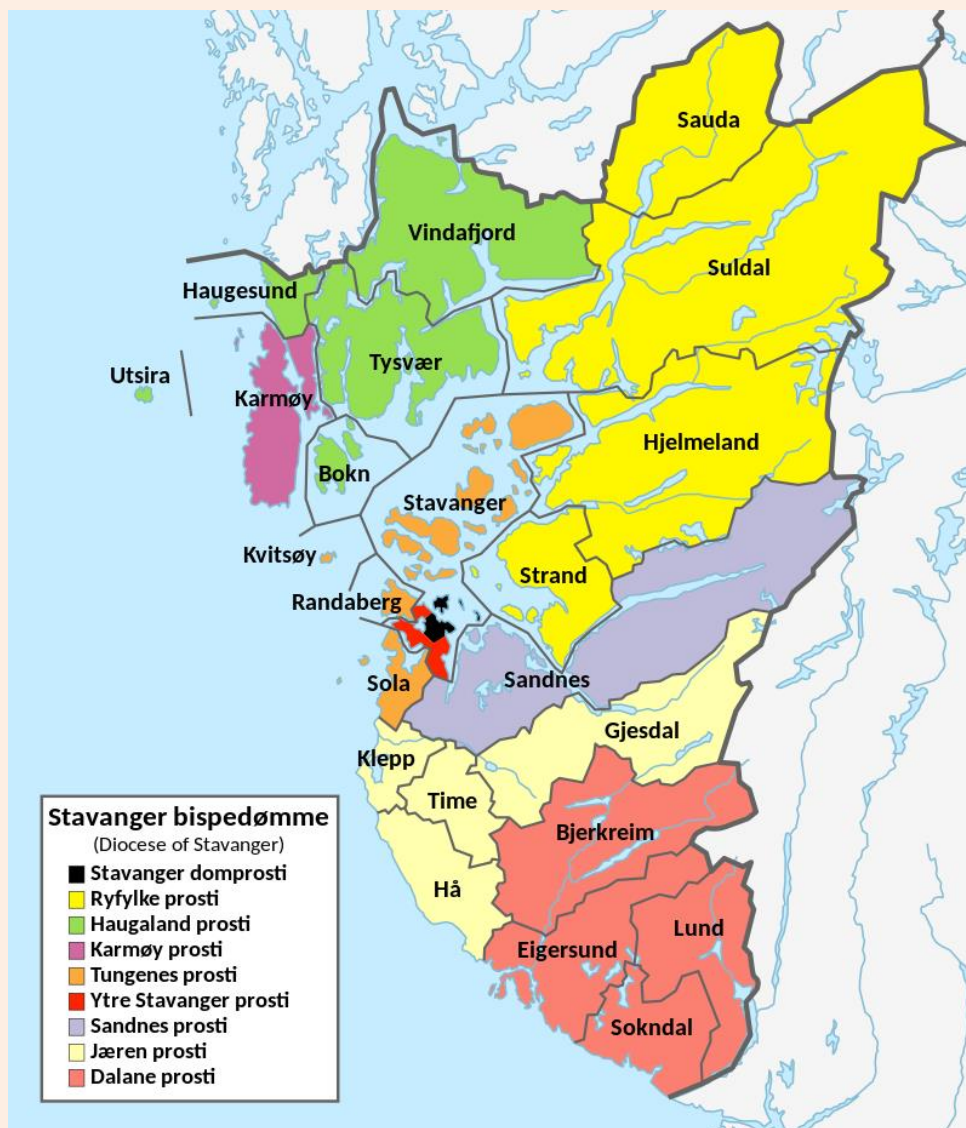

Foto: Wikimedia Commons

Stavanger bispedømme ble opprettet i 1125 og har samme grenser som Rogaland fylke. Anne Lise Ådnøy har vært biskop siden mars 2019.

Soknet er den grunnleggende enheten i Den norske kirke og den geografiske rammen om menigheten. Menighetsrådet har som oppgave å vekke og nære det kristelige livet i soknet.

Rogaland har 23 kommuner, og alle soknene innenfor en kommune utgjør et **fellesrådsområde**. Fellesrådet har i hovedsak økonomiske og administrative oppgaver på vegne av soknene, og ivaretar også soknenes

interesser overfor kommunen. Kirkevergen er daglig leder i fellesrådet.

De fleste **prostiene** omfatter flere kirkelige fellesrådsområder. Prosten leder prestene i prostiet på vegne av **biskopen**.

Bispedømmerådet skal ha sin oppmerksomhet henvendt på alt som kan gjøres for å vekke og nære det kristelige liv i menighetene. Rådet skal også fremme samarbeidet mellom de enkelte menighetsråd og andre lokale arbeidsgrupper innen bispedømmet.

Kirken åpner rom for tro

Dåp

Høye dåpstall er ikke lenger selvsagt. Det er derfor gledelig at dåpstallene holder seg jevne i bispedømmet. I fjor ble 3057 døpt, det vil si 59,8 prosent av andel fødte. Det er en stigning fra 2022 på 0,1 prosent.

Bevisst og målrettet arbeid med dåp gjennom mange år bærer frukter. Medlemsundersøkelsen viser at over 80 prosent ville døpt barna sine dersom det var aktuelt i dag. Det viser en positiv vilje i medlemsmassen til fortsatt å velge dåp.

Flere menigheter legger til rette for dåp utenom søndagens gudstjeneste. Det er en god måte å imøtekomme de som av ulike grunner ikke kan ha dåp på søndagen.

I **Skjold** og **Vikebygd** arrangerte trosopplærings- og kulturutvalget en dåpsutstilling i september. Utstilling av dåpskjoler, inspirasjon til borddekking i anledning dåpselskap, og temakvelder om dåpen. Det ble en uke med både inspirasjon og kunnskap om hva som faktisk skjer i dåpen.

Dåpen er et tilbud til mennesker i alle aldre. Hvert år blir mange konfirmanter døpt, og små og store er alltid velkomne til dåp. Kirkerådet har hvert år en nasjonal kampanje rundt pinse for å mobilisere til drop-in-dåp i menighetene. Flere menigheter i bispedømmet inviterte til drop-in-dåp med god oppslutning i 2023. Dette tilbudet er et viktig supplement til de ordinære høymessene med dåp.

19 små og store ble døpt da **Riska, Gand, Norheim, Vår Frelses, Høyland og Hillevåg** menigheter inviterte til drop-in-dåp i begynnelsen av juni. De døpte var i et aldersspenn fra 0 til 83 år. – Det er godt å gi mennesker en anledning til å bli døpt, sier kateket Margrete Haualand i Gand menighet. – Det er ulike grunner til at mennesker ikke har blitt døpt tidligere i livet og det er ikke naturlig for alle å gjøre det i en vanlig gudstjeneste søndag kl. 11. Dette ønsker vi å invitere til igjen!

Selv om tallene er jevne dette året og en stor andel av medlemmene er positive til dåp, er dåp et tema det fortsatt må jobbes med og satses på framover. De siste fem årene har dåpstallene sunket med 2,8 prosent.

Fleksibilitet fra menighetens side og bevissthet om viktigheten av dåp er avgjørende for å holde dåpstallene høye og stabile.

Konfirmasjon

Konfirmantene i Nedstrand menighet gir sokneprest Dag Tormod Milje et løft.

Konfirmasjonstiden er en spesiell tid i ungdommers liv. Fra kirkens side handler det om å gjøre denne opplevelsen både interessant og meningsfull for konfirmantene. Kirken kan bidra med noe som er annerledes, noe hellig, og en tro og et håp som kan bære både når livet er godt og vanskelig.

Konfirmasjonsprosenten av døpte i bispedømmet har holdt seg relativt stabil de siste årene. Prosenten var 87 i 2017 og sank med omtrent ett prosentpoeng i året til 83 prosent i 2021. I 2023 ligger prosenten rett i overkant av 80 prosent.

Andelen konfirmerte av alle 15-åringer sank fra 64 prosent i 2020 til 57 prosent i 2022. For 2023 er tallet stabilt på 57 prosent av kullet.

At konfirmasjonsprosenten av døpte holder seg så pass høy over tid viser at kirkelig konfirmasjon står sterkt i bispedømmet. Det kan tyde på at konfirmasjonsundervisningen har god kvalitet og et godt omdømme i menighetene. At mellom 30-50 prosent av alle barn i bispedømmet har deltatt på tiltak i trosopplæringen har sannsynligvis også hatt positiv innvirkning på valg av kirkelig konfirmasjon.

Til tross for god oppslutning og relativt stabile tall, kan dette aldri tas for gitt. Menighetene melder om økt konkurranse fra andre aktører.

Flere steder ser vi også at deler av kull velger andre tilbud enn kirkelig konfirmasjon.

Det viser seg å være et økende behov for tilrettelegging i møte med noen av konfirmantene. Oppmerksomhetsutfordringer, behov for god struktur og forutsigbarhet, og økende grad av sosial angst, krever tilrettelegging i undervisningen på samlinger og leir. Flere ansatte melder at de trenger mer kompetanse for å møte disse utfordringene på en god måte.

Prosten i Ytre Stavanger forteller: *Stadig flere konfirmanter ønsker fritak fra overnattingstur og opplever det sosiale samsillet som helgeturer medfører som mer og mer krevende. Et stadig lavere kunnskapsnivå gjør det også vanskelig å vite hvordan en skal vektlegge livsmestringstematikk versus spesifikk kristendomskunnskap i undervisningen. Samarbeidet med idrettslagene om ungdommenes fritid blir mer krevende, fordi presset på de kommunale idrettsanleggene gjør at det ikke er like lett som tidligere å «bare» legge treningen til andre tidspunkt enn når det er konfirmantundervisning. På bakgrunn av disse endringene foreslår prosten en reduksjon i omfanget av konfirmasjonstiden.*

*I Ryfylke prosti har menighetene i samarbeid med NMSU arrangert felles konfirmantleir i prostiet to år på rad. Det gjorde inntrykk da et kvart tusen konfirmanter strømmet inn i **Tau kirke!** Konfirmantene satt rolig og lyttet til Tore Thomassen, det var tydelig at fortellingene traff. I løpet av leiren deltok konfirmantene på fire undervisningsbolker i tillegg til ulike aktivitetsgrupper, sosialt fellesskap og gudstjeneste. – Jeg ønsket at konfirmantene skulle få en spennende og annerledes opplevelse, og at ansatte og frivillige kunne spille hverandre gode, sier sokneprest Espen Gya fra Sauda menighet, som var initiativtaker til leiren.*

Vielser

Olsoke-bryllup i Udland kirke i **Haugesund**. Foto: Astrid Hagland Gjerde

Fortsatt er det mange som ønsker vielse i kirken! Prest, kirkemusikk og kirkerommet gir en ekstra dimensjon av høytidelighet og fest på bryllupsdagen.

Kirken byr på rammer som også uttrykker det store i det som skjer. Her blir kjærlighetsløftene gitt foran Gud, slekt og venner.

I 2022 steg antall vielser betydelig, antagelig mye på grunn av et etterslep etter nedstengningen i 2020 og 2021. Tallene synker igjen i 2023 med 643 vielser, en nedgang på

13,6 prosent, men tallene er likevel høyere enn i 2019 da det var 608 vielser.

Det var i underkant av 43 000 deltakere i vielsene, drøy 66 i gjennomsnitt. I tillegg til vielsene ble det utført 17 forbønnshandlinger for borgerlig inngåtte ekteskap.

Framover vil vi blant annet jobbe med mulighet for drop-in-bryllup i enkelte kirker i bispedømmet. For par er dette en mulighet til å gifte seg uten at det medfører store kostnader og mye planlegging i forkant.

Å delta på bryllupsmesser kan også være en god mulighet for kirken til å synliggjøre kirkebryllup som et godt alternativ.

Gravferd

Fra Lagård kirkegård i **Stavanger**.

Årsstatistikken forteller at det ble holdt 2799 gravferder i kirkelig regi i 2023. 227 008 mennesker har deltak i en gravferd. Dette er 81,3 prosent av alle gravferder i Rogaland, en nedgang fra 85 prosent i 2022.

En økende andel eldre i befolkningen vil bety en økning i antall begravelser i årene som kommer.

En økning i antall kremasjoner gjør at det er ønskelig å i større grad ta i bruk soknekirkene til gravferd i tillegg til gravkapellene.

Det er fint at langt flere enn de som er medlemmer i kirken velger kirkelig begravelse. Samtidig blir det viktig å forberede seg på at flere begravelser i årene framover kan bli en utfordring bemanningsmessig for prester, organister og driftsavdelinger.

Prostiprest, nå fungerende sokneprest i **Ræge**, Wenche Stavseth Viland, har gjort seg mange erfaringer med gravferd. Hun bruker god tid på sørgesamtalen, og forteller at det er fint å få komme hjem til noen og samtale om levd liv. «Å være prest i gravferd gir en følelse av både ydmykhet, takknemlighet og velsignelse», sier Wenche, «det er fint å få bety noe viktig for noen i en tung fase av livet».

Hver advent sender hun en liten hilsen til de nærmeste pårørende hun har møtt i begravelser det siste året, med omtanke og noen gode ord inn mot jul. Wenche trekker også fram kirkerommet som et viktig sted i møte med sorg og død. I kirkerommet bæres barna inn til dåp, og i en begravelse vil vi en dag bæres ut derfra igjen. Kirken og kirkerommet er der gjennom hele livet, et sted for å tenne lys, et sted for å møte Gud.

Gudstjenester

Det er gledelig å se en forsiktig økning i antall deltakere på gudstjenester i 2023. Totalt 33 834 flere kom enn året før. Dette kan tyde på at menighetene har klart å hente inn igjen og mobilisere etter korona-årene, som gikk drastisk utover gudstjenesteoppslutningen.

Høsten 2023 hadde **Bokn** en «Fiske og Sjøfartsgudstjeneste» med fokus på og forbønn for de som har sjøen som arbeidsplass. Lokale lag og organisasjoner medvirket. Det var vellykket og kan fort bli en ny tradisjon, forteller soknepresten. – Og så er kanskje ei jazzmesse vinterstid neste på lista. Det er kjekt når folk responderer positivt!

Noen nøkkeltall for gudstjenestelivet i bispedømmet:

- I snitt var det 107 personer på hver gudstjeneste i 2023, mot 99 i 2022, en økning på 2,65 prosent. På julaften steg tallet på deltakere med 6,2 prosent.
- Gudstjenestene har hatt 544 426 deltakere totalt. Litt over 78 prosent av gudstjenestedeltakelsen skjer på søn- og helligdager, en økning på 3 prosentpoeng fra i fjor.
- En stor del av gudstjenestedeltakelsen er knyttet til kirkelige handlinger. På dåpsgudstjenester er det til sammen over 171 000 deltakere. Det er over 78 000 deltakere på konfirmasjoner, i overkant av 48 500 på julaften og godt over 16 000 i påsken.
- Nær 70 000 elever og barnehagebarn har deltatt på gudstjenester i regi av samarbeidet mellom kirke-skole/barnehage.
- Drøyt 15 prosent av gudstjenestene er spesielt tilrettelagt for barn og ungdom, og deltakelsen er nær 18 prosent av den totale deltakelsen.

Lura er en av menighetene som har opplevd en økning i gudstjenestene som er spesielt

tilrettelagt for barn og ungdom. Soknepresten forteller om en god arbeidshøst med fulltallig stab, og en generell «oppdrift» i barne- og ungdomsarbeidet. Han skriver «Vi har knyttet trosopplæringstiltakene til menighetens familiegudstjenester. Her har KAOS-gudstjenestene vært et suksessrikt tilskudd med full mobilisering fra alle aldersgrupper. I tillegg har vi fått et barnekor opp og gå med gode

ledere.» Flere proster melder om menigheter med gode erfaringer med kaosgudstjenester og andre lignende opplegg for familiegudstjenester.

Til tross for at gudstjenestetallene har en liten økning, er flere av prostene bekymret for gudstjenestedeltakelsen.

Fungerende domprost i **Stavanger** skriver: Det er veldig begrenset hva vi klarer å rekruttere av nye regelmessige gudstjenestegjengere. Folk kommer til gudstjeneste hvis det er noe ved gudstjenesten som gir de en konkret grunn til å komme, men de som har det som vane å gå på gudstjeneste blir dessverre færre. Jeg blir mer og mer i tvil om vi benytter ressursene på en strategisk måte når vi bruker så mye ressurser på å ha tilnærmet like gudstjenester i alle kirkene til samme tidspunkt.

Visitagudstjeneste i Ålgård kirke.

Samisk kirkeliv

Det ble en vakker feiring av samenes nasjonaldag i St. Petri kirke i Stavanger. De medvirkende i gudstjenesten fra venstre: Øivind Holtedahl, Sissel Birkely Steiro, Åselin Birkely og Anne Lise Ådnøy.

Den 1. juni 2023 leverte Sannhets- og forsoningskommisjonen sin rapport til Stortinget. Kommisjonen har gransket fornorskningsspolitikk og urett overfor samer, kvener og norskfinner, og utredet konsekvenser fornorskningen har hatt for individ og samfunn.

Kirken har vært en del av fornorskningsspolitikken, og ble i perioder et redskap for staten i gjennomføringen av denne. Det er et mørkt kapittel i kirkens historie. I arbeidet med forsoning er det viktig at menighetene bidrar for å øke kunnskapen om samisk språk og kultur, og bruker samiske elementer på en respektfull måte i gudstjenester, trosopplæring, og andre aktiviteter.

På årets Forum for trosopplæring fortalte Eirik Høie Mortensen fra **Haugesund** den sterke fortellingen om sin samiske bakgrunn, og om hvordan han fremdeles opplever å bli trakassert for sin samiske identitet: – Det at kirken nå setter samisk kirkeliv på dagsorden er viktig i

forsoningsarbeidet mellom nordmenn og samer. Historien må fortelles, og det å bruke enkle samiske elementer i trosopplæringen kan bety mye.

I Stavanger bispedømme har den samiske nasjonaldagen de senere årene blitt markert i Vår Frelsers menighet i Haugesund og i Domkirken og St. Petri menighet i Stavanger. I oktober var Rita Leinan fra Haugesund bispedømmets representant på Samisk kirkelig valg møte.

Stavanger bispedømmeråd har vedtatt en oppfølgingsplan for samisk kirkeliv. Dette innebærer blant annet en opptrappingsplan for samisk kirkeliv, og opprettelse av et utvalg med samiske representanter. Flere menigheter i bispedømmet planlegger markering av den samiske nasjonaldagen i gudstjeneste i 2024.

Trosopplæring

Jesus sa: Døp og lær! I trosopplæringen får barn og ungdom tilgang til kunnskap og erfaringer om den kristne tro, og kan finne sin plass i kirkens fellesskap.

Menighetspedagog Elise Løklingholm inviterer til Sirkus Credo i Tjensvoll kirke.

I trosopplæringsarbeidet når kirken mange generasjoner. Foreldre bringer og henter barna, og mange kommer også når det er gudstjeneste knyttet til trosopplæringstiltaket. Da er gjerne besteforeldre og søsken også med. I trosopplæringen er det mange muligheter til å utvikle menigheten og skape vekst og fornyelse.

Alt arbeid for barn og ungdom er trosopplæring, både de tidsavgrensede breddetiltakene og det kontinuerlige arbeidet.

Trosopplæringsreformen er evaluert, og det kommer etter hvert nye retningslinjer for hvordan det skal jobbes med kirkelig undervisning og læring. Evalueringen viser at noen steder nås bredden gjennom de tidsavgrensede tiltakene, andre steder skjer det i det kontinuerlige. Dette gjelder særlig målgruppen tweens. Frem til ny plan er vedtatt av Kirkemøtet, fungerer de gjeldende ordningene for trosopplæringen.

Statistikken viser at det skjer mye for aldersgruppen 0-15 år, med en svak økning på tiltak for 4-åringer, 6-åringer og tårnagenter. Etter konfirmasjonsalder er det litt færre tidsavgrensede breddetiltak.

«Det er klart for tårnagenthelg. Sammen med barna skal vi granske kirken fra kjeller til klokketårn. Allerede i kirkens kjeller kommer den gode samtalen når vi sitter rundt klippen og snakker om Peter. Rundt måltidet får pizzasnurrene skryt, verdens beste! Det er så gøy å spille på orgelet sammen med kantor. Og det er veldig skummelt å gå opp de gamle og smale trappene til klokkene i tårnet.»

Tiltak for 6-åringene har økt med 5 prosent deltakelse fra 2022, til tross for at det var færre menigheter som inviterte til dåpsskole eller førsteklases dette året. Rykter om at dette var det kjekt å være med på, gir ofte gode ringvirkninger. Ressurser i form av ansatte, frivillige og tilgjengelige lokaler er med å påvirke hvor mange tiltak man inviterer til og gjennomfører. Lys Våken har en svak nedgang både når det gjelder antall barn som har deltatt, men også antall menigheter som har invitert. 25 prosent av kullet deltok, og 74 prosent av menighetene inviterte. Selv om Lys våken er et spennende tiltak, er det ressurskrevende å gjennomføre. Det kan være utfordrende å finne ledere, og flere barn vegrer seg for å overnatte hjemmefra.

Utviklingssamtalene i trosopplæringen skjer prostivis og i menigheter. I disse samtalene legges det til rette for refleksjon om hvorfor noe oppleves som bra og noe som mer krevende. Det er oppmuntrende å se og høre om alt som skjer! I 2023 så vi at mange menigheter benytter seg av sosiale medier både når de inviterer, men også for å fortelle hva som har skjedd.

I september ble Forum for trosopplæring arrangert, med rundt 130 deltakere. Ansatte gir tilbakemeldinger om at dette gir inspirasjon, glede og faglig utvikling.

Voksenundervisning

Medlemsundersøkelser viser at en stor andel av kirke-medlemmene tror på Gud, ber og er innom kirken i løpet av året. Samtidig ser vi at gudstjenesten ikke nødvendigvis når nye, ut over deltakelsen knyttet til kirkelige handlinger. Kan vi åpne rom for tro på nye måter?

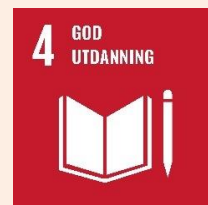

«Portaler til tro» er et konsept som ønsker å nå ut til bredden av medlemmene – til de som synes kirketerskelen er for høy, de som er positive til kirken, men som ikke engasjerer seg og til de som er nysgjerrige, men ikke får påfyll av kristen tro og kunnskap. Gjennom natur, kultur, relasjon, kirke, høytider, bibel, fred og ro og «din portal» kan mennesker oppdage at det finnes flere veier til Gud og tro enn de kanskje har tenkt. Det er utviklet flere ressurser til portalene, og disse er å finne på Ressursbanken.kirken.no. I september sendte Kirkerådet et nasjonalt webinar om «Portaler til tro» i samarbeid med Stavanger bispedømme. Portal-ressursene er prøvd ut i bispedømmet og tilgjengelig for menighetene.

Mange menigheter har gode tilbud til voksne, som temakvelder, husfelleskap, bibeltimer, aktivitetsgrupper og ulike treff og samlinger.

Samtidig er det rom for å få med flere. Hva er det som fungerer godt og hva kan vi lære av disse tiltakene? For å få svar på dette ble det i 2023 foretatt en kartlegging av undervisningstilbudet i menighetene

På bakgrunn av kartleggingen skal noen av menighetene og tiltakene besøkes. Hva har menighetene å fortelle om tiltaket? Hva er det som gjør at dette treffer de som kommer, enten i antall eller innhold? Svarene på dette vil være med å vise veien for en større satsing på voksenundervisningen framover.

«TTT – treffpunkt for tro og tanke» i **Skåre menighet** har hatt kjente navn inne i 2023, som Kjell Magne Bondevik, Gerd Liv Valla, Tom Kristiansen, Palle Ydstebø og Tom Sverre Tomren.

Onsdagssamlinger i **Lund menighet** startet for noen år siden og samler alt fra noen få til femti stykker. Annenhver onsdag i måneden er det åpen bibelgruppe, noen onsdager holdes bibeltimer og en onsdag i måneden har diakoniutvalget ansvaret. Da inviteres gjester inn for å snakke om et tema, for eksempel sorg.

Sunde menighet har mange og ulike husgrupper: Kirkeringer, bønnegrupper, husfelleskap og mer tradisjonelle bibelgrupper. Disse er blant annet en grunn til at menigheten har mange frivillige.

Kirken er der livet leves

Korarbeid og fellesskapsang

Fellessangen står sterkt i den kirkelige tradisjon. Gjennom å synge sammen skaper vi tilhørighet og felles identitet. Mange opplever at sangen åpner for tro og er trosstyrkene. Melodien hjelper ordene til å feste seg og nå dypere inn. Fellessangen kan vi lese om helt fra gudstjenestefeiringen i Det gamle testamentet.

Det er en erkjennelse av at det generelt synges mye mindre i dag enn tidligere, og det rammer også kirken. Presten forteller om stadig flere gravferder der nesten ingen er med og synger, og hvor de pårørende ikke ønsker kirkelig gravferd hvis de må velge salmer. En ressursgruppe har derfor kartlagt utfordringer og muligheter for å bevare og styrke fellessangen i kirken. Det krever at en bruker sangen i menigheten og bygger opp og vedlikeholder et repertoar av salmer som man ønsker folk skal kunne.

En av de beste måtene å styrke sangen og bevare en felles sangskatt i kirken er gjennom korarbeidet.

Det er derfor gledelig å se at det arbeidet står sterkt i bispedømmet. 106 barnekor er fordelt på 90 sokn, med en generell oppgang i antall medlemmer. 62 av soknene har voksenkor med litt over 2500 sangere, som er en svak nedgang fra året før. Mange av korene ledes av kantorene.

Flere kor får mulighet til å delta på store musikalske fremføringer. Det er oratorier, jazzkonserter, gospelkvelder og samsang med kjente artister og dyktige utøvere. I 2023 gikk flere kor på **Karmøy** sammen og fremførte Händels Messias. Det gav både korsangere og publikum en stor opplevelse. I desember fremførte korene i **Domkirken og St. Petri menighet** J.S. Bachs Juleoratorium. Händels Messias og Bachs juleoratorium fremføres annet hvert år av guttekoret, pikekoret og Domkoret, med musikere fra Stavanger symfoniorkester. I høst begynte den nyutdannede Markus Tähti Dunseth som domorganist med ansvar for korene. Stavanger Aftenblads anmelder skrev blant annet:

«Førjulstiden ble ettertrykkelig sunget inn for oss med Bachs like velbrukte som slitesterke julekantater i St. Petri søndag. Det ble også en storartet Stavanger-debut for vår unge, nye domkantor Markus Tähti Dunseth. ... Det var imidlertid skikkelig profesjonelt nivå på det hele søndag kveld: De tre forsamlede veltrimmede kirkekorene har visstnok øvd gjennom høstukene som om de hadde fanden selv i hælene, og det kunne høres. Også på barna, som etter å ha satt seg ned under sekvenser der det ikke var bruk for dem, spratt opp som småtroll av en eske.»

Konserter og kultur

Kirkerom har til alle tider blitt fylt av musikk: i gudstjenestefeiringen, i et mangfold av konserter, under bryllup og begravelse, og som del av andre arrangement.

Musikk og andre kunstformer er viktige trosuttrykk og kan bidra til å åpne sinn og sanser for det hellige.

Det er stor forskjell på kirkerommene. Beliggenhet, arkitektur, akustikk og størrelse spiller inn med tanke på hvilke konserter og kulturarrangement som legges hvor. Det er derfor naturlig at det blir stor variasjon i både antall arrangement, type arrangement og oppslutning. Det er gledelig å se at tallet på publikum har økt fra året før, selv om det ikke er tilbake på nivået før pandemien. Samtidig er det til dels store variasjoner mellom prostiene. I Karmøy prosti er det en nedgang på 40 prosent i antall publikummere på egne konserter, mens Dalane har en økning på over 100 prosent.

I 2023 feiret **Egersund** menighet 400-årsjubileum, med stor oppslutning gjennom både konserter og andre kulturarrangement. «Jubileet i Egersund har ført til en større åpenhet og stolthet over kirken som både signalbygg midt i sentrum, men også som fellesskap. Mange mennesker med ulik bakgrunn har vært innom gjennom året og det blir spennende å se fortsettelsen når det planlegges ulike

kulturkvelder og arrangement i 2024», skriver prosten i sin årsmelding.

Kirkene brukes mer til konserter enn andre kulturarrangement. Det er naturlig med tanke på den sterke tradisjonen kirkemusikken har, og fordi det er mange dyktige kirkemusikere.

Samtidig er det fint å se at økningen på kulturarrangement i regi av menighetene har økt med over 130 prosent og med 160 prosent for kulturarrangement i regi av andre.

Prosten i Haugaland forteller:

Det har vært sommerkonserter flere steder i prostiet, med god oppslutning. Jazzmesser og ulike korprosjekter har gitt et stort mangfold i kulturuttrykk i bygder og by. I tillegg meldes det om positivt samarbeid med kulturskolene og samspill mellom elever og kantorer.

*Julekonsertene som arrangeres i samarbeid med lokale krefter trekker folk til kirkene. Et eksempel er fra **Skjold**, der over 500 møtte fram, og et prosjektkor på ca. 50 sangere bidro. I **Ølen** har de hatt fokus på kulturarrangementer gjennom hele*

Over 3 år har kantor Ghislain Gourvennec turnert med forestillingen «Det var en gang et orgel» gjennom Den kulturelle skolesekken. Flere tusen elever har fått oppleve orgelet som et spennende og mangfoldig instrument. Elevene får oppleve mye forskjellig musikk og lære om instrumentet og dets historie. Det er også laget en

animasjonsfilm til forestillingen, som har vært fremført på mange ulike skoler, i gymsaler, klasserom og musikkrom. Alle elvene får mulighet til å prøve instrumentet etter forestillingen. - De synes det er så gøy at det er vanskelig å få de videre til nye timer etterpå, forteller Ghislain.

Åpen kirke

Åpne kirker betyr at kirkene er åpne i et angitt tidsrom for hvem som helst. Alle som ønsker det kan komme innom for å tenne et lys, be en bønn, se seg rundt, eller bare være i rommet. Dette er et fenomen som vi kjenner godt igjen fra utlandet, og det er et ønske at flere kirker i bispedømmet skal være åpne.

Det arbeides derfor kontinuerlig med å legge til rette for at kirkene skal være mest mulig åpne og tilgjengelige, også når det ikke er arrangement i kirken.

Til tross for dette viser tallene til dels stor nedgang. Det er 90 sokn og 120 kirker i bispedømmet. Kun 51 av kirkene var åpne.

Antall dager med åpen kirke er totalt 1650, som er en nedgang på 397. Alle prosti har færre dager med tilbud om åpen kirke, med unntak av en liten økning i Sandnes og Tungenes.

Dette arbeidet har ikke hatt den framgangen som var ønsket, og krever mer innsats framover. Mye handler om å motivere og skape forståelse for hvorfor dette er viktig. Samtidig kan en del av den store differansen i tallene fra 2022 til 2023 skyldes uklarheter i rapporteringen og hva som egentlig etterspørres. Det gjelder også begrepet pilegrimskirke, og hva som ligger i det.

Pilegrimsarbeid

Det er fint å se det store engasjementet av frivillige knyttet til pilegrimsarbeidet. Gjennom flere pilegrimsutvalg arrangeres det lokale vandring, pilegrimskvelder og pilegrimsgudstjenester. Utvalget på Jæren har i 2023 arrangert 17 lokale vandring med nærmere 400 deltakere totalt. I tillegg ble det også arrangert pilegrimstur til Røldal med pilegrimsstevne, og en 5-dagers vandring på strekningen Egersund-Stavanger.

Kystpilegrimsleia

Regionalt pilegrimssenter på Avaldsnes er nå godt etablert, og har bidratt til en styrking av pilegrimsfeltet i bispedømmet. En ressursgruppe for senteret har gjort et viktig og godt arbeid med å utarbeide en handlingsplan med fokus på oppgaver og utfordringer for å utvikle Kystpilegrimsleia videre. Gjennom dette arbeidet samarbeides det tett med representanter fra kommune, fylkeskommune og nøkkelsteder langs Kystpilegrimsleden.

Det har lenge vært arbeidet med å få på plass merking av de ulike strekkene på land langs Kystpilegrimsleden. Regionalt Pilegrimssenter og Nasjonalt Pilegrimssenter har arbeidet med dette, og så at bevaring av et stort antall kulturminner og kulturlandskap var et svært omfattende arbeid.

Med midler fra Sparebankstiftelsen SR-Bank ble det mulig å merke og tilrettelegge Jæren Kyststi, en 70 km. lang trase fra Sirevåg til Tungenes. Prosjektet varer fra 2022 til 2025. En bredt sammensatt styringsgruppe sørger for at prosjektmidlene gir mulighet for god tilrettelegging langs traseen, samt utvidet mulighet til slusing av turgåere utenfor verneverdige og uønskede private områder.

I 2023 er kritiske punkt langs Kyststien avklart i samarbeid med Statsforvalter. Framover skal det lages avtaler om merking i samarbeid med grunneiere, kommuner og fylkeskommune, samt frivillige organisasjoner.

Merkingen av Kystpilegrimsleia på Mosterøy ble fullført i 2023. Frivillige var sentrale bidragsytere til at jobben ble ferdigstilt. Strekningen Hafrsfjord til Stavanger ble merket og ferdigstilt av Stavanger kommune i november.

Vandring langs Kystpilegrimsleia på Skaperverkets dag.

I juni deltok 15 pilegrimer på pilegrimsvandring langs Kystpilegrimsleia i forbindelse med Skaperverkets dag. Vandringen i det vakre været gikk fra Egersund kirke til Ognakirke, en distanse på ca. 20 km. På vandringen var det ulike etapper med stillhet og tekstrefleksjon. I Lunhulen, som er omtrent halvveis til Ognakirke, var pilegrimene med på Egersund menighet sin friluftsgudstjeneste i anledning menighetens 400-årsjubileum. Ved målet var det en fin avslutning utenfor Ognakirke, der pilegrimene fikk stempel i pilegrimspassene sine. Vandringen ble startet av pilegrimsutvalget i Egersund, og er nå et samarbeidsprosjekt med pilegrimsutvalget på Jæren.

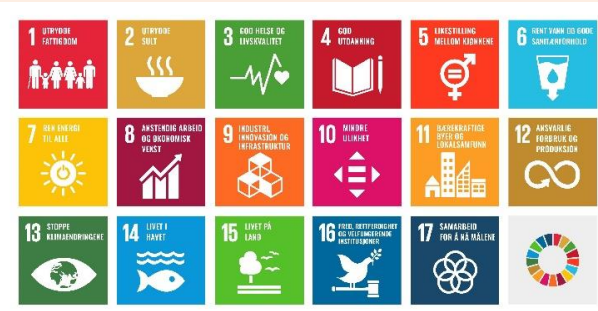
Bærekraftsmålene

FNs mål for bærekraftig utvikling er De forente nasjoners (FN) felles arbeidsplan for å utrydde fattigdom, bekjempe ulikhet og stoppe klimaendringene innen 2030. De består av 17 hovedmål og 169 delmål. Målet er at alle virksomheter, også kirken, skal jobbe med bærekraftsmålene, og innarbeide disse i sitt arbeid.

Bærekraftsmålene gir oss et felles språk med andre samfunnsaktører og en ramme for å skaffe kunnskap om situasjonen og prioriteringer i lokalsamfunnet. Dette kan hjelpe oss til å finne hvor i lokalsamfunnet det er særlig behov for kirkens deltakelse.

Flere menigheter er i gang med dette arbeidet, og Bekkefaret menighet er et godt eksempel. De har innarbeidet bærekraftsmålene i sin strategi, og som en viktig del av alle aktivitetene i menighetslivet.

Bærekraftsmålene har også vært et tema i prestene studieopplegg «Teologi og samfunn.»

Diakonale tiltak

Bredden i diakonale prosjekter i bispedømmet viser at det finnes mye kreativitet og diakonal skaperkraft i menighetene. Den forteller også at menighetene er oppmerksomme på mulighetene for samhandling som finnes med kommuner, næringsliv, organisasjoner og frivillige aktører. 2023 har gitt både nye prosjekter og vekst i tidligere nyskapinger.

Kirke-helse-prosjekter

Gjennom prosjektet «Tid som gave» ønsker **Domkirken og St. Petri** menighet å bidra til økt livskvalitet for mennesker i den siste delen av livet. Målgruppen for prosjektet er palliative pasienter som bor hjemme og deres pårørende. Menigheten har etablert et tilbud der frivillige supplerer offentlig omsorg og avlaster pårørende. I 2023 har sju personer avlastet pårørende ved å sitte nattevakt eller perioder i løpet av dagen.

Sorgarbeid

I bispedømmet finnes det et «Sorgstøttenettverk» som skal forebygge kompliserte sorglidelser og gi en stemme til etterlatte som har opplevd tap ved død. Alle deltakere i nettverket inviteres til samlinger to ganger i året.

De som er med i nettverket er prestere/psykologer ved SUS, LEVE, Landsforeningen uventet barnedød (LUB), Pårørendesenteret, Et-barn-for-lite, Diakoner fra Karmøy; Stavanger, Sandnes og Haugalandet, Virke gravferd og Kreftforeningen. Dette året ble Karmøy og Haugaland prostier med i nettverket. «Sorgstøttenettverket» skal løfte frem sorg som fagfelt og gi økt kunnskap og bevissthet om konsekvenser av tap ved død. Dette gjøres gjennom interessepolitisk arbeid, gjennomføring av seminarer og workshops, ved å skape samarbeid mellom forskjellige aktører i sorgfeltet, og være en ressurs for media. Samarbeidet gjør at de ulike

organisasjonene holder god kontakt og kan styrke hverandres tilbud.

På **Karmøy** har det vært en satsing på sorgstøttegrupper for barn og unge. Prostidiakonen har innledet et godt og fruktbart samarbeid med skolehelsetjenesten om sorgstøttegrupper for barn og unge, inkludert videreutdanning til dette. Arbeidet har blitt veldig godt tatt imot både av kommuneledelse og i de familiene som har benyttet seg av tilbudet.

Mange barn opplever å være pårørende i løpet av sin oppvekst. Når noe skjer med foreldre eller søsken påvirkes barnas hverdag. **Riska menighet** ble rammet av flere ulykker i 2023 hvor ungdom ble pårørende. I løpet av høsten startet menigheten opp en sorggruppe for ungdom med tre deltakere.

Samarbeid kirke – kommune

«Kirkens ungdomskontakt» er en nyopprettet 100% stilling fra 2023 i Den norske kirkes menigheter i **Sola**. Den ble mulig å etablere etter ekstra bevilgning fra Sola kommune. Sola kirkelige fellesråd hadde hatt denne stillingen på ønskelisten i 10 år. *Kirkens ungdomskontakt er en utadrettet og oppsøkende ungdomsarbeider i kommunen på skoler og andre arenaer hvor ungdom samles. Stillingen gir et samtale- og oppfølgingstilbud for ungdom mellom 13-18 år i kommunen. Ved å være synlig på flere arenaer er ungdomskontakten tilgjengelig slik at ungdom kan ta kontakt om de går gjennom utfordringer, og har behov for oppfølging, oppmuntring eller veiledning.*

Stavanger kirkelige fellesråd fikk midler fra Stavanger kommune til en prostidiakon som skal arbeide med flyktninger, bekjempelse av fattigdom og utenforskap. Stillingen skal ha en koordinerende rolle og yte faglig ledelse og bidra til samarbeid.

Kirken og skaperverket

Stavanger bispedømme er godt i gang med å utvikle konseptet «Grønt ungdomsarbeid».

Visjonen er: Å gjøre kristent ungdomsarbeid til gode møteplasser hvor ungdommer kan leve ut et grønt skifte.

Grønt ungdomsarbeid kan tilpasses små og store ungdomsarbeid, og bør forankres i ungdomsdemokratiet i kirken. Det vil si at ungdomsrådet i menigheten vedtar å bli grønt ungdomsarbeid og at menighetsrådet blir

Utslipp og miljøbelastning

Det er utarbeidet en regional handlingsplan for å redusere miljøbelastende utslipp. Flere møter er blitt digitale, for å redusere antall reiser med fly. Veiledere om bærekraftig mat og arrangementer er gjort kjent og tas i bruk. De som kan skal benytte tog eller kollektiv transport på arbeidsreiser i Norge. Arbeidet med å redusere utslipp fra reisevirksomhet vil fortsette. Veiledere om valg av bærekraftig mat og arrangementer er gjort kjent og tas i bruk.

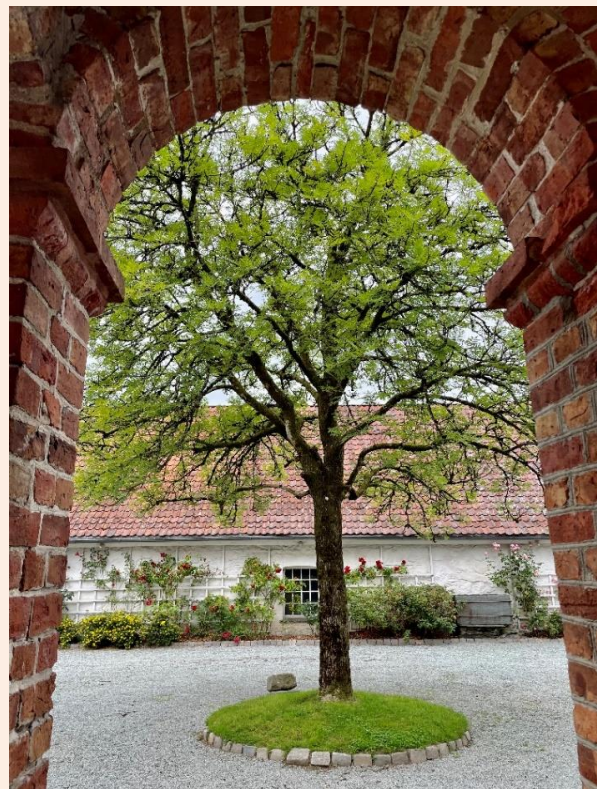
Den mer tradisjonelle basaren i Riska fikk et grønnere uttrykk i 2023. I stedet for åresalg og mange små gevinster ble det invitert til brukmarked siste lørdag i oktober. Drøyt førti personer leverte inn klær og fritidsutstyr som skulle selges, og alt ble sortert og lagt på plass i kirken. Selgerne fikk selv betalt for varene, men en prosentandel gikk til kirken. Samtidig med bruksalget var det kafé, salg av «julegaveposer» (alternativ til innpakkingspapir) av gamle stoffer, lotteri med noen store gevinster og en samling for barna med tryllekunstner «Sindrello». Mange var innom, og det var god stemning. Det ble et overskudd til menighetsarbeidet på ca. 75 000,-.

informert om vedtaket. Dersom menigheten ikke har ungdomsråd eller utvalg kan dette være en god anledning til å opprette det.

Bogafjell og Tysvær er eksempler på menigheter som er med i dette konseptet.

Temaet «Grønt ungdomsarbeid» var også på dagsorden da Stavanger bispedømme arrangerte «Fagdag Ungdom» 22. mars i aulaen på VID Stavanger. Bakgrunnen for temaet var blant annet et globalt ungdommelig klimaopprør i mediebildet, som både engasjerte og motiverte til handling blant den yngre generasjonen.

Samarbeid med skoler og barnehager

Gjennom menighetenes samarbeid med skoler og barnehager får barn og unge årlige møtepunkter med kirken, ofte knyttet til høytidene.

Deltakelsen på skole- og barnehagegudstjenester utgjør en betydelig del av den totale gudstjenestedeltakelsen i bispedømmet.

Kontakten mellom kirke og skole er en viktig del av visitasene, og her hører vi om gode samarbeidsrelasjoner. Skoleledelsen reflekterer i større grad enn tidligere rundt den flerkulturelle skolen og tradisjonens plass, samtidig som de er tydelige på at den kristne tradisjonen er en viktig og naturlig del av skolens virksomhet.

- Det er gledelig at 11 520 barn har deltatt på årets 78 gudstjenester særlig tilrettelagt for barnehagebarn, en økning på over 4 000 barn fra 2022.
- Det var 248 gudstjenester særlig tilrettelagt for skolebarn i fjor, 55 719 deltok. Dette er en god del lavere enn i 2022 da det var færre gudstjenester (234), men flere deltakere (58 385).
- Det har vært en økning i antallet skoler og barnehager som besøker kirken utenom gudstjenestene fra 2022 til 2023.

Fagfornyelsen i skolen gir nye muligheter for samarbeid mellom kirke og skole. Framover blir det særlig viktig å gi ansatte i menighetene kompetanse om overordnet del og nye rammeplaner, slik at de kan trygges i møte med skoleledelse, og gi et ryddig og kvalitetssikret tilbud til skolene.

I anledning Egersund kirkes 400-årsjubileum laget menigheten et dukketeater for barnehager, skoler og andre interesserte. Forestillingen fikk navnet «Ravnekjerkå», etter sagnet om kirken. I etterkant av forestillingen fikk elevene være med på en aktivitetsløype i kirkerommet, med bl.a.

symboljakt og spennende fortellinger på galleriet. Det er laget et eget aktivitetshefte som elevene fikk med seg. F.v.: Siv Grethe Bøhn Pettersen, Ann Jensen og Astri Svanes Haug, som spilte ravnen, musa og katten.

Kirkens globale oppdrag

Samarbeid menighet og misjon

Stavanger bispedømme omtales gjerne som «Misjonsbispedømmet». Det er en rik historie med utsendte misjonærer fra området, og mange menigheter har hatt en tilknytning til en eller flere av misjonærene. De har ofte vært et bindeledd mellom menighet og søsterkirke, og har vært viktige historiefordlere. Flere av misjonærene har returnert til bispedømmet etter endt tjeneste, og bidratt med sitt engasjement som ansatt eller frivillig.

De siste tiårene har det vært en sterkere dreining fra person til organisasjon. Færre misjonærer reiser ut i tjeneste fra Norge, og Den norske kirke har formalisert et misjonssamarbeid med sju samarbeidspartnere i det som heter «Samarbeid menighet og misjon» (SMM).

Misjonsavtaler

Menighetene har blitt oppfordret til å tegne misjonsavtaler med de sju samarbeidspartnerne. Antall misjonsavtaler har de siste årene holdt seg stabile i bispedømmet. Av 90 menigheter er det 85 menigheter som har en misjonsavtale. Det er totalt 117 avtaler i bispedømmet, en liten oppgang fra 2022. Av disse avtalene er 96 avtaler med en SMM-organisasjon. Misjon er på mange måter kirkens DNA, og blir realisert i dette samarbeidet.

Misjonsavtalene gir en inntekt på nesten 4 millioner kroner. På landsbasis betyr dette at hver menighet i Stavanger gir nesten det tredobbelte av landsgjennomsnittet.

Selv om fokuset har gått fra person til organisasjon, viser det seg at «personlige prosjekter» og formuleringer som «alle midler går uavkortet til» prosjektene skaper større interesse

og utløser mer engasjement og giverglede. Innsamlede midler kommer både organisasjon og søsterkirker til gode, og for den lokale menigheten styrker dette selvforståelse og engasjement.

Under pandemien i 2020 mistet mange organisasjoner sitt inntektsgrunnlag da alt arbeidet måtte legges på is grunnet restriksjoner. Den norske kirke tok da initiativ til å samle inn ekstra midler til organisasjoner og søsterkirker, gjennom aksjonen «Sammen som kirke i hele verden».

Denne aksjonen er videreført i årene etter pandemien, og er koblet til menighetenes misjonsavtaler. Alle menighetene er ikke med på «Sammen»-aksjonen, men den har utviklet mye godt ressursmaterieell som enhver menighet kan benytte seg av til sine aktiviteter.

Vennskapsavtaler

Stavanger bispedømme har en vennskapsavtale med Carlisle bispedømme i England, som strekker seg langt tilbake i tid. I mai 2023 kom en ansatt fra bispedømmekontoret i Carlisle på besøk, og det ble lagt opp til flere møter med menigheter, stab og frivillige. Erfaringen er at vennskapsavtalen og slike besøk er til stor inspirasjon og gir perspektiv. Det arbeides for at flere menigheter skal kunne oppleve slike gjensidige besøk. Konseptet «menighet til menighet-avtale» fra 2016 legger til rette for dette. Ved inngangen til 2023 var det fire slike avtaler, og i løpet av året ble enda menighet med.

HÅP 2024

Utvalget for «Samarbeid Menighet og Misjon i Stavanger» (SMMS) nedsatte i 2023 en arbeidsgruppe for å lage en konferanse i 2024 under temaet «HÅP». Temaet for konferansen ble «Kirke i vår tid – hvordan inkludere migranter i vårt arbeid». Stavanger bispedømmeråd, Det norske misjonsselskap og Misjonsalliansen var medlemmer av ressursgruppen og arrangør på vegne av SMMS.

Kirkens Unge-samarbeidet

I 2018 kom «Kirkens unge» – en strategisk plattform for forpliktende samhandling om Den norske kirkes barne- og ungdomsarbeid». Elleve barne- og ungdomsorganisasjoner stilte seg bak plattformen, der målet er å skape et tettere samarbeid med Den norske kirkes menigheter.

Siden lanseringen har Stavanger bispedømme invitert alle organisasjonene i «Kirkens Unge» til årlige møter. Formålet er å oppdatere hverandre, og også se nærmere på temaer og samarbeidsmuligheter i bispedømmet. Tilbakemeldingene forteller at dette er et ønsket og verdifullt samlingspunkt for alle parter.

I 2023 laget Stavanger bispedømme et hefte som presenterer organisasjonene som er med i «Kirkens unge»-plattformen. I heftet kan menighetene finne nyttig informasjon om organisasjonene, og hva rådgiverne på bispedømmekontoret kan bidra med. Alle menighetene og organisasjonene har fått hvert sitt hefte. Heftet er også tilgjengelig på bispedømmets hjemmeside

Kirkens barn og unge-heftet.

UT-konferansen

UT konferansen arrangeres årlig av Stavanger bispedømmeråd, og er et samlingssted for ungdom, ansatte, frivillige, barne- og ungdomsorganisasjoner og utdanningsinstitusjoner.

UT-konferansen består av to ulike programtilbud: Ungdomstinget og en Fag- og nettverkssamling om ungdomsarbeid. Det var til sammen 52 påmeldte i 2023. De representerte 17 menigheter, 5 organisasjoner, 2 utdanningsinstitusjoner og bispedømmekontoret.

Fra Håpsmessen under UT-konferansen.

UT: Fag- og nettverkssamling

Fag- og nettverkssamlingen på UT var åpen for alle, og inneholdt faglige perspektiver, praktiske tips og erfaringsdeling til inspirasjon for å styrke ungdomsarbeidet.

Fredagen var fokuset rettet mot tiden etter konfirmasjon: *Hvordan kan en arbeide strategisk for å engasjere ungdommer til å bli værende i*

menighetsarbeid etter konfirmasjonstiden? Lørdagen hadde Erik Andreassen en samling basert på sin bok "Kropp. Fortellingen om deg og hva den har med Gud å gjøre". Fag- og nettverkssamlingen ble avsluttet med en «Håpsmesse» i Aksdal kirke, hvor deltakere fra Ungdomstinget og andre aktører deltok. Biskopen var med på flere deler av arrangementet.

Alle deltakerne på fagsamlingen og Ungdomstinget samlet på Stemmestaden leirsted.

UT: Ungdomsting og ungdomsdemokrati

Ungdomstinget er bispedømmets organ for ungdomsdemokrati, altså ungdommens fremste mulighet for innflytelse i bispedømmet. Saker blir behandlet gjennom komitemøter og utarbeidelse av uttalelser, som deretter sendes til biskop, bispedømmeråd, prostene og alle sokn i bispedømmet. Hvert sokn kan sende to delegater i alderen 15-30 år, i tillegg til et ubegrenset antall observatører.

I 2023 behandlet Ungdomstingets 32 delegater sakene «Inkluderingsarbeid i kirken» og «Psykisk helse».

Programmet på Ungdomstinget inneholdt også seminarer om interessante og aktuelle temaer for ungdommer, samtale med biskop Anne Lise Ådnøy, kveldsmøte og ulike sosiale tiltak. Erfaringer viser at resolusjoner og uttalelser lyttes til og tas på alvor, så dette er en reell mulighet for ungdom til å øve innflytelse på kirken.

Ungdomsnettverk – et pilotprosjekt

Flere prostier i Stavanger bispedømme har de siste årene etablert fellessatsinger på ungdomsarbeid. Arbeidet har litt ulik form og skjer i samarbeid med ulike organisasjoner.

Bispedømmerådet har sett med stor interesse på hvordan menigheter og organisasjoner bidrar til fellessatsinger. Både unge og rekruttering er fokusområder for Stavanger bispedømmeråd i 2024 og 2025. Å styrke ledertrening, lederoppfølging og menighetenes ungdomsarbeid vil være i tråd med bispedømmerådets satsinger, og også kunne gi gode synergieffekter.

Høsten 2023 ble det satt av 150.000 kroner til en 20 prosent stilling i et pilotprosjekt i et prosti, over to år. Midlene kom fra Stiftelsen Stavanger bispedømme. Det er et mål at pilotprosjektet kan være med på å gi akselerasjonskraft til ungdomsarbeid i menigheter og prostier.

Sandnes kirkelige fellesråd og Lura menighet ble tildelt midlene til pilotprosjektet. Simon Wallem Dahl har rollen som koordinator for pilotprosjektet. Pilotprosjektet vil handle om:

- Ledertrening i prostiet
- Nettverksbyggende arbeid for ungdomsledere ut over prostigrensene
- Støtte- og pådriverfunksjoner for ungdomsarbeid i menighetene.
- Å knytte prosjektet til den årlige UT-konferansen.

Foto: Marius Vervik

Unge voksne

«En kirke for alle». Det var ett av temaene under Kirkemøtet i 2013. Målet var å rette større fokus på en aldersgruppe som lett kan falle mellom to stoler i en menighet. Flere menigheter i Stavanger bispedømme ønsker å imøtekomme og tilby aktiviteter og tiltak rettet mot unge voksne. Det viktigste kirken kan gjøre inn mot denne målgruppen er å utruste unge voksne til å drive virksomhet for sin egen aldersgruppe, med et godt støtteapparat rundt seg.

På nettsiden Kirke18-30.no står det mer om hvordan Den norske kirke arbeider for å være relevant for denne aldersgruppen.

Kampen menighet har startet et spennende tilbud for studenter og unge voksne i Stavanger-området. – 1840-gudstjenestene skal være en møteplass og åndelig fellesskap, forteller Camilla Mariann Skjældal Cazon. Gudstjenestene finner sted rundt en gang i måneden, og består av en forenklet liturgi med nattverd og en blanding av lovsanger og salmer. Deltakerne møtes først til gratis kveldsmat kl. 18.00, og fortsetter med gudstjeneste, som naturligvis starter kl. 18.40. Etter gudstjenesten inviteres alle som vil til kveldshygge med snacks, spill og quiz.

Kirken er mer for flere

Fra alterpartiet i Hinna kirke.

Hverdagskirken

En stadig større andel av kirkens møter med mennesker skjer andre steder og tider enn søndag formiddag. I «hverdagskirken» er kirken mer for flere blant annet ved å invitere til middagsfellesskap.

De fleste menigheter legger til rette for åpne møteplasser i hverdagen. Her er tilbud om kirkemiddager, tweensklubber etter skoletid, babysang og småbarnssang, klubber, kor, ungdomsarbeid, eldretreff, turgrupper, arbeid blant unge voksne, migrantarbeid og enda mer.

I hverdagskirken skjer hellige møter, tro blir satt ord på og Bibelen lest for små og store. Det kan også være fint å bruke ledd fra gudstjenesten på Supertirsdag, dåpsskole eller Etter skoletid – tenne lys, ha nattverd og lovsangsliturgi – og gjerne kalle det hverdagsmesse eller minigudstjeneste.

Vikar for prosten i Tungenes skriver: «Forkynn evangeliet, om nødvendig med ord» skal Frans av Assisi ha sagt. Jeg tror det er tid for å endre setningen til: «Forkynn evangeliet, nå er det nødvendig med ord». Vår samtid mangler ikke medmenneskelighet. Vi mangler mest av alt, tror jeg, hjelp til livstolkning. Hvis folk opplever godhet er det ingen automatikk i at de oppfatter dette som kristen godhet. Å forkynne evangeliet i vår tid handler om å si noe om hvem Kristus er. Da må vi være der folk er, og snakke det språket de gjør. Jeg tror vi lenge har tenkt at målet med aktivitetene menigheten driver er å invitere folk til å komme på gudstjenesten søndag kl. 11. Jeg tror ikke dette er realistisk, og jeg tror ikke nødvendigvis det trenger å være målet heller. Vi må bringe evangeliet dit hvor folk er, og det må forkynnes, også med ord. Jeg ser derfor et behov for økt satsning på de tiltakene som treffer folk i deres hverdag. Kirkemiddager og «Messy church» er gode eksempler på dette.»

«Hillevågsmiddag» er et åpent lavterskeltilbud for alle generasjoner. Navnet «Hillevågsmiddag» har sin bakgrunn i «Hillevågsskjeva», som er et kjent uttrykk fra tidligere tider for en tykk og mettende brødskive i arbeiderstrøket Hillevåg. Hillevågsmiddag blir arrangert en onsdag i måneden kl. 16-18. Tidspunktet for selve arrangementet ble valgt slik at folk kan komme rett fra jobb, skole og etter henting av barn i barnehage. Programmet består av middag og dessert, aktiviteter og samling i kirkerommet. På Hillevågsmiddagen deltar barnefamilier, voksne og eldre fra både Norge og Ukraina. Vanligvis kommer det 80-100 personer hver gang.

Hillevågsmiddagen har blitt populær.

Hyggelig rundt middagsbordet!

Kristne migranter og møteplasser for flyktninger

Kristne migranter kommer til Stavanger bispedømme fra hele verden. Siden februar 2022 har mange av dem kommet fra Ukraina. På mange ulike måter har menighetene åpnet opp, ønsket velkommen og inkludert.

Kan en ukrainsk flyktning fungere som en brobygger til det norske samfunnet og menighetene for nylig ankomne flyktninger?

Stavanger kirkelige fellesråd ønsker å teste ut en modell ved å ansette en ukrainsk flyktning som snakker norsk etter 1,5 år, som «erfaringskonsulent». I et samarbeid med prostidiakonen vil målet være å bidra til at flyktningene får hjelp til å bli inkludert i de lokale menighetene og delta i frivillig arbeid. Bruken av erfaringskonsulent er nyskapende også i kirkesammenheng, og kan være en ny måte å drive diakoni på.

Orre kyrkjelyd har siden mars 2022 invitert og fraktet ukrainere til og fra Nærland mottak til gudstjenestene i Orre kyrkje. Det varierer hvor mange som deltar, rundt 20-30 ukrainere i høytidene, og mellom 5-15 på vanlige gudstjenester. – Ukrainerne vi har fått møte og bli kjent med viser stor takknemlighet for å kunne være med på gudstjenesten i en krevende tilværelse med få tilbud, forteller de ansatte. – Vi er glade for at kirken kan vise samfunnsengasjement og være et sted som inkluderer, tar imot, viser omsorg, håp og peker på Gud i omstendigheter som virker ubeskrivelige, og forbi vår fatteevne.

«Kirkegjengerne og andre i Orre snakker svært varmt om tiltaket. Dette kan videre bidra til å vise lokalsamfunnet at kirken også er en institusjon som tar samfunnsansvar.»

Gudstjeneste med nordmenn og ukrainere i Orre kyrkje.

Arbeid for mennesker med psykisk utviklingshemming

HEL-arbeidet er viktig for hele kirkens virksomhet. Gode og sterke møter mellom mennesker avspeiler hele den menneskelige mangfoldighet og viser i praksis at vi er lemmer på samme legeme. Høyt elsket og verdsatt som den man er.

Det har vært mange gode møtepunkt i inkluderingsarbeidet også i 2023. Kombinasjonen mellom tilrettelagte tiltak på tvers av menighetsgrenser og deltakelse i menighetsliv ellers, forsterker hverandre og åpner opp for at flere kan delta på ulike menighetsarenaer.

Av tilrettelagte tiltak på **Haugalandet** er det flere lørdagskafeer og klubber, seniortreff, speiderarbeid, kor for unge voksne og weekendturer. Felles oppstartfest og juletreff for hele regionen er også fellesskapsbyggende for deltakere og ledere.

Arbeid for og med unge/unge voksne som har en utviklingshemming, har vært prioritert i regionen. Et viktig uttrykk for dette er HEL-koret på Karmøy.

Alle klubbene i **Sørfylket** er også i god gang etter pandemien. De melder om godt oppmøte og god stemning.

Den store begivenheten i året som gikk var turen til Lundheim, helgen 9.-11. juni. 13 deltakere fra Nordfylket og 18 deltakere fra Sørfylket foruten ledsagere og en god kontingent ledere satte seg stevne der. Vi opplevde gode dager og godt fellesskap, med aktiviteter ute og inne. For mange ble høydepunktet besøk av selveste Kjell Elvis.

Besøk av Kjell Elvis ble en suksess på Lundheim.

– HEL-kor **Karmøy** har hatt full aktivitet i 2023. Koret har ca. 25 medlemmer, og det har blitt gjennomført 14 øvelser. I tillegg til dette har året bydd på varierte opplevelser. Et av høydepunktene var dagstur til Tau med buss, der vi sang på Rockesokk-konsert i Tau kirke. Kor-lørdag med besøk av Hanne Sveum Holm/Tale Bustehale var også en kjekk dag fylt med dans, sang, aktiviteter og god mat. Som sommeravslutning arrangerte vi vår egen vernissage, hvor vi presenterte våre lokale kirker på fine plakater vi hadde laget sammen. Juleavslutningen var privatvisning på Journey to Bethlehem på Karmøy kino, forteller prostidiakon Janne Kristine Eng.

HEL-kor Karmøy sang på konsert i Tau-kirken.

Frivillighet

Menighetene er helt avhengige av den frivillige innsatsen for å kunne gjennomføre sine aktiviteter. Samtidig er frivilligheten i seg selv en grunnleggende del av det å være kirke, som enkeltindivid og som et kristent felleskap.

Frivillige i diakonalt arbeid har gått opp med 14 prosent det siste året og er på 2020 nivå. Noe av grunnen til dette kan være at mange menigheter er engasjert i arbeidet med å inkludere ukrainere i menighetene. Dette er samme tendens som i 2015, da Norge tok imot Syriske flyktninger.

Samlinger for opplæring av frivillige har også gått opp det siste året og kan ha sammenheng med økningen innenfor det diakonale arbeidet. Frivilligheten rundt gudstjenesten har gått opp med 12.5 prosent, som kan bety at mange frivillige er tilbake til tjenesteoppgaver rundt planlegging og gjennomføring av gudstjenestene.

Nordisk frivillighet

I perioden 2022-2023 har Menighetspleien i Danmark gjennomført prosjektet «Nordiske frivillige». Her har aktive frivillige i kirker og tilknyttede organisasjoner i Danmark, Norge og Sverige arbeidet med å utvikle og tenke videre rundt kirkens bidrag til nordisk samhörighet. Fra Norge har det vært med frivillige fra Nidaros og Nord-Hålogaland bispedømme, ti frivillige fra Gand menighet og rådgiver fra Stavanger bispedømmekontor.

Gand menighet skal arbeide med resultatene av undersøkelsen våren 2024 og arrangere en frivillighetskonferanse høsten 2024.

Noen av resultatene fra undersøkelsen:

- det er viktig for de frivillige å oppleve et verdifelleskap i kristendom, humanisme eller kulturell mangfoldighet
- å oppleve fellesskap og samhörighet med andre

- å bidra med egne ressurser og kompetanse
- å skape resultater
- å motta anerkjennelse både fra hverandre og fra ansatte,
- å ha klare rammer og samtidig ha høy grad av innflytelse og selvledelse.
- De unge er opptatt av konkrete aktiviteter og fellesskap med andre unge
- De eldre er mer opptatt av saken og kirken

Vi kan anta at frivillige i Stavanger bispedømme ikke skiller seg særlig ut fra frivillige i resten av Norden. Derfor vil det være nyttig å ta med innsiktene fra prosjektet inn i menighetenes frivillighetsarbeid.

I **Ålgård** menighet har en sektorinndeling av frivilligheten gitt nye mulighetsrom. Frivillige tar ansvar, blomstrer og bruker av seg selv i tjeneste for medmennesker. Dette arbeidet gir kirken troverdighet i lokalsamfunnet. Da biskop Anne Lise Ådnøy møtte kommuneledelsen under visitasen i 2023, ble det sagt at «Ålgård menighet er episenteret for frivillighet i kommunen». Menigheten fikk også kommunens Frivillighetspris året før. Over 230 frivillige barn, unge og voksne har en tjeneste i ulike deler av menighetsarbeidet.

Under visitasen i 2023 besøkte biskopen menighetens Tweens-klubb, «Fin fredag», som samler 150-300 tweens. Klubben er drevet av rundt 20 frivillige ledere.

Biskop Anne Lise Ådnøy og leder i Fin Fredag, Andreas Eidsaa jr.

Kommunikasjon og samfunnskontakt

Kommunikasjon er på mange måter kirkenes ryggmargsrefleks. Misjonsbefalingen viser oss retningen budskapet skal ha, og «alle folkeslag» viser bredden.

De 90 menighetene i Stavanger bispedømme bringer godt nytt i mange kanaler, og er opptatt av å være til stede for medlemmene. Utfordringen er å kommunisere slik at budskapet treffer, både i kanalvalg, språk og innhold. Kompetanse og kapasitet er nøklene som stadig kan videreutvikles, og som de siste årene også har blitt styrket i flere menigheter.

I medlemsundersøkelsen svarer et stort flertall at de er glade for at kirken er der når folk trenger den. Kirkens rolle i kriser, beredskapsarbeidet og menighetenes diakonale tilbud var også tema da bispedømmerådets leder, nestleder, en diakon og biskopen møtte Rogalandsbenken på Stortinget i januar 2023. Engasjerte politikere ga gode tilbakemeldinger og var med i en samtale rundt hvilke vilkår som trengs for å opprettholde folkekirken.

Menighetenes kommunikasjon med medlemmene

Over 40 prosent av medlemmene oppgir at de har mottatt menighetsblad i 2023. Det betyr at de nær 40 ulike menighetsbladene i bispedømmet er den kommunikasjonskanalen som når ut til flest. Bladene er gode på å fortelle historier om folk og viser at kirken bryr seg om både medlemmer og nærmiljø.

Mange menigheter er også flinke til å fortelle om kirkelivet på sosiale medier, og har lært av erfaringene fra pandemien. Men medlemsundersøkelsen viser at folk i hovedsak googler når de lurar på noe som har med kirken å

gjøre. Det forteller oss at sosiale medier ikke er nok alene, gode nettsider bør være grunnmuren i kirkens digitale kommunikasjon.

Det er også en mulighet for at kirkeansatte og frivillige overvurderer betydningen av sosiale medier når det gjelder å nå ut til medlemmene. Kun 15 prosent av medlemmene får informasjon fra kirken i sosiale medier. Her er det konserter og kulturarrangement, samt invitasjon til andre typer arrangement som når ut. De fleste menighetene har en vei å gå når det gjelder å finne innholdet som treffer mottakeren på sosiale medier. Vi er ofte opptatt av å *informere*, mens det er innlegg som *inspirerer* som engasjerer folk.

Så viser fjoråret oss at digital kommunikasjon ikke er eneste farbare vei: Da Haugesund kirkelige fellesråd sendte ut postkort med invitasjon til julaftensgudstjeneste og juletreffest, kom merkbart flere til gudstjeneste. Fra juletreffesten ble det meldt om mer enn dobling av antall fremmøtte.

Kirken i media

Saker som involverer kirken i Rogaland, førte til nær 2500 store og små artikler i fjor. Likevel kan menighetene synes det er vanskelig å nå ut med sine arrangement og tilbud gjennom media. En gjennomgang av artiklene fra 2023 viser at saker om folk, gladnyheter og ekstraordinære hendelser får spalteplass, men også saker med negative vinklinger.

Flere melder at de gjerne skulle hatt oppskriften på hvordan man når gjennom med tips til avisene. En hjelp kan være at også her gjelder tanken om inspirasjon framfor informasjon.

Media vet at kirken angår mange, og dermed deres lesere. Mange lokalaviser følger kirken tett, både i gode og krevende dager.

400-årsjubileet for kirken i **Egersund** ble godt dekket i Dalane Tidende, og Strandbuen hadde stor artikkel fra konfirmantleiren **CampRyfylke**.

Jærbladet har vært opptatt av nye **Klepp** kirke og **Finnøyposten** har god dekning av menighetslivet. **Sandnesposten** skrev blant annet om fellesgudstjenesten på **Ruten** både før og etter arrangementet.

Solabladet og **Randaberg24** har jevnlig kirkestoff, og **Haugesunds Avis** skriver både om kafé i **Vea** kirke og solceller på **Udlands** kirketak. **Stavanger Aftenblad** hadde 378 artikler om kirken, og ligger dermed på topp av lista over mediene som skriver om kirken i Rogaland. Vårt Land hadde 209 artikler fra Stavanger bispedømme og Bygdebladet imponerende 172 saker.

Kirkevalget fikk noe oppmerksomhet i media, men generelt har det vært vanskelig for både menigheter og bispedømmet å formidle gode valg-historier. Et komplekst valg-system og et tema som kun engasjerer de mest aktive kirkegjengerne har ikke skapt stor interesse.

Noen fine historier i lokalavisene om folk som stiller til menighetsrådsvalg, og en dobbeltside i Aftenbladet om de ulike listene til bispedømmerådsvalget er noen av unntakene. Ellers har undersøkelser vist at folk flest visste godt om valget, men det førte likevel ikke til at de stemte.

8. mars inviterte biskopen til nettverkssamling for kvinner i prestedtjeneste. Temaet var «Kvinnens stemme i det offentlige rom». – Hvorfor svarer kvinner oftere nei til å snakke med media? spurte journalist Camilla Bjørheim i Aftenbladet, og viste til at norske medier kun har 33 prosent andel kvinnelige kilder. – En viktig ting vi alle kan gjøre er å heie kvinner fram og skape gode samtalerom. Vi kan hjelpe de unge kvinnene i ungdomsklubben til å holde andakt og stå fram, oppfordret teolog Åste Dokka.

Påsken 2023 viste soknepresten i **Bogafjell** at det er mulig å nå gjennom med kirkens kjernebudskap i nasjonale medier: Den kreative gjenskapelsen av *Da Vincis «Nattverden»* sammen med medarbeidere og biskopen ble blant annet sak på *TV2.no*, med temaet «Hvor er Jesus i påsken?» Foto: Tore Myrstad

Rekruttering

Rekruttering er en av de viktigste oppgavene kirken står overfor i årene framover. Bispedømmet har tradisjonelt sett hatt stort tilfang av søknader til ulike stillinger, men begynner nå å merke at det blir mer og mer krevende å få tak i kvalifiserte medarbeidere.

Deltagelse på utdanningsmessene er en unik mulighet til å presentere kirken som en attraktiv arbeidsplass og fortelle om mangfoldet av stillinger som finnes i kirken. Den norske kirke hadde stand på Yrkesmessen Stavanger Forum 18.-19. januar og Yrkesmessen Steinsvik arena 19.-20. september i Tysvær kommune. Et godt samarbeid mellom bispedømmet og **Stavanger** og **Tysvær** kirkelige fellesråd bidro til at ulike kirkelige stillinger var representert med ansatte på standen. Det ble gode samtaler med ca. 300 ungdommer om tro, livssyn, verdier og yrkesvalg. Mange ungdommer var overrasket over at det var så mange forskjellige yrker og muligheter i kirken.

I **Haugaland** prosti ble prosjektet «Ung stab» videreført, med to 18-åringere i deltidsstillinger innen trosopplæring og gudstjenestearbeid. I tillegg har det vært rekruttert flere ungdommer som kirketjenere, og det rapporteres om ungdommer som har hatt arbeidsuker eller praksis i kirken.

Kopervik menighet har en ordning med lærlinger. – Vi har sju 10. klassinger ansatt i tweensklubben dette skoleåret. En av dem har ansvar for to barn med ekstra behov. I tillegg er det en 10. klassing som følger en konfirmant med psykisk funksjonshemming. Alle er kjempeflinke! forteller kateket Solveig Leikvoll.

Diakonistillinger

Det er til vanlig tre til fem søkere til utlyste diakonstillinger i bispedømmet. Ikke alle som blir ansatt har fullført utdanning, men det legges godt til rette for at diakonarbeidere kan utdannes og vigsles til diakon. I 2023 er det ti diakonimedarbeidere som tar diakonutdanning. Det har vært tre diakonvigslinger i bispedømmet dette året. Det er nå 52 diakoner og diakonarbeidere i Stavanger bispedømme, et historisk høyt tall. Det gir 78 av menighetene faglig, diakonal betjening, og er en økning fra 73 menigheter i 2022.

«Ungdomsdiakoni» har vært en del av diakonien lenge, og har hatt en betegnelse de siste 30 årene. Dette er et voksende felt i diakonien som rekrutterer til stadig flere stillinger i menighetene og de kristne organisasjonene. Stavanger bispedømme samler alle diakoner som arbeider innenfor barn/ungdom to ganger i året for å lære av hverandre. Aktuelle temaer har vært: *Hva er dagens utfordringer? Generasjon prestasjon. Opplevelsen av ensomhet. Utfordringer knyttet til psykisk helse. Utfordringer for de som faller utenfor kunnskapsamfunnet. Fattigdom. Lavt selvbilde. Selvskading.*

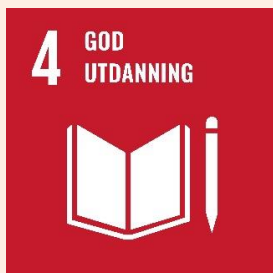
Diakonirådgiver Asbjørn Finnbakk sammen med (f.v.) Katrine Immerstein Gilje, Line B. Johnsen, Siri Jorunn Johannessen, Oddbjørg H. Øygarden og Lisbeth Skilhagen Haaheim, som alle arbeider spesielt med ungdomsdiakoni.

Kateketstillinger

De ti siste årene har det vært et stabilt antall vigslede kateketer i bispedømmet, med 17-18 i gruppa. Flere har stått lenge i tjenesten og trives godt der de er. Også de som har blitt vigslt de senere årene har vært stabile i sine stillinger. Dette sier noe om at tjenesten oppleves interessant og meningsfull.

Det har ikke vært mange kateketvigslinger de siste årene. Et snitt på en vigsling i året har likevel bidratt til å holde antallet oppe. De to siste årene har flere kateketer gått over i andre kirkelige stillinger, uten at nye ble vigslt. Tallet har likevel holdt seg stabilt, da kateketer som var i andre stillinger har kommet tilbake i kateketstilling.

I 2023 var det fire personer under utdanning til kateket, og håpet er at de fullfører utdanningen og blir vigslt. Likevel er det bekymringsfullt at mange opplever at veien til å bli kateket er for kronglete og lang.

Bispedømmet har en årlig samling for vigslede kateketer. Der tas det opp temaer for å styrke identiteten og fellesskapet. Biskopen er med på samlingen både som lytter og bidragsyter.

Det er tydelig at identitet er en viktig faktor for å stå lenge i stillingen, og at høy kompetanse bidrar til stabilitet og utholdenhet i tjenesten.

Undervisningsfeltet har mange medarbeidere som har ansvar for blant annet trosopplæring, kirke-skole/barnehage samarbeid, voksenundervisning og ungdomsarbeid. Alle menigheter har fått midler til trosopplæring, og

har en ansvarlig for trosopplæringstiltakene, rapportering, planarbeid og oppfølging av frivillige.

Det var populært å prøve alba og stola på UT-konferansen sin «fotobooth».

Kirkemusikerstillinger

Det har i flere år vært jobbet med å øke antallet studenter som søker på kirkemusikkutdanning. Siden opptaket til studiet skjer gjennom opptaksprøve hvor ferdigheter på instrumentet og i musikkteori vektlegges, har det vært viktig å gi barn og unge undervisning på orgel. Det arbeides med å skape interesse for og kunnskap om instrumentet, og hvilke muligheter det å kunne spille orgel kan gi. Dette skjer gjennom skolebesøk, produksjon i Den kulturelle skolesekken og at kirkemusikerne presenterer orgelet for barn og unge som er på tiltak i menighetene.

Mange av kirkemusikerne har elever, noen gjennom kulturskolen, andre som del av stillingen. Mange av dem melder at det er utfordrende å få plass til å undervise som en del av stillingen. En annen utfordring er antall plasser som tilbys på orgel i kulturskolen. I Stavanger har det en stund vært venteliste for undervisning på orgel, men siden det ikke er blitt ledige plasser har disse valgt andre instrument.

Det er mange kirkemusikere med kantorkompetanse, men det er også flere som ikke har det. Noen av disse har ønske om videreutdanning. Det jobbes med å tilrettelegge for videreutdanning ved siden av jobb, men det har vist seg å ikke være så lett å få til for alle. Det

hjelper at kirkemusikkutdanningen ved UiS er på plass igjen. De er innstilt på å tilrettelegge for fleksible ordninger for de som ønsker å ta enkeltfag og etter hvert få en godkjent kantorkompetanse.

Det var stor stas å oppleve Magnus Hoel Lende midt i **Stavanger** symfoniorkester under fremførelsen av Messias i Stavanger konserthus før jul. Magnus begynte tidlig å spille piano og ble med i guttekoret i Stavanger domkirke. Da han var 11 år begynte han som orgelelev hos en av kantorene i Stavanger, Ghislain Gourvenec. Nå er han elev ved Stavanger katedralskole, MDD med orgel som hovedinstrument. Magnus er også med i talentprogrammet Unge talenter i Bjergsted. Neste år venter orgelstudier, forhåpentligvis i Tyskland. Det har vært flott å følge Magnus og oppleve utviklingen fra han var liten gutt i guttekoret og orgelelev til nå, som en dyktig musiker som utfolder seg som del av et stort orkester.

Prestestillinger

Det har vært en nedgang i antall søkere per prestestilling de siste årene. I 2018 var det i

gjennomsnitt 5,4 søkere per stilling. Fra 2020 stabiliserte tallet seg på rundt 3, men i 2023 var det sunket til i gjennomsnitt 2,75 søkere per stilling. De siste årene har det også vært vakanser og utlysning i flere omganger, noe som ikke har vært vanlig i Stavanger bispedømme tidligere. I 2023 ble tre prester vigslet til prestetjeneste.

Prest under utdanning

Kirkemøtet opprettet i 2022 ordningen «Prest under utdanning» som en mulighet for å få rekruttert flere til prestestillinger. De siste årene har flere utdannet seg til prest i voksen alder, og mange har arbeidet i andre kirkelige stillinger eller har annen utdanning.

I 2023 tilsatte Stavanger bispedømme for første gang en «Prest under utdanning», etter andre gangs utlysning av stillingen som sokneprest i **Ryfylke** med tjeneste i **Suldal** og **Sand**. Studenten/presten arbeider 60 % som prest og har 40 % tid avsatt til studie.

Rolf Henrik Øye er første PUU-prest i vårt bispedømme. Etter fullført studie blir han fast sokneprest. Vinn-vinn situasjon for både Rolf Henrik og Stavanger bispedømme!

Veien til vigsling

Stavanger, Agder og Bjørgvin bispedømmer samarbeider om VTV – Veien til vigsling.

Våren 2023 gjennomførte og bestod fire kandidater stiftspraksis. I fjor var det Bjørgvins tur til å arrangere VTV-samlinger (VTV 1 og 2). Som vanlig i uke 25, og denne gangen på Frekhaug Folkehøgskole nord for Bergen.

Til sammen 51 kandidater, derav 12 tilknyttet Stavanger bispedømme, møtte biskop i personlig samtale og i foredrag. I tillegg fikk de møte medarbeidere og staber i Bjørgvin bispedømme både på kursstedet og i Åsane kirke.

Forum for teologistudenter på VID

Under lunsjen på VID omtrent en gang i måneden samles teologistudenter ved VID til Forum. I 2023 hadde vi sju slike samlinger der bispedømmet er med å arrangere og stiller med en enkel lunsj. Jevnt over møter det 15-20 studenter på disse samlingene.

Samlingene hadde innlegg og temaer som følger: Eivind Kråvik om «Økoteologi fra handling til teori», Olav Fykse Tveit om «Økumenikk», Øyvind Tjelle om «En kirke for alle?», Hans Austnaberg, «Skråblikk på 15 års praktikum i Stavanger», Tomas Mjelde Røsbak om «Unge voksne som forsvinner fra kirka» og Per Sigve Særheim om «Trosforsvar»

Andreas Lunde ble vigslet til prest i Torvastad kirke januar 2023.

Hver gang en prest, kateket, kantor eller diakon blir vigslet skapes en sterk identitet til egen rolle og tjeneste. Biskopen møter kandidaten både gjennom VTV og i vigslingssamtalen, og får et innblikk i hva som driver den enkelte og hva de ønsker for sin tjeneste. Vigslingsdagen gir et ekstra løft der mange rundt den nyvigslede er med og ber, bekrefter og feirer.

Visitaser

Kirkeverge, biskop og prost på vei inn i Utsira kirke.

Visitaseene gir biskop og bispedømmeadministrasjon viktig kunnskap om lokalt arbeid, både det som fungerer godt og det som er mer krevende. Menighetene leverer innholdsrike forhåndsmeldinger om menigheten og konteksten, og lager godt forberedte program for visitasene.

Enkeltamtalene med de ansatte gir en dypere forståelse av lokalmenigheten, og bidrar til at den enkelte medarbeider kan se seg selv som en viktig aktør i et større kirkebilde. Møtene med menighetsråd og fellesråd gir også gode fortellinger om hva som er viktig og hvor skoen trykker i den enkelte menighet.

Innblikk i menighetens trosopplæring, diakoni, gudstjenesteliv og kulturarbeid forteller mye om hvem menigheten er og hvordan det arbeides med menighetslivet. Her ser vi hvordan menigheten både når ut til mindre grupper og en større bredde av befolkningen. På visitasene blir det viktig å samtale om hvordan menigheten arbeider for å nå ut både i bredden og i dybden, og hvilke strategier de har for å imøtekomme dette.

Under visitasene er det unike muligheter til å møte menighetenes samarbeidspartnere og viktige aktører i lokalmiljøene. Møtene med skoleledelse og besøk i skoler og barnehager er sentrale for å trygge og styrke samarbeidet. Besøk i lokale bedrifter gir også et viktig innblikk, og er med på å styrke samfunnskontakten. Samtalene med kommuneledelse og møte med helseinstitusjoner er også sentrale poster på programmet.

I 2023 var det visitas i Norheim, Sokndal, Utsira, Rossabø, Randaberg, Grødem, Gjesdal, Ålgård, Riska, Høle og Tjensvoll menigheter.

Biskopen møtte elever fra Sokndal skole under visitasene. Elevene hadde gode spørsmål og det ble en interessant samtale med biskopen om tro og etiske tema.

Biskopen fikk et inspirerende møte med Oilers og deres kjerneverdier under visitasene i Tjensvoll menighet. F.v.: Anne Lise Ådnøy og Kjetil Garvik.

Randaberg og Grødem: Ordfører Jarle Bø, elgen Helge og biskop Anne Lise Ådnøy etter gudstjenesten.

Gjesdal og Ålgård: Womanhood i Oltedal kirke er samlinger som åpner kirkebygget for flere.

Rossabø: Kvelden med ungdomslederne i nyoppussede Siloen ble et høydepunkt.

Riska og Høle: I nydelig vær gikk turen opp til Lifjell sammen med en flott gjeng «unge eldre».

Biskop og prost Ove Sjursen hadde det hyggelig på KnøtteKRIK i Norheim kirke.

Styring og kontroll i virksomheten

HR-samarbeid og arbeidsmiljø

Kirkemøtet gjorde i 2023 vedtak om at både kirkelige fellesråd og bispedømmeråd/biskop skal være arbeidsgivere i Den norske kirke fremover. Samarbeid mellom arbeidsgiverne blir en viktig del av organisasjonsutviklingen av Den norske kirke. HR-arbeidet er et område med stort potensiale for samarbeid og fellesløsninger mellom arbeidsgiverne i bispedømmet.

En overordnet målsetting er at det i menighetene skal være mest mulig kompetente medarbeidere til å iverksette og gjennomføre menighetsrådenes planer og strategier.

HR-arbeidet bidrar til at det rekrutteres medarbeidere til stillinger i menighetene, at alle medarbeiderne i menighetene opplever et godt arbeidsmiljø og at de har kompetanse til å utføre sitt arbeid i menigheten.

I Stavanger bispedømme ble det i 2023 etablert et HR-samarbeid mellom Stavanger bispedømmeråd og de kirkelige fellesrådene i Stavanger bispedømme. En styringsgruppe identifiserer samarbeidsområdet og legger til rette for samarbeid, blant annet innen HMS-arbeidet, rekruttering og kompetanseutvikling.

Trygge rom - om LHBT+

I 2023 ble kurset «Trygge rom - om LHBT+» gjennomført i felles samlinger for ansatte i bispedømmeråd og kirkelige fellesråd, i hvert prosti. På kurssamlingene fikk deltakerne gjennom undervisning og samtaler økt kunnskap og forståelse av LHBT-personers identitet, situasjon og kontekst. Kurset hadde som mål at ansatte skal møte medlemmer, kollegaer og andre aktører på en respektfull og god måte.

Likestilling

Bispedømmerådet har en likestillingsplan som setter opp en rekke konkrete tiltak. Et av målene er å øke andelen kvinner i presteskaper. I alle prostier med færre enn 40 prosent kvinner blir ledige stillinger lyst ut med en oppfordring til kvinner om å søke.

Andelen kvinner i presteskaper har de siste årene ligget på rundt 30 prosent. Andelen kvinner i lederposisjon, både i presteskaper og i administrasjonen, ligger også på rundt 30 prosent. Det er en jevn stigning i antallet kvinner som søker på prestestillinger i Stavanger bispedømme. I 2021 var 29 prosent av søkerne kvinner, i 2022 var det 38 prosent og i 2023 var andelen økt til 45 prosent. Når det gjelder tilsetninger var det 50 prosent kvinner som ble tilsatt i faste prestestillinger i 2023.

Stavanger biskop arrangerer årlig en samling for kvinner i prestetjeneste. Samlingen er også åpen for kvinnelige studenter, teologer, pensjonister og prester fra andre kirkesamfunn. Det er god oppslutning om arrangementet og det oppleves meningsfullt å møtes, og å belyse kvinners bidrag og utfordringer i prestetjenesten i vårt bispedømme. I 2023 hadde samlingen rekordstor oppslutning.

Viktige prosesser

Kirka vår

I 2023 ble verktøyet «Kirka vår – samlet plan for arbeidet i soknet» lansert og tatt i bruk i Stavanger bispedømme. Verktøyet skal hjelpe menighetene til å arbeide systematisk og strategisk med virksomheten, og samle alle aktivitetene i en felles plan. Det handler om å:

- SE menigheten og lokalsamfunnet
- VURDERE – hvordan skal vi videreutvikle arbeidet vårt?
- HANDLE – planlegge og gjennomføre menighetens aktiviteter

En arbeidsgruppe ble nedsatt for å gjennomføre kursing og innføring av «Kirka vår» i bispedømmet. Det ble først gjennomført kurs for proster og kirkeverger, og så for daglige ledere og sokneprester i henholdsvis Sørfylket og Nordfylket. Tungenes, Ytre Stavanger og Domprostiet arrangerte egne kurs for ansatte. I forbindelse med Visitasen i Tjensvoll menighet i november ble «Kirka vår» tatt i bruk da forhåndsmeldingen skulle skrives. Dette ble gjort til et pilotprosjekt for fremtidige visitaser.

Arbeidsgruppa som har jobbet fram «Kirka vår» i Stavanger bispedømme.

Kirkevalget

Kirkevalget ga menighetene hundrevis av nye ledere, og bispedømmet fikk et nytt råd. Åtte av ti visste at det var kirkevalg, men bare 9 prosent deltok. Å få opp interessen blant medlemmene for hvem som styrer landets største medlemsorganisasjon, er en jobb som bør starte i god tid før neste kirkevalg, gjerne allerede, med å fortelle om menighetsrådets arbeid i menighetsblad og på nettsider. Konfirmantene har stemmerett, og kan bli involvert i både valget og andre mulighetene de har for å la sin stemme høres om hvordan menigheten deres skal utvikles.

Stavanger bispedømmeråd 2024-2027

Øverst: Helene Brevik Hellerdal, Brit Nelly Ness Tveit, Therese Egebakken, Magne Hersvik, Dorrit Vignes. Nederst f.v.: Kristine Brunvathne Bjerkestrand, Eirik Faret Sakariassen, Jarle Stokka, Dag Tormod Milje og Anne Lise Ådnøy.

Ungdomsrådet for 2024 består av følgende medlemmer og vara: Emma Stanghelle Andersson (permisjon til sommeren 2024), Camilla Mariann Skjældal Cazon, Magnar Hole Polden, Maren Dyngeland, Sindre Vaaland, Sondre Søndervik, Rude Rott, Ane Goldhahn (første vara), Emily Elisabeth Chapman (andre vara) og Eirik Førland Bjørnå (tredje vara). Rådet ble valgt under Ungdomstinget på Stemmestaden i november.

Kirkebygg – Klepp kirke

I **Klepp** har gravemaskinene ankommet og bygging av ny sentrumskirke startet. Det er mange på Klepp som ser frem til å flytte inn i ny, fin, moderne og funksjonell kirke til advent i 2026!

Kirkeverge Arvid Kaspersen forteller at de ikke bare bygger ny kirke, men også ny identitet på Klepp. Det blir et før og etter den nye kirka som de snart vil se reise seg sammen med ny kulturscene, aktivitetssal og ungdomssenter, samtidig som det gamle rådhuset blir rehabilitert.

– I takknemlighet, glede og begeistring planlegger vi nå innredning, møblering og utstyr til kirka, sier kirkevergen. – Men like mye hva det vil si å være kirke i lokalsamfunnet og

hvordan vi skal være kirke i fremtiden her på Klepp.

Vinnerprosjektet **KLEPPR**, med kirken og kirketårnet foran til venstre i bildet. Illustrasjon fra ark. L2 / Koht arkitekter.

Studieprosjekt for prestene

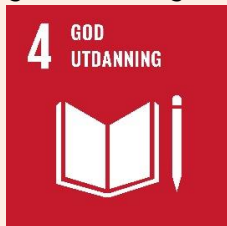
Gjennom 2023 har flertallet av prestene i Stavanger bispedømme deltatt på felles videreutdanning om «Teologi og samfunn».

Som kirke er vi både trossamfunn og samfunnsaktør, hvordan være bevisst på det på en god måte?

Noen av hovedtemaene på kurset var kontekstuell teologi, strategisk ledelse, det livsønsåpne samfunnet, diakoni, bærekraft og et fornyet kirkelig engasjement knyttet til kirkelige handlinger. Alt dette handler om å være kirke i et lokalsamfunn i vår tid.

Biskop Anne Lises visjon for studieprosjektet var: «Vår tid trenger modige og kloke teologer.

Gjennom studiet «Teologi og samfunn» vil vi bli bedre utrustet til å nå ut i den verden Gud har elsket så høyt. Paulus skriver: «Men hvordan kan de påkalle en

de ikke tror på? Hvordan kan de tro på en de ikke har hørt om? Og hvordan kan de høre uten at noen forkynner?» Vi er sendt for å dele gleden med alle slags folk. Vi er selv i verden, vi er vanlige folk, av alle folkeslag, i ulike lokalmiljø. Etterutdanningen gir oss verktøy og mot til å samhandle og kommunisere godt på hvert vårt sted. Jeg gleder meg!»

Gjennom undervisning, refleksjoner, samtaler og eksamensskrivning har prestene blitt utfordret til å utvide kjennskapen til samfunnet rundt oss, og være bevisste på hva kirken er og har i møte med mennesker. Det er et mål at dette skal prege samtaler, prioriteringer og møter med mennesker også i tiden framover, ikke bare for prestene, men for hele kirken.

Ved å gjøre studiet obligatorisk har dette vært med å heve kompetansen til hele presteskapet i Stavanger. VID utarbeidet studiet og hadde det faglige ansvaret. Kompetanseutviklingen gjennom studieprosjektet skal bidra til en livslang personlig og faglig utvikling for prestene. Det har også utrustet prestene til å gjøre kirken relevant i et livsønsåpent samfunn.

Alle prestene samlet i samme trapp med en ukes mellomrom.

Kirkens feiring av Stavanger 2025

Forberedelsene til feiringen av Stavanger by, domkirke og bispedømme sitt 900-års jubileum i 2025 er i full gang. SAMMEN er overskriften for kirkens jubileumsfeiring. Vi trenger hverandre både som enkeltmenneske og som samfunn. Spesielt kanskje i disse urolige tider er det viktig å stå sammen og møte hverandre som medmennesker. Det er et ønske at SAMMEN vil bli kirkens fotavtrykk også etter 2025.

Kirkejubileet følger de samme overskriftene som Stavanger kommune har valgt: Opphav, samspill og omslag. Etter at Inger Vagle ble tilsatt som prosjektleder våren 2023, er tiden brukt på å knytte kontakter og inngå samarbeidsavtaler med

ulike aktører. Det er allerede planlagt flere arrangement i 2024 og 2025. Disse er å finne i en egen SAMMEN-brosjyre som er laget av bispedømmet for jubileumsperioden.

«I samme båt» er en stafett gjennom hele bispedømmet fram mot pinsen 2025. Formålet med stafetten er å gjøre noe som viser at vi hører sammen som kirke i Rogaland, og å ha det gøy og skape oppmerksomhet om 900-årsjubileet. Stafettspinnen er en robåt! Båten er et gammelt symbol på kirken og forteller om hvordan vi er sammen på reisen gjennom livet. Den er også et

transportmiddel som bandt bispedømmet sammen i tidligere tider. Stafetten begynte i **Egersund** kirke pinsen 2023. Båten vil besøke de 90 menighetene i bispedømmet og ende opp i Stavanger domkirke pinsen 2025. Menighetene setter sitt «segl» på seilet. Det er allerede mange flotte symboler på seglet.

Besøk Stavanger bispedømme:

www.kirken.no/stavanger

[Se kalender](#)

[Finn kontaktinfo](#)

[Abonner på nyhetsbrev](#)

[Lær mer om 900-årsjubileet](#)

[Les nyheter fra hele bispedømmet](#)

[Finn ressurser og informasjon til ansatte](#)

DEN NORSKE KIRKE
Stavanger biskop og bispedømmeråd

Årsplan 2024

Mer himmel på jord

Foto : Andrea Rocha / Stavanger bispedømme

0

INNHold

A VISJON, STRATEGI OG FOKUS

- 2 OM ÅRSPLANEN
- 3 STRATEGI FOR DEN NORSKE KIRKE

B TILTAK I 2024

4 GUDSTJENESTE OG KIRKELIGE HANDLINGER

- 4 GUDSTJENESTE
- 5 SAMISK KIRKELIV
- 6 VIGSEL
- 7 GRAVFERD

C BARN OG UNGE

- 8 DÅP
- 10 TROSOPPLÆRING
- 11 KIRKE-SKOLE
- 12 KONFIRMASJON
- 13 UNGDOM
- 14 UNGE VOKSNE

D KIRKE OG SAMFUNN

- 15 UNDERVISNING FOR VOKSNE
- 16 DIAKONI
- 17 INKLUDERENDE KIRKELIV
- 18 KULTUR OG KIRKEMUSIKK
- 19 PILEGRIMER OG ÅPNE KIRKER
- 20 DIGITAL KIRKE
- 21 KIRKEN I DET OFFENTLIGE ROM
- 22 MISJON
- 23 MIGRANTER, ØKUMENIKK OG RELIGIONSIALOG

24 TVERRFAGLIGE FOKUS: UNGE, DIAKONI OG REKRUTTERING

E ORGANISASJON

- 25 REKRUTTERING
- 26 FRIVILLIGE MEDARBEIDERE
- 27 HR-ARBEID

Om årsplanen

I årsplanen beskriver Stavanger biskop og bispedømmeråd hvordan man vil nå viktige mål for kirkens virksomhet i 2024.

Målene kommer fra Kirkemøtets strategi og konkretiseringer av strategiske mål, resultatmål og indikatorer ut fra denne. De kommer også fra bispedømmerådet sin strategi.

Flere mål og indikatorer krever tiltak det er den lokale kirken som har myndighet over. I møte med slike mål kan biskop og bispedømmeråd motivere tilsette, tillitsvalgte og frivillige, holde kurs, drive fagutvikling og bruke ressursene i prestedtjenesten. Samtidig fastsetter menighetene egne mål, strategier og tiltak lokalt.

Til grunn for arbeidet ligger statlige og kirkelige rammer for mål- og strategistyring, med bispedømmerådets og biskopens virksomhet som kontekst.

Bispedømmerådet har også annen virksomhet som følger av andre plikter og behov enn de spesifikke satsingsområda. Disse kan også være lovpålagte, viktige og strategiske, men har en annen forankring enn årsplanen og blir derfor ikke en del av denne. Årsplanen fokuserer på hvordan biskop og bispedømmeråd vil arbeide for å nå mål fastsatt nasjonalt eller regionalt, gjennom rammeverket for årsplanlegging og årsrapportering.

Avsnittene følger denne disposisjonen:

- ✓ **STRATEGISKE MÅL OG INDIKATORER**
Nasjonale og regionale mål og indikatorer for arbeidet hentet fra Kirkemøtet sin visjon og strategi, og resultatmål og indikatorer som kom i tildelingsbrevet.
- ✓ **BÆREKRAFTSMÅL**
Referanse til bærekraftsmål så langt dette er naturlig.
- ✓ **SITUASJONSANALYSE**
Punktvis oppsummering av hvor vi står i forhold til målene og hva som er viktig for å komma videre.
- ✓ **TILTAK**
Konkrete tiltak som er under arbeid eller planlagt med oppstart i 2024.

Strategi for Den norske kirke 2022-29

Mer himmel på jord

Den norske kirke er en bekjennende, åpen, tjenende og misjonerende folkekirke, som vitner i ord og gjerning om frelse, frihet og håp i Jesus Kristus.

Den norske kirke strategi for 2022–2029	1 Kirken åpner rom for tro	2 Kirken er der livet leves	3 Kirken er mer for flere
 Kirken for den enkelte	1.1 Forkynner evangeliet til mennesker gjennom livet	2.1 Styrker kirken som kulturarena og forvalter av kulturarv for alle generasjoner	3.1 Gir tilhørighet og skaper gode møteplasser og fellesskap fysisk og digitalt
 Kirken i samfunnet	1.2 Fremmer verdier som utfordrer og som bygger et godt samfunn for alle	2.2 Bidrar til å virkeliggjøre bærekraftsmålene – lokalt, nasjonalt og globalt	3.2 Motvirker utenforskap og utforsker nye måter å være kirke på
 Kirken som organisasjon	1.3 Styrker gjennom sin organisering en levende og nærværende folkekirke	2.3 Samhandler med organisasjonslivet, andre tros- og kirkesamfunn, offentlige, private og ideelle aktører	3.3 Skaper mangfoldig, rekrutterende og inkluderende arbeidsplass og frivillighetsarena

KIRKEN ÅPNER ROM FOR TRO – GUDSTJENESTE

STRATEGISK MÅL	1.1. FORKYNNE EVANGELIET TIL MENNESKER GJENNOM HELE LIVET			
RESULTATMÅL	1.1.1. OPPRETT HOLDE DELTAKERE I GUDSTJENESTER			
INDIKATOR	GUDSTJENESTEDELTAKING OG GUDSTJENESTEFREKVENS			
HVA ER UTFORDRINGENE PÅ DETTE OMRÅDET I DAG?		HVA ER VIKTIG FOR Å LYKKE? (KRITISKE SUKSESSFaktorER)		
<ul style="list-style-type: none"> Gudstjenestene har svekket oppslutning, særlig blant unge. Det er sprikende ønsker for hvordan gudstjenester skal være Det er vanskelig å rekruttere nye, faste gudstjenestedeltakere 		<ul style="list-style-type: none"> God kvalitet på gudstjenester Invitasjoner til nye, inn i inkluderende gudstjenestefelleskap Tilbud til barn i sammenheng med gudstjenesten 		
TILTAK		ØNSKET EFFEKT	OPPSTART	AVSLUTNING
1	Prosjekt: Barn og gudstjenester	Flere barn med familier kommer til gudstjenester	2024	2025
2	Tilby veiledning til prester på gudstjeneste og formidling	Kvalitet i prestatjenesten	2021	
3	Gå gjennom gudstjenesteforordning og gudstjenestetilbud	Forordning som passer til behov og ressurser	Kontinuerlig	

KIRKEN ÅPNER ROM FOR TRO – SAMISK KIRKELIV

STRATEGISK MÅL	1.1. FORKYNNE EVANGELIET TIL MENNESKER GJENNOM HELE LIVET			
RESULTATMÅL	1.1.2. FLERE MENIGHETER INKLUDERER SAMISK SPRÅK I GUDSTJENESTELIVET			
INDIKATOR	ANTALL SOKN MED SAMISK INNSLAG I GUDSTJENESTE			
BÆREKRAFTSMÅL	10 – MINDRE ULIKHET, 16 – FRED, RETTFERDIGHET OG VELFUNDERENDE INSTITUSJONER			
HVA ER UTFORDRINGENE PÅ DETTE OMRÅDET I DAG?		HVA ER VIKTIG FOR Å LYKKES? (KRITISKE SUKSESSFaktorER)		
<ul style="list-style-type: none"> Kirken i Rogaland har lite kontakt med samiske miljøer, og det er gjort lite innenfor samisk kirkeliv. 		<ul style="list-style-type: none"> Kontakt med samiske miljø og representanter Gi kunnskap om samisk historie, kultur og kirkelige ressurser 		
TILTAK		ØNSKET EFFEKT	OPPSTART	AVSLUTNING
1	Initiere gudstjenester, arrangement og tiltak for å markere samenes nasjonaldag 6. februar i bispedømmet.	Markere samisk nasjonaldag i bispedømmet	2024	Kontinuerlig
2	Spre ressurser om hvordan en kan inkludere samiske elementer i trosopplæring, gudstjenester og andre arrangement i menighetene	Bedre tilgjengeligheten av samiske opplegg og ressurser til bruk i menighetene	2024	
3	Bidra til forsoning mellom samer og nordmenn: Ansatte gjennomfører E-læringskurset.	Økt kompetanse om samisk kultur og historie i menighetene.	2024	
4	Samisk forum: En samling om samisk kirkeliv i bispedømmet med samiske representanter.	Kartlegging av behov og muligheter for samisk kirkeliv	2024	2024

KIRKEN ÅPNER ROM FOR TRO – VIGSEL

STRATEGISKE MÅL	1.1. FORKYNNE EVANGELIET TIL MENNESKER GJENNOM HELE LIVET		
RESULTATMÅL	1.1.3. OPPSLUTNINGEN OM KIRKELIGE HANDLINGER HOLDES OPPE		
INDIKATOR	ANTALL VIGSLER		
HVA ER UTFORDRINGENE PÅ DETTE OMRÅDET I DAG?		HVA ER VIKTIG FOR Å LYKKES? (KRITISKE SUKSESSFAKTORER)	
<ul style="list-style-type: none"> Mange velger noe anna enn kirkelig vigsel 		<ul style="list-style-type: none"> God kvalitet på vigsler God tilrettelegging for ønska fra brudepar God kirkelig kommunikasjon om verdien av kjærleik og gode parforhold 	
TILTAK		ØNSKET EFFEKT	OPPSTART
1	Ta opp og drøfte utfordringer i møte med individuelle ønske fra brudepar i prostemøte.	God organisering og gode løsninger for både kirken og brudeparene.	2021
2	Kommunikasjonsarbeid, blant annet i tilknytning til nasjonale kampanjer	Gjøre vigsel i kirken kjent, så flere vil koma.	2021
3	Tilby enkle vigsler i kirkelig regi	Flere kirkelige vigsler	2021

KIRKEN ÅPNER ROM FOR TRO – GRAVFERD

STRATEGISK MÅL	1.1. FORKYNNE EVANGELIET TIL MENNESKER GJENNOM HELE LIVET			
RESULTATMÅL	1.1.3. OPPSLUTNINGEN OM KIRKELIGE HANDLINGER HOLDES OPPE			
INDIKATOR	ANDEL GRAVFERDER AV ANTALL DØDE MEDLEMMER			
HVA ER UTFORDRINGENE PÅ DETTE OMRÅDET I DAG?		HVA ER VIKTIG FOR Å LYKKES? (KRITISKE SUKSESSFATORER)		
<ul style="list-style-type: none"> Svak tilknytting til kirken hos deler av befolkningen Potensiell konkurranse fra gravferdsbyrå 		<ul style="list-style-type: none"> Kvalitet på kirkelige gravferder Tilrettelegging for ønske fra pårørende Godt samarbeid med gravferdsbyrå 		
TILTAK		ØNSKET EFFEKT	OPPSTART	AVSLUTNING
1	Kontakt mellom proster og gravferdsbyrå	Godt samarbeid med gravferdsbyrå	2020	2021
2	Arbeid med forkynning i gravferd som oppfølging av studieprosjekt om «teologi og samfunn»	God kvalitet på forkynning i gravferd	2023	2024
3	Invitere ansatte til fagsamling om begravelse	Økt kompetanse og samhandling mellom ulike aktører	2024	2024

KIRKEN ÅPNER ROM FOR TRO – DÅP

STRATEGISK MÅL	1.1. FORKYNNE EVANGELIET TIL MENNESKER GJENNOM HELE LIVET			
RESULTATMÅL	1.1.3. OPPSLUTNINGEN OM KIRKELIGE HANDLINGER HOLDES OPPE			
INDIKATOR	ANTALL DØPTE, ANDEL DØPTE AV ANTALL FØDTE			
HVA ER UTFORDRINGENE PÅ DETTE OMRÅDET I DAG?		HVA ER VIKTIG FOR Å LYKKES? (KRITISKE SUKSESSFATORER)		
<ul style="list-style-type: none"> Mange foreldre tenker at de ikke vil velge dåp på vegne av barna. Dette gjelder særlig i familier der foreldrene har ulike tro. Alle menighetene prioriterer ikke dåpsarbeidet høyt nok. Forskning viser at mange velger dåp tidligere enn antatt. Større grupper har svekket tilknytning til kirken. Risikovurderinga viser at dette er et område som er svært viktig og må prioriteres høyt. 		<ul style="list-style-type: none"> Arbeide for at menigheten møter folk på en reflektert og inkluderende måte i de møtepunktene de har. Kommunikasjonsarbeid som gjør at folk blir motiverte til å døpe barna sine/velge dåp. Skapa begeistring om dåp allerede i barne- og ungdomsårene. Menighetene kjenner til dåpsopplutningen og er motiverte for dåpsarbeid 		
TILTAK OG PROSJEKT		ØNSKET EFFEKT	OPPSTART	AVSLUTNING
1	Være med å styrke menighetenes muligheter til å fortelle om dåp i egne kanaler.	Flere velger dåp. Flere får kunnskap om hva dåp er, og hva det kan bety å være medlem av kirken. Menighetene blir gode til å formidle fortellinger om dåp.	2022	Kontinuerlig
2	Oppmuntre menighetene til å ha drop-in-dåp. Koble oss på den nasjonale kampanjen rundt pinse. Teams-møte i forkant av drop-in-dåp i pinsen. Legge til rette for erfaringsdeling.	At flere menigheter legger til rette for drop-in-dåp og at flere velger dette for sine barn/seg selv.	2024	2024
3	Dåp i trosopplæringen. Tema på Forum for trosopplæring.	Ansatte får kunnskap om dåpen og de får inspirasjon til å snakke om dåp i trosopplæringen. Det er også et ønske at de i ulike trosopplæringstiltak får inspirasjon og trygghet til å bekrefte dåpen for deltakerne.	Høst 2024	2024

KIRKEN ÅPNER ROM FOR TRO – DÅP

4	Legge temaet dåp/dåpssamtaler enda tydeligere inn i visitaser. Lytte - Hva opplever de det er behov for når det gjelder arbeidet med dåp?	Vi får vite hva det er behov for og kan jobbe videre med dette utfra det.	2024	Kontinuerlig
---	--	---	------	--------------

KIRKEN ÅPNER ROM FOR TRO – TROSOPPLÆRING

STRATEGISK MÅL	1.1. FORKYNNE EVANGELIET TIL MENNESKER GJENNOM HELE LIVET			
RESULTATMÅL	1.1.4. BARN OG UNGE LÆRER OM KIRKE OG TRO			
INDIKATOR	DELTAKERDEL I UTVALGTE, LANDSOMFATTENDE TILTAK			
BÆREKRAFTSMÅL 4.7.a	Etablere og oppgradere utdanningstilbud som er barnevennlige, og som tar omsyn til kjønnskilnader og til personer med nedsett funksjonsevne og sikrer trygge, ikke-voldelige, inkluderende og effektive læringsmiljø for alle.			
HVA ER UTFORDRINGENE PÅ DETTE OMRÅDET I DAG?		HVA ER VIKTIG FOR Å LYKKE? (KRITISKE SUKSESSFATORER)		
<ul style="list-style-type: none"> • Konkurransen om tiden til barn og unge. • Manglende interesse for trosopplæring hos noen grupper. • Avlyste tiltak pga. for få ledere og/eller for få påmeldte. • Oppslutning om trosopplæring er svært viktig for kirken. Her møter vi barn og unge som må få kunnskap om vår tro i tillegg til at vi gir dem erfaringer og opplevelser i kirken. Barn og ungdom trekker også med seg mange flere til kirken, familie og venner. 		<ul style="list-style-type: none"> • Meningsfulle tilbud for deltakerne. • God kvalitet på tiltakene. • God kommunikasjon om det som skal skje og om det som har skjedd. • Flere frivillige. 		
TILTAK		ØNSKET EFFEKT	OPPSTART	AVSLUTNING
1	Utviklingssamtaler med trosopplæringsansatte i alle menighetene. Dette året skjer det prostivis for alle menighetene og vi skal være sammen med prestene og kirkemusikerne.	Menighetene får hjelp til å tenke musikk/salmer i trosopplæring, samtidig som de får en oppmuntring til tverrfaglig samarbeid.	Vår 2024	2024
2	Arrangere Forum for trosopplæring for ansatte i bispedømmet. Organisasjonene i Kirkens unge plattformen inviteres også.	Motivasjon, inspirasjon og faglig påfyll.	Høsten 2024	2024
3	Medarbeiderdag trosopplæring. Ansatte som jobber med trosopplæring, konfirmanter og annet der barn og ungdom er deltakere. Tema: «Se den enkelte!» Kursdag i samarbeid med IKO.	Skape trygghet i rollen for ansatte som jobber med barn/ungdom som har utfordrende adferd. Kompetansebygging og erfaringsdeling.	Våren 2024	2024
4	Møte med nyansatte i trosopplæringen.	Kunnskapsoverføring	Kontinuerlig	

KIRKEN ER DER LIVET LEVES – KIRKE-SKOLE-SAMARBEID

STRATEGISK MÅL	2.1. STYRKER KIRKEN SOM KULTURARENA OG FORVALTER AV KULTURARV FOR ALLE GENERASJONER			
RESULTATMÅL	2.1.3. SKOLER OG ANDRE AKTØRER FORMIDLER KULTURARVEN I KIRKEN			
INDIKATOR	KVALITATIV RAPPORTERING KIRKE-SKOLE-SAMARBEID (TALET PÅ BARNEHAGE- OG SKULEGUDSTENESTER)			
BÆREKRAFTSMÅL 4.7,a	Etablere og oppgradere utdanningstilbud som er barnevennlige, og som tar hensyn til kjønnsforskjeller og til personer med nedsett funksjonsevne og sikrer trygge, ikke-voldelige, inkluderende og effektive læringsmiljø for alle.			
HVA ER UTFORDRINGENE PÅ DETTE OMRÅDET I DAG?		HVA ER VIKTIG FOR Å LYKKES? (KRITISKE SUKSESSFaktorER)		
<ul style="list-style-type: none"> Fagfornyelsen i skolen endrer noen av premissene i kirke-skole samarbeidet. Noen rektorer er negative til samarbeid med kirken ut fra eget ståsted Korona har ført til svekket kontakt mellom kirken og skolen flere steder. Flere menigheter har planer som ikke er oppdatert. 		<ul style="list-style-type: none"> Plan-endringene forutsetter at de ansatte i kirken er orientert, og at kirken kan gi gode tilbud til skolen ut fra fagfornyelsen. Støtte menigheter til å oppdatere og kvalitetssikre planene sine 		
TILTAK		ØNSKET EFFEKT	OPPSTART	AVSLUTNING
1	Treffpunkt med skolene på visitaser – møte elever og skoleledelse.	God kontakt mellom kirke og skole lokalt. Økt fokus på beredskapsarbeid og lokale planer for kirke-skole samarbeid.	2024	Kontinuerlig
2	Øke bevissthet om lokale planer for kirke-skole samarbeid – besøke menigheter som ønsker oppgradering av lokal plan.	At menighetene har en plan over hva de kan tilby skolene i samarbeidet.	2024	Kontinuerlig
3	Nettkurs (1,5 time) om fagfornyelsen i skolen	Økt kunnskap om fagfornyelsen i skolen blant kirkelig ansatte med ansvar for kirke-skole samarbeid	2024	2024
4	Stavanger 2025: Forestillinger i skolene med Ryfylke Livsgnist: Den kulturelle skolesekken	Bevissthet og læring om kirkens kultur og historie	2023	2025

KIRKEN ÅPNER ROM FOR TRO – KONFIRMASJON

STRATEGISKE MÅL	1.1. FORKYNNE EVANGELIET TIL MENNESKER GJENNOM HELE LIVET			
RESULTATMÅL	1.1.3. OPPSLUTNINGEN OM KIRKELIGE HANDLINGER HOLDES OPPE			
INDIKATOR	ANDEL KONFIRMERTE AV ANDEL MEDLEMMER I KIRKEN			
BÆREKRAFTSMÅL 4.7,a	Etablere og oppgradere utdanningstilbud som er barnevennlige, og som tar hensyn til kjønnsforskjeller og til personer med nedsatt funksjonsevne og sikrer trygge, ikke-voldelige, inkluderende og effektive læringsmiljø for alle.			
HVA ER UTFORDRINGENE PÅ DETTE OMRÅDET I DAG?		HVA ER VIKTIG FOR Å LYKKES? (KRITISKE SUKSESSFaktorER)		
<ul style="list-style-type: none"> • Oppslutningen om konfirmasjon er gradvis synkende, og konkurransen fra andre aktører er stor. • Utfordrende å samkjøre nasjonal og lokal informasjon 		<ul style="list-style-type: none"> • Konfirmasjonsundervisning med god kvalitet i alle ledd. • God og aktuell informasjon om konfirmasjon til 14-åringEne. 		
TILTAK		ØNSKET EFFEKT	OPPSTART	AVSLUTNING
1	Et tverrfaglig kommunikasjonsprosjekt	At flest mulig 14-åringar velger kirkelig konfirmasjon	2024	Kontinuerlig
2	Tverrfaglig konfirmasjonsprosjekt fram mot jubileet i 2025. Skape motivasjon for å være en del av kirken videre.	Gi konfirmantene en forståelse av at de er en del av noe større, en historie, kristen kulturarv og en universell kirke.	2024	2025
3	Utvikle «Portaler til tro» for konfirmanter. Samarbeid med menighet som prøver ut portalene med årets konfirmantkull.	Åpne opp trosrommet for konfirmantene. Gi konfirmantene gode verktøy for å praktisere tro.	2024	2025

KIRKEN ER MER FOR FLERE – UNGDOM

STRATEGISK MÅL	3.1. GIR TILHØRIGHET OG SKAPER GODE MØTEPLASSER OG FELLESSKAP FYSISK OG DIGITALT + 2.3. SAMHANDLER MED ORGANISASJONSLIVET			
RESULTATMÅL	3.2.1 UNGDOMSARBEIDET STYRKES + 2.3.3. BARNE- OG UNGDSOMSORGANISASJONENE DELTAR INN I MENIGHETENE			
INDIKATOR	ANTALL DELTAKERE PÅ TILBUD FOR 13-17 ÅR OG 18-30 ÅR			
BÆREKRAFTSMÅL	3 – GOD HELSE OG LIVSKVALITET, 10 – MINDRE ULIKHET, 11 - BÆREKRAFTIGE BYER			
HVA ER UTFORDRINGENE PÅ DETTE OMRÅDET I DAG?		HVA ER VIKTIG FOR Å LYKKES? (KRITISKE SUKSESSFaktorER)		
<ul style="list-style-type: none"> • Ikke alle menigheter eller områder har tilbud til ungdom • Ikke alle har gode lenker til organisasjonene sitt arbeid • Få deltakere på tilbud • Ungdom er et område som er viktig i seg selv og for kirkenes framtid. Bispedømmets rolle er å utfordre, utruste og legge til rette for satsing i menighetene. 		<ul style="list-style-type: none"> • At menighetene setter av ressurser til ungdomsarbeid • At menighetene finner tiltak som appellerer til ungdom • Samarbeid mellom menighetene og organisasjoner • Frivillige ledere • Kompetanse blant ansatte og frivillige om dagens ungdomsgenerasjon 		
TILTAK		ØNSKET EFFEKT	OPPSTART	AVSLUTNING
1	Møtepunkt med organisasjonene i «Kirkens Unge» plattformen.	Økt kvalitet og kraft i satsinga på ungdomsarbeid	2019	
2	Etablering av et nettverk av menigheter som er engasjert i «Grønt Ungdomsarbeid».	Styrket kvalitet og samarbeid på grønt ungdomsarbeid	2024	2024
3	Nettverksamlinger for ungdomsledere, ungdomsdiakoner, nytilsatte ungdomsprester og studentprester.	Etablere fellesskap for å dele ideer og gi motivasjon	2024	
4	Tilrettelegge for Ungdomsrådsmøter og bistå rådet slik at de kan utføre de planer de legger for året.	Engasjerte medlemmer av ungdomsrådet, som gir råd og innspill til biskop og bispedømmeråd i saker som er dagsaktuelle, og til egen menighet.	kontinuerlig	
5	Demokratiturné med Ungdomsrådet i bispedømmet	Gjøre menighetene bedre kjent med ungdomsdemokratiet og deres involvering i det	2023	2026
6	Helg med opplæring for ungdomsråd (UT 2.0) fra Stavanger, Bjørgvin, Nidaros, Agder og Telemark bispedømmer.	Velfungerende ungdomsdemokrati	2022	
7	UT-konferansen – for ansatte og frivillige som er engasjert med ungdomsarbeid i menigheter og «Kirkens Unge»- organisasjoner.	Motivasjon og inspirasjon. Rekruttering til kirkelig utdanning og etablering av samarbeid på tvers av menigheter og organisasjoner.	2022	

KIRKEN ER MER FOR FLERE – UNGE VOKSNE

STRATEGI SKE MÅL	3.1. GIR TILHØRIGHET OG SKAPER GODE MØTEPlassER OG FELLESSKAP FYSISK OG DIGITALT			
RESULTATMÅL	3.2.1 UNGDOMSARBEIDET STYRKES			
INDIKATOR	ANTALL DELTAKERE PÅ TILBUD FOR 13-17 ÅR OG 18-30 ÅR			
BÆREKRAFTSMÅL	3 – GOD HELSE OG LIVSKVALITET, 10 – MINDRE ULIKHET, 11 - BÆREKRAFTIGE BYER			
HVA ER UTFORDRINGENE PÅ DETTE OMRÅDET I DAG?		HVA ER VIKTIG FOR Å LYKKE? (KRITISKE SUKSESSFaktorER)		
<ul style="list-style-type: none"> Kirken har svak oppslutning blant unge voksne Mange unge voksne er ikke kjent med kirkelige tilbud til voksne Kirken har ikke fokusert mye på voksne som bor alene Det er for liten oppmerksomhet på unge voksne-gruppen i menighetene, selv om dette er viktig og strategisk. Her trenger kirken nybrottsarbeid. 		<ul style="list-style-type: none"> Kulturelt relevante tilbud til unge voksne Åpne gudstjenester for unge voksne Skape flere møteplasser som ikke har familier som primærmålgruppe 		
TILTAK		ØNSKET EFFEKT	OPPSTART	AVSLUTNING
1	Besøke menigheter og prosjekter som er opprettet med formål rettet mot «Unge voksne».	Få innsikt i behov og muligheter for etablering av tilbud for unge voksne. Øke bevissthet om «unge voksne» i menigheter.	2024	2026
2	Lede en arbeidsgruppe som lager en strategi for unge voksne-arbeid i bispedømmet.	Styrke tilbudet rettet mot unge voksne og skape større kirkelig tilhørighet hos målgruppen.	2024	2026
3	Fagsamling om «Unge voksne» arbeid i menighetene.	Erfaringsdeling og påfyll for ansatte om unge voksne-tematikken.	2024	2025

KIRKEN ER MER FOR FLERE – UNDERVISNING FOR VOKSNE

STRATEGISK MÅL	1.1. FORKYNNE EVANGELIET TIL MENNESKER GJENNOM HELE LIVET + 3.1. GIR TILHØRIGHET OG SKAPER GODE MØTEPLASSER			
INDIKATOR	TALL FRA MEDLEMSUNDERSØKELSEN			
BÆREKRAFTSMÅL 11,4	Styrke innsatsen for å verne om og sikre kultur- og naturarven i verden.			
HVA ER UTFORDRINGENE PÅ DETTE OMRÅDET I DAG?		HVA ER VIKTIG FOR Å LYKKES? (KRITISKE SUKSESSFAKTORER)		
<ul style="list-style-type: none"> En stor del av medlemmene har liten kontakt med kirken, og mangler kunnskap om hva kirken står for og kva den kristne tro betyr. 		<ul style="list-style-type: none"> Det er viktig for kirken å gi medlemmene kunnskap om kristen tro og praksis, stadfeste og vise veier til tro på ulike måter. 		
TILTAK		ØNSKET EFFEKT	OPPSTART	AVSLUTNING
1	Systematisere materialet fra kartleggingen av undervisning for voksne i prostiene.	Få oversikt over hvilke undervisningstilbud som finnes for voksne i prostiene.	2023	2024
2	Besøke noen av de tiltakene som er særlig innovative i kvalitet eller kvantitet. Skrive artikler fra noen av tiltakene.	Se hvilke tilbud det kan jobbes videre ut fra. Løfte fram arbeidet i noen menigheter på nettsiden.	2024	2024
3	Lede en arbeidsgruppe som kan sette opp en strategi for voksenundervisningen framover.	Styrke kunnskapen om kristen tro blant voksne.	2024	2026
4	Videreformidle prosjektet "Portaler til tro" til flere menigheter nasjonalt (via brosjyre og sosiale media).	Stadfeste tro og gjøre kunnskap om kristen tro tilgjengelig for flere.	2022	2024

KIRKEN ER MER FOR FLERE og DER LIVET LEVES – DIAKONI

STRATEGISK MÅL	2.2. BIDRAR TIL Å VIRKELIGGJØRE BÆREKRAFTSMÅLENE – LOKALT, NASJONALT OG GLOBALT			
RESULTATMÅL	2.2.1. FLERE MENIGHETER MED DIAKONAL SATSING, 2.2.2. KIRKEN FREMMER MENNESKEVERD, FRED, MENNESKERETTIGHETER OG VERN OM SKAPERVERKET			
INDIKATOR	ANTALL MENIGHETER MED DIAKONAL BETJENING, KVALITATIV VURDERING			
BÆREKRAFTSMÅL	FLERE, BL.A. 10 – MINDRE ULIKHET - 13 – STOPPE KLIMAENDRINGER; 17 – SAMARBEID MELLOM ULIKE AKTØRER			
HVA ER UTFORDRINGENE PÅ DETTE OMRÅDET I DAG?		HVA ER VIKTIG FOR Å LYKKE? (KRITISKE SUKSESSFaktorER)		
<ul style="list-style-type: none"> • Det er mange diakonale utfordringer i samfunnet, lokalt og globalt • Kommunene kjenner ikke alltid til hva en kan oppnå gjennom samarbeid med kirken • Nye i Norge trenger arenaer for å etablere seg i samfunnet 		<ul style="list-style-type: none"> • Godt diakonalt arbeid i menighetene • Samskaping mellom kirken, det offentlige og aktuelle organisasjoner • Diakonalt engasjement lokalt 		
TILTAK		ØNSKET EFFEKT	OPPSTART	AVSLUTNING
1	Følge opp diakoner og diakonimedarbeidere: Samtale med alle nytilsatte diakoner innen et halvt år etter oppstart. Besøke diakonenes prostigrupper en gang i året En fagdag i året. Retreat på Utstein i november 2024.	Sikre samhandling, faglig nivå, fellesskap og kontinuitet i stillinger.	kontinuerlig	
2	Prosti-vis lyttepost: grønt ungdomsarbeid og ungdomsdiakoni	Etablere fellesskap for å dele ideer og gi motivasjon	Vår 2024	2024
3	Jubileum 2025: Sammen-prosjektet og Gjestebud	Diakoni er et hovedtema for jubileumsfeiringen, og «Sammen» er valgt som overskrift for dette. Ønsket er å bruke muligheten jubileet gir til å løfte fram de verdiene som ligger i det å se hverandre og være sammen.	2023	2025
4	Inspirasjonssamling for diakoner/diakoniutvalg i Jæren prosti sammen med Prosten	Øke kunnskapen om diakoni i menighetene i Jæren prosti	Januar 2024	
5	Følge opp studieprosjektet for prester, samle ressurser fra diakoni og samfunn-feltet	Utruste til å bidra i å leia diakonale menigheter	Vår 2023	2024
6	Fagdager: Grønne menigheter og grønt ungdomsarbeid, frivillighet i palliasjon, nye i Norge. VIVAT-kurs på Karmøy og i Sandnes	Faglig påfyll på viktige satsingsområde	Vår 2024	2024
7	Følge opp "Sorgstøttenettverket" og Fagdag mars	Kirkelig kompetanse og innsats for forebygging	2024	2024

KIRKEN ER MER FOR FLERE og DER LIVET LEVES – DIAKONI

8	Delta i regionale samhandlingsfora for diakoni, i samarbeid med organisasjoner og det offentlige.	Synliggjøring av diakonale utfordringer, kirkelige markeringer for sårbare grupper og felles tiltak.	Kontinuerlig	
9	Følge opp «Ventil» (Samtaletilbud mellom 18-30 år) og samarbeide med Bispehagen samtalesenter	Styrka samtale- og sjelesorgtilbudet i bispedømmet	2024	2024
10	Fagdag om frivillighet, følge opp prosjektet «Nordisk Frivillighet» i samarbeid med Gand menighet og Sandnes prosti	At flere menigheter/prostier arbeider målrettet med å rekruttere og følge opp frivillige	2024	

KIRKEN ER MER FOR FLERE og DER LIVET LEVES – INKLUDERENDE KIRKELIV

STRATEGISK MÅL	3.1. GIR TILHØRIGHET OG SKAPER GODE MØTEPlassER OG FELLESSKAP + 2.2. BIDRAR TIL Å VIRKELIGGJØRE BÆREKRAFTSMÅLENE – LOKALT, NASJONALT OG GLOBALT			
RESULTATMÅL	3.1.2. UNIVERSELL UTFORMING AV OG I KIRKEN STYRKES 2.2.1. FLERE MENIGHETER MED DIAKONAL SATSING, 2.2.2. KIRKEN FREMMER MENNESKEVERD, FRED MENNESKERETTIGHETER OG VERN OM SKAPERVERKET			
INDIKATOR	TALET PÅ TILTAK FOR MÅLGRUPPA OG TALET PÅ DELTAKARAR I DESSE			
BÆREKRAFTSMÅL	10 – MINDRE ULIKHEIT			
HVA ER UTFORDRINGENE PÅ DETTE OMRÅDET I DAG?		HVA ER VIKTIG FOR Å LYKKES? (KRITISKE SUKSESSFaktorER)		
<ul style="list-style-type: none"> - At menighetene i for liten grad legger opp til deltakelse for mennesker i målgruppa og går glipp av ressursene og gavene hos disse. - Å skape gode arenaer for målgruppa lokalt og regionalt - Å utvikle gode, faste samhandlingsmønster mellom kirken og den offentlige helse- og omsorgstjenesten. 		<ul style="list-style-type: none"> - At mennesker i målgruppen blir inkluderte i lokalmenigheten - Fellestiltak som gir inspirasjon og ideer til lokalt arbeid. - Rekruttering og oppfølging av tilsatte og frivillige ledere - Godt samarbeid med ledelse og beslutningstakere i det offentlige. - At korona-skapt isolasjon blir brutt og fellesskap får mer plass igjen. 		
TILTAK		ØNSKET EFFEKT	OPPSTART	AVSLUTNING
1	Høsttakkefester i nord- og sørfylket	Knytte lokale tiltak sterkere sammen i felles inspirasjon	årlig	
2	Oppstartsfest, juletreffest og fellesarrangement i inkluderingsarbeidet	Skape fellesskap og gi meningsfulle tilbud	årlig	

KIRKEN ER MER FOR FLERE og DER LIVET LEVES – INKLUDERENDE KIRKELIV

3	Reise til Solgården med deltakere fra hele bispedømmet	Bygge fellesskap, gi opplevelser og være kirke	2024	
4	Oppfølging, utvikling og rekruttering av ledere gjennom personlig kontakt og samlinger	Utruste ledere og øke tallet på disse	Kontinuerlig	
5	Støtte opp om og besøke lokale samlinger og tiltak	Bidra til kvalitet og god drift lokalt	Kontinuerlig	

KIRKEN ER DER LIVET LEVES – KULTUR OG KIRKEMUSIKK

STRATEGISK MÅL	2.1. STYRKER KIRKEN SOM KULTURARENA OG FORVALTER AV KULTURARV FOR ALLE GENERASJONER			
RESULTATMÅL	2.1.1. FLERE DELTAKERE PÅ KONSERTER OG KULTURARRANGEMENT 2.1.3. SKOLER OG ANDRE AKTØRER FORMIDLER KULTURARVEN I KIRKEN			
INDIKATOR	ANTALL DELTAKERE PÅ KONSERTER I REGI AV MENIGHETENE / I REGI AV ANDRE AKTØRER ENN MENIGHETENE. + KVALITATIV RAPPORTERING – LOKALE HISTORIELAG-SAMARBEID			
HVA ER UTFORDRINGENE PÅ DETTE OMRÅDET I DAG?		HVA ER VIKTIG FOR Å LYKKES? (KRITISKE SUKSESSFaktorER)		
<ul style="list-style-type: none"> - Ubrukte muligheter på kultur og kirkemusikk lokalt i menighetene - Manglende ressurser til kultur i kirken - Lite fokus på å forvalte kirken som kulturarv 		<ul style="list-style-type: none"> - Styrke forståelsen for verdien av ulike kulturelle uttrykk i kirken - Prioritering av økonomi til stillinger og aktivitet innen kulturfeltet - Forståelse for hvilke verdier kirken forvalter av kulturarv 		
TILTAK		ØNSKET EFFEKT	OPPSTART	AVSLUTNING
1	Invitere kirkeverger og daglige leder til møter sammen med kirkemusikerne om kirken som kulturarv	Større forståing for kultur og satsing på kultur i kirken sitt arbeid	2024	
2	Fagsamlinger for kirkemusikere med blant annet tema om publikumsutvikling og søknadsskriving	Faglig utvikling og godt samarbeid	To i året	
3	Forberede jubileet 2025 for Stavanger by, bispedømme og Domkirke i samarbeid med blant annet Stavanger kommune og Rogaland historielag	Et jubileumsår i 2025 der kirka blir synlig, samarbeid med andre aktører blir styrket og det blir positive ringvirkninger i etterkant.	2018	2025

KIRKEN ER DER LIVET LEVES – KULTUR OG KIRKEMUSIKK

4	Fortsette arbeida med prosjektet «Kraften i fellesskapsangen» blant annet ved å delta på utviklingsamtalene i trosopplæringen og arrangere kurs om barnekor og barnestemmen.	Det blir sunget mer og av flere i kirkene våre, med et rikt repertoar av salmer og sanger.	2021	2023
---	--	--	------	------

KIRKEN ER DER LIVET LEVES – PILEGRIMER OG ÅPNE KIRKER

STRATEGISK MÅL	2.1. STYRKER KIRKEN SOM KULTURARENA OG FORVALTER AV KULTURARV FOR ALLE GENERASJONER			
RESULTATMÅL	2.1.2. STYRKE OG FORNYE KIRKELIG KULTURARV NASJONALT OG LOKALT			
INDIKATOR	ANTALL MENIGHET MED ÅPNE KIRKER, PILEGRIMSRAPPORTERING			
HVA ER UTFORDRINGENE PÅ DETTE OMRÅDET I DAG?		HVA ER VIKTIG FOR Å LYKKES? (KRITISKE SUKSESSFAKTORER)		
<ul style="list-style-type: none"> - Å få flere til å erfare at pilegrimsarbeidet er med å åpne rom for tro - Å nå ut til ei vidare målgruppe - Tilrettelegging av pilegrimsledene for individuelle reisende - Manglende erfaring, engasjement og kompetanse på feltet 		<ul style="list-style-type: none"> - At vi når ut til nye som får erfaringer som pilegrim - Informasjonsarbeid og markedsføring - Samarbeid med regionalt pilegrimssenter, kommunene, fylkeskommunen og andre bispedømme - Vellykka samlinger, turer og arrangement - Tenke om pilegrimsarbeidet som en mulighet til å nå nye grupper mennesker. Bruke muligheten til å nye metoder i kirkelig arbeid. - Bruke samhandlingsarenaen med kommuner og næringsliv. 		
TILTAK		ØNSKA EFFEKT	OPPSTART	AVSLUTNING
1	Arrangere pilegrimsforum for medlemmene i pilegrimsutvalgene og andre	Motivasjon, fagleg påfyll og vidareutvikling	Årlig	
2	Pilegrimsarrangement og pilegrimsvandringar	Utbytte for deltakerne	Årlig	
3	Arbeide med å få en god dialog med kirkevergene om flere åpne kirker	Flere åpne kirker		
4	Arbeid med å styrke rollen som vertskap for åpne kirker i samarbeid med regionalt pilegrimssenter	Flere opne kyrkjer som møteplassar	2024	

DIGITAL KIRKE				
STRATEGI		KIRKEN ER MER FOR FLERE		
RESULTATMÅL		3.1.1. KIRKENS DIGITALE NÆRVÆR ØKER + 3.3.3. KIRKENS VERKTØY FOR DIGITAL SAMHANDLING UTNYTTES		
INDIKATOR		KVALITATIV VURDERING / ANTALL MENIGHETER SOM BRUKER SKJER I KIRKEN. + TALLET PÅ MENIGHETER SOM HAR NETTSIDER SOM ER UNIVERSELT UTFORMET, RESPONSIVE OG MED DNK SOM TYDELIG AVSENDER.		
HVA ER UTFORDRINGENE PÅ DETTE OMRÅDET I DAG?		HVA ER VIKTIG FOR Å LYKKES? (KRITISKE SUKSESSFaktorER)		
<p>Å være nærværende på digitale medier krever mye ressurser og kompetanse, som menighetene ikke alltid har.</p> <p>At kirken ikke er til stede i sosiale medium og på digitale flater vil for mange medlemmer bety at kirken ikke er en del av deres liv.</p> <p>Kjennskapen til og bruken av kirkens verktøy for digital samhandling kunne vært høyere.</p>		<p>Å ha kapasitet og kompetanse til å være levende og aktivt til stede på sosiale medier, skape relevant og nært innhold som mange vil se og dele. Gode nettsider.</p>		
TILTAK		ØNSKA EFFEKT	OPPSTART	AVSLUTNING
1	Samlinger for alle som har SoMe-ansvar i menighetene.	Økt kompetanse og samarbeid, slik at SoMe-arbeidet blir styrket.	2019	
2	Skrivekurs og redaktør-støtte til å lage gode nettsider i alle sokn	Menigheten blir mer synlige digitalt og får bedre kommunikasjon med medlemmene.	2024	
5	Arbeida for å at enda flere tar Skjerikyrkja i bruk	Økt deltaking på kirkelige arrangement	2022	

KIRKEN ÅPNER ROM FOR TRO - KIRKEN I DET OFFENTLIGE ROMMET

STRATEGISK MÅL	1.2. FREMMER VERDIER SOM UTFORDRER OG SOM BYGGER ET GODT SAMFUNN FOR ALLE			
RESULTATMÅL	1.2.1. KIRKEN DELTAR AKTIVT I SAMFUNNSDEBATTEN OG PÅ ULIKE ARENAER I DET OFFENTLIGE ROM			
INDIKATOR	KVALITATIV VURDERING / TREFF PÅ DEN NORSKE KIRKE I RADIO, TV, PRINT, NETTAVISER.			
HVA ER UTFORDRINGENE PÅ DETTE OMRÅDET I DAG?		HVA ER VIKTIG FOR Å LYKKE? (KRITISKE SUKSESSFaktorER)		
<ul style="list-style-type: none"> - Kirken er for lite synlig i det offentlige rommet - Kirkens uttrykk i det offentlige rommet blir marginalt og ikke relevant for størsteparten av medlemmene våre. - Saker som er problematiske for kirken tar oppmerksomhet og danner et bilde av kirken som skader kirkens omdømme - Risikoen for å være usynlig er høy. Religion er ikke lenger en selvsagt størrelse i samfunnet. 		<ul style="list-style-type: none"> - Innholdsplan for jevnlig kontakt med media. - Bevissthet og kompetanse i menighetene om å tipse og sende stoff til media. - God bevissthet om hvilke saker som egner seg for bred kommunikasjon - Arrangement som adresserer felles verdier i samfunnet, i samarbeid med andre 		
TILTAK		ØNSKET EFFEKT	OPPSTART	AVSLUTNING
1	Arrangere fagseminar om kirke og samfunn: «Kirken – 900 år som samfunnsaktør.» Kirkens rolle både historisk og framover.	Økt kompetanse og bevissthet internt og eksternt. Se mulighetene som finnes.	Mars 24	
2	Løfte fram biskopens stemme i det offentlige rom via kronikker, deltakelse i samfunnsdebatten og på større, viktige arrangement	Selv sette agenda for sentrale samfunnstema i kirken, m.a. med tanke på å bidra til god politikk.	2020	Kontinuerleg
3	Utarbeida innholds/distribusjonsplan for stoff som eignar seg i media.	Flere positive kirkesaker	2021	Kontinuerleg
4	I større grad sette temaene «menigheten i lokalsamfunnet» og kommunikasjon på dagsorden i forbindelse med visitas.	Gi menigheten synlighet i lokalsamfunnet ifm. visitas og styrke lokal kommunikasjonskompetanse.		

MISJON

STRATEGISK MÅL	1.1. FORKYNNER EVANGELIET TIL MENNESKER GJENNOM HELE LIVET + 2.3. SAMHANDLER MED ORGANISASJONSLIVET, ANDRE TROS- OG LIVSSYNSAMFUNN, OFFENTLIGE, PRIVATE OG IDEELLE AKTØRER			
RESULTATMÅL	2.3.1. SAMARBEID MENIGHET OG MISJON STYRKES			
INDIKATOR	KVALITATIV VURDERING / MISJONSAVTALER OG INNTEKTER FRA MISJONSAVTALER			
BÆREKRAFTSMÅL	MISJON ER RELEVANT FOR ALLE 17 BÆREKRAFTSMÅL			
HVA ER UTFORDRINGENE PÅ DETTE OMRÅDET I DAG?		HVA ER VIKTIG FOR Å LYKKES? (KRITISKE SUKSESSFaktorER)		
<ul style="list-style-type: none"> Deler av verden mangler kirkelig nærvær Store globale diakonale behov Misjon kan bli et marginalisert område i menighetenes virksomhet 		<ul style="list-style-type: none"> Personer som tar ansvar for menighetens misjonsengasjement Godt samarbeid med misjonsorganisasjonene Globalt engasjement blant menighetsmedlemmene 		
TILTAK		ØNSKA EFFEKT	OPPSTART	AVSLUTNING
1	Samarbeide med organisasjonene i Samarbeidsutvalget for menighet og misjon i Stavanger (SMMS)	God kontakt og dialog med misjonsorganisasjonene.	pågående	
2	Etablere arenaer for læring og inspirasjon til misjon gjennom samarbeid mellom organisasjonene og menighetene	Økt misjonsengasjement lokalt i menighetene.	2024	2025
3	Hjelpe menigheter i prosesser knyttet til misjonsavtaler	Styrke lokalt eierskap til misjon.	pågående	
4	Oppfordre menigheter til å delta på aksjonen «Sammen som kirke i hele verden»	Bidra til at misjonsavtalene styrkes	pågående	
5	Arrangere en håpsmesse. Arrangementet består av en fagdag med fokus på hvordan inkludere migranter i vårt arbeid, samt en inspirasjonskveld.	Økt kunnskap om kirken i vår tid og hvordan et økt mangfold i menigheter kan oppleves styrkende.	2023	2024

MIGRANTAR, ØKUMENIKK OG RELIGIONSIALOG

STRATEGISK MÅL	2.3. SAMHANDLER MED ORGANISASJONSLIVET, ANDRE TROS- OG LIVSSYNSSAMFUNN, OFFENTLIGE, PRIVATE OG IDEELLE AKTØRER			
RESULTATMÅL	2.3.2. DEN NORSKE KIRKE SYNLIGGJØR SIN TILHØRIGHET TIL DEN VERDENSVIDE KIRKE			
INDIKATOR	TALLET PÅ FORUM FOR RELIGIONSIALOG / KVALITATIV VURDERING			
HVA ER UTFORDRINGENE PÅ DETTE OMRÅDET I DAG?		HVA ER VIKTIG FOR Å LYKKES? (KRITISKE SUKSESSFAKTORER)		
<ul style="list-style-type: none"> Manglende kontakt mellom mennesker med ulik tro og livssyn Manglende kunnskap om verdier hos mennesker med ulik tro Problematiske holdninger til andre grupper mennesker 		<ul style="list-style-type: none"> God kirkelig kommunikasjon i det offentlige Kontakt med andre tros- og livssynssamfunn 		
TILTAK		ØNSKA EFFEKT	OPPSTART	AVSLUTNING
1	Støtte og samarbeide med Kirkelig Dialogsenter i Stavanger	Et bredt spekter av tiltak innenfor religionsdialog	Kontinuerlig	
2	Delta i samarbeidsrådet for tros- og livssynssamfunn	God kontakt med ledere for andre tros- og livssynssamfunn	Kontinuerlig	
3	Besøk til Carlisle bispedømme sammen med representanter fra Ungdomsdemokratiet og ungdomsarbeid i menighet.	Økumenisk samarbeid til gjensidig nytte	2024	2024
4	Etablere et kristent nettverk for thaier i Stavanger bispedømme.	Et trygt og godt fellesskap for kristne thaier i bispedømmet.	2023	2026

KIRKEN ÅPNER ROM FOR TRO, KIRKEN ER DER LIVET LEVES og KIRKEN ER MER FOR FLERE – TVERRFAGLIGE SATSINGER

STRATEGISKE MÅL	Forkynne evangeliet, fremme verdier som utfordrer og bygge et godt samfunn for alle, bidrar til å virkeliggjøre bærekraftsmålene, samhandler med organisasjonslivet, gir tilhørighet og skaper gode møteplasser, motvirker utenforskap, rekurterende arbeidsplass			
INDIKATOR	Unge lærer om kirke & tro, rekruttering styrkes, kirken gir møteplasser og fellesskap, b&u-organisasjonene deltar inn i menighetene			
BÆREKRAFTSMÅL	3 – GOD HELSE OG LIVSKVALITET, 10 – MINDRE ULIKHET, 11 - BÆREKRAFTIGE BYER			
HVA ER UTFORDRINGENE PÅ DETTE OMRÅDET I DAG?		HVA ER VIKTIG FOR Å LYKKE? (KRITISKE SUKSESSFAKTORER)		
<ul style="list-style-type: none"> • Utfordringsbildet til Den norske kirke peker på særlige utfordringer innen feltene diakoni, unge og rekruttering. Dette er også fokusområder fra Kirkerådet og vedtatt i bispedømmerådet som særlige satsinger i Stavanger bispedømme. 		<ul style="list-style-type: none"> • Tverrfaglig samarbeid, bredt sammensatte ressursgrupper med representanter fra menigheter og fellesråd, langsiktighet i arbeidet og tett dialog med menighetene. 		
TILTAK		ØNSKET EFFEKT	OPPSTART	AVSLUTNING
1	Diakoni: En arbeidsgruppe jobber fram tiltak innenfor områdene «Nye i Norge – integreringsarbeid», «Vern om skaperverket» og «Utenforskap og fattigdom».	Styrke kirkens rolle i en situasjon der velferdsstaten ikke dekker alles behov. Bidra til å styrke menighetenes arbeid med bærekraftsmålene.	2024	2026
2	Unge: I dialog med menighetene og med bla. Kirkens Unge-plattformen som base, vurderes ulike tiltak blant annet innen kompetanseøkning, tverrfaglighet og konfirmasjonstiden. Rådgivere i avdeling for menighetsutvikling reiser til ulike menigheter i bispedømmet og lytter seg inn på menighetens hverdag og ansattes innspill og ønsker.	Styrke ansatte og frivilliges kompetanse i møte med nye utfordringer innen feltet, bidra til at menighetene når ut til flere unge og bidra til at kirkens konfirmasjonstilbud når ut til bredden av medlemmene. Styrket samarbeid mellom bispedømmekontoret og menigheter. Større forståelse og innsikt for hva som bør prioriteres i en satsning på fagfeltet.	2024	2026
3	Rekruttering: En bredt sammensatt arbeidsgruppe vurderer tiltak som infokampanje til ansatte, prosjekt rettet inn mot ungdomsarbeid og andre arenaer. Tiltak for å øke bevisstheten om rekrutteringsarbeid lokalt – fokus i prostemøte og på andre arenaer.	Øke bevisstheten om rekrutteringsbehovet til alle stillinger innen Dnk, bidra til at flere blir utfordret til å velge kirkelig utdanning og arbeide i kirken.	2024	2026

KIRKEN ÅPNER ROM FOR TRO - REKRUTTERING

STRATEGISK MÅL	3.3. SKAPER EN MANGFOLDIG, REKRUTTERENDE OG INKLUDERENDE ARBEIDSPASS OG FRIVILLIGHETSARENA			
RESULTATMÅL	1.3.1. REKRUTTERING TIL KIRKELIGE STILLINGER STYRKES			
INDIKATOR	ANTALL SØKERE TIL VIGSLEE STILLINGER ANTALL VAKANSE I VIGSLEDE STILLINGER			
HVA ER UTFORDRINGENE PÅ DETTE OMRÅDET I DAG?		HVA ER VIKTIG FOR Å LYKKE? (KRITISKE SUKSESSFAKTORER)		
<ul style="list-style-type: none"> • Det er for få som fullfører kirkelig utdanning • Folk med kirkelig utdanning velger andre arbeidsplasser • Kirken kan ha et ufortjent dårlig rykte som arbeidsplass • Her er risikoen svært høy. Situasjonen i dag krev snarlege og klare tiltak. Utan endring vil problema for kyrkja veksa. 		<ul style="list-style-type: none"> • At folk trives i kirkelig arbeid og deler dette med andre • Bredt og strategisk rekrutteringsarbeid • Kirkelig ungdomsarbeid 		
TILTAK		ØNSKA EFFEKT	OPPSTART	AVSLUTNING
1	Utfordre til kirkelig tjeneste gjennom forkynnelse	Flere utfordres til å gjennomføre en kirkelig utdanning og arbeide i kirken	2024	2026
2	Faste arbeidsmiljøtiltak i personalarbeidet	Kirkelige medarbeidere trives i jobben og gir kirken et godt rykte.	Kontinuerlig	Kontinuerlig
3	Satsing på kirkelig ungdomsarbeid med voksent nærvær	Godt rekrutteringsgrunnlag for kyrkjelege stillinger	Kontinuerlig	Kontinuerlig
4	Delta på utdanningsmesser i januar/september og være synlige der ungdom er	Gjøre kirkelig tjeneste til it aktuelt alternativ	2024	Kontinuerlig
5	Skape praksisplasser i menigheter for elever fra folkehøyskoler og bibelskoler	Ungdom i studiealder blir kjent med hvordan det er å arbeide i kirken	2024	2026
6	Oppfølging av studenter gjennom VTVT, innslag i undervisninga og Forum for teologistudenter	Motivasjon til å velge kirkelig tjeneste	Kontinuerlig	Kontinuerlig
7	Fortsette å utvikle UT-konferansen med tanke på rekrutteringsfokus i samarbeid med organisasjonene. Institusjoner som tilbyr utdanning til kirkelig tjeneste er også med på arrangementet.	Motivasjon og inspirasjon til arbeid med ungdommer. Rekruttering til kirkelig utdanning og etablering av samarbeid på tvers av menigheter og organisasjoner.	2022	
8	Bruke rekrutteringsfilmen for ungdom på flere arenaer	Skape interesse for kirkelig tjeneste	2024	

KIRKEN ER MER FOR FLERE - TILLITSVALDE OG FRIVILLIGE MEDARBEIDARAR

STRATEGISK MÅL	3.3. SKAPER EN MANGFOLDIG, REKRUTTERENDE OG INKLUDERENDE ARBEIDSPASS OG FRIVILLIGHETSARENA			
RESULTATMÅL	3.3.2. FLERE ENGASJERES TIL FRIVILLIG TJENESTE I KIRKEN			
INDIKATOR	ANTALL FRIVILLIGE (SPLITTET PÅ I HVILKE SAMMENHENGER) KVALITATIV VURDERING, GODE HISTORIER			
BÆREKRAFTSMÅL	17 – SAMARBEID MELLOM ULIKE AKTØRAR			
HVA ER UTFORDRINGENE PÅ DETTE OMRÅDET I DAG?		HVA ER VIKTIG FOR Å LYKKE? (KRITISKE SUKSESSFÅKTORER)		
<ul style="list-style-type: none"> Samfunnsendringer skaper nye vilkår for frivillig medarbeiderskap Frivillige sitter med ubrukte ressurser Utfordringer med organisering virker demotiverende Kirken må oppleves attraktiv og relevant for flere frivillige 		<ul style="list-style-type: none"> Skapa motivasjon til frivillig tjeneste, positive fortellinger om frivillighet Gi medarbeidere meningsfulle og viktige oppgaver, gjerne i fellesskap God organisering og klare ansvarslinjer for rekruttering og oppfølging av frivillige 		
TILTAK		ØNSKA EFFEKT	OPPSTART	AVSLUTNING
1	Gjennomføre planer for vegen vidare etter frivillighetsåret i 2022, blant annet gjennom bruk av Frivillighetsheftet på samlinger for råd og ledere	Flere frivillige. Møtepunkt for tillitsvalgte og ansatte ledere. Arbeide med heftet i MR	2024	
2	Utfordre til frivillig tjeneste gjennom forkynnelse	Flere engasjerer seg i frivillig arbeid i kirken	Kontinuerlig	
3	Tverrfaglig fagdag om frivillighet. Videreformidle resultat fr forskning om frivillig arbeid: Rapport fra Nordisk Forskningsprosjekt om Frivillighet og forskning fra VID. Fagdag i Sandnes prosti.	Betre oppfølging av frivillige	2024	2024

KIRKEN ÅPNER ROM FOR TRO og KIRKEN ER MER FOR FLERE HR-ARBEID

STRATEGISK MÅL	1.3. STYRKER GJENNOM SIN ORGANISERING EN LEVENDE OG NÆRVÆRENDE FOLKEKIRKE 3.3. SKAPER EN MANGFOLDIG, REKRUTTERENDE OG INKLUDERENDE ARBEIDSPASS			
RESULTATMÅL	1.3.2. KIRKEN HAR EN VELFUNGERENDE ORGANISASJON 1.3.3. KOMPETANSEUTVIKLING STYRKES 3.3.1. KIRKELIGE MEDARBEIDERE TRIVES I JOBBEN OG HAR ET INKLUDERENDE OG LIKESTILT ARBEIDSFELLESSKAP			
INDIKATOR	MEDARBEIDARUNDERSØKING. SJUKEFRÅVÆR. ANTALL VARSLER. TALET PÅ NYTILSETTE MED NEDSETT FUNKSJONSEVNE ELLER HULL I CV. ANTALL GJENNOMFØRT E-LÆRINGSKURS.			
HVA ER UTFORDRINGENE PÅ DETTE OMRÅDET I DAG?		HVA ER VIKTIG FOR Å LYKKES? (KRITISKE SUKSESSFAKTORER)		
<ul style="list-style-type: none"> Arbeidstakerne har uklare forventninger om arbeidstid og fritid, samt retter og plikter i prestedtjenesten. Arbeidstakere opplever utfordringer i arbeidsmiljøet. 		<ul style="list-style-type: none"> God kvalitet på medarbeidersamtalen. Arbeidsgiver har god kontakt og dialog med arbeidstakerne. Oppfølging av medarbeiderundersøkelse, vernerunder og avvik. 		
TILTAK		ØNSKA EFFEKT	OPPSTART	AVSLUTNING
1	HR-samarbeid i Stavanger bispedømme	Samarbeid mellom arbeidsgiverne og samordnet HR-arbeid	2024	Kontinuerlig
2	Oppfølging av medarbeiderundersøkelsen 2023	Prosesser i stabene og handlingsplaner for arbeidsmiljøarbeidet	2024	31.12.2024
3	Deltakelse i arbeidsveiledning og samtaletilbud, samt innføringsprogram for nye prester	Mestring og faglig utvikling i arbeidet	2024	Kontinuerlig
4	Opplæring i beredskapsarbeid og egen sikkerhet, samt gjennomføring av e-læringskurs om sikkerhet ved beredskap.	Trygghet og god håndtering av vanskelig situasjoner	2024	Kontinuerlig
5	Arbeid med psykososialt arbeidsmiljø og vernerunder, samt oppfølging av sykmeldte arbeidstakere	Trivsel på arbeidsplassen og lavt sykefravær	2024	Kontinuerlig
6	Innkalle søkere med nedsatt funksjonsevne eller hull i CV-en til intervju	Flere tilsatte med nedsatt funksjonsevne eller hull i CV-en	2024	Kontinuerlig

DEN NORSKE KIRKE

Stavanger bispedømmeråd 2024 - 2027

Saksbehandler	Arkivkode	Arkivsak	Ugradert
Bjarte Øen	712	24/01347-1	

Saksnummer	Råd/utvalg	Møtedato
25/24	Stavanger bispedømmeråd 2024 - 2027	07.05.2024

Vennskapsavtaler for Stavanger bispedømme

Saksorientering

Vennskap er viktig for mennesker og for kirker. Vi lever i en global verden, og en vennskapskontakt mellom et lokalsamfunn/kirkesamfunn i Norge og tilsvarende kirkesamfunn i et annet land kan skape innlevelse og innsikt i hverandres hverdag.

Vennsapsrelasjoner mellom bispedømmer i Den norske kirke (DNK) og bispedømmer/kirkesamfunn i andre land strekker seg langt tilbake i tid. De siste årene har disse relasjonene blitt styrket gjennom etableringen av formelle vennskapsavtaler, samt at det i flere bispedømmer i DNK har blitt tegnet avtaler med nye etablerte relasjoner. Det er derfor ikke uvanlig at ett bispedømme har to vennskapsavtaler.

Flere av vennskapsavtalene som tegnes på bispedømmenivå legger også til rette for etablering av vennskapsavtaler mellom menigheter fra disse bispedømmene.

Carlisle

Stavanger bispedømme har hatt en vennsapsforbindelse med Carlisle bispedømme (Church of England) i over 50 år.

Carlisle bispedømme ligger helt nordvest i England. De store byene heter Carlisle og Barrow-in-Furness. Det er kanskje mest kjent for «The lake district», som er et naturskjønt område med mye turisme. Det bor ca. 500 000 mennesker totalt i bispedømmet, som har 11 prostier og ca. 100 prestegjeld, med rundt 300 sokn og kirker.

Bispedømmet har en rik kristen historie som går tilbake til tidlig, keltisk misjon, gjennom aktive munkeordener og ulike vekkelsesbevegelser gjennom protestantisk tid. I dag kjennetegnes det av en aktiv, misjonar strategi i møte med en utfordrende kirkesituasjon med færre ressurser og større sekularisering enn vi har opplevd i Norge.

Et spesielt trekk ved bispedømmet er systematisk og utstrakt økumenisk samarbeid mellom ulike kirkesamfunn i lokalmiljøene. Kirkesamfunn fra katolikker til reformerte kristne har gjort avtaler om å dele kirkebygg og menighetsaktivitet på lokalt nivå. Dette skjer uten at de teologiske skillene mellom kirkesamfunn oppheves, men gjennom konkret samarbeid om virksomheten.

I strategiene sine legger de blant annet vekt på å dele tro, bygge menighet på nye måter, nå barn, unge og familier, på bønn, samfunnsengasjement og disippelskap, gudstjenesteliv, tjeneste og menighetsbygging. Med færre ressurser arbeider de bevisst med å bruke leke medarbeidere i ulike roller.

Frem til 2013 var det ulike kontaktpunkter mellom bispedømmene, men i hovedsak en relasjon mellom biskoper.

I 2013 ble det signert en formell samarbeidsavtale mellom bispedømmene, med en varighet på fem år. Bakgrunnen for avtalen var en økt kontakt mellom bispedømmene som styrket relasjonen, at Det norske misjonsselskap (NMS) inngikk et samarbeid med Carlisle bispedømme og Porvoo-avtalen om fellesskap mellom lutherske og anglikanske kirker.

Samarbeidsavtalen formaliserte den eksisterende relasjonen mellom bispedømmene, og hadde et fokus på ungdomsarbeid, pilegrimsarbeid, retreat og menighetsutvikling generelt. Innen disse områdene ble det lagt opp til erfaringsdeling og faglig idéutveksling.

Avtalen la også opp til flere konkrete tiltak, som:

- Gjensidig bønn
- Besøk og utveksling
- Gjensidig informasjonsdeling
- Kontaktgrupper på begge sider

Samarbeidsavtalen ble fornyet i 2018 med en ny varighet på fem år, hvor noen aktuelle samarbeidsområder ble lagt til. Blant annet ønske om å utveksle strategier, tanker om diakon, kirkelig kulturarbeid og vennskapsavtaler mellom menigheter fra bispedømmene.

Høsten 2017 ble menigheter i Stavanger invitert til et informasjonsmøte om vennskapsavtaler mellom menigheter i Stavanger og Carlisle. Flere viste interesse for dette, og Sola menighet inngikk en vennskapsavtale med St. James menighet i 2018. Erfaringene fra avtalen er positive, og oppleves blant annet som styrkende og komplementært til misjonsavtalen. I prosessen med fornyelse av samarbeidsavtalen mellom bispedømmene er det et felles ønske at det fokuseres mer på etablering av menighetsavtaler.

Samarbeidet mellom Stavanger bispedømme og Carlisle har fungert godt, og særlig har gjensidige besøk gitt en stor merverdi. Det har vært årlige besøk til eller fra Stavanger, med unntak av årene med Covid-19 restriksjoner.

De siste to årene har vi mottatt besøk fra Carlisle til Stavanger, mens det i år er planlagt at Stavanger bispedømme reiser over med en delegasjon i september. Hovedtema på denne turen vil være ungdomsarbeid, og deltakere vil være representanter for Stavangers ungdomsdemokrati.

Det er i begge bispedømmenes interesse å få plass en fornyet avtale, og det har vært flere samtaler det siste året knyttet til dette. Det er naturlig at også dette temaet blir en del av agendaen under besøket i september.

Fianarantsoa

I tillegg til ovennevnte avtale med Carlisle bispedømme, inngikk Stavanger bispedømme i 2016 en formel vennskapsavtale med «The central synod of the Malagasy Lutheran Church» på Madagaskar, hvor NMS har hatt et engasjement siden slutten av 1800-tallet.

En delegasjon fra Stavanger bispedømme besøkte Madagaskar i forbindelse med signeringen.

Midtsynoden ble etablert i 1954, og er en av 23 synoder (tilsvarende bispedømme) i den selvstendige lutherske kirken FLM. Synodens hovedkvarter ligger i byen Fianarantsoa, 400 km sør for Madagaskars hovedstad Antananarivo. Ifølge statistikk fra 2012 har synoden ca. 207 000 medlemmer, og 499 menigheter/prekensteder i 130 sokn, fordelt på 20 distrikter.

Rogalendinger har gjennom historien spilt en sentral rolle i misjonsvirksomheten som NMS har drevet på Madagaskar, også i det området der Fianarantsoa ligger.

Gjennom årene har det blitt etablert mange kontaktpunkter mellom dette området og Rogaland.

Avtalen bygger primært på interesse for hverandres arbeid, bønn for hverandre, erfaringsutvekslinger og gjensidig læring, med særlig fokus på prestedtjeneste, ungdomsarbeid, diakoni og administrasjon.

Det har ved flere anledninger vært planlagt nye besøk, men dessverre har dette ikke vært mulig å gjennomføre, blant annet på grunn av pandemien.

Framover vil det bli arbeidet med en eventuell fornying av avtalen, i samarbeid med NMS.

Forslag til vedtak

Stavanger bispedømmeråd takker for orienteringen.

PARTNERSHIP AGREEMENT

BETWEEN

THE DIOCESE OF CARLISLE (CHURCH OF ENGLAND) AND THE DIOCESE OF STAVANGER (CHURCH OF NORWAY)

Over forty years there has been a connection between the Diocese of Carlisle and the Diocese of Stavanger. There has been a relationship between the two Bishops. Youth exchanges have taken place, and rural deans in both Dioceses have visited each other.

In 2013 the two dioceses signed a partnership agreement for a five-year period. This agreement has been followed up with regular contact, prayers and several mutually beneficial visits. In addition to this historical and present contact, the Porvoo agreement adds a dimension to the relation between the Dioceses. Through the Porvoo declaration we "commit ourselves to share a common life in mission and service, to pray for and with one another, and to share resources."

We are committed to share in this link to support and learn from one another in growing friendship as disciples of Jesus Christ.

On this basis we agree on the following:

We will

- To include each other in prayer, by exchanging subjects of thanks and prayers;
- To arrange for exchange and visits;
- To inform each other mutually, by phone, email, websites etc;
- To be proactive about the link in our respective Link Groups in each diocese, and;
- To explore our different ecclesiology's to further our common mission.

In the following areas we will share experiences and learn from one another:

- **Young people**
 - youth exchange
 - experiences with youth congregations
 - challenge local churches to take responsibility for recruiting volunteers and provide other resources
- **Pilgrimage and retreat**
 - exchange opportunities for pilgrimages
 - look for shared pilgrim programmes
 - mutual information about relevant retreats
- **Developing local churches**
 - mission strategies
 - ways of organizing and practicing diakonia in the church
 - relevant teaching and discipleship programmes
 - strengthen the missional aspect of church development
 - share experiences and plans for working through arts and culture
 - the service of lay people in church ministries

If opportunities arise, the partnership dioceses may also cooperate in other areas.

James Carries
Anne Lise Adnøy

Christopher John Angus
Mari R. Ode

**PARTNERSHIP AGREEMENT
BETWEEN
THE CENTRAL SYNOD OF THE MALAGASY LUTHERAN CHURCH (Synodam-Paritany Afovoany, SPAf,
AND THE DIOCESE OF STAVANGER (Church of Norway)**

Background:

Since 1866 there has been a close relationship between the Malagasy Lutheran Church and the Church of Norway, through the work of the Norwegian Mission Society (NMS) in Madagascar. As NMS has a formal relationship to the Church of Norway, the two churches have a long standing formal relationship. This is also confirmed by our membership in The Lutheran World Federation and other ecumenical fora.

There have been personal links between church leaders in Stavanger and Fianarantsoa, but no written agreement has been signed on a synodal/diocesan level between the two partners until now. As a means of sharing information, a document of information from both partners is attached to this agreement. On this basis we agree on the following:

We will:

- Stand together in mission and service
- Include each other in prayer, by exchanging subjects for thanksgiving and intercession.
- Arrange for exchange and visits that will forward the Church's mission in both Stavanger Diocese and The Central Synod.
- Use our websites and other methods to aid regular communication.
- Have a committee on both sides that follows up the agreement.

Areas of co-operation

In the following areas we will learn from one another:

- Pastoral work and role of lay people:
 - Share experiences and reflections
 - On lay peoples' place and role in church
 - On the understanding of the pastoral role in different societies
 - On encouraging young people to seek ministry
 - Exchange ideas on the role of women in church.
 - Facilitate regular exchange between the partners.
- Young adults (18 – 30 years)
 - Share experience on work among young adults.
 - Challenge young adults to volunteer in local ministry.
- Spirituality and diakonia
 - Share information about one another's spiritual traditions and diakonal work.
 - Share experiences in the area of revival, with particular reference to the Malagasy fifohazana movement and to the Norwegian lay-movements.
 - Share experiences on the role of the church in the public sphere.
 - Facilitate visits to each other's work.
- Administration, web and IT
 - Exchange information on web-sites.

- o Share good ideas on how to promote the work of the church in news media.

This agreement is valid for a period of five years, and will be evaluated after the fourth anniversary of the signing of the agreement.

Signed in Fianarantsoa, Madagascar, September 2016

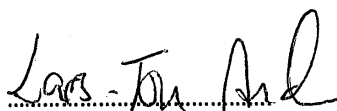
Mr Dieu-Donné Randrianirina
President of the Central Synod
Malagasy Lutheran Church

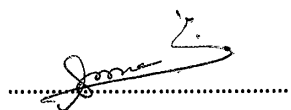
Mr Erling Pettersen
Bishop of Stavanger
Church of Norway

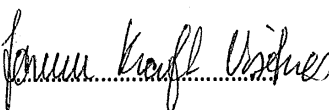
Mr Rasamimanana Alfred,
Head of FAFAFI (Development of the agriculture and farming)
Malagasy Lutheran Church

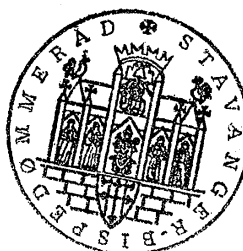
Mr Lars Tore Anda
Head of Stavanger Diocesan Council
Church of Norway

Mrs Randriamahazo Hasina
Representative of the youth and women
Malagasy Lutheran Church

Mrs Jorunn Kraft Vistnes
Director of Stavanger Diocese
Church of Norway

**PARTNERSHIP AGREEMENT
BETWEEN
THE DIOCESE OF CARLISLE (CHURCH OF ENGLAND)
AND THE DIOCESE OF STAVANGER (CHURCH OF NORWAY)**

For some 45 years there has been a connection between the Diocese of Carlisle and the Diocese of Stavanger, though not supported by a written agreement. There has been a relationship between the two Bishops, youth exchanges have taken place several times, and rural deans in both Dioceses have visited each other.

In addition to this historical contact, the Porvoo agreement adds an important dimension to the relationship between the two Dioceses. Through the Porvoo declaration we "commit ourselves to share a common life in mission and service, to pray for and with one another, and to share resources." On this basis we agree on the following:

We will

- stand together in mission and service
- include each other in prayer, by exchanging subjects for thanksgiving and intercession
- arrange for exchange and visits that will forward the Church's Mission in both dioceses
- use our web-sites and other media to aid regular communication
- strengthen the relationship by establishing support groups in both dioceses

In the following areas we will share experiences and learn from one another:

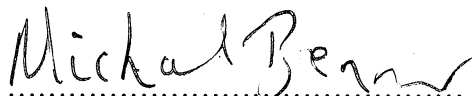
- **Young people**
 - facilitate youth exchange
 - share experiences of youth congregations
 - challenge young people to volunteer in local youth ministry
- **Pilgrimage and retreat**
 - exchange ideas for pilgrimages and stimulate mutual pilgrimage programmes
 - inform each other of retreat events
- **Developing local churches**
 - exchange examples of teaching and discipleship programmes
 - strengthen the missional aspect of church development by sharing experiences and programmes
 - encourage lay involvement and lay ministry

This agreement is valid for a period of five years, and will be evaluated soon after the fourth anniversary of the signing of this agreement.

Signed in Carlisle, October 2013

.....

James Newcome
Bishop of Carlisle

.....

Michael Bonner
Lay Chair of Carlisle Diocesan Synod

.....

Erling J. Pettersen
Bishop of Stavanger

.....

Terje Fjeldheim
Chair of Stavanger Diocesan Council

DEN NORSKE KIRKE

Stavanger bispedømmeråd 2024 - 2027

Saksbehandler	Arkivkode	Arkivsak	Ugradert
Ragnhild Halle	631	24/01336-1	

Saksnummer	Råd/utvalg	Møtedato
	Stavanger bispedømmeråd 2024 - 2027	07.05.2024

Orientering til Stavanger bispedømmeråd om arbeidet med jubileet 2025

Vedlegg: Vedlegg:

Tidslinje-2024-2025 (1)

Saksorientering

Etter flere år med å forberede og planlegge jubileumsåret 2025 nærmer vi oss snart selve jubileet. Det er både spennende og utfordrende å forvalte de mulighetene et jubileum som dette gir. Det har vært arbeidet med å finne program og arrangement som kan synliggjøre kirken og involvere bredt, både med tank på hvem vi henvender oss til og involverer og hvor det skjer ting.

I forberedelsen er det lagt vekt på å inspirere og motivere menighetene i hele bispedømmet til å benytte mulighetene som ligger i å jubilere. Det er en naturlig sentrifugalkraft mot Stavanger i dette jubileet, i og med at jubileumsåret har fått navnet Stavanger 2025. Navnet er valgt siden dette er ett jubileum for Stavanger bispedømme, Stavanger domkirke og Stavanger by. Derfor er det lagt vekt på å motivere til å synliggjøre kirken i hele bispedømmet ved å være med på jubileumsfeiringen, og løfte fram rollen kirken har som en sentral og viktig samfunnsaktør.

Sammen

Kirkens hovedkomite valgte tidlig at hovedfokus for kirkens jubileumsmarkering skulle knytte seg til kirkens diakonale arbeid. Etter hvert kom en fram til begrepet SAMMEN som overbygning for dette. Ønske er at kirken gjennom ulike tiltak vil oppleves inkluderende og relevant, slik at vi alle kan kjenne at vi er sett, og at nye oppdager kirken.

Båtstafett og bok

Pinsen 2023 startet båtstafetten som en oppstart til jubileet. Det er en stafett som går fra menighet til menighet med en båt som «stafettpinne». Båten har vi fått låne av Engøyholmen kystkultursenter. Hver menighet setter sitt merke/segl på båtens seil. På den måten synliggjør vi mangfoldet av menigheter og at vi er mange. Med båten følger også boken «Fra evighet til evighet» skrevet av Torstein Jørgensen på bestilling av bispedømmerådet. Det er laget en brosjyre som løfter fram tenkningen rundt temaet Sammen og gir informasjon om og inspirasjon til å jobbe med tiltak for dette lokalt.

Gjestebud

Et konsept som har vokst fram i arbeidet med Sammen er Gjestebud. Det oppfordres til å invitere til gjestebud i ulike format i hele bispedømmet. I januar ble det gjennomført et gjestebud i St. Petri kirke som en pilot. Det ble vellykket og gav oss et godt erfaringsgrunnlag. Når menigheten inviterer til gjestebud tenker vi litt annerledes enn

familiemiddag eller kirkekaffe. Her vil en inviteres personlig og de som arrangerer vil få hjelp til hvordan en kan tenke rundt hvem som inviteres og hvordan. Det arbeides for tiden med å lage en beskrivelse av konseptet og forslag til hvordan dette kan gjøres lokalt. Vi erfarer at ideen er noe flere ønske å være med på og har fått melding fra institusjoner som Museum Stavanger, Stavanger konserthus og Rogaland teater som ønsker å arrangere gjestebud.

Prostihelger

Det skal jubileres i hele bispedømmet. Det er derfor valgt at biskopen ikke skal på visitaser i 2025, men delta på en jubileumshelg i hvert prosti. Prosten har fått ansvaret for at det blir planlagt i det enkelte prosti. Alle helgene er nå fastlagt og det gjennomføres for tiden samtale med hver av prostene blant annet for å høre hvordan arbeidet med dette går. I tillegg til prostihelgene er alle sokn oppfordret til å vurdere om de vil bruke muligheten til lokale jubileumsarrangement. Det har blant annet vært oppstartseminar for menigheter og historielag både i sørfylket og nordfylket.

Pinsen 2025

7. juni 1925 ble Stavanger bispestol gjenopprettet etter at den ble flyttet til Kristiansand i 1684. Det hadde vært arbeidet for dette i Stortinget i flere år, og gjenoprettingen ble en stor begivenhet og en folkefest. Denne store begivenheten gjorde at Stavanger by bestemte at det passet å feire byens 800 års jubileum samme år. Bispeinnsettelsen ble byjubileets hovedmarkering. Kong Haakon var til stede denne dagen. Det sammen var en folkemengde på nærmere 20.000 andre som kom fra nært og fjernt.

Med dette historiske bakteppet er pinsen 2025 valgt som tidspunkt for kirkens hovedmarkering i Stavanger 2025. Søndag 7. juni blir det stor jubileumsgudstjeneste i Domkirken og lørdag 6. juni folkefest i Stavanger sentrum. Stavanger biskop og byens ordfører har sammen invitert kongehuset til denne feiringen. Med ønske om at barn og unge skal bli inkludert og involvert i kirkens jubileum arbeides det med prosjektet «Sang, dans og lek gjennom 900 år». Her inviteres barnekor fra hele bispedømmet til å være med på en konsertforestilling som vil skje i byrommet rundt Domkirken og i kirken lørdag ettermiddag. Her vil publikum vandrer til ulike scener for å oppleve forestillingen. Samme dag vil også Engøyholmen kystkultursenter, Sølvberget kulturhus og Musikkfest ha arrangement. Det er etablert et godt samarbeid for å skape en stor folkefest denne dagen og samtidig få til en god logistikk så ikke ting legges for mye oppå hverandre.

Pilegrim

Lørdag 16. august kl 17.00 blir det stor pilegrimsgudstjeneste i Stavanger domkirke. ???Vi har hatt noen møter med pilegrimsutvalgene i bispedømmet for å utfordre dem til å arrangere pilegrimsvandring /-reiser fra sine steder til Domkirken denne dagen.

Pilegrimsutvalget på Jæren har allerede sagt at de arrangerer 5 dagers vandring fra Egersund til Stavanger og denne gudstjenesten. I Stavanger jobbes det med vandring fra de ulike kirkene mot sentrum med vekt på å få med barn og unge.

Fra nordfylket vurderes det om en skal reise med båt og komme til Vågen i Stavanger sjøveien.

Konfirmant 2025

Det er arbeidet med å lage et enkelt opplegg til bruk i konfirmantundervisningen i 2025. Det har fått tittelen «Du er historisk» og er delt inn i tre nivå som ansvarlig for konfirmantundervisningen kan benytte. Målet er å gi konfirmantene noe kunnskap om bispedømmets historie, samt invitere dem til å gi innspill som kan være med å forme kirkens framtid.

Fagseminarer og konserter

Vi opplever at jubileet gjør det lett å få til gode samarbeid med andre aktører. Blant annet blir det flere fagseminar hvor vi er av flere samarbeidsparter. Det blir også flere større konserter.

Jubileet 2025 har vært sak i Stavanger bispedømmeråd på følgende møter tidligere:

19.09.2023	Sak	45/23
25.10.2022	Sak	50/22
08.06.2022	Sak	30/22

29.01.2021 Sak 04/21
24.11.2020 Sak 61/20
21.03.2019 Sak 14/19

Forslag til vedtak

DOMKIRKEN/ST.PETRI	BISPEDØMME
<h1>2024</h1>	
<p>30. JAN. Gjestebud <i>En måte å bringe mennesker «sammen» på som kanskje ellers ikke møtes. St.Petri kirke kl.17.00-19.00.</i></p> <p>21. MAR. Rocksokkedagen kl.18.00</p> <p>25 AUG. Gjenåpning av Domkirken</p> <p>29 AUG. Premiere Knoppar <i>DKS skoleåret 2024/25</i></p> <p>HØST 2024 – VÅR 2025 <i>Ni gudstjenester; en for hvert århundre</i></p>	<p>PÅGÅENDE: Jubileumsbåt <i>Båten på vei rundt om i de 90 menighetene i Stavanger. Stafetten starter i Egersund kirke pinsen 2023 og av sluttet i Stavanger Domkirke pinsen.</i></p> <p>1.MAR. Frist for Åpen salmekonkurranse</p> <p>7.MAR. Fagseminar Kirke og samfunn, Sølvberget</p> <p>ULIKE TIDSPUNKT 2024/2025 Gjestebud <i>«Sammen» er hovedsatsingen for kirken i jubileet. Gjestebud blir en god måte å bringe mennesker «sammen» på; spise sammen, bli kjent på tvers av alder og livssituasjon. Målet er å få konseptet inn i menighetene rundt om i bispedømmet. At alle menigheter arrangerer et Gjestebud og holder en gudstjeneste der tema er gjestebud.</i></p> <p>12-15 SEP. Orgelfestival</p> <p>21 SEP. Seminar Magnus Lagabøte <i>Samarbeid med Kapittel</i></p>

2025: 900 års-markering

DOMKIRKEN/ST.PETRI	BISPEDØMME
<p>3-5. JAN. Festhelg <i>Stavanger Domprosti/Ytre Stavanger prosti</i> Fredag 3. jan. Potter gudstjeneste i Stavanger domkirke kl.? Norsk Orgelfestivals nyttårskonsert lørdag 4. jan.kl.18.00 i St.Petri kirke</p> <p>Korprosjekt i Stavanger domkirke søndag 5 jan.kl.18.00</p>	<p>3-5. JAN. Festhelg <i>Stavanger Domprosti/Ytre Stavanger prosti</i> Fredag 3. jan. Potter gudstjeneste i Stavanger domkirke kl.? Norsk Orgelfestivals nyttårskonsert lørdag 4. jan.kl.18.00 i St.Petri kirke.</p> <p>Korprosjekt i Stavanger domkirke søndag 5. jan.kl.18.00</p>
<p>18 JAN. Konsert med Beharie</p> <p>22. JAN. Vesper <i>Samarbeid med den katolske kirke</i></p> <p>16. FEB. Knøttekoret 40 år 18. FEB. Ungdommens katedral</p>	<p>En søndag i jan./feb. menighetene arrangerer temagudstjeneste hvor Gjestebud er tema.</p> <p>7-9 FEB. Festhelg Haugaland prosti</p> <p>7-9 MAR Festhelg Dalane prosti</p>
<p>21. MAR. Rockesokkedagen <i>Stor markering hele helga</i></p>	<p>21. MAR. Rockesokkedagen <i>Målet er en markering i hele bispedømmet hele helga</i></p>
<p>1.-10. APR. Pasjon</p> <p>24.-27. APR. Byfest <i>Arr.: Kulturkompaniet</i></p>	<p>Biskopen oppfordrer prestene til jubileumsbønn i kirkene fra 1.påskedag til pinse</p> <p>4-5 APRIL Festhelg Jæren prosti</p> <p>23-25 MAI Festhelg Karmøy prosti</p> <p>29 MAI-1 JUN. Festhelg Ryfylke prosti</p>

6.-9. JUN. (PINSE) | Festhelg

Båten kommer til Domkirken

- ✓ 7. juni: Inviterer barnekor og kulturskoler i bispedømmet til lek, sang og dans. Målet er et yrende liv rundt Breiavannet, Torget, Byparken og Kongsgård. Samarbeid med Sølvberget og Engøyholmen
- ✓ 8. juni: Festgudstjeneste i Domkirken

6.-9. JUN. (PINSE) | Festhelg

- ✓ 7 juni: Inviterer barnekor og kulturskoler i bispedømmet til lek, sang og dans. Målet er et yrende liv rundt Breiavannet, Torget, Byparken og Kongsgård.» En glede til hele folket-sang, dans og lek gjennom 900 år» Samarbeid med Sølvberget og Engøyholmen
- ✓ 8 juni: Barnegudstjenester i området

Lokalt samarbeid. Markering på soknenivå. Legge en handlingsplan for bispedømme jubileet lokalt. Få kirken synlig i lokalmiljøet. F.eks. samarbeid med historielag

10 JUN. | Ungdommens katedral**2-5. JUL | Gladmatfestivalen**

- ✓ «Samtaler ved katedralen» Ulike temaer som tas opp.
- ✓ Barnas katedral: Domkirke blir en åpen tumleplass for barn med ulike aktiviteter under Gladmat. Få utviklet et aktivitetshefte for barn om Domkirken.

16. AUG | Pilgrims gudstjeneste**20 AUG. | Konsert**

Konsert for studenter med Thea Wang, oppvarming ved studenter fra Bjergsted. Kveldsmat etter konserten med langbord i sideskipene i Domkirken?

28 SEP. | Middelalder gudstjeneste**28 OKT. | Ungdommens katedral****18 NOV. | Ungdommens katedral****16 DES. | Ungdommens katedral**

Høst 2025 | Konsert: Salmer i jazzarrangement
Thomas Torstrup m/band.
Eventuelt få det inn i Maijazz

13-15JUN. | Festhelg

Dalane prosti

4 JUL. | Utvandring 200 år.

10-16.AUG. | Lokale pilgrimsvandringer fram mot pilgrims gudstjenesten i Domkirken.

SEP. | Orgelfestival**5-7 SEP. | Festhelg Sandnes prosti**

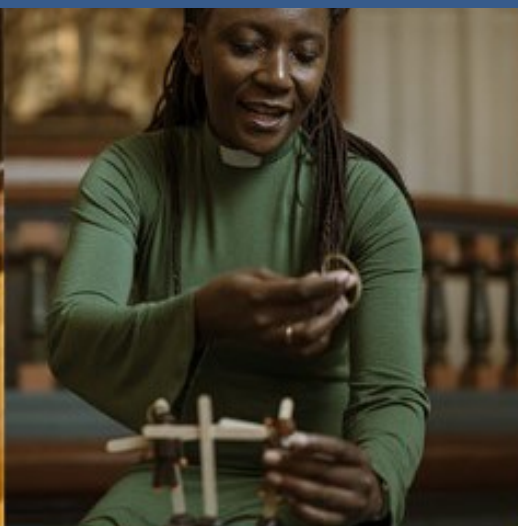
14 OKT | Musikkforedrag med Marthe Valle i samarbeid med UiS, Sølvberget og Kirken

7-9 NOV | Festhelg Tungenes prosti

2025 | Gjestebud. Felles dag i hele bispedømmet. Tema-gudstjeneste

MEDARBEIDERUNDERSØKELSEN 2023

STAVANGER

RAMBOLL

Resultatrapport

Svarprosent: 74%

Antall besvarelser: 527

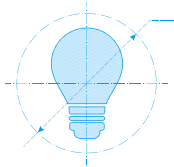
Rapportens innhold

Rapporten består av 3 deler.

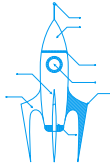
Del 1: Modell og prosess

Denne delen tar for seg hvordan organisasjonsutvikling foregår i steg, tolkning av resultater, samt hvordan oppfølgingsprosessen bør legges opp.

Del 2: Overblikk

Oversikt over de viktigste resultatene i undersøkelser. Her vises resultatene sammenlignet med aktuelle benchmark for å gi et inntrykk av hvor gode resultatene er.

Del 3: Resultater

Her vises resultat på enkeltspørsmål med sammenligning. Her kan man se hvordan resultatene er på enkeltutsagn i undersøkelsen, og gir et detaljert bilde av resultatene.

Del 1

Modell og prosess

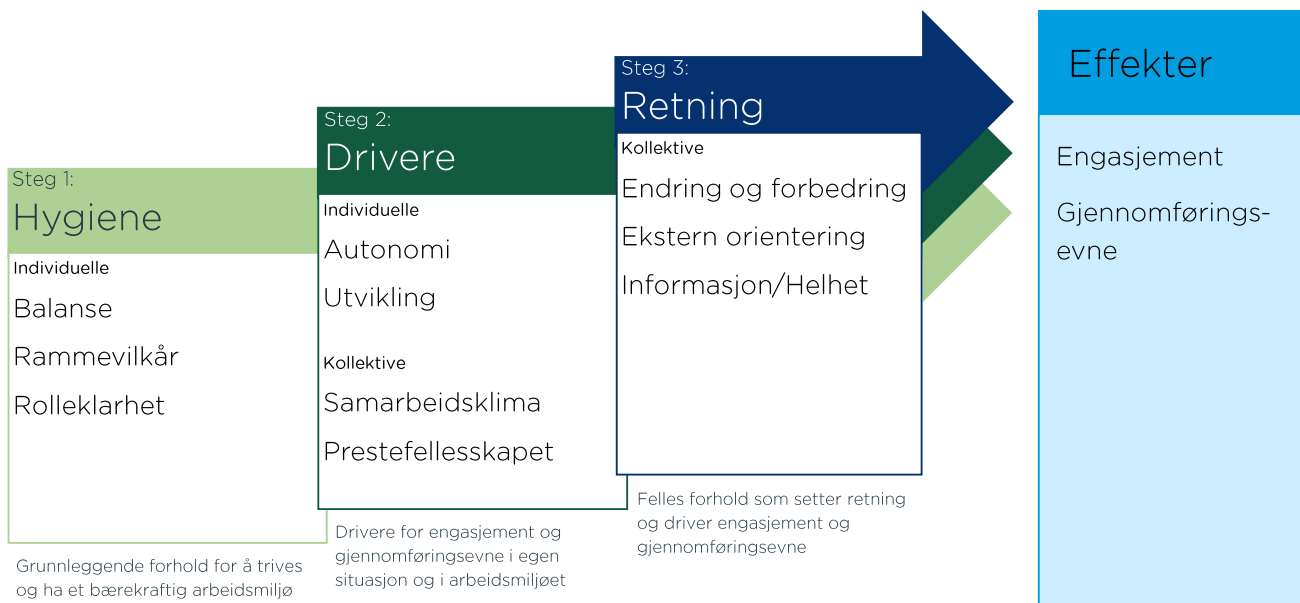

UTVIKLINGSPROSESSEN

STAVANGER

Organisatorisk utvikling foregår stegvis. I modellen under er ulike temaområder i undersøkelsen plassert inn i ulike *steg*. Dersom man har lave resultater på steg 1 bør man starte med disse temaområdene før man beveger seg inn på områdene på steg 2 og 3.

I bunnen av modellen finner vi ledelse. God og balansert ledelse ligger som et grunnlag og en forutsetning for å jobbe med de øvrige temaene i undersøkelsen.

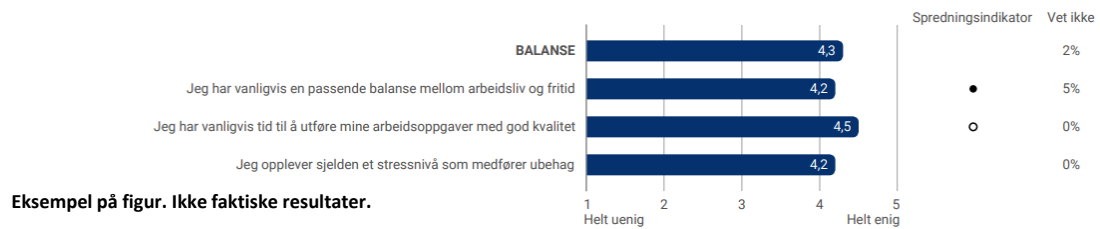

Tolkning av resultatene

Alle spørsmålene i undersøkelsen er stilt på en 5-punkts skala. Et høyt svar er uttrykk for noe positivt ved arbeidshverdagen.

Når du skal lese resultatene, se etter spørsmål som har fått spesielt høye eller spesielt lave skårer. Dersom det er enkeltspørsmål som skiller seg fra andre spørsmål i samme temaområde, eller har spesielt store differanser til en benchmark kan dette være lurt å være oppmerksom på.

Figurene i rapporten

I figuren vises resultatene på hovedområder og på enkeltspørsmål.

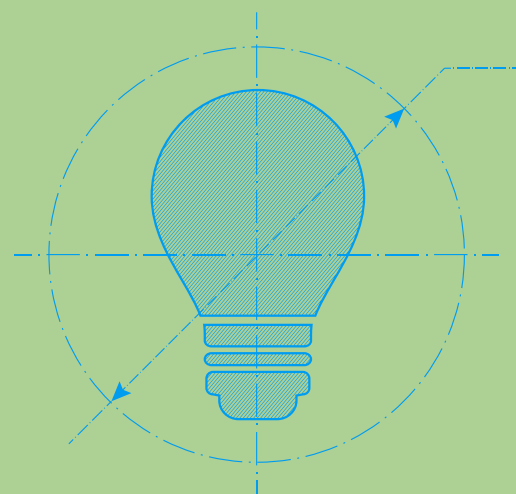
Spredningsindikatoren viser hvor stor uenighet det er mellom respondentene i rapporten. Dersom det vises en svart prikk er dette uttrykk for høy spredning. En sirkel er uttrykk for lav spredning. Dersom det ikke vises noen indikator er spredningen innenfor normalområdet.

Det vises også hvor mange som har svart "vet ikke" på et spørsmål.

Helt til høyre i figuren er resultatene sammenlignet med benchmark. En grønn pil oppover betyr at resultatet ditt er bedre enn benchmarken, mens en pil nedover indikerer lavere resultat enn benchmark.

Del 2

Overblikk

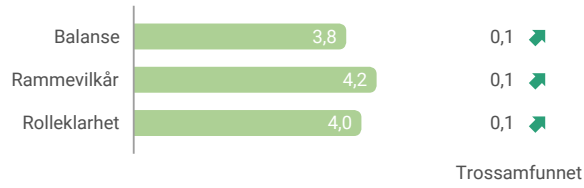

RESULTATER PÅ HOVEDOMRÅDER

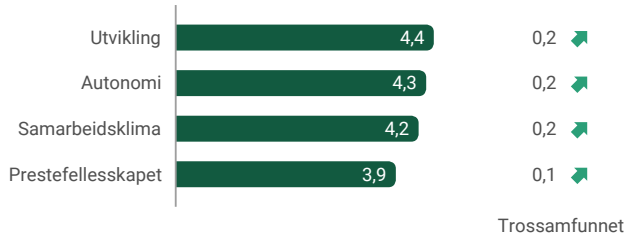
STAVANGER

Miljø

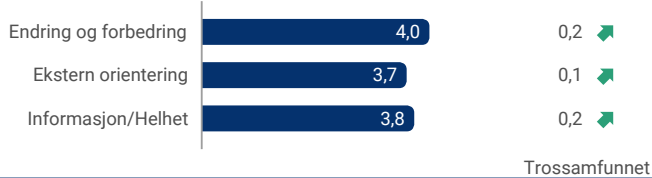
Hygiene

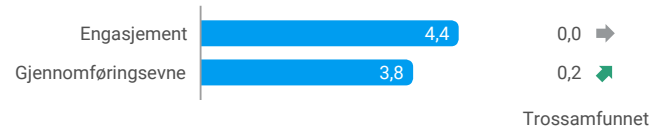
Drivere

Retning

Effekt

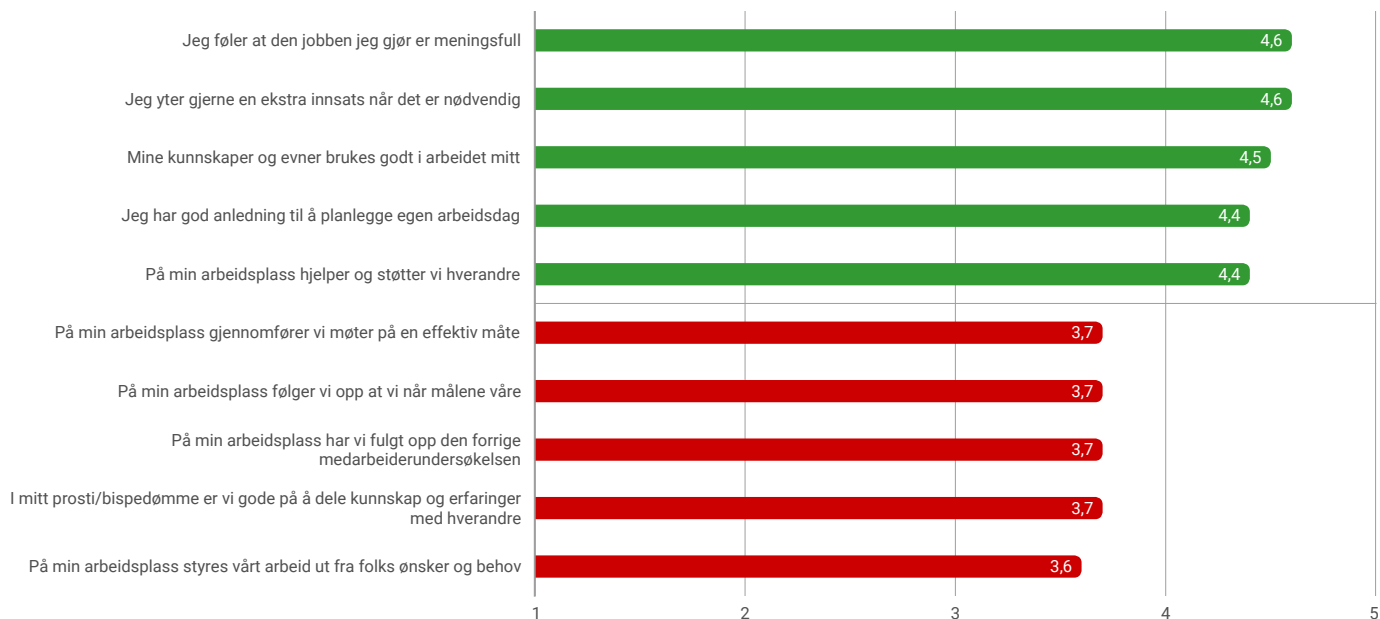
Ledelse

HØYESTE OG LAVESTE VURDERINGER

STAVANGER

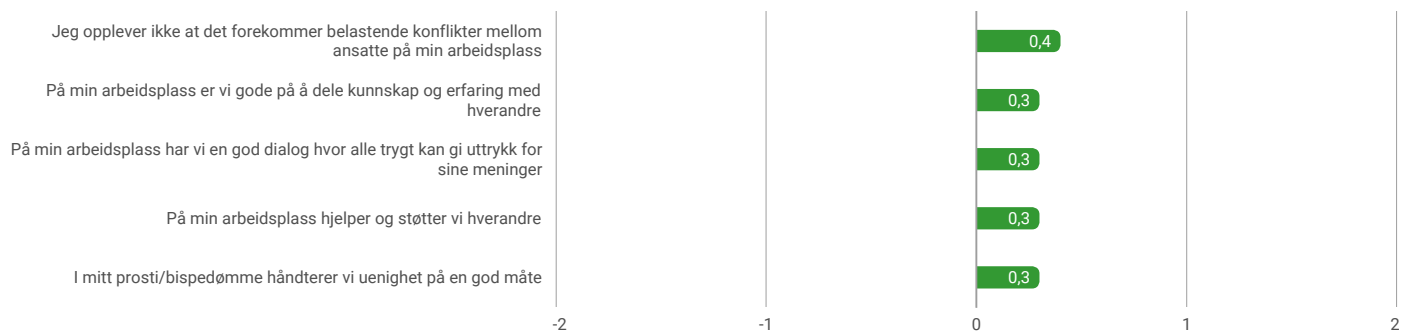
Nedenfor vises de høyeste og lavest vurderingene blant spørsmålene i undersøkelsen. Dette kan gi en indikasjon på hvilke utsagn og forhold som oppleves som utfordringer og styrker blant de ansatte.

HØYESTE OG LAVESTE VURDERINGER

STAVANGER

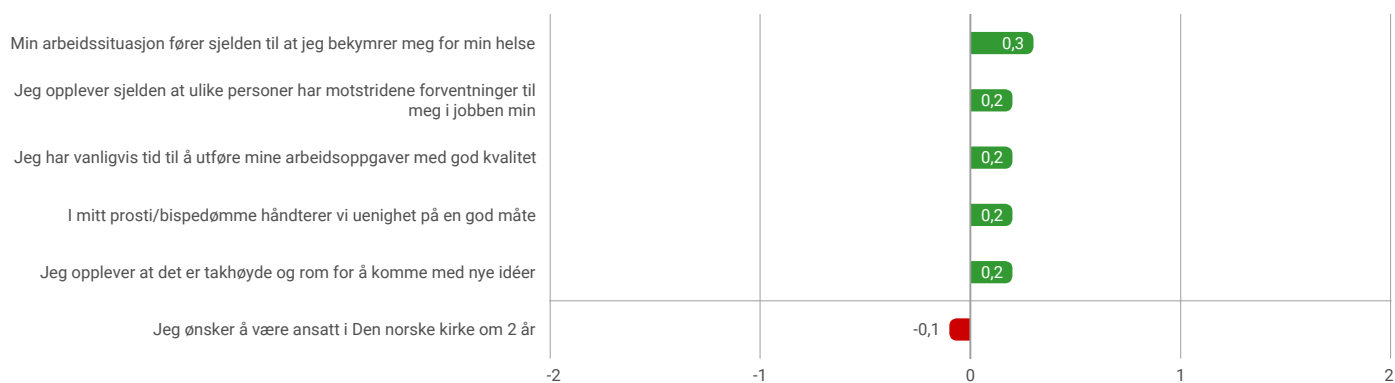
Nedenfor vises de største differansene til resultatene for Trossamfunnet totalt.

HØYESTE OG LAVESTE VURDERINGER

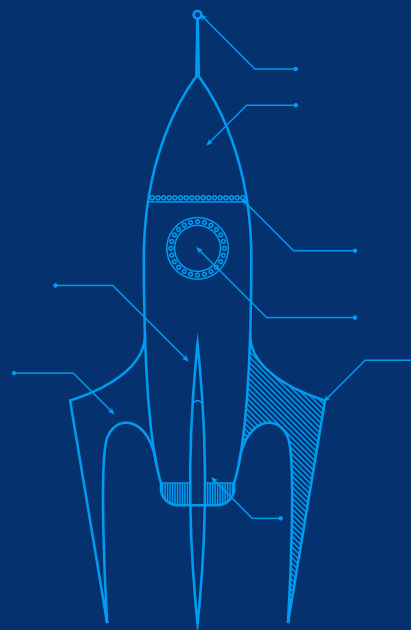
STAVANGER

Nedenfor vises de største differansene til forrige måling.

Del 3

Resultater

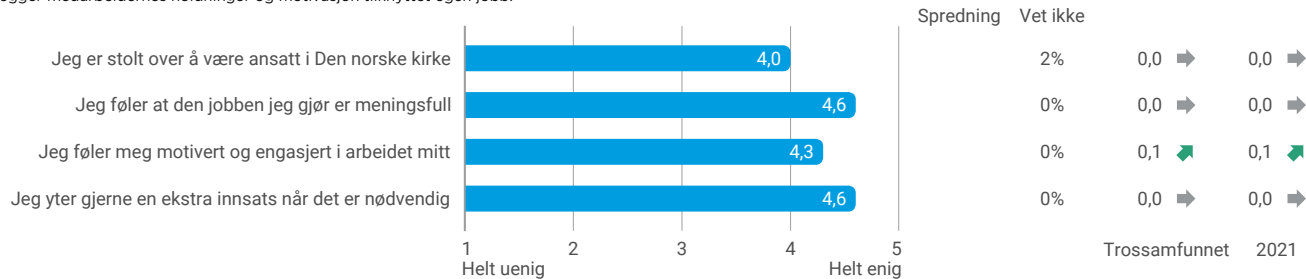

ENGASJEMENT, GJENNOMFØRINGSEVNE OG ALT I ALT

STAVANGER

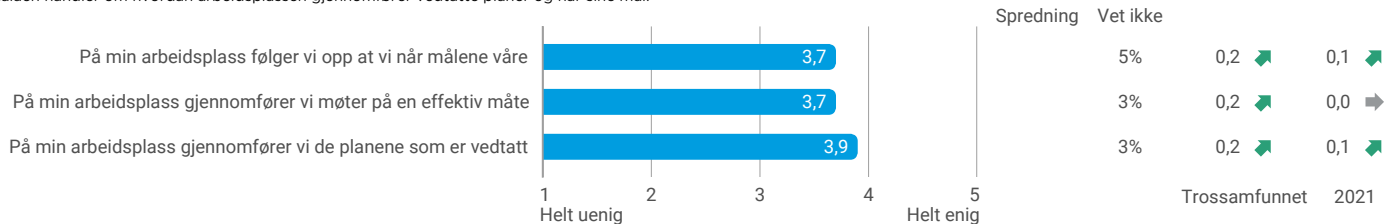
ENGASJEMENT

Skalaen kartlegger medarbeidernes holdninger og motivasjon tilknyttet egen jobb.

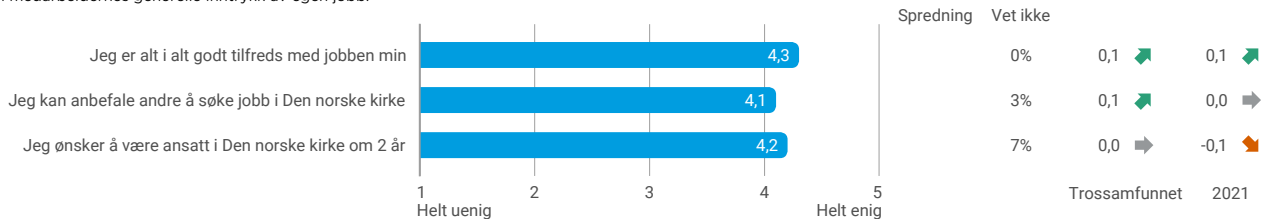
GJENNOMFØRINGSEVNE

Skalaen handler om hvordan arbeidsplassen gjennomfører vedtatte planer og når sine mål.

ALT I ALT

Skalaen handler om medarbeidernes generelle inntrykk av egen jobb.

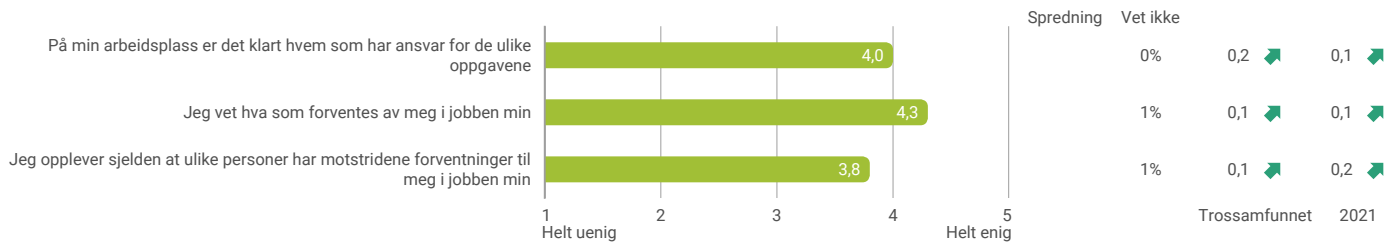

ROLLEKLARHET OG BALANSE

STAVANGER

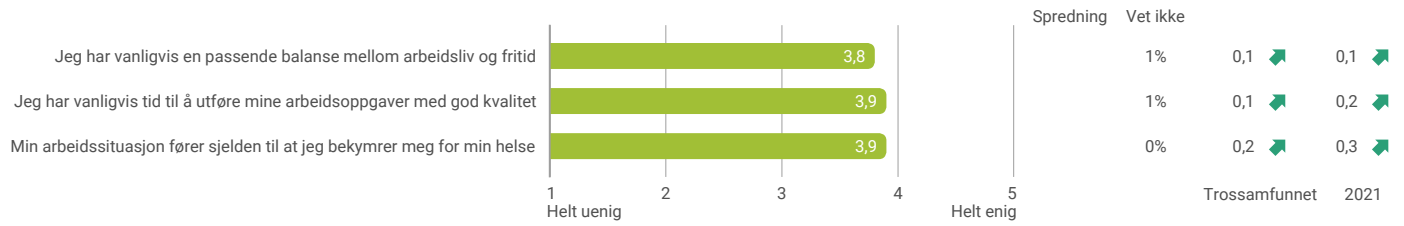
ROLLEKLARHET

Kartlegger hvor tydelige forventninger er kommunisert, samt sammenhengen mellom disse og overordnede mål.

BALANSE

Her kartlegges balansen mellom jobb og fritid, samt anledning til å løse arbeidsoppgaver med god kvalitet, uten negativt stress.

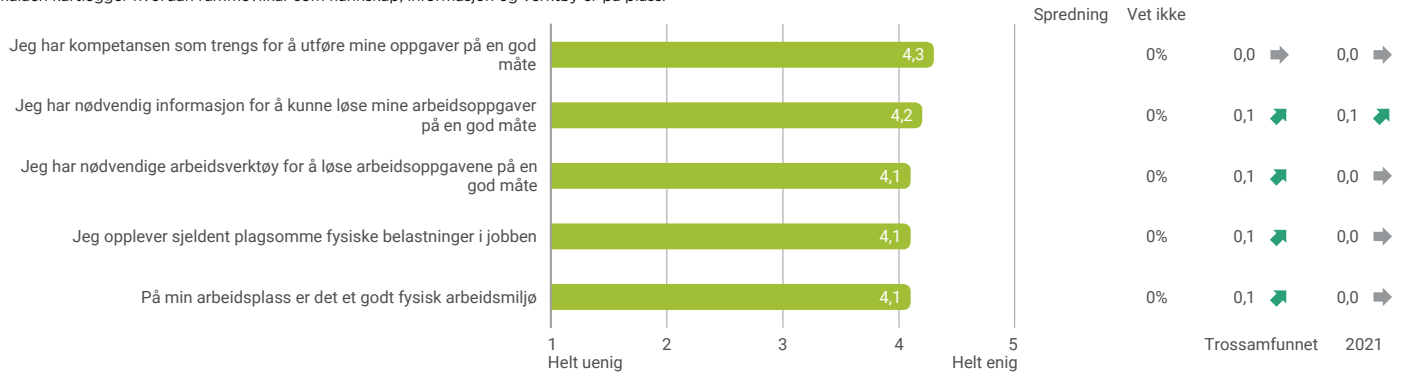

RAMMEVILKÅR

STAVANGER

RAMMEVILKÅR

Skalaen kartlegger hvordan rammevilkår som kunnskap, informasjon og verktøy er på plass.

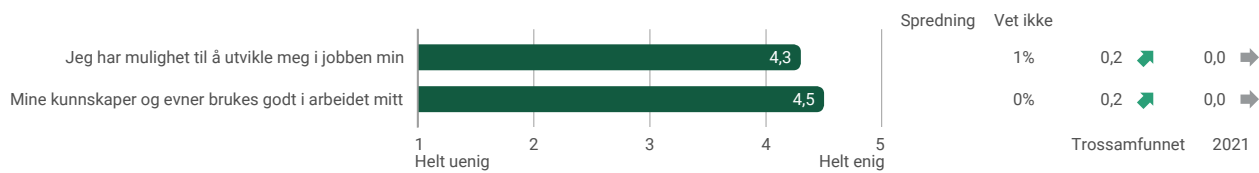

AUTONOMI OG UTVIKLING

STAVANGER

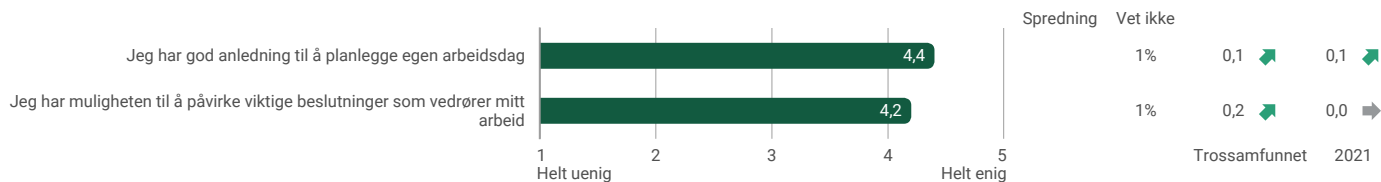
UTVIKLING

Muligheten til å bruke egne kunnskaper og ferdigheter i jobben, samt muligheten til å håndtere positive utfordringer i hverdagen og utvikle egen kompetanse.

AUTONOMI

Skalaen kartlegger hvordan medarbeidere har innflytelse på egen arbeidssituasjon og kan påvirke hvordan oppgaver løses.

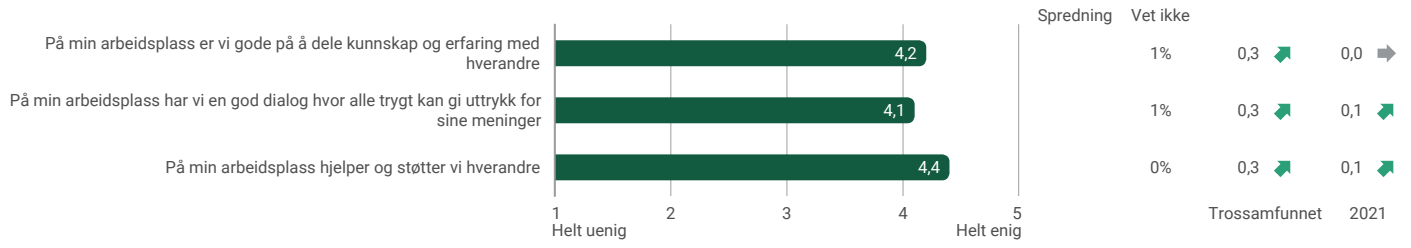

SAMARBEIDSKLIMA

STAVANGER

SAMARBEIDSKLIMA

Kartlegger deling av kunnskap, takhøyde for ulike meninger, kollegial støtte og evne til å håndtere uenighet.

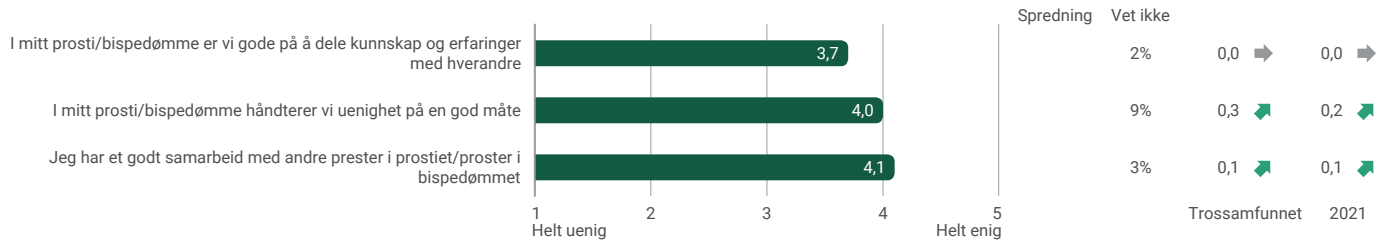

PRESTEFELLESKAPET

STAVANGER

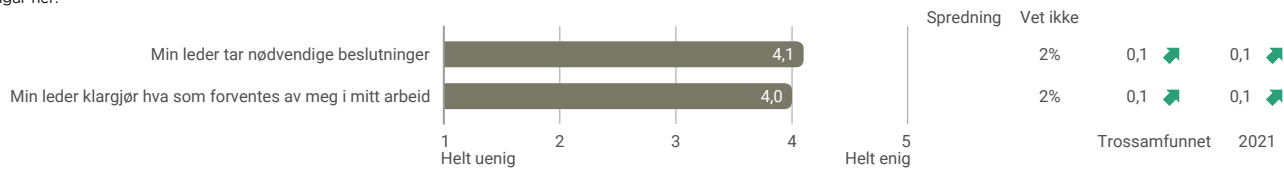
PRESTEFELLESSKAPET

Skalaen kartlegger samarbeid, måloppnåelse og psykologisk trygghet i prostiet/bispedømmet

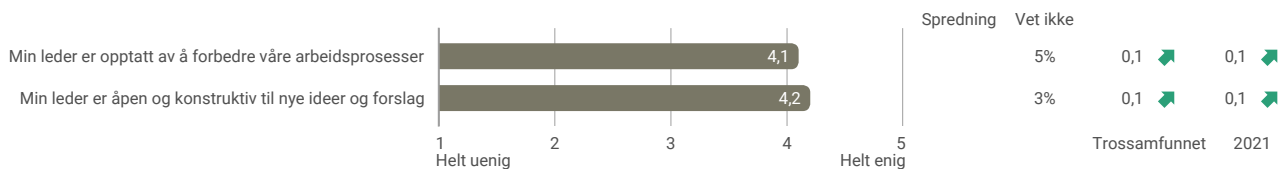
OPPGAVEORIENTERT LEDELSE

Oppgaveorientert ledelse omhandler nærmeste leders orientering mot oppgavene og målsettingene med arbeidet. Tydelig kommunikasjon rundt mål og forventninger, samt evnen til å treffe beslutninger inngår her.

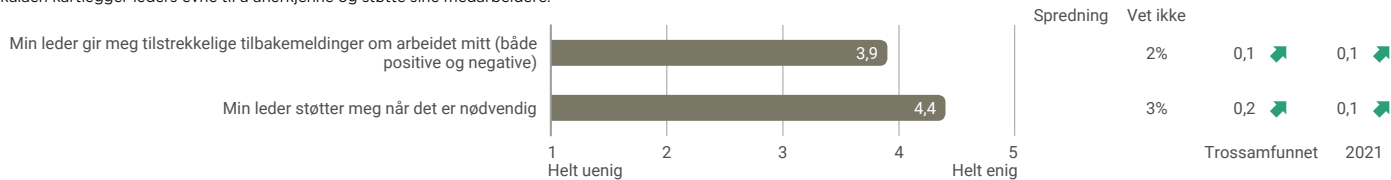
UTVIKLINGSORIENTERT LEDELSE

Utviklingsorientert ledelse kartlegger nærmeste leders endringsorientering, åpenhet for innspill fra andre, og vilje til å teste ut nye og forbedrede tilnæringer.

RELASJONSORIENTERT LEDELSE

Skalaen kartlegger leders evne til å anerkjenne og støtte sine medarbeidere.

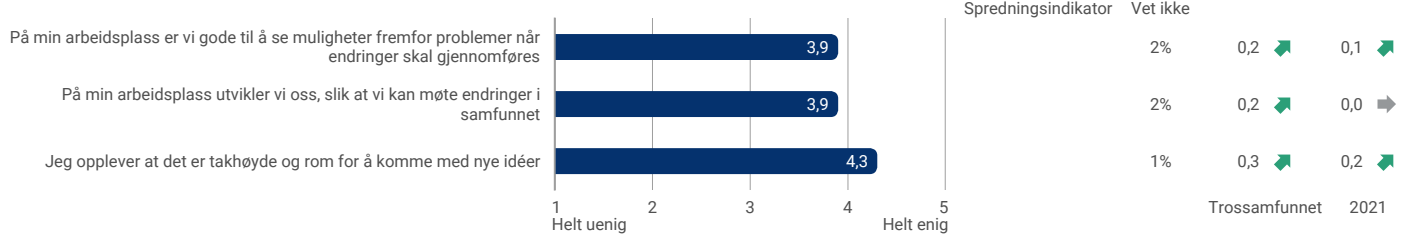

ENDRING OG FORBEDRING OG EKSTERN ORIENTERING

STAVANGER

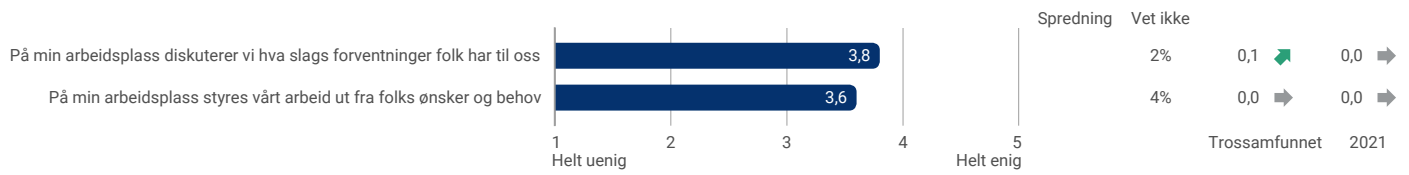
ENDRING OG FORBEDRING

Skalaen kartlegger hvor endrings- og utviklingsorienterte medarbeiderne er, samt deres opplevelse av arbeidsplassens åpenhet for nye ideer.

EKSTERN ORIENTERING

Skalaen kartlegger hvordan arbeidsplassen forholder seg til folks forventninger, ønsker og behov.

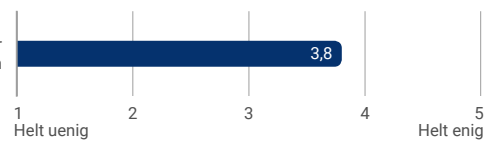
INFORMASJON/HELHET, MANGFOLD/INKLUDERING OG KONFLIKT

STAVANGER

INFORMASJON/HELHET

Skalaene kartlegger kvalitet og omfang på informasjonen som gis ut fra fellesråd, menighetsråd og Den norske kirke sentralt.

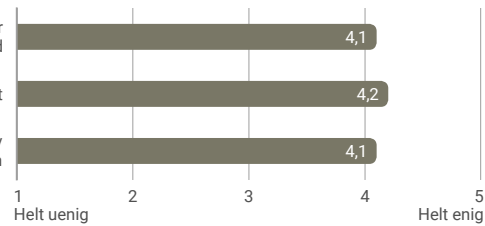
Jeg opplever at informasjonen som gis sentralt fra Den norske kirke når ut til alle ansatte som har behov for informasjonen

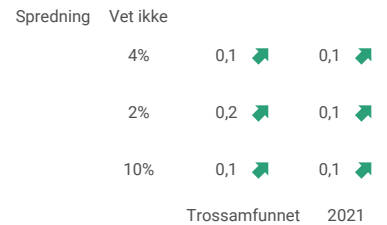
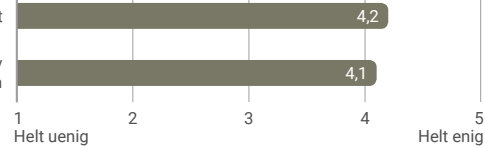
MANGFOLD OG INKLUDERING

Skalaen kartlegger hvordan virksomheten møter sine medarbeidere.

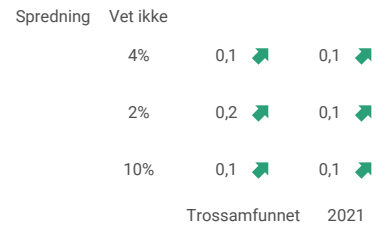
I min virksomhet tar ledere og medarbeidere et felles ansvar for likestilling, inkludering og mangfold

I min virksomhet har vi respekt for hverandres forskjellighet

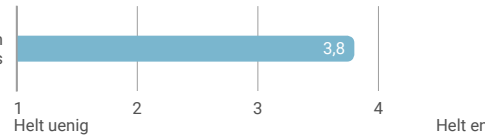
I min virksomhet gir like kvalifikasjoner like muligheter, uavhengig av bakgrunn

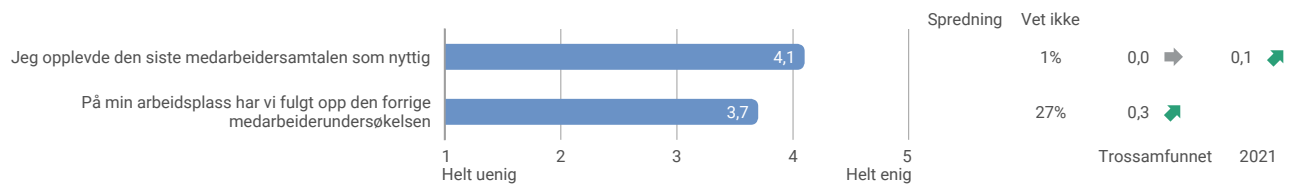
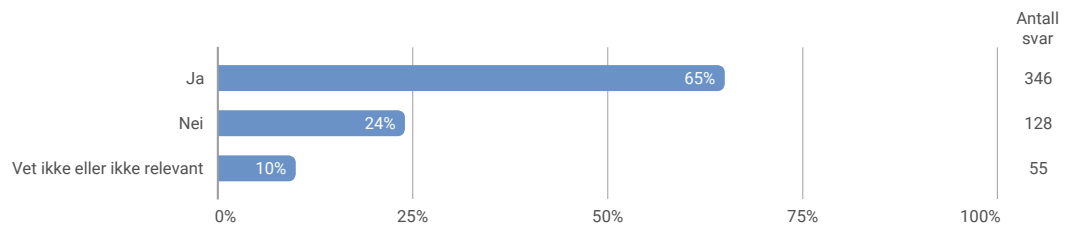
KONFLIKT

Skalaen kartlegger medarbeidernes opplevelse av konflikter på arbeidsplassen.

Jeg opplever ikke at det forekommer belastende konflikter mellom ansatte på min arbeidsplass

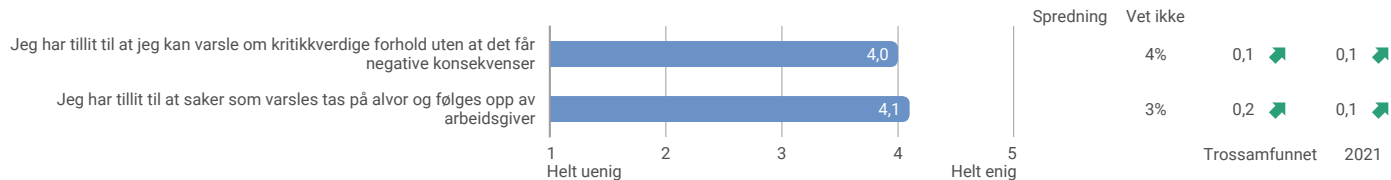
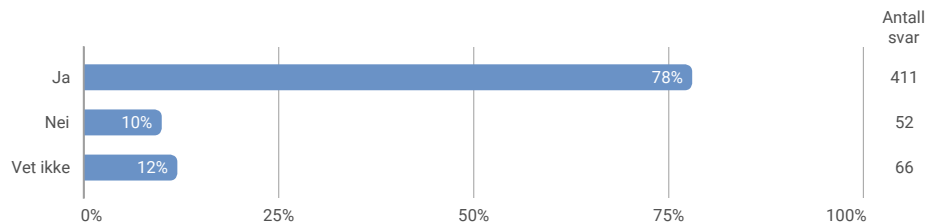
Har du hatt medarbeidersamtale med din nærmeste leder siste 12 mnd.?

VARSLING

STAVANGER

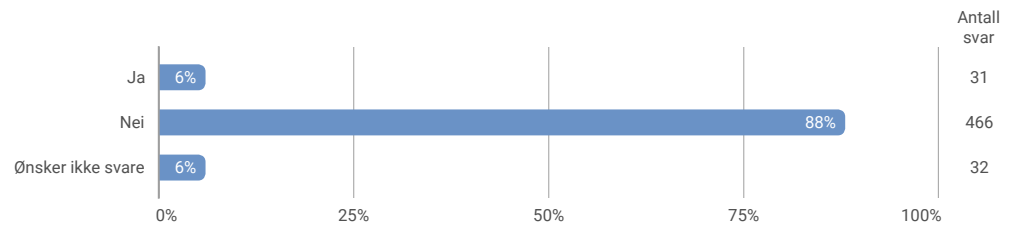
Jeg er kjent med virksomheten sine rutiner for varsling av kritikkverdige forhold

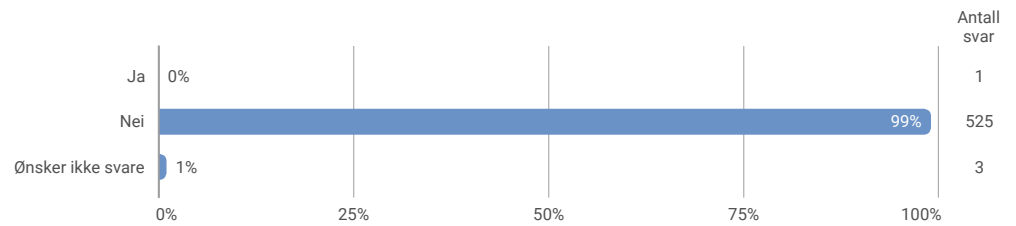
UØNSKET ATFERD

STAVANGER

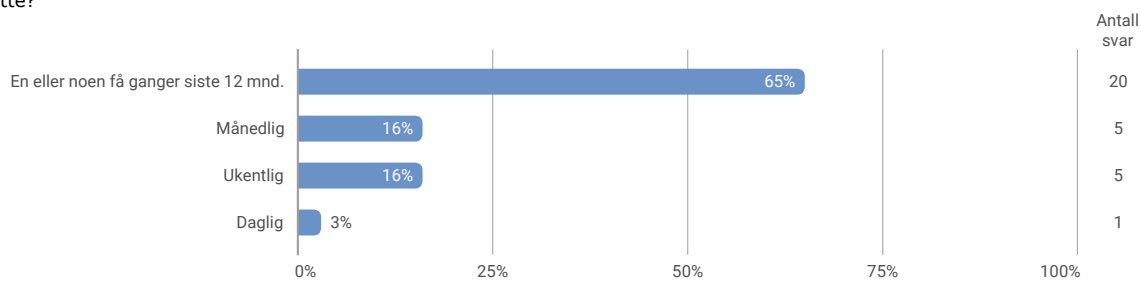
Har du de siste 12 månedene på arbeidsplassen blitt utsatt for mobbing eller trakassering?

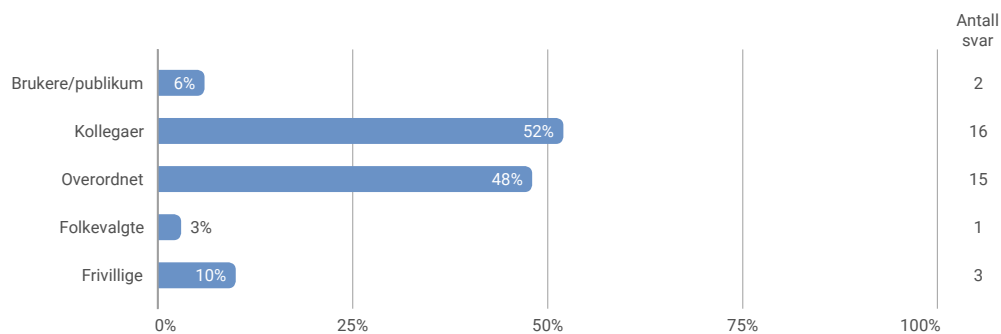
Har du de siste 12 månedene på arbeidsplassen opplevd uønsket seksuell oppmerksomhet eller kommentarer som har vært plagsom eller krenkende?

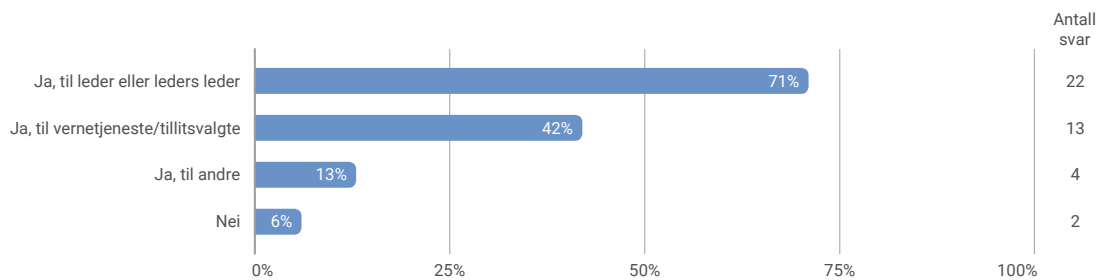
Hvor ofte har du opplevd dette?

Av hvem ble du mobbet/trakassert?

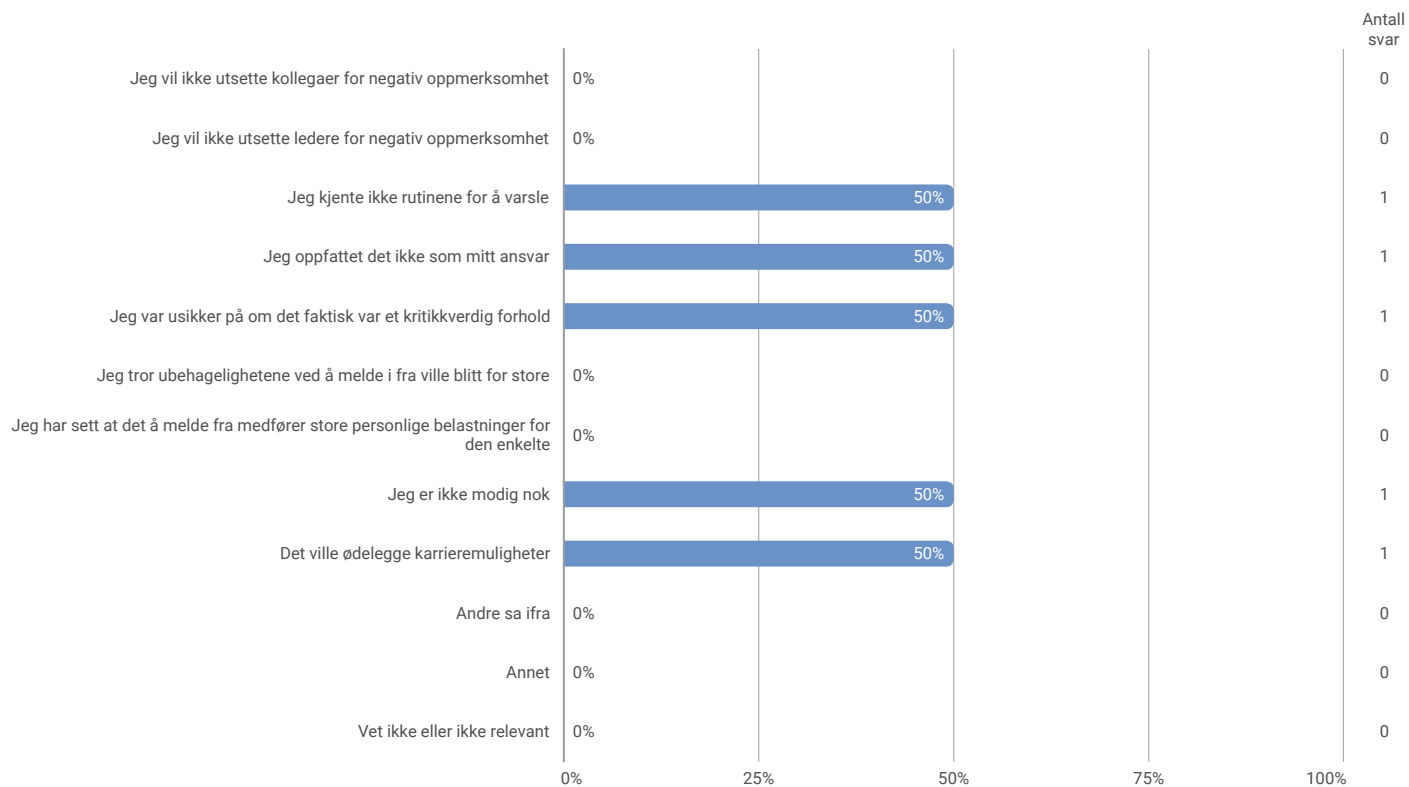
Har du sagt i fra om at du har opplevd mobbing/trakassering?

UØNSKET ATFERD

STAVANGER

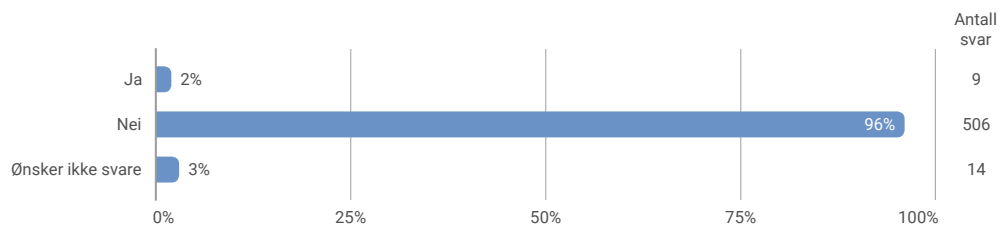
Hvorfor har du ikke sagt ifra?

UØNSKET ATFERD

STAVANGER

Har du i løpet av de siste 12 månedene på arbeidsplassen opplevd å bli utsatt for diskriminering?

STILLINGER

STAVANGER

Nedenfor ses et gjennomsnitt for alle temaområder oppdelt i stillingsgrupper. I tilfelle, hvor en "Other"-kolonne er synlig, betyr det, at der er stillingsgrupper, der har færre enn fem svar. De klumpes deretter sammen med den stillingsgruppe, der er tettest på i antall svar. Dette er for at sikre konfidensialitet.

STILLINGSGRUPPER	Administrative stilling	Andre lederstillinger/mellomedlere	Andre stillinger	Annen menighetsarbeidstillig	Diakonistilling	Kirkemusikerstilling	Total
Engasjement	4,3	4,4	4,5	4,6	4,5	4,2	4,4
Gjennomføringsevne	3,7	3,8	3,6	4,0	3,8	3,7	3,8
Alt i alt	4,2	4,3	4,4	4,2	4,1	4,1	4,2
Rolleklarhet	4,0	4,2	3,9	4,0	3,9	4,0	4,0
Rammevilkår	4,1	4,2	4,0	4,2	4,2	4,1	4,2
Balanse	4,0	3,7	4,0	3,9	3,7	3,7	3,8
Autonomi	4,2	4,4	4,1	4,3	4,4	4,3	4,3
Utvikling	4,2	4,4	4,4	4,4	4,5	4,4	4,4
Samarbeidsklima	4,1	4,4	4,1	4,2	4,1	4,2	4,2
Prestefellesskapet							3,9
Oppgaveorientert ledelse	4,1	4,1	3,9	4,1	3,9	4,2	4,1
Utviklingsorientert ledelse	4,3	4,1	4,1	4,3	4,2	4,2	4,2
Relasjonsorientert ledelse	4,2	4,1	4,0	4,2	4,1	4,3	4,2
Endring og forbedring	4,0	4,0	4,0	4,1	4,1	4,1	4,0
Ekstern orientering	3,8	3,7	4,0	3,8	3,4	3,7	3,7
Informasjon/Helhet	3,6	3,8	4,0	4,0	3,6	3,7	3,8
Mangfold og inkludering	3,9	4,1	4,1	4,3	3,9	4,1	4,1
Konflikt	3,6	4,0	3,6	3,9	3,7	4,0	3,8
Oppfølging	3,8	3,9	3,8	4,0	3,9	3,9	3,9
Varsling	4,0	4,2	4,0	4,1	3,8	4,0	4,0

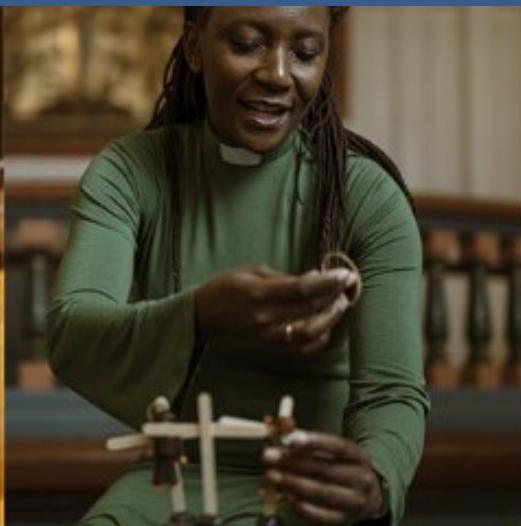
STILLINGER

STAVANGER

STILLINGSGRUPPER	Stillinger innen					Total
	Prestestilling	Stilling i barnehage	kirkebygg/kirkegård/gravplass/krematorium	Undervisningsstilling	Øverste ledere	
Engasjement	4,3	4,7	4,4	4,5	4,4	4,4
Gjennomføringsevne	3,7	4,2	3,8	3,6	4,0	3,8
Alt i alt	4,2	4,3	4,1	4,2	4,4	4,2
Rolleklarhet	4,0	4,4	4,0	4,0	4,4	4,0
Rammevilkår	4,3	4,3	4,0	4,2	4,4	4,2
Balanse	3,7	4,2	4,2	3,8	4,3	3,8
Autonomi	4,3	4,2	3,7	4,5	4,7	4,3
Utvikling	4,4	4,7	3,9	4,4	4,8	4,4
Samarbeidsklima	4,2	4,4	4,1	4,2	4,5	4,2
Prestefellesskapet	3,9					3,9
Oppgaveorientert ledelse	4,1	4,4	4,1	4,0	4,4	4,1
Utviklingsorientert ledelse	4,2	4,2	4,0	4,1	4,4	4,2
Relasjonsorientert ledelse	4,1	4,4	4,0	4,1	4,4	4,2
Endring og forbedring	4,0	4,3	3,9	4,0	4,4	4,0
Ekstern orientering	3,7	4,2	3,7	3,8	3,9	3,7
Informasjon/Helhet	3,9	4,2	3,8	3,7	3,7	3,8
Mangfold og inkludering	4,2	4,6	4,1	4,1	4,5	4,1
Konflikt	3,9	3,4	3,8	3,3	3,7	3,8
Oppfølging	4,0	3,5	3,4	3,9	4,7	3,9
Varsling	4,1	4,2	4,1	3,9	4,8	4,0

MEDARBEIDERUNDERSØKELSEN 2023

STAVANGER

RAMBOLL

Resultatrapport

Svarprosent: 95%

Antall besvarelser: 115

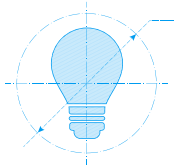
Rapportens innhold

Rapporten består av 3 deler.

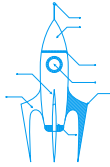
Del 1: Modell og prosess

Denne delen tar for seg hvordan organisasjonsutvikling foregår i steg, tolkning av resultater, samt hvordan oppfølgingsprosessen bør legges opp.

Del 2: Overblikk

Oversikt over de viktigste resultatene i undersøkelser. Her vises resultatene sammenlignet med aktuelle benchmark for å gi et inntrykk av hvor gode resultatene er.

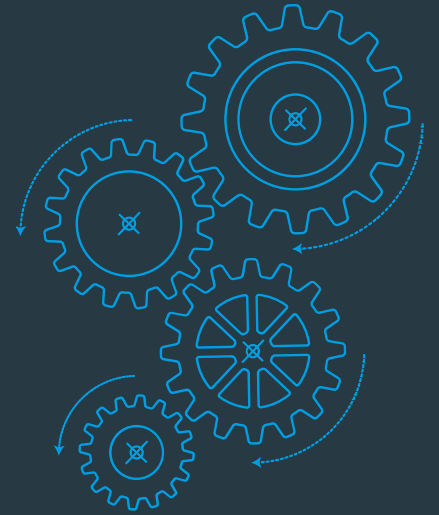

Del 3: Resultater

Her vises resultat på enkeltspørsmål med sammenligning. Her kan man se hvordan resultatene er på enkeltutsagn i undersøkelsen, og gir et detaljert bilde av resultatene.

Del 1

Modell og prosess

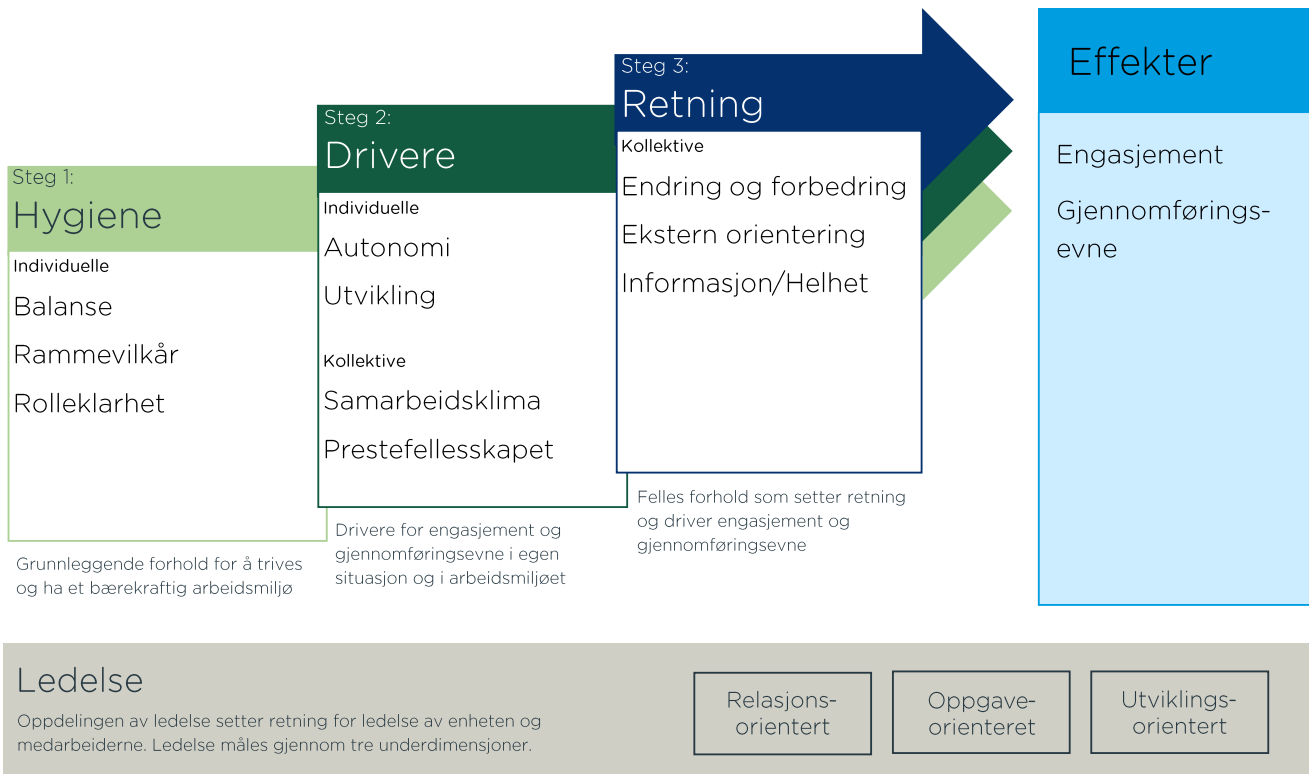

UTVIKLINGSPROSESSEN

STAVANGER

Organisatorisk utvikling foregår stegvis. I modellen under er ulike temaområder i undersøkelsen plassert inn i ulike *steg*. Dersom man har lave resultater på steg 1 bør man starte med disse temaområdene før man beveger seg inn på områdene på steg 2 og 3.

I bunnen av modellen finner vi ledelse. God og balansert ledelse ligger som et grunnlag og en forutsetning for å jobbe med de øvrige temaene i undersøkelsen.

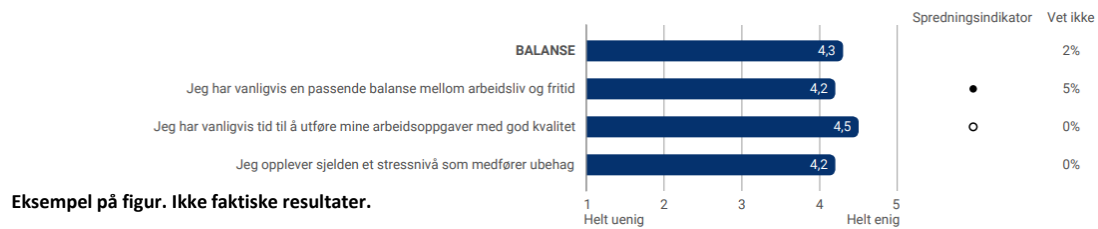

Tolkning av resultatene

Alle spørsmålene i undersøkelsen er stilt på en 5-punkts skala. Et høyt svar er uttrykk for noe positivt ved arbeidshverdagen.

Når du skal lese resultatene, se etter spørsmål som har fått spesielt høye eller spesielt lave skårer. Dersom det er enkeltspørsmål som skiller seg fra andre spørsmål i samme temaområde, eller har spesielt store differanser til en benchmark kan dette være lurt å være oppmerksom på.

Figurene i rapporten

I figuren vises resultatene på hovedområder og på enkeltspørsmål.

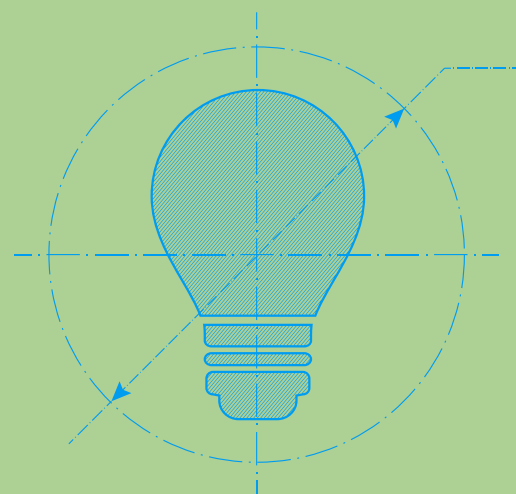
Spredningsindikatoren viser hvor stor uenighet det er mellom respondentene i rapporten. Dersom det vises en svart prikk er dette uttrykk for høy spredning. En sirkel er uttrykk for lav spredning. Dersom det ikke vises noen indikator er spredningen innenfor normalområdet.

Det vises også hvor mange som har svart "vet ikke" på et spørsmål.

Helt til høyre i figuren er resultatene sammenlignet med benchmark. En grønn pil oppover betyr at resultatet ditt er bedre enn benchmarken, mens en pil nedover indikerer lavere resultat enn benchmark.

Del 2

Overblikk

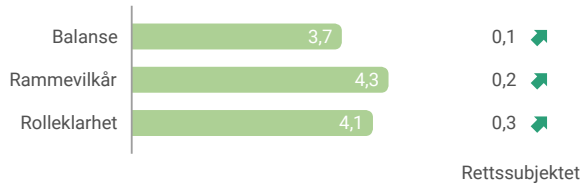

RESULTATER PÅ HOVEDOMRÅDER

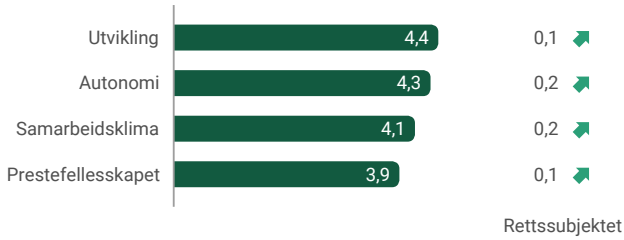
STAVANGER

Miljø

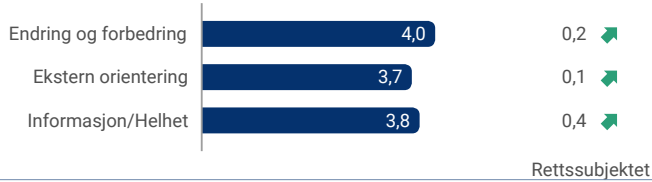
Hygiene

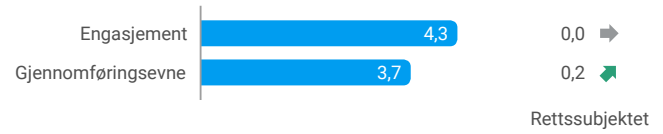
Drivere

Retning

Effekt

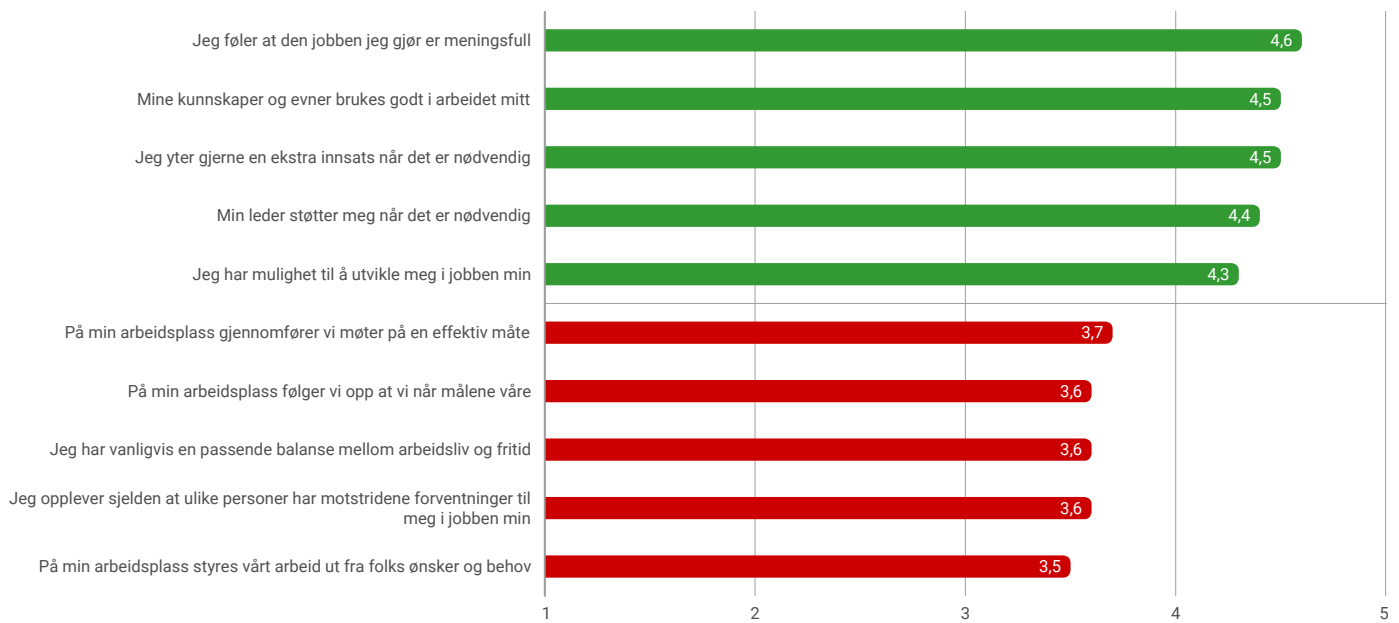
Ledelse

HØYESTE OG LAVESTE VURDERINGER

STAVANGER

Nedenfor vises de høyeste og lavest vurderingene blant spørsmålene i undersøkelsen. Dette kan gi en indikasjon på hvilke utsagn og forhold som oppleves som utfordringer og styrker blant de ansatte.

HØYESTE OG LAVESTE VURDERINGER

STAVANGER

Nedenfor vises de største differansene til resultatene for Rettssubjektet totalt.

HØYESTE OG LAVESTE VURDERINGER

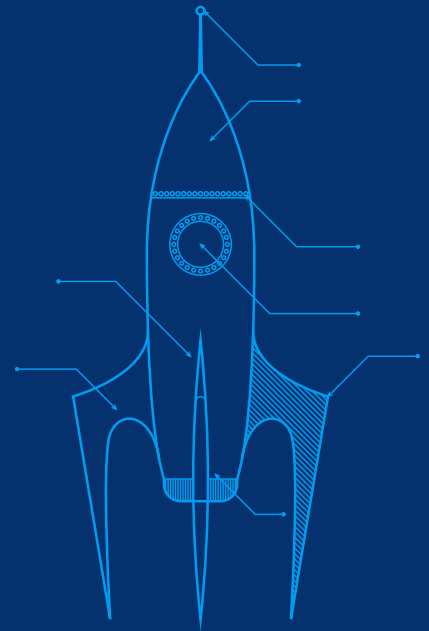
STAVANGER

Nedenfor vises de største differansene til forrige måling.

Del 3

Resultater

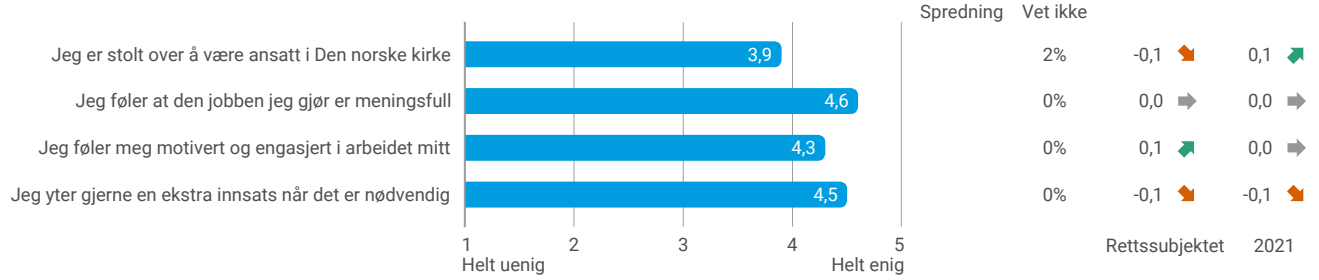

ENGASJEMENT, GJENNOMFØRINGSEVNE OG ALT I ALT

STAVANGER

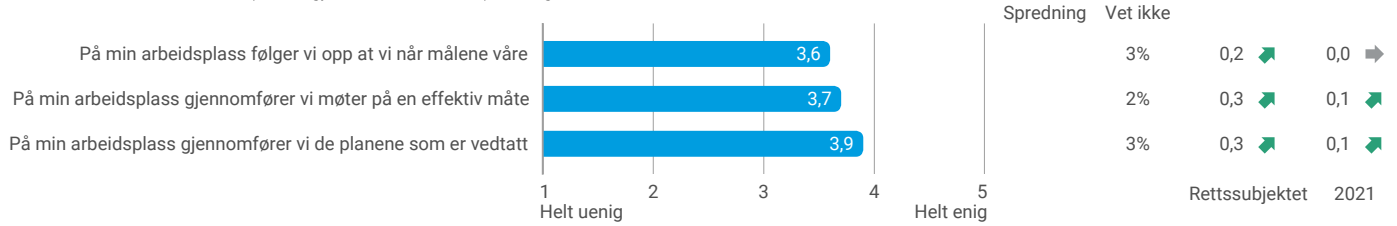
ENGASJEMENT

Skalaen kartlegger medarbeidernes holdninger og motivasjon tilknyttet egen jobb.

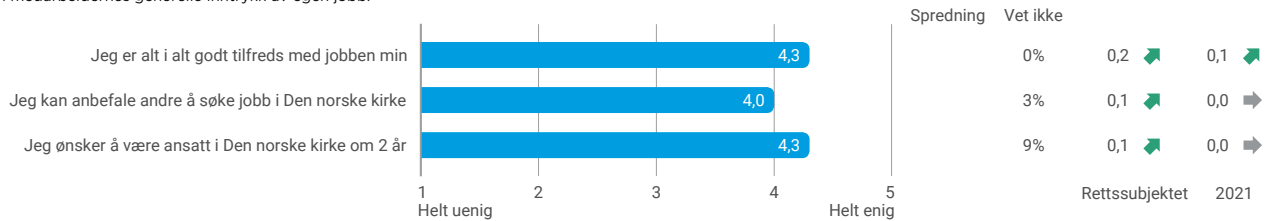
GJENNOMFØRINGSEVNE

Skalaen handler om hvordan arbeidsplassen gjennomfører vedtatte planer og når sine mål.

ALT I ALT

Skalaen handler om medarbeidernes generelle inntrykk av egen jobb.

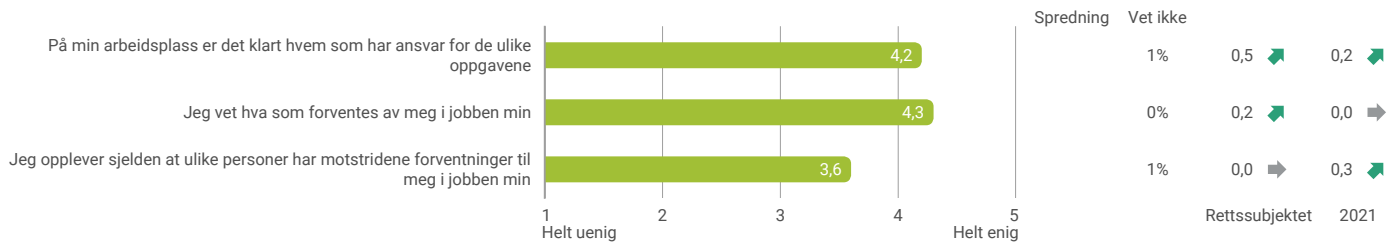

ROLLEKLARHET OG BALANSE

STAVANGER

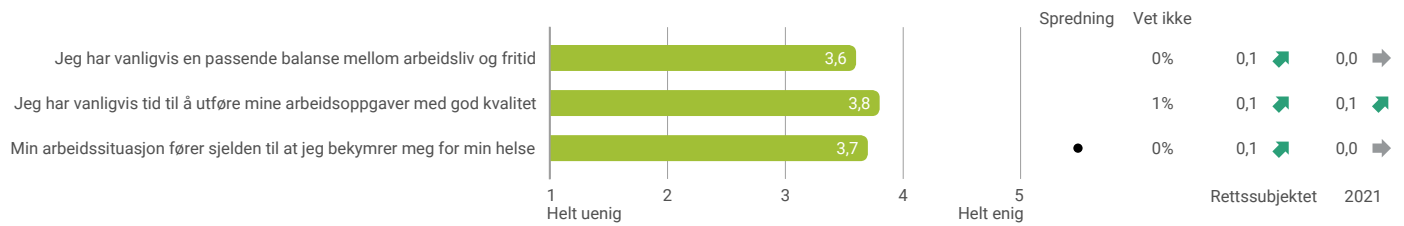
ROLLEKLARHET

Kartlegger hvor tydelige forventninger er kommunisert, samt sammenhengen mellom disse og overordnede mål.

BALANSE

Her kartlegges balansen mellom jobb og fritid, samt anledning til å løse arbeidsoppgaver med god kvalitet, uten negativt stress.

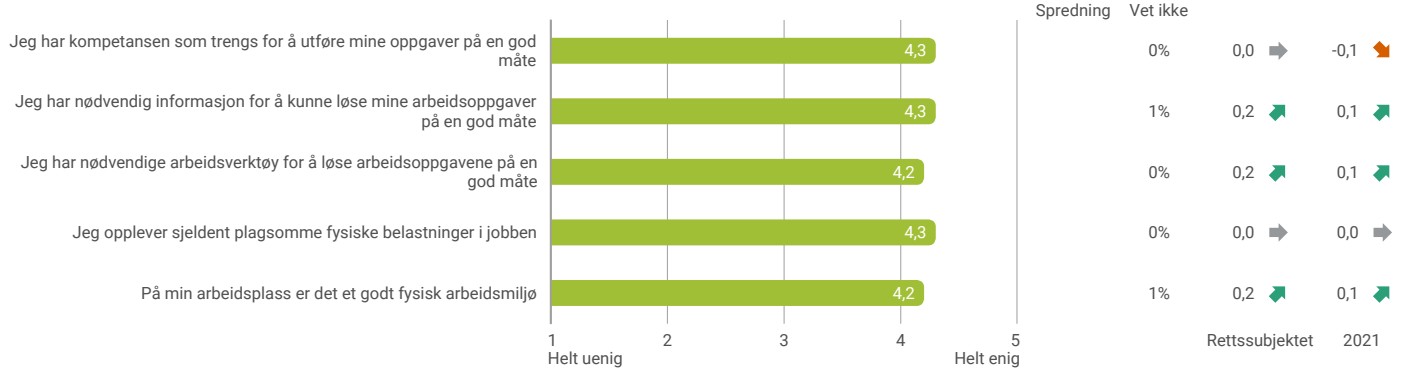

RAMMEVILKÅR

STAVANGER

RAMMEVILKÅR

Skalaen kartlegger hvordan rammevilkår som kunnskap, informasjon og verktøy er på plass.

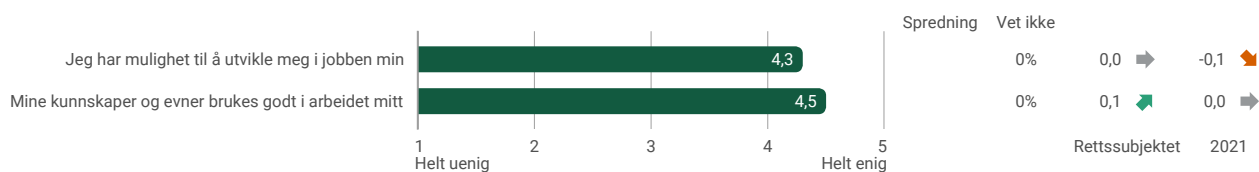

AUTONOMI OG UTVIKLING

STAVANGER

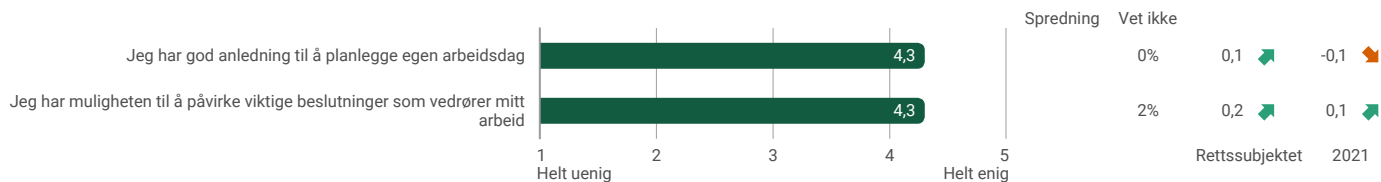
UTVIKLING

Muligheten til å bruke egne kunnskaper og ferdigheter i jobben, samt muligheten til å håndtere positive utfordringer i hverdagen og utvikle egen kompetanse.

AUTONOMI

Skalaen kartlegger hvordan medarbeidere har innflytelse på egen arbeidssituasjon og kan påvirke hvordan oppgaver løses.

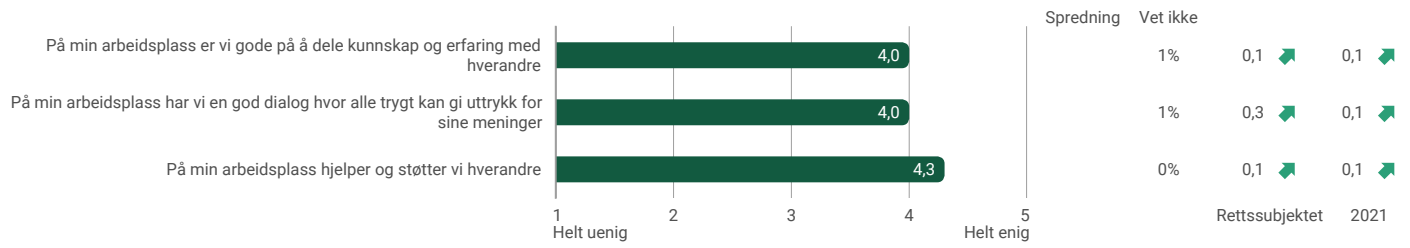

SAMARBEIDSKLIMA

STAVANGER

SAMARBEIDSKLIMA

Kartlegger deling av kunnskap, takhøyde for ulike meninger, kollegial støtte og evne til å håndtere uenighet.

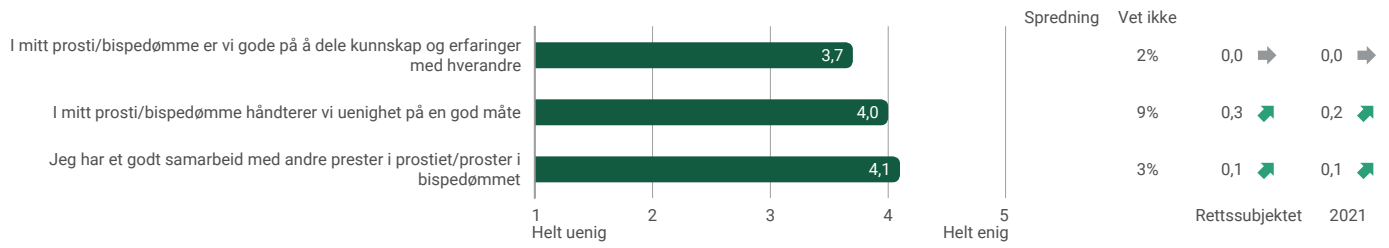

PRESTEFELLESKAPET

STAVANGER

PRESTEFELLESKAPET

Skalaen kartlegger samarbeid, måloppnåelse og psykologisk trygghet i prostiet/bispedømmet

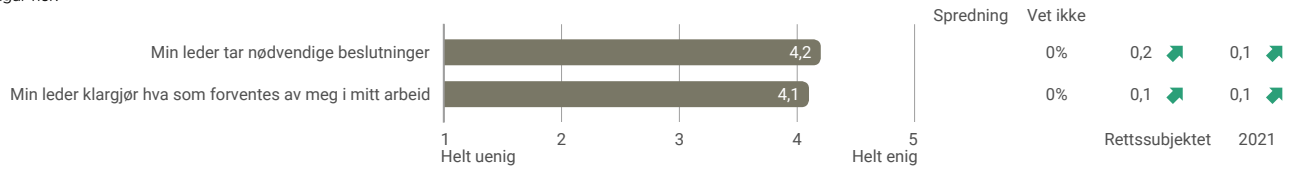

LEDELSE

STAVANGER

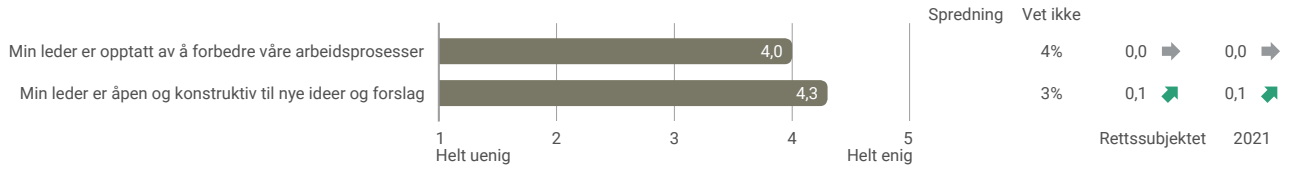
OPPGAVEORIENTERT LEDELSE

Opgaveorientert ledelse omhandler nærmeste leders orientering mot oppgavene og målsettingene med arbeidet. Tydelig kommunikasjon rundt mål og forventninger, samt evnen til å treffe beslutninger inngår her.

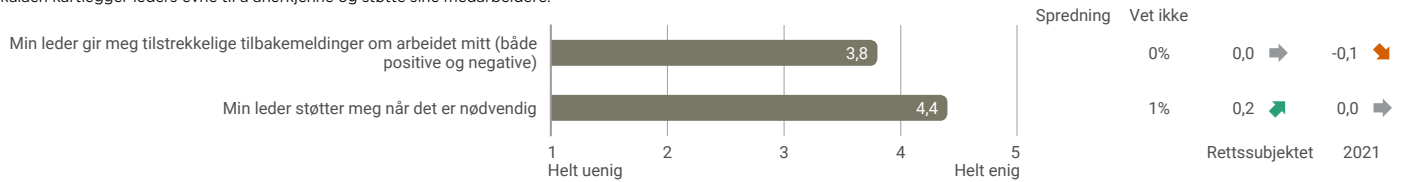
UTVIKLINGSORIENTERT LEDELSE

Utviklingsorientert ledelse kartlegger nærmeste leders endringsorientering, åpenhet for innspill fra andre, og vilje til å teste ut nye og forbedrede tilnæringer.

RELASJONSORIENTERT LEDELSE

Skalaen kartlegger leders evne til å anerkjenne og støtte sine medarbeidere.

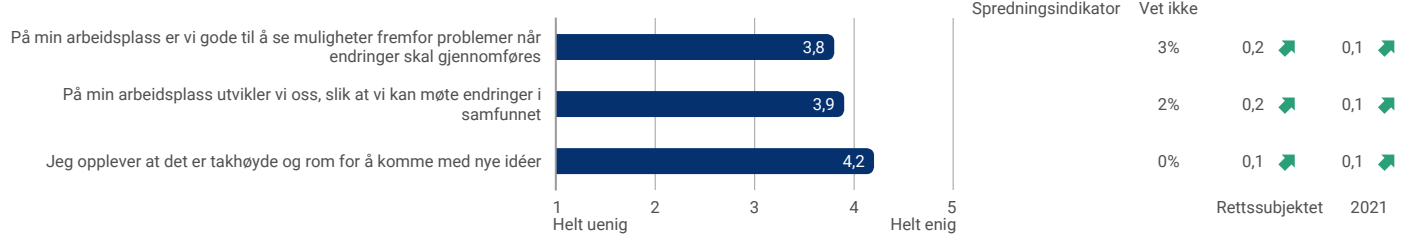

ENDRING OG FORBEDRING OG EKSTERN ORIENTERING

STAVANGER

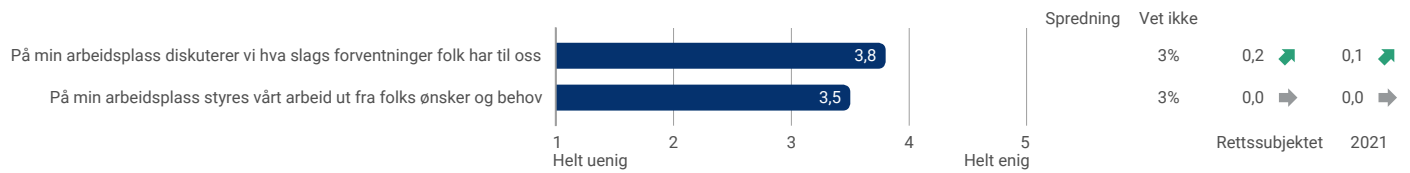
ENDRING OG FORBEDRING

Skalaen kartlegger hvor endrings- og utviklingsorienterte medarbeiderne er, samt deres opplevelse av arbeidsplassens åpenhet for nye ideer.

EKSTERN ORIENTERING

Skalaen kartlegger hvordan arbeidsplassen forholder seg til folks forventninger, ønsker og behov.

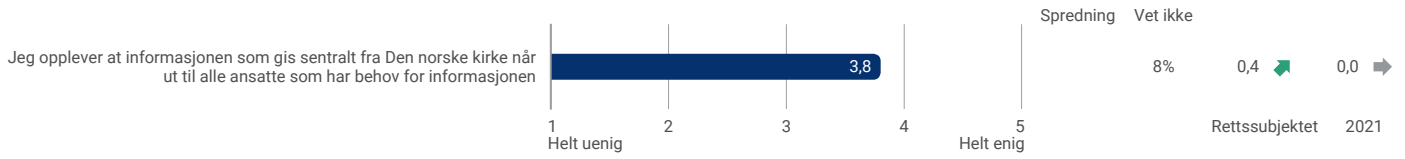

INFORMASJON/HELHET, MANGFOLD/INKLUDERING OG KONFLIKT

STAVANGER

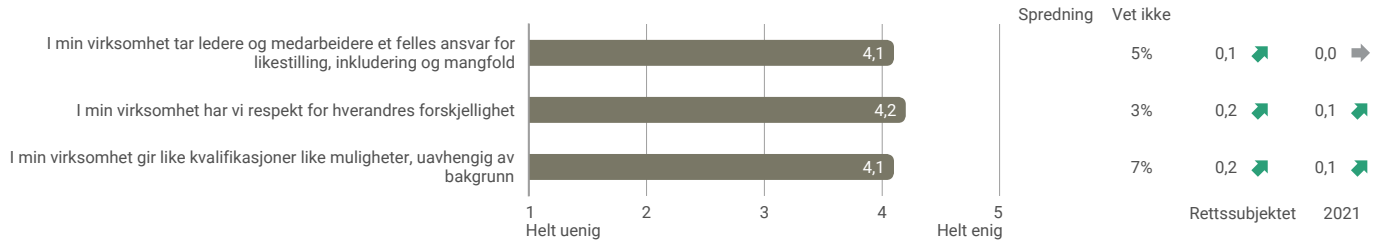
INFORMASJON/HELHET

Skalaene kartlegger kvalitet og omfang på informasjonen som gis ut fra fellesråd, menighetsråd og Den norske kirke sentralt.

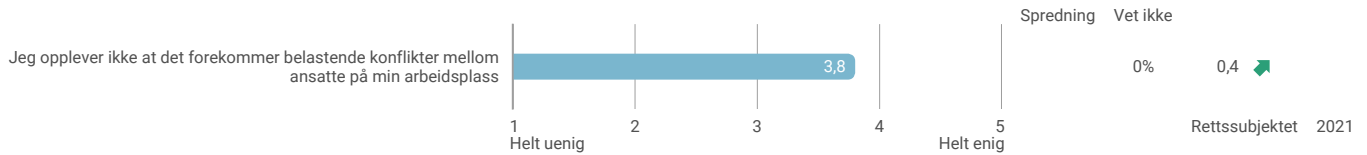
MANGFOLD OG INKLUDERING

Skalaen kartlegger hvordan virksomheten møter sine medarbeidere.

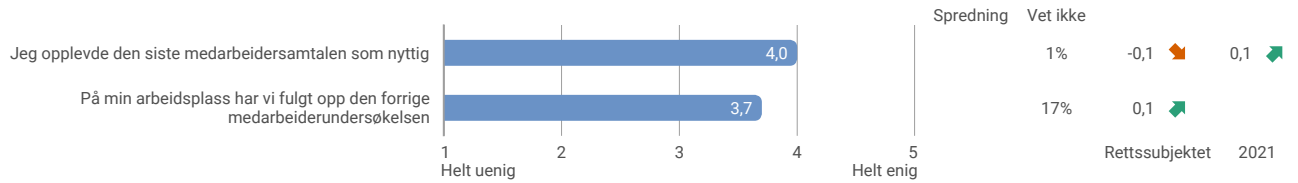
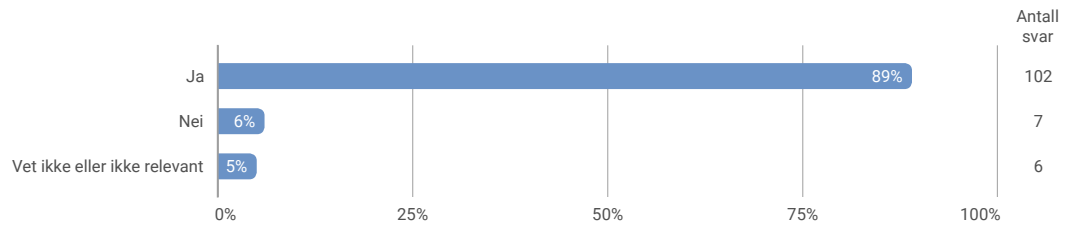

KONFLIKT

Skalaen kartlegger medarbeidernes opplevelse av konflikter på arbeidsplassen.

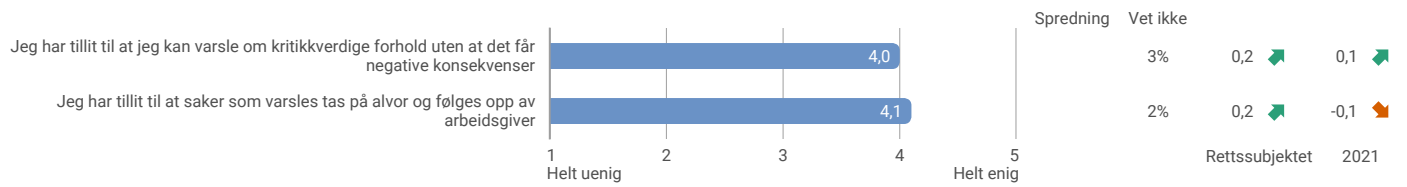
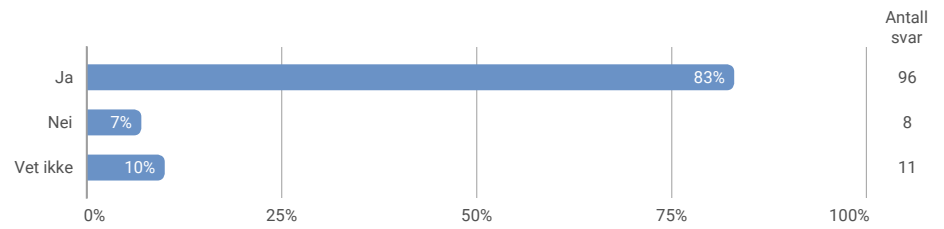
Har du hatt medarbeidersamtale med din nærmeste leder siste 12 mnd.?

VARSLING

STAVANGER

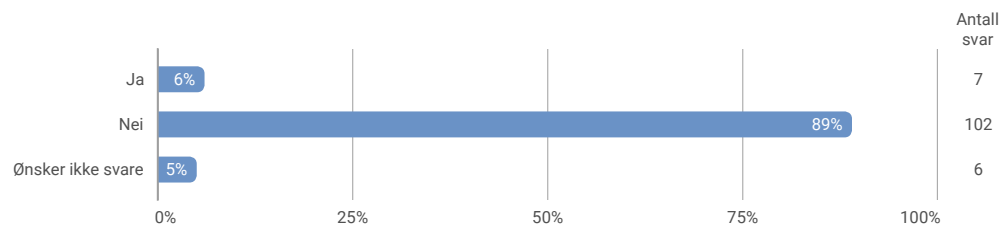
Jeg er kjent med virksomhetens rutiner for varsling av kritikkverdige forhold

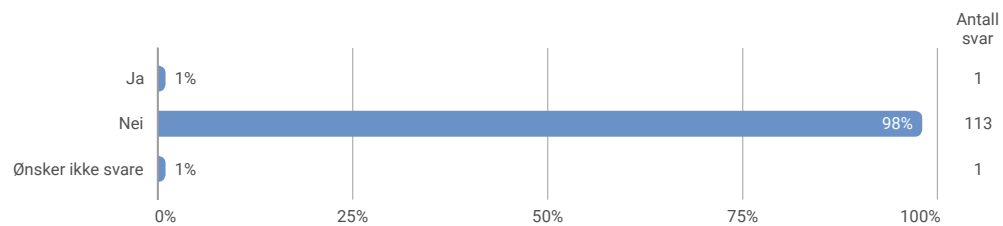
UØNSKET ATFERD

STAVANGER

Har du de siste 12 månedene på arbeidsplassen blitt utsatt for mobbing eller trakassering?

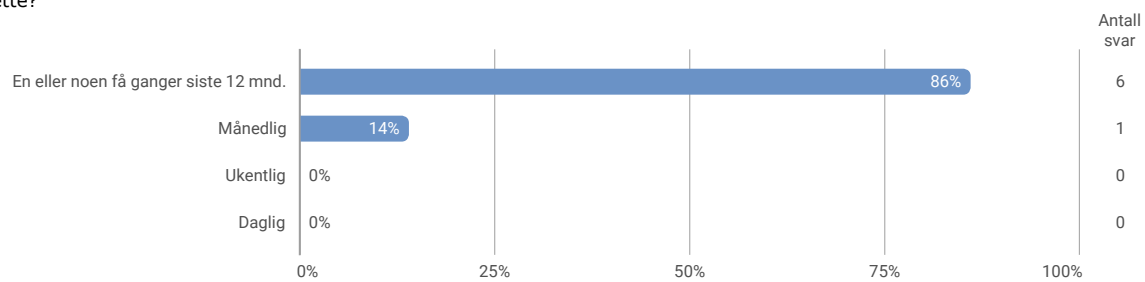
Har du de siste 12 månedene på arbeidsplassen opplevd uønsket seksuell oppmerksomhet eller kommentarer som har vært plagsom eller krenkende?

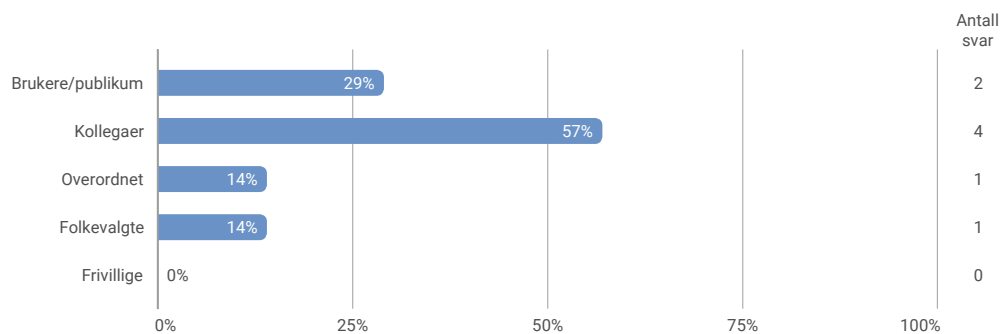
UØNSKET ATFERD

STAVANGER

Hvor ofte har du opplevd dette?

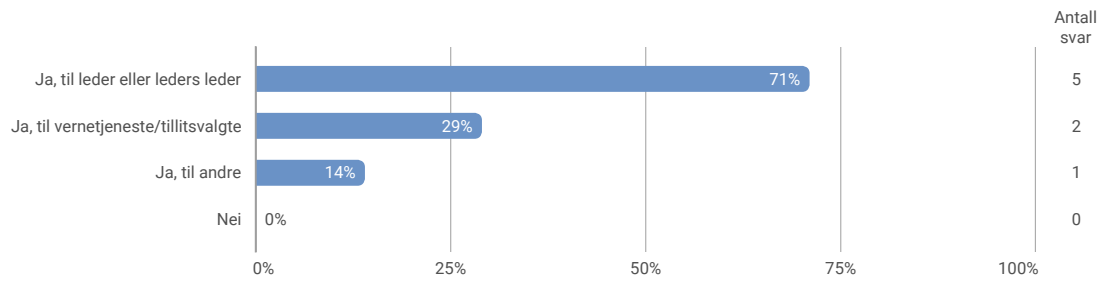
Av hvem ble du mobbet/trakassert?

UØNSKET ATFERD

STAVANGER

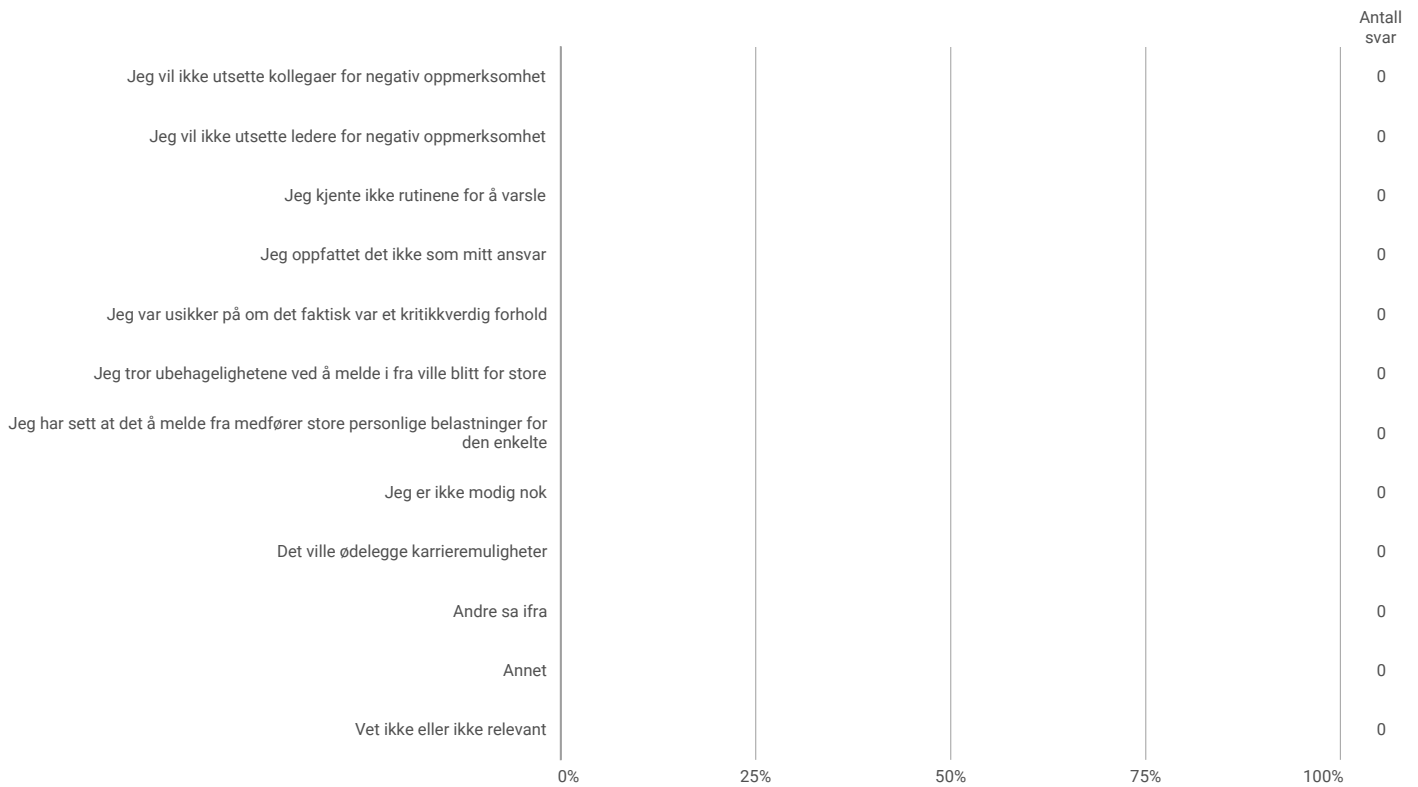
Har du sagt i fra om at du har opplevd mobbing/trakassering?

UØNSKET ATFERD

STAVANGER

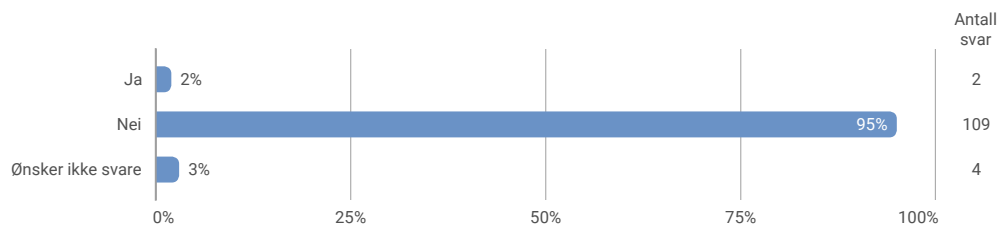
Hvorfor har du ikke sagt ifra?

UØNSKET ATFERD

STAVANGER

Har du i løpet av de siste 12 månedene på arbeidsplassen opplevd å bli utsatt for diskriminering?

STILLINGER

STAVANGER

Nedenfor ses et gjennomsnitt for alle temaområder oppdelt i stillingsgrupper. I tilfelle, hvor en "Other"-kolonne er synlig, betyr det, at der er stillingsgrupper, der har færre enn fem svar. De klumpes deretter sammen med den stillingsgruppe, der er tettest på i antall svar. Dette er for å sikre konfidensialitet.

STILLINGSGRUPPER	Administrative stilling	Prestestilling	Total
Engasjement	4,4	4,3	4,3
Gjennomføringsevne	3,6	3,7	3,7
Alt i alt	4,2	4,2	4,2
Rolleklarhet	4,1	4,0	4,1
Rammevilkår	4,3	4,3	4,3
Balanse	3,8	3,7	3,7
Autonomi	4,4	4,3	4,3
Utvikling	4,1	4,4	4,4
Samarbeidsklima	3,6	4,2	4,1
Prestefellesskapet		3,9	3,9
Oppgaveorientert ledelse	3,9	4,1	4,1
Utviklingsorientert ledelse	3,7	4,2	4,1
Relasjonsorientert ledelse	4,0	4,1	4,1
Endring og forbedring	3,6	4,0	4,0
Ekstern orientering	3,5	3,7	3,7
Informasjon/Helhet	3,1	3,9	3,8
Mangfold og inkludering	3,6	4,2	4,2
Konflikt	3,2	3,9	3,8
Oppfølging	3,2	3,9	3,9
Varsling	3,9	4,1	4,1

Stiftsdirektørens rapport mai 2024

Personal

Fratredelse

Kristian Støle fratrer stillingen som sokneprest i Karmøy prosti, med tjeneste i Kopervik sokn, den 30. juni 2024.

Jarle Minnesjord fratrer stillingen som prosti- og sokneprest i Jæren prosti, med tjeneste i Orre sokn, den 28. juli 2024.

Tiltredelse

Morten Sandland tiltrer stillingen som sokneprest i Tungenes prosti, med tjeneste i Ræge sokn, den 1. august 2024.

Per Arne Tengesdal tiltrer stillingen som sokneprest i Stavanger domprosti, med tjeneste i St. Johannes sokn, den 1. august 2024.

Vikariat

Roald Byberg vikarierer som sokneprest i 50 % stilling i Jæren prosti, med tjeneste i Undheim sokn, i perioden 01.04.2024-30.06.2024.

Arve Marton Marthinsen vikarierer som prest i 50 % stilling i Sandnes prosti, med tjeneste i Sandnes sokn, i perioden 01.05.2024-30.06.2024.

Kari Kvangarsnes Miller vikarierer som prostiprest i 25 % stilling i Stavanger domprosti, i perioden 01.05.2024-31.08.2024.

Dag for nytilsatte

Biskopen har som tradisjon å invitere alle som har fått ny stilling i bispedømmet til en halvdag samling. Alle stillingsgrupper blir invitert og kirkevergene har ansvar for å formidle invitasjon til nye i sitt fellesråd. 45 møtte på årets samling. Hensikten med arrangementet er å bli kjent med nye kirkelige medarbeidere og de blir kjent med biskopen og hennes stab. Dagen er viktig for å oppleve at vi er en kirke i Stavanger bispedømme.

Menighetsutvikling

Solgården

Stavanger bispedømmeråds inkluderingsarbeid inviterer sammen med Diakonistiftelsen Rogaland tur til Solgården. 100 deltakere, ledsagere og ledere reiser til Solgården 4.-11. juni. Vi gleder oss over gode ledere og godt samarbeid med Solgårdens folk, om et tilbud som mange setter stor pris på.

[Solgårdentur 2024 - Stavanger bispedømme \(kirken.no\)](https://kirken.no)

Veien Til Vigsling

Veien Til Vigsling (VTV) er i rute og holdes 17.-20. juni på Solborg, for Region vest (Agder og Telemark, Bjørgvin og Stavanger bispedømmer). I skrivende stund er det til sammen 37 påmeldte. Av disse er det 1 kontor, 1 kateket, 2 diakoner og 13 prester som har tilknytning til vårt bispedømme.

Utviklingssamtaler

Vi har nå vært i nesten alle prostiene der ansatte i trosopplæringen, prester og kirkemusikere har vært sammen om temaet Sangens kraft! De to siste prostiene får besøk før sommeren. Sang har en sentral plass i kirken. Gjennom sang uttrykker vi troen vår, og vi lærer mer om hva vi tror. Gjennom å synge sammen bygges og styrkes fellesskap, og det bidrar til å skape en felles identitet.

Musikk og kultur er en av de sentrale dimensjonene i trosopplæringen og vi ønsker å løfte dette temaet og inspirere til mer arbeid med dette. Tverrfaglig samarbeid er også en dimensjon og her vil vi prøve å legge til rette for nettopp det. Vi tror at gode samtaler i staben bidrar til bevisstgjøring om hva vi gjør og hvorfor vi gjør det innen hver våre arbeidsfelt. Til sammen bidrar dette til en helhetstenkning som kan være bra.

Se den enkelte!

Over 100 ansatte (ansatte i trosopplæringen, diakoner, prester og representanter fra barne- og ungdomsorganisasjon) var med da vi arrangerte fagdag i Tananger kirke. Det er mange barn og ungdom som har en utfordrende adferd. Ansatte som jobber med undervisning, barn og ungdom uttrykker et stort behov for å vite mer om hvordan vi best mulig kan legge til rette for inkludering og tilhørighet. Nå fikk vi muligheten til å lære mer om dette! Silje Ljosland Vaksvik som jobber i IKO var sammen med oss og formidlet mye av det hun kan om dette temaet.

Samling med kateketene:

Den 20.mars var det samling med kateketene i bispedømmet. Elleve kateketer deltok sammen med biskop og rådgivere for undervisning og trosopplæring. Hovedsaken denne gangen var konfirmantundervisningen i menighetene. Dette oppleves i stor grad som et meningsfullt arbeid. Samtidig er det en økende tendens til uro og fravær på leir og i undervisning. Årsakene til dette er komplekse og skyldes flere forhold. Dette temaet er noe vi må følge opp framover.

Konfirmasjon og jubileum:

Det utarbeides et opplegg til bruk i konfirmantundervisningen i jubileumsåret. Konfirmantene blir konfirmert i jubileumsåret, og er historiske! Det ønsker vi at de skal ta del i og lære noe av. Opplegget består i utgangspunktet av opplegg til en konfirmanttime, men kan utvides med f. eks Gjestebud, om ønskelig. Opplegget består av tre deler: En powerpoint med bispedømmets historie (med tegninger og fakta fra boka «Fra evighet til evighet»), en film med biskopen, og aktiviteter der konfirmantene er med-skapere av morgendagens kirke. Opplegget skal presenteres for prestene 29.mai og på Forum for trosopplæring i august.

Teams-treff om drop-in-dåp

I pinsen skal det være nasjonal kampanje om drop-in-dåp. Det betyr at kirkerådet gir stor oppmerksomhet til dette temaet i sosiale medier.

Vi ønsker å oppmuntre til at flere menigheter i vårt bispedømme inviterer til drop-in-dåp. Derfor inviterte vi til teams-treff der vi fortalte om hvordan en kan planlegge og gjennomføre dette. Tema var knyttet tett opptil kommunikasjon/PR og praktiske løsninger knyttet til gjennomføring. Flere prester/daglig ledere var med på de to treffene, og vi vil tro at flere menigheter inviterer til drop-in-dåp.

Fagsamling med tema rekruttering

I forbindelse med Presteforeningens årsmøte onsdag 29. mai i Vardeneset kirke, inviterer Stavanger biskop til fagsamling for alle prestene med temaet rekruttering til kirkelig tjeneste. I Utfordringsbildet 2024 fra årets kirkemøte kan vi lese: «Skal rekrutteringen til kirkelig tjeneste styrkes, må vi tenke mer på hvem som skal jobbe i kirken om ti år enn hvem som skal preke og spille førstkommande søndag. Dette må bli en dugnad for hele kirken dersom vi skal lykkes. Nye medarbeidere vokser opp i menigheter over hele landet og den viktigste rekrutteringen skjer der.» Mona Dysjeland Gjесing og Terese Bue Kessel fra VID innleder, før vi samtaler videre i grupper og i plenum.

Kurs i Kirka vår

Vi har invitert til to Teams-samlinger for å komme i gang med Kirka vår. Det blir en presentasjon, og at hvert enkelt MR/stab/strategigruppe jobber videre sammen i etterkant med mulighet for å stille spørsmål underveis. Målet er at flest mulig av menighetene skal komme i gang med å bruke Kirka vår.

Sangens kraft

I vår er rådgiver for trosopplæring og rådgiver for kultur rundt i alle prostiene i bispedømmet og har samlingen Sangens kraft for prester, ansatte med ansvar for trosopplæring og kirkemusikere. Vi har nå vært i 7 prosti, og opplever det veldig meningsfylt og fint. Mange understreker at det er fint å få være sammen med andre faggruppen og at de opplever opplegget relevant og inspirerende. De to siste prostiene blir i mai/juni.

Orgelets dag

Norsk orgelfestival i september skal bla annet feire 400 årsjubileum for første orgel i Domkirken. Ressursgruppe for kirkemusikk planlegger å bruke dettesom utgangspunkt for å arrangere Orgelets dag alle menigheter i bispedømme en søndag i høst. Det arbeides med å lage informasjon om dette hva en slik dag kan inneholde av elementer. Dette sees på som et tiltak med tanke på rekruttering.

Åpen kirke

Vi ser at tallene for åpen kirke har gått ned i vårt bispedømme. Dette vil derfor bli tema på neste; Sammen om å lede; samling for proster og kirkeverger.

Pilegrim Verdisamtaler/verdiseglas

Det nærmes seg de ulike verdisamtalene som er planlagt 28. mai i Stavanger, 29. mai i Egersund og 30. mai på Avaldsnes. Kystpilegrimsprest Einar Vegge blir med på alle disse. Verdiseilasen til Moster

går fra Stavanger 30. mai. Det arbeides nå med å få med nok unge til å delta på de ulike arrangementene.

Også i år arrangeres det pilegrimsvandring fra Egersund til Stavanger og pilegrimsreise fra Stavanger til Røldal. Turen fra Egersund har rekordpåmelding i år.

[Gå Kystpilegrimsleia over Jæren \(utsteinpilegrimsgard.no\)](https://www.utsteinpilegrimsgard.no)

<https://www.utsteinpilegrimsgard.no/Portals/0/PilegrimsreiseSommeren2024.pdf>